

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA BLED

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

RADOVLJICA – LEVI BREG SAVE

2019 - 2028

Štev.: 02 – 08/19

OSNUTEK

KAZALO VSEBINE

UVOD	11
1 Splošni opis gozdnogospodarske enote	12
1.1 Opis naravnih razmer	12
1.1.1 Lega	12
1.1.2 Relief	13
1.1.3 Podnebne značilnosti	14
1.1.4 Hidrološke razmere	14
1.1.5 Matična podlaga in tla	15
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost	15
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	19
1.1.8 Živalski svet	23
1.2 Površina in lastništvo gozdov	26
1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa	27
1.4 Družbeno gospodarske razmere	29
1.4.1 Lovstvo	29
1.4.2 Kmetijstvo	31
1.4.3 Infrastruktura	31
1.5 Požarno ogroženi gozdovi	31
1.6 Ureditvena členitev gospodarske enote	32
1.7 Organiziranost javne gozdarske službe	32
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	33
2.1 Ekološke funkcije	34
2.2 Socialne funkcije	38
2.3 Proizvodne funkcije	39
3 OPIS STANJA GOZDOV	40
3.1 Gospodarske kategorije gozdov	40
3.2 Lesna zaloga	42
3.3 Prirastek	44
3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev	46
3.5 Tipi sestojev	47
3.6 Ohranjenost gozdov	48
3.7 Kakovost drevja	49
3.8 Poškodovanost drevja	50
3.9 Objedenost gozdnega mladja	50
3.10 Odmrlo drevje	53
4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA	54
4.1 Gospodarjenje z gozdovi v preteklosti	54
Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju	55
4.1.1 Posek	55
4.1.2 Gojitvena in varstvena dela	61
4.1.3 Gradnja gozdnih prometnic	62
4.1.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	63
4.1.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2009–2018	63
4.1.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2009–2018	63
5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	66
5.1 Razvoj gozdnih fondov	66
5.1.1 Površina	66
5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek	66
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti	69
5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	69
5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	70
5.2.3 Ključni problemi v enoti	71
6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI	72
6.1 Splošni cilji	72
6.1.1 Posebni cilji za reševanje ključnih problemov	73
6.2 Usmeritve	74
6.2.1 Splošne usmeritve	74
6.2.2 Usmeritve za gojenje in varstvo gozdov	78
6.2.3 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	83
6.2.4 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	95
6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	96
6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi sestoji	96
6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	97
6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	99
6.3 Ukrepi	101
6.3.1 Možni posek	101
6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela	102
6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	103

6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	105
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	105
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	106
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	108
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	110
9.1	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih.....	111
9.1.1	Rastiščnogojitveni razred: 1 - predalpska jelova bukovja - 00801	111
9.1.2	Rastiščnogojitveni razred: 2 - Zmerno acidofilna bukovja - 00802	119
9.1.3	Rastiščnogojitveni razred: 3 – Visokogorska bukovja – 00803	127
9.1.4	Rastiščnogojitveni razred: 4 - termofilna bukovja – 00804	135
9.1.5	Rastiščnogojitveni razred: 5 - mozaik hrastovij, gabrovij in podgorskih bukovij - 00805	143
9.1.6	Rastiščnogojitveni razred: 6 - mozaik borovij, ekstremnih bukovij in hrastovij - 00806	151
9.1.7	Rastiščnogojitveni razred: 7 - Varovalni gozdovi – 00807	159
10	LITERATURA	163
11	NAČRT SO IZDELALI.....	165
12	PROSTORSKI DEL NAČRTA	166
13	PRILOGE.....	171
13.1.1	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	172
13.1.2	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda.....	176
13.1.3	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah.....	204
13.2	Seznam tarif po odsekih	210
13.3	Seznam prirastnih nizov po RGR	213
13.4	Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	215
13.5	Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	215
13.6	Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje	217
13.7	Kriteriji in šifranti za sestavo tabele F1.....	218
13.8	Preglednica F1- seznam funkcijskih enot	222

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha) – LP	10
Preglednica 2: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG	10
Preglednica 3/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	12
Preglednica 4a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	16
Preglednica 5: Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost v GGE Radovljica-Levi breg Save	17
Preglednica 6/D-GZ: Površina in delež gozdnih združb v GGE po skupinah rastišč	19
Preglednica 7/LP: Površina gozdov po oblikah lastništva	26
Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)	26
Preglednica 9/D-LS: Razvoj posestne sestave	27
Preglednica 10/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	28
Preglednica 11/D-C: Odprtost gozdov s cestami	28
Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč s katerimi upravljajo lovske organizacije	31
Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	33
Preglednica 14/N-SPA : Natura SPA območje	35
Preglednica 15/N-PSCI : Natura SAC in SCI območje	35
Preglednica 16/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi	36
Preglednica 17/KVP: Kvalifikacijske vrste	36
Preglednica 18/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških katego. (ha)	40
Preglednica 19/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR	40
Preglednica 20/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	42
Preglednica 21/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	43
Preglednica 22/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	44
Preglednica 23/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	45
Preglednica 24/DPR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih - gospodarski gozdovi	45
Preglednica 25/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	45
Preglednica 26/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	46
Preglednica 27/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	46
Preglednica 28/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	47
Preglednica 29/D: Ključ za uvrščanje sestojnih tipov v razvojne faze in podfaze	48
Preglednica 30/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	48
Preglednica 31/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	48
Preglednica 32/K: Kakovost drevja	49
Preglednica 33/PSD: Poškodovanost drevja	50
Preglednica 34/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno	50
Preglednica 35/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah	51
Preglednica 36/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha)	53
Preglednica 37/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih	55
Preglednica 38/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah	57
Preglednica 39/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	58
Preglednica 40/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	60
Preglednica 41/PDR: Posek po debelinskih razredih	60
Preglednica 42/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE	62
Preglednica 43: Opravljena dela na krepitvi funkcij gozdov	63
Preglednica 44/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2009 do 2018 po namenu	63
Preglednica 45/D-GP: Razvoj površine gozdov v obdobju 1979 do 2019	66
Preglednica 46/GFR1: Razvoj gozdnih fondov gospodarske enote v obdobju 1979 do 2019	66
Preglednica 47/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019	67
Preglednica 48/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	67
Preglednica 49/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge (skupaj GGE)	68
Preglednica 50/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem (gosp. gozdovi)	69
Preglednica 51: Gozdnogospodarski cilji	72
Preglednica 52/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m ³)	101
Preglednica 53/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	102
Preglednica 54/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti	105
Preglednica 55/EP1: Prikaz prihodka od lesa	108
Preglednica 56/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	108
Preglednica 57/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	111
Preglednica 58/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	112
Preglednica 59/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	112
Preglednica 60/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	113
Preglednica 61 /K: Kakovost drevja	113
Preglednica 62/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	115
Preglednica 63/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019	115
Preglednica 64/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019	115
Preglednica 65/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	116
Preglednica 66/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	118
Preglednica 67/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	118
Preglednica 68/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	118

Preglednica 69/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	119
Preglednica 70/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	119
Preglednica 71/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	120
Preglednica 72/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	121
Preglednica 73 /K: Kakovost drevja	121
Preglednica 74/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	122
Preglednica 75/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019	123
Preglednica 76/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019	123
Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	123
Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	125
Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	126
Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	126
Preglednica 81/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	127
Preglednica 82/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	128
Preglednica 83/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	128
Preglednica 84/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	129
Preglednica 85 /K: Kakovost drevja	129
Preglednica 86/RD: Realizacija načrtovanega poseka RGR	130
Preglednica 87/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019	131
Preglednica 88/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019	131
Preglednica 89/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	131
Preglednica 90/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	133
Preglednica 91/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	133
Preglednica 92/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	134
Preglednica 93/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	135
Preglednica 94/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	136
Preglednica 95/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	136
Preglednica 96/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	137
Preglednica 97 /K: Kakovost drevja	138
Preglednica 98/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	139
Preglednica 99/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019	139
Preglednica 100/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019	140
Preglednica 101/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	140
Preglednica 102/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	142
Preglednica 103/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	142
Preglednica 104/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	142
Preglednica 105/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	143
Preglednica 106/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	144
Preglednica 107/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	144
Preglednica 108/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	145
Preglednica 109 /K: Kakovost drevja	146
Preglednica 110/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	147
Preglednica 111/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019	147
Preglednica 112/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019	148
Preglednica 113/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	148
Preglednica 114/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	150
Preglednica 115/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	150
Preglednica 116/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	150
Preglednica 117/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	151
Preglednica 118/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	152
Preglednica 119/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	152
Preglednica 120/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	153
Preglednica 121 /K: Kakovost drevja	153
Preglednica 122/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	154
Preglednica 123/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019	155
Preglednica 124/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019	155
Preglednica 125/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	155
Preglednica 126/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	157
Preglednica 127/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	157
Preglednica 128/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	158
Preglednica 129/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	159
Preglednica 130/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	160
Preglednica 131/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	160
Preglednica 132/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	160
Preglednica 133/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	161
Preglednica 134/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	162
Preglednica 135/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	162

KAZALO SLIK

Slika 1: Pregled poseka po vrstah, vzrokih in letih ureditvenega obdobja.....	61
Slika 2: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	70
Slika 3: Primerjava dejanske in modelne strukture lesne zaloge raznomernih gozdov po debelinskih razredih.....	70
Slika 4: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR	113
Slika 5: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	114
Slika 6: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	116
Slika 7: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR	120
Slika 8: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	122
Slika 9: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	124
Slika 10: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR	128
Slika 11: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	130
Slika 12: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	132
Slika 13: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR	137
Slika 14: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	138
Slika 15: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	140
Slika 16: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR	145
Slika 17: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	146
Slika 18: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	148
Slika 19: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR	152
Slika 20: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	154
Slika 21: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	156

KAZALO KART

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote.....	13
Karta 2: Krajinski tipi	18
Karta 3: Pregled lovišč.....	30

POVZETEK

GGE Radovljica – levi breg Save obsega 3.481,36 ha gozdov na območju občine Radovljica.

Glede na gospodarske kategorije je največ večnamenskih gozdov (83,35 %). Gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni je le 48,46 ha (1,39 %), in sicer so to gozdovi ob gozdni učni poti v Predtrgu.

Večina gozdov je v zasebni lasti (90,8 %), državnih gozdov je 8,0 % in gozdov lokalnih skupnosti samo 1,2 %.

Povprečna lesna zaloga v enoti znaša 363,7 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo iglavci (54,8%), listavcev je 45,2 %. Povprečna lesna zaloga gospodarskih gozdov je 373,9 m³/ha. Tudi v teh gozdovih prevladujejo iglavci (55,8 %).

Tekoči letni prirastek v enoti je visok in znaša 9,04 m³/ha, prirastek gospodarskih gozdov pa je 9,75 m³/ha na leto. Prirastek iglavcev v gospodarskih gozdovih je 5,28 m³/ha (54,2 %), listavcev pa 4,47 m³/ha (45,8 %). Intenziteta priraščanja na lesno zalogo je pri iglavcih 2,47 % in pri listavcih 2,51 %.

V GGE se prepletajo številne funkcije in interesi, ki jih je potrebno upoštevati pri gospodarjenju z gozdovi. Velik del enote leži na območju Natura 2000 in EPO, v enoti je tudi veliko naravnih vrednot, zato je GGE prepoznana tudi zaradi pomembnih ekoloških funkcij, po drugi strani pa tudi po rabi z vidika socialnih funkcij. Po površini najbolj obsežne so proizvodne funkcije, ki pokrivajo 62,4 % gozdnega prostora, sledijo ekološke (43,4 % gozdnega prostora), in socialne funkcije (12,0 % GP). Med ekološkimi funkcijami s prvo stopnjo poudarjenosti, sta po površini največji funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, ki je določena na 22,5 % gozdnega prostora in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, določena na 16,8 % gozdnega prostora. Hidrološka funkcija ima prvo stopnjo poudarjenosti določeno na 17,1 % gozdnega prostora. Med socialnimi funkcijami s prvo stopnjo poudarjenosti prevladujeta rekreacijska funkcija na 9,3 % gozdnega prostora in turistična na 4,5 % GP. Ostale prisotne socialne funkcije (higiensko-zdravstvena, zaščitna, turistična, rekreacijska, poučna, varovanje kulturne dediščine in estetska in) so na prvi stopnji določene na manj kot 1 % gozdnega prostora. Najpomembnejša od proizvodnih funkcij, določenih na prvi stopnji, je lesnoproizvodna, ki je določena na 2758,09 ha gozda, kar predstavlja 61,7 % površine gozdnega prostora. Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin obsega 847,07 ha, lovngospodarska funkcija pa 3,85 ha.

Z načrtom so določeni pogoji za usklajeno rabo gozdov in poseganja v gozdni prostor, najvišja možna stopnja njihovega izkoriščanja, potreben obseg gojitvenih in varstvenih del, pogoji za gospodarjenje z živalskim svetom ter načrt odpiranja gozdov s prometnicami.

V načrtu se upoštevajo tudi usmeritve za gospodarjenje z zavarovanimi območji, naravnimi vrednotami, ekološko pomembnimi območji, območji Natura 2000, vodnogospodarski pogoji in usmeritve za zagotavljanje prisotnih funkcij gozdov.

Načrtovan možni posek je določen na osnovi stanja sestojev in gojitvenih pogojev v posameznih odsekih ter razmerju razvojnih faz in ciljev po rastiščnogojitvenih razredih. Na višino možnega poseka poleg razvojne faze, ki odločilno vpliva na stanje lesnih zalog, vplivajo tudi negovanost sestojev in sestojni sklep, mešanost drevesnih vrst, dinamika pomlajevanja in stojnost sestojev. Najvišji možni posek je za gospodarske gozdove predviden v višini 6,68 m³/ha letno. Intenziteta poseka za te gozdove je 17,85 % lesne zaloge in 68,4 % prirastka. Načrtovana intenziteta poseka za listavce je nižja kot za iglavce.

Načrtovana gojitvena dela so določena glede na stanje sestojev ter cilje trajnega, sonaravnega in mnogonamenskega gozda, ki temelji pretežno na naravni obnovi. Zaradi biotskih in abiotskih motenj v preteklih letih, se na ogolelih površinah načrtuje dopolnilna sadnja na 6,47 ha. Na površinah, kjer razvoj mladja ovirajo težave z zaplevljenostjo in divjadjo, načrtujemo 35,45 ha obžetev, 10,0 ha zaščite s premazom ter zaščito s količenjem in tulci.

Nega mladja in gošče je načrtovana na 24,83 ha, kar pomeni, da vsaj z enkratnim ukrepanjem zajamemo 12,5 % najmlajših razvojnih faz. Težišče negovalnih ukrepov je na negi mlajšega drogovnjaka in letvenjaka. Načrtujemo 55,17 ha nege letvenjaka in 79,79 ha nege mlajšega drogovnjaka.

Varstvo gozdov temelji na vzdrževanju naravnih mehanizmov in usklajevanju ravnotežja med rastlinskim in živalskim svetom. Varstvo pred divjadjo zajema zaščito sajenih dreves in naravnega mladja s premazi, tulci in količki. Varstvo pred podlubniki pomeni preventivne in kurativne ukrepe. Od preventivnih ukrepov sta najpomembnejša takojšnja sanacija ujm in gozdni red, od kurativnih pa zlasti pravočasno pospravo jeder lubadarja.

V prihodnjem desetletju upamo na izgradnjo vsaj 3 km gozdnih cest in 40 km vlak.

Preglednica 1: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha) – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.160,33	279,58	41,45	3.481,36
Delež (%)	90,8	8,0	1,2	100,0

Preglednica 2: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	2.901,87	209,5	165,9	375,4	5,29	4,47	9,76	18,6	16,9	17,8	68,6
GPN, ukrepi so dovoljeni	48,46	162,5	123,8	286,3	4,92	4,43	9,35	19,2	18,6	18,9	58,0
GPN, ukrepi niso dovoljeni	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	531,03	147,1	159,2	306,4	2,88	2,14	5,02	1,3	0,7	1,0	5,9
Skupaj vsi gozdovi	3.481,36	199,4	164,3	363,7	4,92	4,12	9,03	16,7	14,5	15,7	63,1
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	2.637,22	212,5	167,7	380,2	5,30	4,46	9,76	18,7	17,0	18,0	70,0
GPN z načrtovanim posekom	43,23	166,7	124,6	291,3	5,07	4,51	9,58	19,9	19,5	19,8	60,1
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	479,88	147,2	164,7	311,8	2,88	2,19	5,08	1,3	0,7	0,9	5,8
Skupaj vsi gozdovi	3.160,33	201,9	166,7	368,6	4,93	4,11	9,05	16,8	14,5	15,8	64,4
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	227,29	186,9	153,8	340,7	5,28	4,83	10,11	17,5	15,9	16,8	56,6
GPN z načrtovanim posekom	4,55	124,2	114,1	238,2	3,64	3,66	7,31	11,5	10,4	11,0	35,8
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	47,74	148,0	105,8	253,7	2,87	1,57	4,44	1,6	0,8	1,3	7,3
Skupaj vsi gozdovi	279,58	179,3	145,0	324,2	4,84	4,25	9,10	15,2	14,0	14,7	52,2
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	37,36	139,0	109,8	248,8	4,31	3,49	7,80	13,3	14,1	13,7	43,6
GPN z načrtovanim posekom	0,68	151,5	135,3	286,8	4,37	4,22	8,59	11,7	9,8	10,8	36,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	3,41	126,4	146,0	272,4	2,56	1,91	4,48	1,6	0,8	1,2	7,2
Skupaj vsi gozdovi	41,45	138,1	113,2	251,3	4,17	3,38	7,54	12,4	12,6	12,5	41,7

UVOD

Gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko Radovljica – levi breg Save za obdobje 2019 - 2028 je sedmi zaporedni načrt te enote. Prvi načrt je bil izdelan leta 1959, nadalje so si načrti sledili v desetletnem zaporedju.

Načrt je izdelal Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Bled in je izdelan na podlagi Zakona o gozdovih (Ur.l. RS, št. 30/93, 56/99-ZON, 67/02, 110/02-ZGO-1, 115/06-ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16-ZGGLRS in 77/16), skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10) ter Naravovarstvenimi smernicami, ki jih je izdal Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Kranj (november 2018). Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah in opisi sestojev so bili opravljeni v letu 2018. Osnovna podlaga za ugotavljanje površin gozda in sestojev so bili digitalni ortofoto načrti iz leta 2017 in lidarski posnetki iz leta 2015, pri določitvi maske gozdov pa smo uporabili tudi najnovejši grafični sloj o rabi tal MKGP.

Ta gozdnogospodarski načrt je tudi upravljavski načrt za območja Natura 2000, ki se nahajajo v gozdnem prostoru:

SI5000030 Karavanke (SPA),

SI3000285 Karavanke (SAC),

SI3000180 Peračica (SAC)

Okrajšave, ki se pojavljajo v tekstu, pomenijo:

GGE - gozdnogospodarska enota

GGO - gozdnogospodarsko območje

GGN - gozdnogospodarski načrt

GPN - gozdovi s posebnim namenom

KC – kamionska cesta

KE – krajevna enota

KVM - kontrolna vzorčna metoda

LPN – lovišče s posebnim namenom

LUO – lovsko upravljavsko območje

MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

OPN – občinski prostorski načrt

RGR – rastiščnogojitveni razred

SVP - stalne vzorčne ploskve

ZGS – Zavod za gozdove Slovenije

V tekstu uporabljen izraz gospodarski gozdovi se nanaša na kategorijo večnamenskih gozdov in gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi.

1 Splošni opis gozdnogospodarske enote

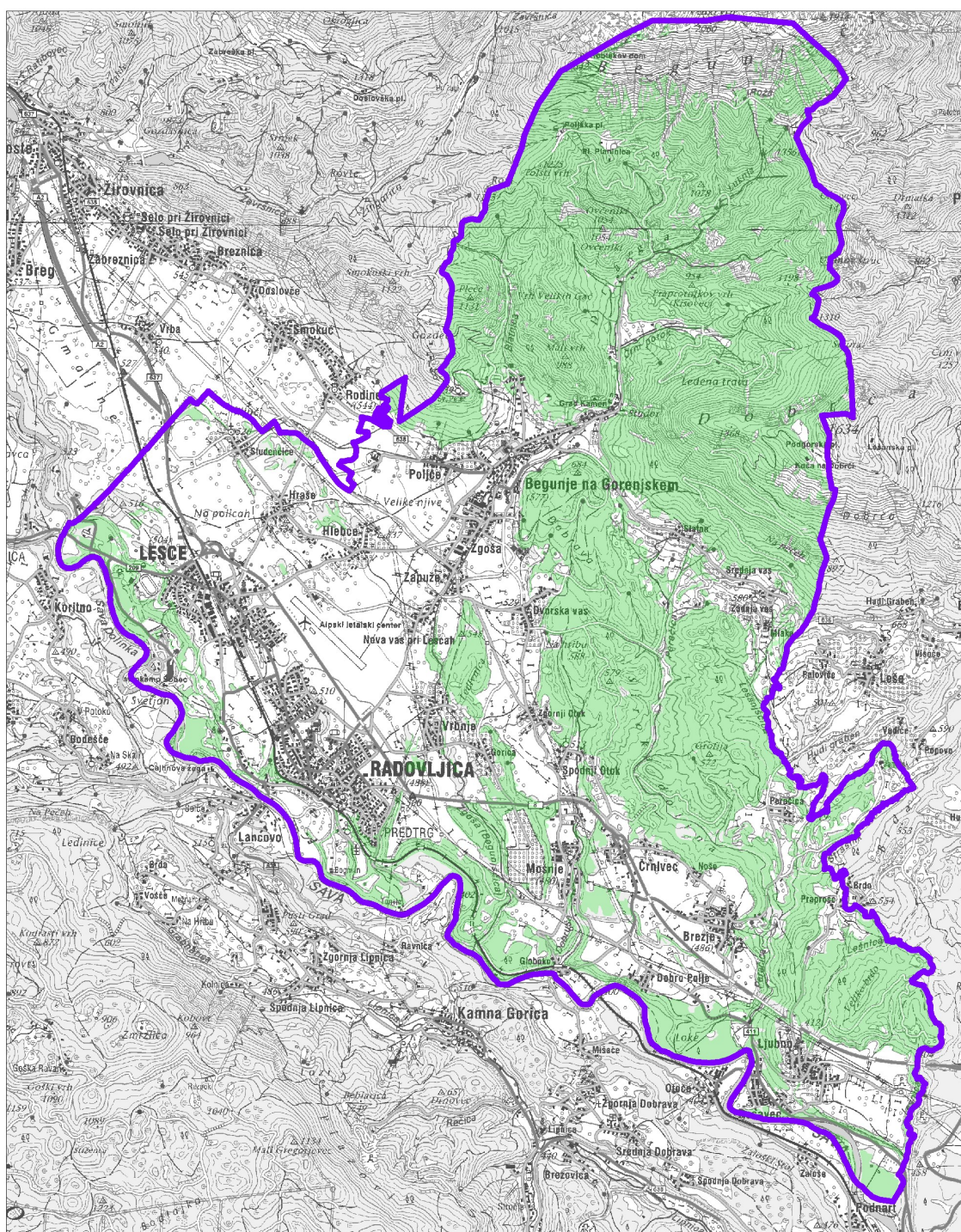
1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Gozdnogospodarska enota Radovljica – levi breg Save obsega gozdove ravninskega predela Radovljice in Begunj ter goratega predela Begunjščice in Dobrče. GGE leži na območju občine Radovljica, v kateri so zajete naslednje katastrske občine: Begunje, Srednja vas, Otok, Nova vas, Hraše, Radovljica, Predtrg, Mošnje, Brezje, Ljubno in Peračica.

Preglednica 3/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
RADOVLJICA				3.481,36	
	2151	BEGUNJE	2349,65	1680,08	
	2152	SREDNJA VAS	629,58	442,96	
	2153	OTOK	490,67	260,59	
	2154	NOVA VAS	274,02	2,79	
	2155	HRAŠE	727,75	116,35	
	2156	RADOVLJICA	224,68	31,90	
	2157	PREDTRG	264,84	46,92	
	2158	MOŠNJE	625,12	225,25	
	2159	BREZJE	384,14	123,91	
	2160	LJUBNO	539,62	295,86	
	2648	PERAČICA	352,85	254,75	
Skupaj			6862,92	3481,36	



Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

1.1.2 Relief

Gozdnogospodarsko enoto sestavljata dve veliki pokrajinski enoti, ki se reliefno med seboj bistveno razlikujeta, in sicer: gorati severni del z nadmorskimi višinami med 600 in 2000 m in južni,

ravninski, valovit in terasasto oblikovan svet do nadmorske višine 700 m. Najvišja točka enote je vrh Begunjščice z 2060 m, najnižja pa izliv potoka Lešnica v reko Savo (376 m). Za gorski svet so značilni veliki nakloni in razgiban teren. Povprečni naklon je v tem delu 58 %. Za gospodarjenje z gozdovi pomenijo take razmere poseben pristop, saj je spravilo lesa v velikem delu možno le z žičnico. To prinaša zahtevo po bolj skoncentriranih sečnjah in ekonomsko zadostnih količinah izbranega drevja za posek. V nižinskem delu enote je povprečen naklon bistveno manjši (26 %), kar 85 % površine ima naklon položnejši od 45 %. Gričevnati svet nižinskega dela (Dobrava, Široka dolina, Grofija) je reliefno zelo razgiban in ima zmerne naklone, zanj je značilna visoka gozdnatost. Območje savskih teras je poraščeno z gozdom, predvsem po pobočjih med terasami in nad ravnino dvignjenih morenah.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Območje gozdnogospodarske enote Radovljica - levi breg Save se klimatsko vključuje v predalpsko-alpski fitoklimatski teritorij. V območju sta izrazita dva klimatska tipa, in sicer: v višjem pasu zmerna subpolarna klima goratih predelov Begunjščice in Dobrče, ki prehaja nižje proti ravnini v humidno kontinentalno klimo ravninskega dela enote. Povprečna količina padavin je v nižinskem delu GGE približno 1400 mm. V goratem delu enote pa med 1950 in 2600 mm. Najmanj padavin je od januarja do marca, največ pa od septembra do novembra. Vegetacijska doba je sorazmerno enakomerno namočena. Dnevni maksimumi padavin so v nižinskem svetu giblje med 60 in 110 mm in v gorskem svetu med 65 in 165 mm. Srednja letna temperatura nižinskega dela GGE je 8,7 °C, v goratem svetu pa so približno za dve stopinji nižje. Vegetacijska doba v nižini je 6 mesecev, v višje ležečih delih enote pa je postopoma za mesec krajša. Povprečno število dni s snežno odejo je v nižini 51. Spomladanske slane so nevarne še ves maj, v dolini celo do konca maja. Prve jesenske slane pa se lahko pojavijo že v začetku septembra.

Najpomembnejši klimatski dejavnik ogroženosti gozdov v enoti je veter, ki je v preteklosti že povzročil obsežnejše poškodbe gozdov. Do rušilnih viharjev prihaja, ko se preko Karavank spušča hladen zrak (karavanški fen) in pri tem nastanejo močna turbulentna gibanja zračnih mas z rušilno močjo. Zadnji močnejši vihar je bil na tem območju leta 1984 v podgorskih in deloma nižinskih gozdovih od Žirovnice do Preddvora. V enoti je takrat vihar poškodoval 570 ha gozda. Podobna viharja sta bila tudi v letih 1962 in 1936. Tudi visoke dnevne količine padavin nas opozarjajo na stalno nevarnost hudourniških voda ter s tem na pomembnost varovalne funkcije gozdov v neposredni bližini hudourniških strug in v širšem vodozbirnem območju gorskih potokov. Nevarnost erozije poleg strmih naklonov povečuje še specifična kamninska zgradba gorovja z obilico izredno erodibilnih kamnin.

1.1.4 Hidrološke razmere

Največ tekočih voda je na severnem in vzhodnem obrobju enote. Iz goratega dela enote odtekajo močni hudourniški gorski potoki. S hribov izza sv. Petra priteka hudourniški potok Blatnica. Najdaljši potok je Zgoša ali Begunjščica, ki zbira vode iz hudourniških strug južnega pobočja Begunjščice. V ravninskem predelu prehaja vsa površinska voda v podtalnico, ki odteka proti jugozahodu in prihaja na dan na pobočjih savske soteske. Najbolj vodnat potok je Peračica, ki ima močne izvire na več mestih pod Dobrčo in na Dobravi nad Begunjami. Jugozahodna meja enote teče po reki Savi Dolinki, ki se ji pri Lancovem pridruži Sava Bohinjka in od tu dalje južna meja enote teče po reki Savi.

Skupaj z obvodnim prostorom so vodotoki in vode na splošno nosilec največje biotske raznovrstnosti in krajinske pestrost ter hkrati prostorske prepoznavnosti obravnavanega območja. Povirja in vodozbirna območja tekočih voda v enoti so večinoma porasla z gozdovi, ki so s svojo funkcijo zadrževanja vode najpomembnejši dejavnik ohranjanja vodnih virov. Gorska predela enote (Begunjščica, Dobrča) sta vira pitne vode za naselja v enoti.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

Gorate in hribovite del enote gradijo kamenine triadnih in jurskih apnencev in dolomitov. Znatno je zastopan pobočni grušč, ki je ponekod sprejet v brečo. Južni ravninski del enote je grajen iz mlajših kamenin. Matično podlago savskih teras in ravninskih predelov tvorijo prod, konglomerat in ledeniške morene, dobrave pa lapornata morska sivica. Karbonatne kamenine gradijo morene in rečne terase. V obeh delih enote so prisotni še andezitni tufi, vulkanske breče in konglomerati.

Tla

Tla nastajajo v dolgotrajnem tlotvornem procesu pod vplivom geološke podlage, klime, reliefa in vodnih razmer. Zaradi pester menjave teh dejavnikov na majhni površini je čistih talnih enot zelo malo, večinoma na terenu najdemo talne komplekse.

Tla v goratem in hribovitem delu GGE prevladujejo prhninaste in sprteninaste rendzine ter evtrična rjava tla. Na meliščih najdemo nerazvita rjava tla (litosoli). Večina talnih tipov v tem predelu je dobro rodovitnih in ima veliko kapaciteto za vodo, kar zaradi velikih naklonov terena predstavlja stalno nevarnost zemeljskih plazov in erozije.

Na južnem ravninskem delu GGE se tvorijo evtrična rjava tla, zmerno distrična rjava tla in distrična sprana tla. Na morenah in rečnih terasah pa prevladujejo rendzine in evtrična rjava tla.

Na andezitnih tufih, vulkanski breči in konglomeratih, najdemo distrične rankerje, distrična rjava tla in distrična sprana tla. Tla so kislila in revna s hranili. Ob vodah in v logih na aluvialnih nanosih najdemo nerazvita obrečna tla in obrečna tla.

Zaradi človekovega pospeševanja smreke je v preteklosti tudi na rastiščih bukovih in jelovo - bukovih gozdov precej smrekovih monokultur. Marsikje na teh rastiščih raste že druga ali tretja generacija smreke. Ker smrekov opad vsebuje manj elementov hrane in več spojin, ki ovirajo razkroj iglic v primerjavi z opadom v listnatem ali mešanem gozdu, pri nekaterih oblikah tal pride do degradacijskih procesov. V njih se zmanjša biološka aktivnost, število talne flore, kroženje in količine rastlinam dostopnih snovi, upočasnijo se razkroj in s tem mineralizacija organske snovi, tvorijo ali zdebijo se organski horizonti, poveča se kislost tal, lahko se pojavijo procesi podzoljevanja. Z biomeliorativnimi ukrepi, predvsem s pospeševanjem in uvajanjem listavcev, je večinoma možno zaustaviti degeneracijske procese in sčasoma vrniti tla v rodovitnejšo obliko.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Celotna površina gozdnogospodarske enote znaša 6.862,92 ha, od tega je 3.481,36 ha gozda. Gozdnatost znaša 50,73 %. Skupna površina gozdnega prostora pa je 3703,98 ha ali 53,97 % površine GGE. Gozdni prostor določajo površine funkcijskih enot, ki opredeljujejo in vrednotijo funkcije gozdov. V površino gozdnega prostora so poleg gozda in rušja vključena tudi tista gozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko oziroma funkcionalno povezana ob upoštevanju različnih kriterijev po posameh tipih krajine, skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l.RS št. 91/10).

Preglednica 4a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	6.862,92	100
Gozd	3.481,36	50,73
Ostala gozdna zemljišča		
- daljnovodi	13,87	0,20
- obore	0,00	0,00
- rušje	11,89	0,17
Gozdni prostor	3.703,98	53,97
- močvirja	0	0,00
- pobočni grušči	28,73	0,42
- skalovja in površine nad gozdno mejo	10,60	0,27
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	14,28	0,21
- zaraščajoče površine	6,86	0,10
- infrastrukturni objekti	4,33	0,06
- drugo	132,16	1,93
Negozdni prostor	3.158,94	46,03
Zaraščajoče površine	57,62	0,84
Drugo	3.101,32	45,19

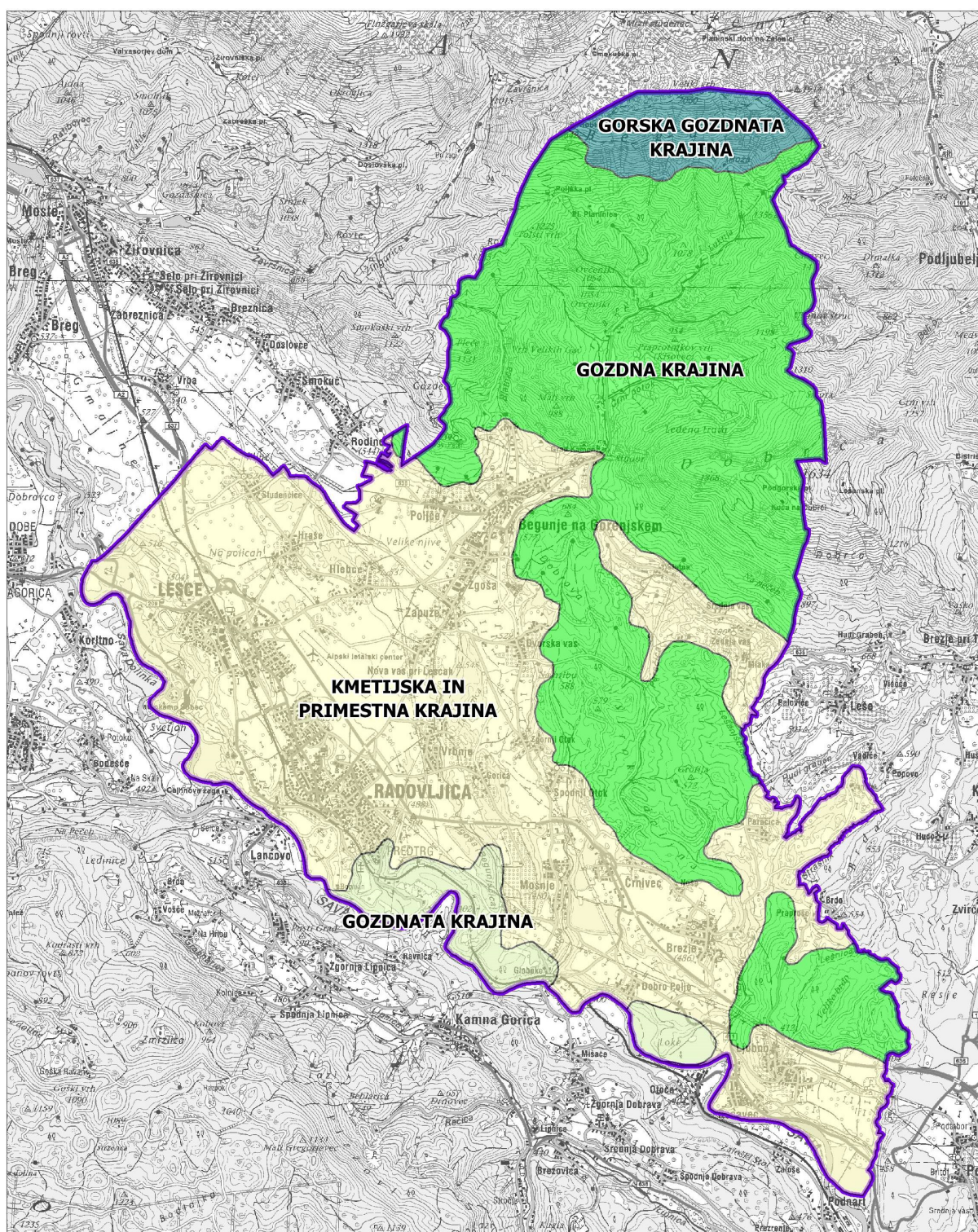
Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov in sloja rabe tal

Gozdnogospodarsko enoto lahko razdelimo v štiri krajinske tipe, in sicer:

- gorska gozdnata krajina, ki zajema območja v gorskem in subalpinskem vegetacijskem pasu in poleg gozda vključujejo tudi naravne travinje, gorske pašnike in skalovja oziroma pobočne grušče. Krajina ima izrazit naravovarstveni pomen. V Karavankah zavzema najvišji pas, kjer prevladujejo varovalni gozdovi. Gorska gozdnata krajina pokriva 1,4 % celotne površine enote. Gozdnatost krajinskega tipa je 20,4 %.
- gozdnata krajina zavzema območja v nižinskem, ravninskem in terasastem delu enote, kjer se gozd mozaično prepleta z drugimi, pretežno kmetijskimi rabami tal in prekriva 40 do 85% površine. V ta tip uvrščamo tudi prisojne terase nad strugo reke Save, kjer sta kmetijstvo in gozdarstvo že tradicionalno prepletena. Temu tipu krajine pripada slabih 5,3 % površine GGE, gozdnatost pa je 68,2 %.
- gozdnata krajina obsega območja v gorskem in podgorskem pasu, kjer gozd popolnoma prevladuje. Gozdnatost je tu največja in znaša 92,3 %. Ta tip obsega gričevnate gozdne komplekse vodozbirnega območja potoka Peračice in pobočja vzpetin severnega dela enote (Sv. Peter, Pleče, Jamarski vrh, Kisovec, Dobrča, Begunjščica) pod pasom gorske gozdnate krajine. Temu tipu krajine pripada kar 76 % vseh gozdov v GGE.
- kmetijska in primestna krajina obsegata ravninski del Radovljiške ravnine, kjer se nahajajo večja naselja v enoti (Radovljica, Lesce, Begunje). Zemljišča so pretežno v kmetijski rabi oziroma so to urbane površine. Kmetijska in primestna krajina zavzema 17,3 % enote, gozdnatost v njej je le 17,3 %. V tem tipu je pomen manjših zaplat gozda, koridorjev in posameznih dreves velik z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti, regeneracije razgozdene krajine in estetskega vidika, kot tudi iz vidika zagotavljanja socialnih vlog gozda.

Preglednica 5: Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost v GGE Radovljica-Levi breg Save

Krajinski tip	Površina gozda (ha)	Gozdnatost (%)	Delež (%)
GZK - Gozdna krajina	2.645,62	92,3	76,0
GGK - Gorska gozdnata krajina	48,64	20,4	1,4
GOK - Gozdnata krajina	184,20	68,2	5,3
KPK – kmetijska in primestna krajina	602,90	17,3	17,3
Skupaj	3.481,36	50,7	100,00



Karta 2: Krajinski tipi

Karta 2: Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Preglednica 6/D-GZ: Površina in delež gozdnih združb v GGE po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	16,67	0,5
51100	Vrbovje s topolom	6,11	0,2
52100	Nižinsko črnojelševje	10,56	0,3
23	gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	323,08	9,3
54200	Predalpsko gradново belogabrovje	323,08	9,3
24	gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	107,45	3,1
71100	Kisloljubno gradново belogabrovje	107,45	3,1
25	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	181,24	5,2
55100	Predinarsko dinarsko podgorsko bukovje	181,24	5,2
26	podgorska bukovja na silikatnih kamninah	847,16	24,3
73100	Kisloljubno gradново bukovje	800,86	23,0
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	46,30	1,3
27	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih	454,85	13,1
63400	Alpsko bukovje s črnim telohom	248,20	7,1
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	206,65	5,9
29	jelova-bukovja	787,65	22,6
64300	Predalpsko jelovo bukovje	787,65	22,6
30	javorovja, velikojesenovja in lipovja	101,38	2,9
60100	Pobočno velikojesenovje	99,29	2,9
65100	Gorsko zgornjegorsko javorovje z brestovjem	2,09	0,1
31	toploljubna bukovja	307,21	8,8
59200	Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	307,21	8,8
32	gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev	29,56	0,8
56300	Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	29,56	0,8
33	kisloljubna rdečeborovja	94,00	2,7
74100	Kisloljubno rdečeborovje	94,00	2,7
34	bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja	193,83	5,6
62100	Bazoljubno rdečeborovje	193,83	5,6
35	jelovja in smrekovja na karbonatnih in mešanih kamninah	2,57	0,1
67100	Smrekovje na karbonatnem skalovju	2,57	0,1
36	jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	3,69	0,1
77100	Jelovje s praprotni	3,69	0,1
39	ruševja	31,02	0,9
70200	Alpsko ruševje	31,02	0,9
	Skupaj	3.481,36	100,0

Karta 11: Zastopanost gozdnih združb v GGE – v prilogi

Gozdne združbe, ki se pojavljajo v GGE, so rezultat predvsem ekoloških faktorjev (klima, relief, geološka podlaga in tla), v katere se vključuje še pomemben člen – čas in tudi človek s svojimi dejavnostmi. V preteklosti predvsem s pašo, požiganjem in krčitvami, kasneje z dolgotrajnim vzdrževanjem kultur.

Kisloljubno gradnovno bukovje (*Querco-Fagetum* var. *Luzula albida*), na 800,86 ha gozdnih površin – 23,0 %.

V ravninskem centralnem delu enote v širokem pasu med Begunjami, Dvorsko vasjo, Otokom, Črničcem, Brezjami in Ljubnim se pojavlja združba pestre floristične in drevesne sestave. Združba uspeva na zelo razgibanem reliefu z gladkimi, zaobljenimi vrhovi in hrbti ter močno razčlenjenimi, srednje strmimi ali strmimi pobočji, ki se običajno končajo v jarku s potokom. Najdemo jo na nadmorskih višinah od 400 do 700 m, z nagibi od 0-30° in na vseh legah. Združba je na pretežno sljudnatem lapornatem peščenem meljevcu s prehodi v glino (sivica), redko tudi na andezitnih tufih, vulkanski breči in aglomeratu. Prevladujejo srednje globoka do globoka distrična rjava tla in sprana tla. V ohranjenih gozdovih prevladuje bukev, dob, kostanj, beli gaber, češnja, lipovec, brek. V zeliščnem sloju na položnem terenu prevladuje borovnica, na pobočjih pa belkasta bekica. Zaradi vetrolomov v preteklosti, so goličave zaraščene predvsem z brezo in trepetliko. Gozdovi te združbe so prisotni v bližini večjih naselij, zato imajo tudi poudarjene socialne funkcije (rekreacijsko, nabiralniško).

Predalpsko jelovo bukovje (*Abieti-Fagetum praealpinum*), na 787,65 ha gozdnih površin – 22,6 %.

V strnjem kompleksu to združbo najdemo v spodnjem delu montanskega vegetacijskega pasu na nadmorskih višinah od 700 do 1500 m. Najdemo jih na severnih pobočjih Dobrče, doline Drage in Begunjščice. Relief je gladek, razgiban do stopničast s širokimi jarki in ravnici. Združba zavzema široko ekološko amplitudo, v kateri se pojavljajo njene številne variante, zato je v okviru njenega rastišča izločenih veliko gozdnovegetacijskih podtipov (subasociacij).

Združba se pojavlja na apnencih, dolomitih, morenah in postglacialnih kislih in bazičnih nanosih. Ima široko rastiščno amplitudo, ki zajema tako pretežno razvitejšje oblike rendzin kot tudi različne variante pokarbonatnih rjavih tal, evtričnih rjavih tal, zmerno kislih rjavih tal in spranih tal, ki imajo dobre fizikalne in kemijske lastnosti, so biološko dobro aktivna in so dobro do visoko rodovitna.

V ohranjeni združbi so to mešani sestoji jelke, bukve, smreke in gorskega javorja, ki imajo dobro razvit drevesni sloj, ki popolnoma zastira talno površino, pestro sta razvita tudi grmovni in zeliščni sloj. Mahovi pogosto preraščajo skale, panje in korenike dreves. Na karbonatih se odvija konkurenčna borba predvsem med jelko in bukvijo, le v višjih legah se vključuje tudi smreka (ki lahko s človekovo pomočjo popolnoma prevlada) in redkeje macesen. Na silikatih pa se močno uveljavlja tudi smreka. Primarna sukcesija združbe je potekala preko gozdov plemenitih listavcev, sekundarne razvojne smeri pa označujejo različni razvojni stadiji s smreko in obilno posečno vegetacijo, ki pa le redko ogroža pomlajevanje. Ker je združba prisotna na težko dostopnih terenih, je velik delež gozdov še ohranjenih.

V osnovni rastlinski kombinaciji sta v drevesnem sloju bukev in jelka, v grmovnem kranjska krhlika, v zeliščnem pa trilistna konopnica, deveterolistna mlaja, vretenčasti salomonov pečat, koprivolistni jetičnik, goli lepen, trilistna veternica, platanolistna zlatica, belkasta bekica in oskorica. Rk=9

Predalpsko gradново belogabrovje (*Querco-Carpinetum* var. *Hacquetia*, deloma *Querco-Carpinetum* var. *Luzula*), na 323,08 ha gozdnih površin – 9,3 %.

V kolinskem vegetacijskem pasu v nadmorski višini med 400 in 650 metri se nahaja klimatogena gozdna združba predalpsko gradново belogabrovje. Razvoj združbe je omejen predvsem zaradi specifične kamninske podlage. Matična podlaga je aluvijalni kamninski material, pobočni grušč, ki je ponekod sprijet v brečo in rečni sedimenti v terasah, zato je v enoti ta združba prisotna večinoma na nižje ležečih terasah reke Save. Gre predvsem za manjše zaplate gozda v kmetijski krajini. Tla so predvsem sprsteninaste rendzine in plitva evtrična rjava tla s sprsteninastim humusom in so dobre rodovitnosti. V drevesni plasti sta prisotna graden in beli gaber s primesjo češnje in maklena. Zaradi bližine naselij in z njo povezanega dolgotrajnega gospodarskega vpliva je naravna podoba teh gozdov zelo spremenjena, zaradi steljarjenja pa je marsikje prišlo tudi do rastiščne oz. talne degradacije.

Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (*Ostryo-Fagetum* var. geogr. *Anemone trifolia*), na 307,21 ha gozdnih površin – 8,8 %.

Predalpska varianta termofilnega bukovega gozda je specifična zaradi svoje povezave z alpskimi borovimi gozdovi. V tej enoti je prisotna na prisojnih pobočjih nad dolino (Peči, Pleče, Mali vrh nad Krpinom), strmejša pobočja Dobrče in spodnji konec Drage. Ta združba, ki ni vezana na vegetacijske pasove, vendar najpogosteje uspeva v pasu od 500 do 1000 metri nadmorske višine, zelo strmih nagibov. Prisojne, tople lege so bolj pogoste, za vodo nepropustna dolomitna podlaga povečuje odtočni koeficient, zato vlada občasno poudarjena sušnost. Poleg dolomitov in dolomitnih apnencev najdemo tudi apnence, pobočne grušče, ki so ponekod sprejete tudi v brečo. Na teh prisojnih, izpostavljenih rastiščih so se razvile plitve do srednje globoke, prhlinaste rendzine, do sprsteninaste rendzine s površinskim slojem iz prhline in surovega humusa. Tla so zelo skeletna do skeletoidna, zelo odcedna, občasno presušena, slabo kisla, dobro nasičena z bazami. Njihova rodovitnost je srednja do zadovoljiva. Floristično gledano je to naša najbogatejša združba, ki združuje termofilne vrste ter vrste bukovih gozdov. Tako tu najdemo svetle mešane gozdove bukve, gabra, malega jesena, mokovca, pogosto tudi rdečega bora z bogato grmovno in zeliščno podrastjo. V naravni sestavi gozda je izraba rastišča nezadovoljiva, zaradi slabe rodovitnosti rastišč je vnašanje iglavcev vprašljivo. Povečanje donosov je možno z borom in macesnom. $R_k=5$

Alpsko bukovje s črnim telohom (*Anemone trifolia* - *Fagetum* var. geogr. *Helleborus niger*), na 248,20 ha gozdnih površin – 7,1 %.

To združbo najdemo na območju Dobrče in na manjših površinah ob zahodni meji enote. Giblje se na nadmorskih višinah od 600-1200/1300 m na pretežno strmih nagibih, na vseh legah. Geološka podlaga so triadni apnenci in dolomiti, ledeniške morene, rečni sedimenti v terasah, pobočni grušči, ponekod sprijeti v brečo. Na teh rastiščih prevladujejo srednje globoke do plitve, močno skeletne, prhlinaste rendzine, ki so močno prekoreninjene, zelo odcedne, visoko humozne, slabo kisle, srednje do dobro oskrbljene s hranili. Predvsem na položnejših terenih se pojavljajo plitva do srednje globoka pokarbonatna rjava tla, oziroma na gruščih in morenah evtrična rjava tla, ki so ilovnata, sveža, s prhlinasto sprsteninasto rendzino, biološko dobro aktivna, nevtralna do zmerno kisla, dobro preskrbljena z bazami, zato so tla zadovoljive do dobre rodovitnosti. Večinoma gre za enodobne ali skupinsko raznodobne gozdove bukve s primesjo smreke in macesna, redkeje jelke ali rdečega bora. Pomladanski aspekt: trlistna vetrnica, črni teloh, pomladansko resje. Poletni aspekt: beli šaš, trpežni golšec, ciklama. Na opuščenih pašnikih najdemo vrzelaste sestoje smreke in rdečega bora, na manjših površinah poteka zaraščanje tudi z macesnom, bukvijo in rdečim borom. Povprečni rastiščni koeficient po Ž. Koširju je $R_k = 7$. V najlepših podzdružbah je možen trajni povprečni prirastek do $8 \text{ m}^3/\text{ha}$ letno. Po modelu je optimalna proizvodna doba 110 – 140 let.

Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico (*Adenostylo glabrae-Fagetum prealpinum*), na 206,65 ha gozdnih površin – 5,9 %.

Družba je prisotna v zgornjem delu gorskega pasu, ki začenja v nadmorski višini 1200 m se na strmih pobočjih s kopastimi grebeni (Dobrči in Begunjšici). Prevladujejo srednje globoka pokarbonatna tla na pobočnem grušču in jurskih apnencih z roženci. Nizki vrzelasti sestoji bukve in iglavcev subalpske vzrasti z bogato zeliščno podrastjo, v kateri zaradi debele plasti surovega humusa v tleh prevladujejo kisloljubna zelišča, najizraziteje pa blazine borovničevja. Zaradi neposredne bližine pašnikov so to pretežno pašni gozdovi. V drevesni plasti so bukev, macesen, jelka in smreka. Rast v tej združbi je počasna, kakovost drevja pa slaba: nizko, krivenčasto drevje je skoraj subalpskega videza. Gozd ima prevladujoč varovalni značaj, ker preprečuje zakrasovanje skalovitega površja in ustvarja ugodno mezoklimo v sklopu prevladujočih pašnih zemljišč.

Bazoljubno rdečeborovje (*Genisto januensis-Pinetum silvestris*), na 193,83 ha gozdnih površin – 5,6 %.

Pojavlja se raztreseno na manjših površinah v okolici sv. Petra, Malega vrha nad Begunjami ter v dolini Drage. Na vegetacijske pasove ni vezan, sega do višine 1400 m. Pokriva izrazito tople lege, kjer je klima topla in intenzivno sončno obsevanje traja vse leto. Sneg leži le krajši čas. Temperaturni ekstremi so veliki tekom dneva in leta. Geološko podlago tvorijo dolomiti, dolomitni apnenci, pobočni grušč, redkeje čisti apnenci ali mešane kamnine. Združba porašča litosole in plitve, skeletne rendzine na začetnih razvojnih fazah. Opad je sestavljen iz borovih iglic, ostankov pomladanskega resja in drugih rastlinskih delov, ki počasi razpadajo. Zato se tvori surovi humus in polumorvi humus, ki mestoma tvori debele plasti. Tla so slabe rodovitnosti, podvržene temperaturnim ekstremom, suši in eroziji. Redki, pogosto vrzelasti, svetli gozdovi rdečega bora in termofilnih listavcev z bujno zeliščno podrastjo, ki ji daje značilno podobo pomladansko resje. Na ekstremnih rastiščih je to paraklimatska združba, katere progresivni razvoj je zaradi ekstremnih ekoloških pojavov zavrt. Degradacija teh sestojev pomeni denudacijo tal in širjenje erozijskih pojavov. Rodovitnost je slaba za vse drevesne vrste. Izraba rastišča je v danih ekoloških pogojih optimalna. V drevesni plasti prevladuje rdeči bor, posamično so primešani smreka, črni gaber, mali jesen, mokovec, redkeje tudi gorski javor, graden, puhasti hrast in drobnica. V grmovni plasti so najpogostejše vrste: šmarna hrušica, čistilna kozja češnja, češmin in navadni brin. V zeliščni plasti pa so značilne vrste: pomladanska resa, rumenkasti luk, navadni kosmuljek in gorska nebina. Rk=2

Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje (*Hacquetio-Fagetum*), na 181,24 ha gozdnih površin – 5,2 %.

Združba je prisotna na južnem pobočju Dobrče ter ob jarkih okrog Ljubnega in Brezij v nižinskem delu enote. Pojavlja se na nadmorskih višinah do 700 m, v vseh legah in zmernih nagibih. Pojavlja se kjer je klima toplejša v primerjavi z alpsko in manj padavin. Podlaga je pobočni grušč, ponekod sprijet v brečo, deluvijalni material, rečni sedimenti v terasah, triadni apnenci in dolomiti, delno tudi lapornati apnenci. Ta rastišča so na položnejših terenih z globokimi tlemi večinoma izkrčena za kmetijsko rabo. Gozd porašča strmejše terene z raznovrstno karbonatno matično podlago, na kateri se sprsteninaste, rjave in nasute rendzine menjavajo s pokarbonatnimi prjavimi tlemi in evtričnimi rjavimi tlemi. V drevesni plasti prevladuje bukev, pridruženi so ji graden, poljski javor, beli gaber in češnja. V zeliščni plasti značilno izstopa tevrje, prisotna pa je še večina značilnic alpskega bukovega gozda.

1.1.8 Živalski svet

Gozdnogospodarska enota Radovljica levi breg Save je po svoji geografski legi in razgibanosti zelo zanimiva enota. Obsega pretežno ravninski, kmetijski del okolice Radovljice, nižinski gozdnat predel od Ljubnega do vznožja Dobrče ter gorski gozdnat del Dobrče in Begunjščice, ki se zaključita nad gozdno mejo. Zaradi velike razgibanosti terena najdemo v enoti številne vrste.

Zaradi višjih nadmorskih višin, dajejo območju pečat živalske vrste visokogorja (gams, planinski orel). V enoti najdemo tudi večino ostalih živalskih vrst, ki so prisotne v območju, vključno s številnimi vrstami obvodnih ptic (Sava Dolinka).

Tako kot za ostale tudi za to enoto velja, da se v življenjsko okolje divjadi vnaša velik nemir, zaradi najrazličnejših oblik rekreacije, kar vpliva, da se divjad preko dneva umika v težje dostopne strmeje predele in le ponoči prihaja na tradicionalna pasišča. Opažajo se spremembe v življenjskem ritmu in spremenjenih migracijskih poteh. Zaradi tega vse pogostejše prihaja tudi do prevelikih obremenitev na posameznih področjih in s tem do škod zaradi obgrizanja in objedenosti mladja.

Konkurenco v prehranski bazi visoki divjadi predstavlja planinska paša. Prisotna je na večini območja v višjih predelih enote kot tudi nižje (Ledena trata). V nižinskem delu pa se soočamo zgodnejšo košnjo in močnejšim gnojenjem travnikov.

Gozdovi enote imajo pomembno koridorsko vlogo med Zahodnimi in Vzhodnimi Karavankami in Kamniško Savinjskimi Alpami. Številnim predvsem migratornim vrstam je na tem območju omogočen naravni prehod.

Iz družine jelenov (Cervidae) je številčno najbolj zastopana srna (*Capreolus capreolus* L.), ki je številčnejša v nižinskih predelih, z večjo fragmentacijo kmetijskih in gozdnih površin ter večjim deležem gozdnega robu.

Zastopana je v celi enoti, s tem da z nadmorsko višino njena številčnost upade. V nižinskem delu enote predstavlja največji problem pri upravljanju s populacijo, gostota prometa in posledično povozi. Velik problem predstavlja tudi najrazličnejša rekreacija, saj je enota izhodišče za številne vrhove. V nižinskem delu se čuti močan vpliv številnih sprehajalcev in tudi bližina turističnih destinacij (Šobec, Bled).

V enoti je stalno prisoten tudi navadni jelen (*Cervus eleaphus* L.). Pri jelenjadi lahko govorimo, da je v enoti prisotna jelenjad dveh območij. Na južnem delu enote se srečujemo z jelovsko populacijo (območje okoli Šobca). Na tem področju je jelenjad številčnejša v zimskem obdobju. V severnem delu predelu enote pa govorimo o jelenjadi, ki koristi to enoto v pretežni meri kot koridor med zahodnim in vzhodnim delom Karavank. Številčnost se je v preteklem obdobju rahlo povečala, vendar zaenkrat še ne beležimo prevelikih negativnih vplivov predvsem v mlajših razvojnih fazah sestojev. Tako prehranske kot bivalne razmere so za jelenjad v primerjavi z sosednjimi enotami, tu boljše.

Družina votlorogi (Bovidae) ima z gamsom (*Rupicapra rupicapra* L.) ter muflonom (*Ovis ammon musimom* Pallas) v enoti dva predstavnika. Gams je prisoten v višjih legah vrhov Karavank in Kamniško Savinjskih Alp. Opazna so sezonska migriranja iz višjih leg v nižje in obratno (iz lovišča LPN Kozorog v lovišče Begunjščica). Številčnost je nekoliko padla v primerjavi s preteklostjo, predvsem zaradi garij, ki so populacijo znižale. Bivalne razmere za gamsa se slabšajo zaradi številnih antropogenih vplivov (rekreacija, pašništvo, jadrarno padalstvo...), kljub temu da so prehranske danosti dobre. Poleg tega je opazna tudi medvrstna kompeticija z muflonom in jelenjadjo, ki v nekaterih predelih izpodrivata gamsa.

Drug predstavnik votlorogov je alohtoni muflon. V sedemdesetih letih je bil naseljen izven enote, vendar je našel v srednjem višinskem pasu Dobrče in Begunjščice ugodne bivalne in prehranske možnosti. Na tem območju se bolj ali manj stalno zadržuje večja kolonija muflonov.

Družina svinje (*Suide*) je zastopana z divjim prašičem (*Sus scrofa* L.), ki ima v zgornjem delu Gorenjske ravno tu najboljše življenjske pogoje. Njen življenjski prostor je nižinski del z mešanimi gozdovi listavcev, med katerimi zlasti domači kostanj pripomore k dobrim prehranskim razmeram. Ob povečani številčnosti se posamezni osebk, predvsem pa skupine, širijo v sosednja lovišča. V osrednjem delu, kjer je številčnost največja, prevladujejo mlajši sestoji (vetrolom leta 1984), ki že nudijo dobre prehranske pogoje.

Od trojice medved, volk, ris imajo velike zveri z rjavim medvedom (*Ursus arctos* L.) edinega predstavnika. V enoti je prisoten zgolj izjemoma in še to zgolj prehodno.

Lisica (*Vulpes vulpes* L.) je najštevilčnejša divjad iz družine psov (*Canidae*). Njena številčnost je poleg odstrela močno odvisna od stalne nevarnosti-bolezni (garje, pasja kuga) in je zato precej nihajoča. V enoti je opredeljena kot pogosta vrsta. Trenutno je populacija dokaj številčna. V zadnjem obdobju se je v enoti pojavil tudi zlati šakal (*Canis aureus* L.). Številčnost je zaenkrat skromna, se pa nakazuje trend rasti populacije.

Družina kun (*Mustelidae*) je številčno najbolj zastopana s kuno belico (*Martes foina* Erxleben) in kuno zlatico (*Martes martes* L.). Od kun je številčnejša kuna belica, ki v urbanem okolju povzroča številne težave (škode), medtem ko je kuna zlatica bolj predstavnica gozdnega prostora. V enoti je prisoten tudi jazbec (*Meles meles* L.). Predvsem na območju travnatih površin je večkrat moč opaziti razritine. Za populacijo kun je značilen izrazito nihajoč trend številčnosti, ki je posledica periodičnega pojava nekaterih bolezni.

Družina zajcev (*Leporidae*) ima tukaj oba predstavnika. Poljski zajec (*Lepus europaeus* Pallas) živi na območju cele enote, razen v najvišjih predelih. Številčnost se je v zadnjih letih nekoliko izboljšala, kljub temu pa je še znatno nižja kot pred desetletji. V enoti je prisoten tudi planinski zajec (*Lepus timidus* L.), predvsem v višjih predelih na gozdni meji. Populacija je trenutno stabilna, številčnost je majhna.

Od veveric (*Sciuridae*) je prisotna le navadna veverica (*Sciurus vulgaris* L.), ki je pogosta, trend razvoja pa je stabilen – nihajoč. Alpski svizec v enoti ni prisoten (*Marmota marmota* L.).

Navadni polh (*Glis glis* L.) iz družina polhov (*Muscardinidae*) je v večjem delu enote zastopan skromno, njegova številčnost je odvisna tudi od obroda bukve. Karavanški del enote je primernejši življenjski prostor.

Iz družine mačk (*Felidae*) je v enoti prisotna le divja mačka (*Felis silvestris* Schreber) pa še ta se zgolj občasno pojavlja. V preteklosti je bil v enoti večkrat evidentiran tudi ris (*Lynx lynx* L.), ki pa v zadnjih letih ni bi več opazen.

Podružina koconogih – gozdnih kur (*Tetraoninae*) je zastopana z (klasifikacijske vrste Nature 2000), z ruševcem (*Lyrurus tetrix* L.). V preteklosti smo v enoti zaznavali še prisotnost divjega petelina (*Tetrao urogallus* L.) ter belke (*Lagopus muta* L.), vendar podatkov o njuni prisotnosti nimamo več.

Ruševac je prisoten v višjih delih enote na gozdni meji (pobočja Begunjščice in vrh Dobrče). V enoti pa je prisoten še gozdni jereb (*Tetrastes bonasia* L.) in sicer v osrednjem pobočnem delu enote.

Od golobov (*Columbidae*) je dokaj pogost golob grivar (*Columba palumbus* L.), od grlic pa turška grlica (*Streptopelia decaocto* L.), manj pa divja grlica (*Streptopelia turtur* L.).

Družina žoln (*Picidae*) je zastopana z več predstavniki, najpogostejša je zelena žolna. Na območju sta prisotni tudi črna žolna (*Dryocopus martius* L.) ter tripsti detel (*Picoides tridactylus* L.).

Družina kraguljev (*Accipitridae*) je po številu vrst relativno obsežna. Planinski orel (*Aquila chrysaetos* L.), ki posega tudi v populacije divjadi in domači živino na paši, se pogosteje pojavlja na strmejših skalnatih območjih enote. V enoti sta prisotna tudi sršenar (*Pernis apivorus* L.) in kragulj (*Accipiter gentilis* L.), a sta precej redka, bolj številčna sta skobec (*Accipiter nisus* L.) in navadna kanja (*Buteo buteo* L.).

Družina sokolov (*Falconidae*) ima maloštevilne predstavnike. Prisotna sta sokol selec (*Falco peregrinus* Tunstall) in navadna postovka (*Falco tinnunculus* L.), ostali sokoli so zelo redki.

Družina sov (*Strigidae*) ima kar nekaj vrst, ki so v enoti prisotne in sicer koconogi čuk (*Aegolius funereus* L.), mali skovik (*Glaucidium passerinum* L.), kozača (*Strix uralensis* Pallas), velika uharica (*Bubo bubo* L.), lesna sova (*Strix aluco* L.) in navadni čuk (*Athene noctua* Scopoli). Posamezne vrste veljajo za redke, kar je lahko v povezavi s slabim poznavanjem in načinom življenja le teh.

Družina vranov (*Corvidae*) je po številu vrst precej številna z dokaj stabilnimi in celo številčno naraščajočimi populacijami. Lovne vrste so šoja (*Garrulus glandarius* L.), sraka (*Pica pica* L.) in siva vrana (*Corvus corone cornix* L.). V višjih predelih enote sta prisotna še krekovt (*Nucifraga caryocatactes* L.) in planinska kavka (*Pyrrhocorax graculus* L.).

Zelo številčna je tudi populacija krokarja (*Corvus corax* L.), ki prehaja med lokalnimi deponijami komunalnih odpadkov.

Elementi za določanje kakovosti habitatov za pomembnejše živalske vrste

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
Srnjad	Fragmentiran gozdni prostor z zadostno površino travnišč.	Stabilna	Delež travnišč je v nižinskem delu ustrezen, drugje je travnišč malo, izjema so planine. Dolžina gozdnega robu se je zaradi zaraščanja v preteklosti zmanjšala. Prevladujejo raznomerni sestoji. Delež mladovij oz. pomladitvenih jeder je majhen. Pomlajevanje v karavanskem delu je dolgotrajno. Velika obremenitev prostora in s tem povzročanje nemira (rekreacija, pohodništvo). V večjem obsegu prisotna planinska pa tudi gozdna paša.	Ohraniti vse kmetijske površine in jih vzdrževati. Na vseh obstoječih preprečevati zaraščanje. Intenzivirati sečnjo v gozdovih. Ohraniti primerno strukturo gozdov na območju prehodov divjadi (koridorjev med posameznimi območji). Ureditev režima na gozdnih cestah. Usmerjanje rekreativnih dejavnosti. Realizacija načrta odvzema.
Jelenjad	Ustrezni koridorji za prehod divjadi med posameznimi območji. Ustrezna dolžina gozdnega robu. Zadosten delež grmišč ter pomladitvenih površin v gozdovih. Gozdovi s prisotnostjo drevesnih vrst z bogatimi obrodi.	Stabilna		
Gams	Strma, skalovita pobočja z bogato podrastjo in travo.	stabilna	Prevelika obremenitev gozdnega prostora s strani rekreacije kot tudi ostalih uporabnikov prostora.	Ohraniti pašne površine. Intenzivirati sečnjo v gozdovih. Usmerjanje rekreativnih dejavnosti. Omejevanje nenadzorovane planinske paše.
Muflon				
Divji prašič	Gozdovi s prisotnostjo drevesnih vrst z bogatimi obrodi (hrast, bukev, kostanj)	nihajoča	Prehranski pogoji so dobri. Delež drevja z bogatim obrodом je v nižinskem delu enote znaten (kostanj, hrast).	Zaradi negativnega vpliva vrste na populacijo koconogih kur kot tudi na kmetijske površine ne želimo večje številčnosti vrste. Posamezni osebkii so v enoti sprejemljivi.
Gozdne kure	Starejši presvetljeni, vrzelasti gozdovi s prisotnostjo jagodičevja in mravljišči.	nihajoča	Delež presvetljenih gozdnih površin je v večjem delu enote ustrezen, manj pa je sestojev prisotnostjo jagodičevja in predvsem mravljišč.	Intenzivirati odstrel malih zveri. Zagotoviti ustrezno strukturo sestojev z intenziviranjem sečnje, časovno prilagoditi dinamiko

			Velika številčnost malih zveri.	gozdarskih del. Zagotoviti usklajenost vseh rab na območjih rastišč. Usmerjanje rekreativnih dejavnosti.
Lisica Kuna belica, zlatica Jazbec	Zelo prilagodljiva vrsta	Stabilna-nihajoča	Številčnost malih zveri želimo zmanjšati oz. vzdrževati manjšo številčnost.	Zagotoviti ustrezno realizacijo načrta odvzema.
Planinski orel, sokol selec	Območja odprtih površin, brez gozda ali redko porasla (skalne stene)	Stabilna-nihajoča	Habitat je primeren v večjem delu enote (območje varovalnih gozdov, kjer ni praktično nobenih gozdarskih aktivnosti)	V času reprodukcije nujno zagotoviti mir v okolici gnezdišč.
Sove, žolne	Starejši presvetljeni mešani sestoji s posameznimi osamljenimi drevesi	stabilna	V večini enote je delež dreves primernih za dupla ustrezen.	Želimo ohranjati število ustreznih dreves z dupli.

V enoti se nahajajo habitatni tipi (Natura 2000):

- Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* Aremonio-Fagion);
- Ruševje z vrstama *Pinus mugo* in *Rhododendron hirsutum* (Mugo-Rhododendretumhirsuti);
- Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površina gozdov v GGE je 3.481,36 ha. Večina gozdov je v zasebni lasti – 90,8 %, državnih gozdov je 8,0 % in gozdov lokalnih skupnosti le 1,2 %.

Preglednica 7/LP: Površina gozdov po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.160,33	279,58	41,45	3.481,36
Delež (%)	90,8	8,0	1,2	100,0

Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	80,2	80,2	22,1	22,1
1 do 5 ha	17,3	97,5	50,6	72,7
5 do 10 ha	2,0	99,5	15,8	88,5
10 do 30 ha	0,4	99,9	5,9	94,4
30 do 100 ha	0,1	100,0	5,6	100,0
nad 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	100,0		100,0	

Iz strukture posesti lahko razberemo, da največ lastnikov gozdov (80,2 %) nima niti enega celega hektara gozda. Ti lastniki upravljajo z 22,1 % gozdov v tej enoti. 17,3 % lastnikov ima posest veliko od 1 do 5 ha, skupaj tako upravljajo kar 50,6 % gozdov v enoti. Od 5 do 10 ha veliko posest ima 2 % lastnikov, od 10 do 30 ha gozda ima 0,4 % lastnikov, od 30 do 100 ha ima 0,1 % lastnikov.

Sklepamo lahko tudi na odvisnost lastnika od dohodkov iz gozda. V kategoriji do 1 ha o tej odvisnosti ne moremo govoriti. V kategoriji do 5 ha je ta odvisnost sicer že večja, vendar gozd še vedno v glavnem predstavlja le rezervo za izredne investicije.

Kategorija posestnikov, ki imajo od 5 – 30 ha gozdov zajema 21,7 % gozdov. Razpon je velik, tako so tudi lastniki različno odvisni od gozda. Lastniki v glavnem živijo na mešanih kmetijah, služba jim zagotavlja socialno varnost, gozd pa za pomemben del zaslužka ali rezervo ob večjih investicijah.

V kategoriji posestnikov z več kot 30 ha gozda so posestniki, ki jim gozd predstavlja velik ali pretežni vir dohodka. Za gozdarje je sodelovanje s temi lastniki zelo pomembno zaradi usmerjanja v uravnoteženo, trajnostno večnamensko gospodarjenje z gozdom.

Preglednica 9/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto 2008	Delež (%) Leto 2018	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	87,0	80,2	3.172	3.172
1 do 5 ha	12,2	17,3	683	3.855
5 do 10 ha	0,7	2,0	80	3.935
10 do 30 ha	0,1	0,4	14	3.949
30 do 100 ha	0,0	0,1	4	3.953
nad 100 ha	0,0	0,0	0	3.953

Razvoj posestne sestave zasebnih gozdov se v zadnjem desetletju ni bistveno spremenil.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

V tehnološkem smislu spada gozdnogospodarska enota Radovljica levi breg Save med zelo heterogene. Razdeljena je na nižinski in gorati del. Delno zaradi težkih terenskih razmer, delno zaradi problemov s financiranjem gradnje gozdnih prometnic in razdrobljenega lastništva, enota tudi ni ustrezno odprta z gozdnimi cestami in vlakami, predvsem ob upoštevanju dejstva, da produktivne javne ceste le potencialno omogočajo gozdarsko uporabo. To v praksi zaradi dolgotrajnih in zapletenih postopkov pogosto onemogoča, ali vsaj oteži uporabo teh javnih cest za nakladanje in kamionski izvoz lesa. Produktivne javne ceste smo sicer določili s presekom javnih cest z masko gozda, dodali smo 50 metrski pas in nato ocenili vsaj potencialno uporabnost. Produktivnih gozdnih cest in javnih cest, ki odpirajo gozd je v enoti 68,3 km, kar daje gostoto 23,15 m/ha. V varovalnih gozdovih je še 3,2 km gozdnih cest. Gozdne ceste so večinoma izdelane za sodobni transport kratkega in dolgega lesa do skupne teže 40 ton. Dolžina gozdnih cest se je v zadnjem desetletju spremenila predvsem zaradi novega dogovora o razmejitvi med gozdnimi in občinskimi cestami in natančnejšega zajemanja dostopnih podatkov, predvsem pri javnih cestah. Gozdne ceste imajo poudarjen javni značaj (tudi gorske kmetije, planine in turizem). Zaradi tega so ceste zelo obremenjene z javnim prometom. Del cest je tudi zaradi zahtevnega terena zgrajen z neustreznim (prevelikim) vzdolžnim naklonom. Povečan promet in strmi odseki pa zelo podražijo vzdrževanje. Dražniki so hitro zapolnjeni z materialom, kar onemogoča odvajanje vode s cestišča, zaradi nepravilne vožnje osebnih vozil se pojavijo »rebra« in pogosti močni nalivi v tem predelu povzročajo velike škode na gozdnih cestah. Ker ni sistemskih sredstev za sanacijo po ujmah moramo za zagotovitev prevoznosti uporabiti sredstva za redno vzdrževanje. Stroške vzdrževanja

povečuje tudi uporaba novih gozdarskih tehnologij in gibanje težkih strojev po gozdnih cestah tudi v slabših vremenskih razmerah. Zaradi postopkovno zapletenega in zahtevnega sistema izbiranja izvajalcev vzdrževanja gozdnih cest, ob razpisih dobimo izvajalca, če ni zapletov šele do poletja, z deli je potrebno zaključiti že jeseni, zato velik del leta izvajalca del sploh ni. S »sistemskimi« sredstvi zato ne bi mogli zagotavljati ustreznega stanja na gozdnih cestah. S sofinanciranjem s strani občine Radovljica, pa nam uspeva ohranjati vsaj solidno stanje.

V gospodarskih gozdovih je 224,493 km gozdnih vlak, kar pomeni odprtost 76,09 m/ha.

V varovalnih gozdovih je še 34,696 km gozdnih vlak. Tudi tu je sprememba v dolžini nastala predvsem zaradi natančnejšega zajemanja podatkov, saj smo v letu 2017 vzpostavili prenovljen kataster gozdnih vlak.

Neodprto je 17 % gozdov, kar predstavlja problem. Kot neodprte smo pri odsekih opredeljenih kot traktorsko spravilo šteli gozdne površine kjer je razdalja od prometnic večja od 50 m, pri ostalih, če ni mogoče racionalno spravilo sodobnimi spravilnimi sredstvi. Največji del površine je opredeljen za traktorsko spravilo, delež za žično spravilo je porasel, predvsem zaradi uvedbe sodobnejših žičnih žerjavov.

Preglednica 10/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		do 200	Spravilna razdalja (m) v %				
	ha	%		200-400	400-600	600-800	800-1200	nad 1200
S traktorjem	1.498,75	51	35,1	30,0	20,4	9,4	4,4	0,7
Z žičnico	195,75	7	38,1	61,9	0	0	0	0
Ročno	0							
Kombinirano I	739,00	25	20,8	63,7	9,90	0	0	5,6
Kombinirano II	0							
Skupaj Odprto	2.433,50	83	30,9	42,8	15,6	5,8	2,7	2,2
Neodprto	516,83	17						
Skupaj	2.950,33	100						

Preglednica 11/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne	Povezovalne	Skupaj	Gostota cest
	km	km	km	m/ha
Gozdne ceste	41,6	0	41,6	14,10
Javne ceste	26,7	49,4	76,1	9,05
Skupaj	68,3	49,4	117,7	23,15

Karta 11: Cestno omrežje ter površine potencialno najugodnejših načinov spravila – v prilogi

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Skupaj je v enoti 15.006 prebivalcev, trend številčnosti prebivalstva pa narašča. Tudi v preteklosti je bila občina Radovljica znana po naraščanju prebivalstva. Trend je usahnil po letu 1990, ko je prišlo do migracij prebivalcev iz drugih republik bivše države, do prestrukturiranja gospodarstva in propada večjih industrijskih obratov.

Naselja so vsa v nižinskem delu na nadmorskih višinah okrog 400 do 500 m. Največji naselji v enoti sta mesto Radovljica s 6119 prebivalci in Lesce z 2854 prebivalci. Ostala naselja so še: Begunje (1012), Brezje (483), Ljubno (445), Zapuže (384), Posavec (382), Mošnje (430), Vrbnje (365), Zgoša (373), Hlebce (288), Črnivec (284), Poljče (198), Hraše (241), Dvorska vas (182), Nova vas pri Lescah (196), Dobro Polje (133), Spodnji Otok (118), Studenčice (108), Gorica (90), Zgornji Otok (64), Slatna (61), Peračica (35), Globoko (36), Praproše (35), Zadnja vas (31), Srednja vas (21), Mlaka (34) in Noše (4) (Popis ..., 2002).

Na razvoj strukture zaposlenih je po letu 1960 vplival proces industrializacije, v zadnjih desetletjih pa se odraža preobrazba iz industrijske v terciarne in storitvene dejavnosti. Zaposlenost prebivalstva v kmetijstvu in gozdarstvu ni pomembna za občino. Z razvojem podjetništva bodo možnosti zaposlitve v gozdarstvu verjetno le nekoliko večje. Oblikovale so se podjetniške skupine za opravljanje poseka, spravila in prevoza lesa ter za opravljanje gojitvenih in varstvenih del, zelo verjetno pa se bodo zasebniki ukvarjali tudi s koncesijskimi opravili javnega pomena. Povečuje pa se zaposlenost v turizmu, gostinstvu in obrtni dejavnosti ter v šolstvu. Trend zaposlenosti v industriji relativno hitro pada.

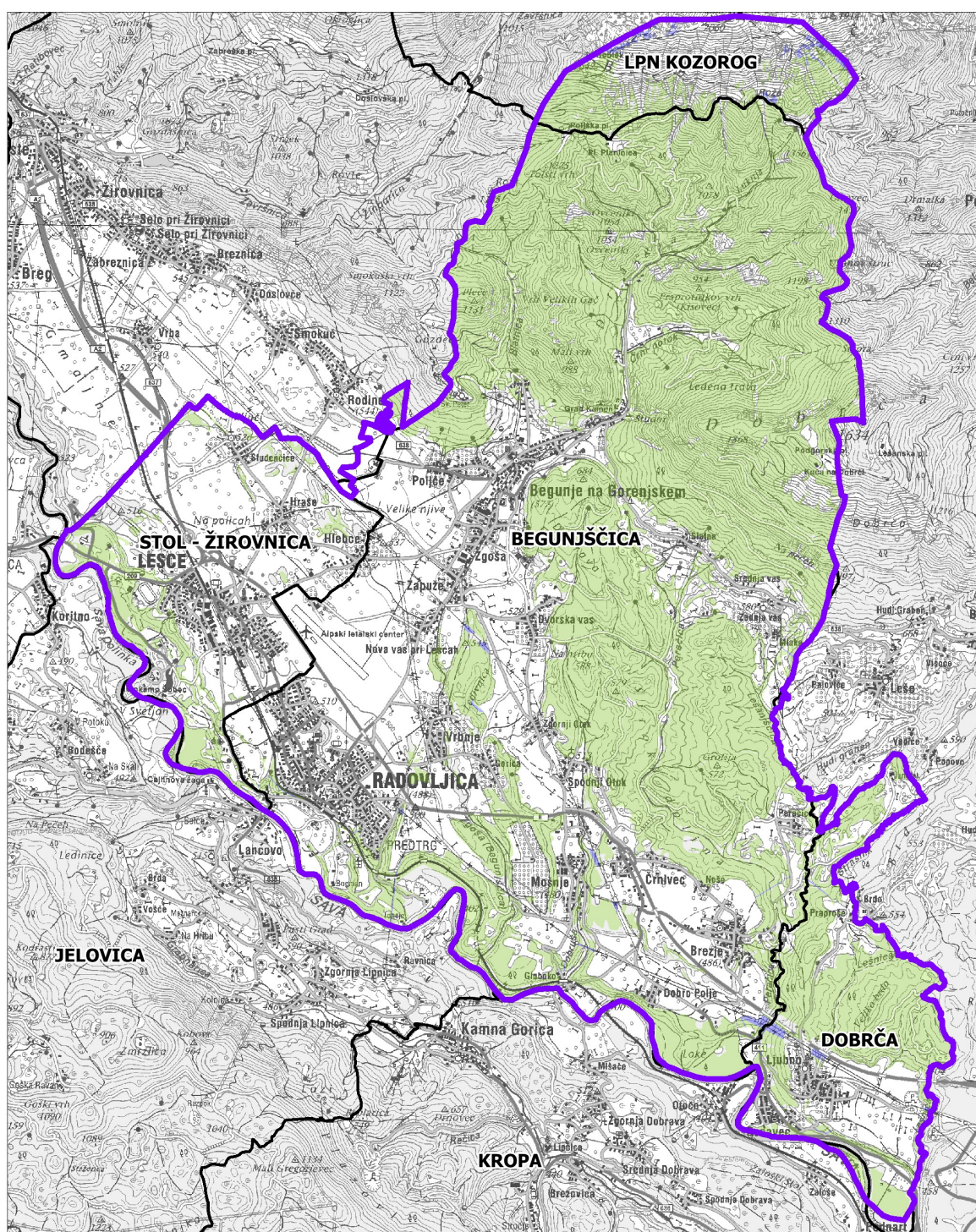
1.4.1 Lovstvo

Na območju Gozdnogospodarske enote Radovljica levi breg Save leži 6 lovišč. Večina enote se nahaja v lovišču Begunjščica, s katerim upravlja istoimenska lovska družina. Z večjim deležem so v enoti še lovišča Dobrča, LPN Kozorog ter Stol-Žirovnica. Nekaj hektarov enote je tudi v loviščih Jelovica-Ribno in Kropa.

Vsa lovišča ležijo v Gorenjskem lovsko upravljavskem območju. Lovsko upravljavsko območja (LUO) so prostorski okviri za načrtovanje v lovstvu, ki se izvaja vsako leto. Vsakih 10 let je potrebno izdelati tudi dolgoročne načrte območij in letne načrte. Letni načrti območij so osnova za letne načrte gospodarjenja z divjadjo za posamezna lovišča.

Za izdelavo letnih kot dolgoročnih načrtov lovsko upravljavskih območij je pristojen Zavod za gozdove, pri tem pa sodelujejo lovske organizacije, območne enote Zavoda RS za varstvo narave, območne enote Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, lokalne skupnosti in drugi, katerih dejavnost je povezana z divjadjo in njenim okoljem. Vse analize, cilji in ukrepi v populacijah divjadi kot tudi njihovem življenjskem okolju so navedeni v lovsko upravljavskih načrtih, katere so upravljalci lovišč v skladu z zakonodajo dolžni izvajati.

Populacije parkljarjev (jelenjad) so v večini enote usklajene z življenjskim okoljem oz. danostmi okolja. Generalno gledano, vsi upravljalci izvajajo načrtovane ukrepe v populacijah kot tudi življenjskem okolju v skladu z lovskimi načrti, navkljub vsemu pa se lokalno, v posameznih letih pojavijo določeni problemi (večja objednost gozdnega mladja, obgrizanje v mlajših smrekovih sestojih v ostrejših zimah, ostale škode, naravne izgube...).



Karta 3: Pregled lovišč

Karta 3: Pregled lovišč

Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč s katerimi upravljajo lovske organizacije

Šifra lovišča	Ime lovišča	Površina gozdov (ha)	Opomba
0206	Begunjščica	2899,07	del
0216	Dobrča	354,51	del
0221	LPN Kozorog	111,38	del
0205	Stol-Žirovnica	116,40	del
	Skupaj	3481,36	del

Pri površini gozdov so prikazani skupaj tako gospodarski kot varovalni gozdovi.

1.4.2 Kmetijstvo

Za kmetijstvo je značilno, da so pridelovalne razmere manj ugodne in raznolike. Kmetijska zemljišča so pretežno v ravninskem delu enote na nadmorskih višinah 350 do 650 m. To so travniki in njive okoli Radovljice, Hraš, Studenčic, Poljč, Brezij, Otoka in Ljubnega, kjer se zemlja najbolj intenzivno izkorišča.

Najpogostejše zemljiške kulture omogočajo predvsem intenzivno živinorejo. Ta je orientirana predvsem na prirejo mleka. Med planinske in skupne pašnike spada po registru planin iz leta 1995 skupno 12 planin. Od kmetijskih obratov velja omeniti posestvo Poljče, kjer redijo v povprečju 260 do 270 krav molznic.

Od kmetijskih dejavnosti je prisotno še poljedelstvo s posevki in sicer se največ prideluje koruze za silažo in krompirja.

Glavni vir dohodka čistim kmetijam je živinoreja. V gozd lastniki posežejo predvsem za potrebe adaptacij stanovanjskih in gospodarskih poslopij ter za nabavo strojev. Stalno se pa kmetje in ostali lastniki gozdov oskrbujejo z drvmi za kurjavo.

1.4.3 Infrastruktura

Glavne povezave s sosednjimi kraji potekajo že iz rimskih časov po dolinskem delu in vznožju Dobrče. Železniška proga od leta 1870 poteka na levem bregu Save. Po ravninskem delu poteka avtocesta skozi enoto proti Italiji in Avstriji v eno smer in proti Ljubljani v drugo smer.

Preko GGE potekajo pomembne medregijske povezave. Stanje infrastrukture za gospodarjenje z gozdom še ni povsem zadovoljivo. Kljub dodatni izgradnji mreže gozdnih cest in vlak za sanacijo poškodovanih gozdov (vetrolom 1984), GGE še vedno ni zadostno odprta.

Preko enote potekajo tudi koridorji za elektrovote in plinovod, vendar predvsem v ravninskem delu enote. V enoti je tudi manjše športno letališče v Lescah, delno izkrčeno smučišče v Krpinu. Ob Savi Dolinki je kamp Šobec, ki pa s svojo vegetacijo ni vključen v gozdno površino. Deloma v enoti leži tudi igrišče za golf.

1.5 Požarno ogroženi gozdovi

GE Radovljica levi breg je nekoliko nadpovprečno požarno ogrožena enota na blejskem območju. Velika ogroženost zaradi požarov je na 238 ha (Šobec, Krpin, prisojno pobočje nad železniško progo). Tu sta glavna vzroka za veliko tveganje poleg naravnih dejavnikov še rekreacija in železniška proga. Srednja ogroženost je prisotna na ostali površini - na 3243 ha

Požari se pojavljajo skoraj izključno v suhih pomladanskih mesecih (februar – april) in kot talni požar.

Najpogostejši požar, ki se ponavlja v manjšem ali večjem obsegu je na pobočju pod Predtrškim gozdom ob železniški progi, kjer talni požar (zaviranje vlakov) zajame travo in grmičevje.

V Uradnem listu RS 62/95 je bila objavljena Uredba o varstvu pred požari v naravnem okolju, v Pravilniku o varstvu gozdov (UL 92/2000) in Pravilniku o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o varstvu gozdov (UL 56/2006, UL 114/2009) pa metodologija za določanje stopnje požarne ogroženosti gozdov.

- Na osnovi avtomatsko generiranega sporočila mora ZGS v petih dneh po zaključku požara vsak požar natančno opisati. Vsi podatki o lokaciji, škodi, lastništvu, vremenu... se vnašajo v spletno aplikacijo e-varstvo, ki jo je pripravil GIS. Na osnovi teh vnosov so možni vsi izpisi in izrisi.
- Sanacija pogorišča je vedno naložena lastniku gozda. Če je povzročitelj požara pravnomočno ugotovljena tretja oseba, le-ta v postopku izterjave krije nastale stroške.
- Država za sanacijo požarišč in preventivno požarno varstvo namenja subvencije.

Karta št. 12: Karta požarne ogroženosti gozdov – v prilogi 3 Kartno gradivo

1.6 Ureditvena členitev gospodarske enote

Temeljne načrtovalne enote so oddelki in odseki. GGE je razdeljena na 61 oddelkov ne glede na lastništvo, ki so na terenu omejeni bodisi s presekami, cestami, grabni, grebeni, mejnimi kamni in dvema vzporednima rdečima črtama na drevju v prsni višini. Na podlagi rastiščne osnove, značilnih mej, tradicije starih odsekov in primerne velikosti je izločenih 143 odsekov, ki so na terenu označeni z vodoravno rdečo črto. Tako meje odsekov kot tudi meje oddelkov je potrebno obnavljati. Parcelo smo upoštevali kot nedeljivo enoto, razen pri delitvi na gospodarski in varovalni gozd. Velikost povprečnega oddelka je 57,1 ha, velikost povprečnega odseka pa 24,7 ha. Povprečen oddelek ima 3 odseke.

GGE je razdeljena na dva revirja: Begunje in Radovljica.

1.7 Organiziranost javne gozdarske službe

Gozdnogospodarska enota spada v KE Radovljica. V enoti sta oblikovana dva revirja in sicer:

Revir **Begunje** zajema KO Begunje (odd. 1 – 33), KO Srednja vas (odd. 40 – 43), del KO Otok (odd. 46), KO Peračica (odd. 47 – 52) in KO Ljubno (odd. 55 – 60).

Revir **Radovljica** v GGE zajema: KO Hraše (odd. 33), KO Radovljica (odd. 34), KO Predtrg (odd. 35), KO Mošnje (odd. 36 – 39), KO Brezje (odd. 53 – 54), del KO Otok (odd. 44 – 45) in KO Nova vas (odd. 61).

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Gozdni prostor v GGE Radovljica levi breg Save je določen na 54,0 % celotne površine in obsega predvsem severni in vzhodni del enote. Funkcije niso določene v večjem delu radovljiške ravnine (naselja in kmetijske površine) ter na površinah nad zgornjo gozdno mejo v pobočjih Begunjščice. Nekaj malega je izločitev tudi zaradi pašnikov v sredogorju, vendar te površine ne obsegajo večjega deleža.

Gozdni prostor oz. funkcije gozdov so skupno evidentirane na površini 3.703,98 ha.

Vsaj ena od ekoloških ali socialnih funkcij je na prvi stopnji poudarjena na 62,0 % gozdnega prostora (2.295,84 ha). Hkrati sta obe skupini funkcij na prvi stopnji poudarjenost določeni na površini 179,28 ha, kar predstavlja 4,8 % gozdnega prostora. To pomeni, da so hkrati socialne in ekološke funkcije močno poudarjene zgolj na manjšem delu prostora in da se med seboj izključujejo.

Ekološke funkcije so na prvi stopnji poudarjene na površini 1940,41 ha, oz. na 52,4 % gozdnega prostora. Socialne funkcije so na prvi stopnji poudarjene na površini 534,71 ha oz. na 15,4 % gozdnega prostora. V primerjavi z nekaterimi ostalimi GGE so socialne funkcije s prvo stopnjo poudarjene na nekaj manjši površini.

Ekološke funkcije s prvo stopnjo poudarjenosti so v večjem obsegu prisotne v višjih predelih enote, ki obsegajo pobočja Begunjščice in Dobrče, medtem ko socialne funkcije obsegajo primestne gozdove ter gozdove, ki so izhodišča za obiskovanje gorskih vrhov.

Največje prekrivanje funkcij najdemo v pasu ob reki Savi ter v pobočjih Begunjščice.

Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	751,37	42,2	20,3	1.031,18	57,8	27,8	0,00	0,0	0,0	1.782,55
Hidrološka	762,35	39,5	20,6	1.168,20	60,5	31,5	0,00	0,0	0,0	1.930,55
Ohranjanje biotske raznovrstnosti	1.004,56	28,1	27,1	2.566,21	71,9	69,3	0,00	0,0	0,0	3.570,77
Klimatska	32,20	100,0	0,9	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	32,20
Zaščitna	34,76	100,0	0,9	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	34,76
Higijensko-zdravstvena	7,73	63,5	0,2	4,44	36,5	0,1	0,00	0,0	0,0	12,17
Obrambna	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,00
Rekreacijska	415,26	35,3	11,2	761,14	64,7	20,5	0,00	0,0	0,0	1.176,40
Turistična	199,06	77,0	5,4	59,52	23,0	1,6	0,00	0,0	0,0	258,58
Varovanje naravnih vrednot	20,00	3,2	0,5	613,69	96,8	16,6	0,00	0,0	0,0	633,69
Poučna	21,57	100,0	0,6	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	21,57
Raziskovalna	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,00
Estetska	12,66	4,9	0,3	244,50	95,1	6,6	0,00	0,0	0,0	257,16
Lesnoproizvodna	2.758,09	86,0	74,5	242,72	7,6	6,6	206,27	6,4	5,6	3.207,08
Pridobivanje drugih gozdnih dobrin (gobe)	847,07	100,0	22,9	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	847,07
Lovnogospodarska	172,30	100,0	4,7	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	172,30
Varovanje kulturne dediščine	24,00	6,9	0,6	326,20	93,1	8,8	0,00	0,0	0,0	350,20

V preglednici so podane površine gozdnega prostora določene s funkcijskimi enotami in točkovnimi funkcijami. Od tega pa so površine točkovnih funkcij sledeče:

• Hidrološka funkcija:	73 ha
• Lovnogospodarska funkcija:	25 ha
• Funkcija varovanje kulturne dediščine:	24 ha
• Funkcija varovanja naravnih vrednot:	20 ha
• Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti:	19 ha
• Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	4 ha
• Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	4 ha
• Estetska funkcija:	2 ha

Hidrološko, rekreacijsko in turistično funkcijo smo določili tudi linijsko. Hidrološka funkcija se nahaja ob vodotokih, rekreacijska in turistična pa ob pešpotih, planinskih poteh, ter kolesarskih poteh. Hidrološka linijska funkcija se pojavlja tudi v kombinaciji z linijsko funkcijo varovanja naravnih vrednot (2. stopnja poudarjenosti), rekreacijska pa v kombinaciji s turistično funkcijo. Hidrološka funkcija je na 1. stopnji določena na dolžini 57.790 m, rekreacijska na 7.705 m, turistična pa na 3.996 m.

2.1 Ekološke funkcije

Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev (varovalna funkcija)

Varovalno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki:

- zagotavljajo odpornost tal na erozijske pojave, ki jih povzročata voda in veter,
- preprečujejo zemeljske in snežne plazove, usade in valjenje kamenja,
- so v predelu nad mejo strnjenega gozda in v drugih zelo ranljivih ekoloških razmerah.

Varovalna funkcija 1. stopnje določa način gospodarjenja in je prisotna v največji meri v vseh varovalnih gozdovih, skupaj na 20,3 % površine gozdnega prostora. Pomembnejše površine najdemo predvsem v višjih predelih enote, ki obsegajo strmejše predele Begunjščice in Dobrče ter površine ob večjih oz. pomembnejših vodotokih (Blatnica, Begunjščica, Sava). Varovalna funkcija 2. stopnje vpliva na način gospodarjenja z gozdom in smo jo določili na 57,8 % gozdnega prostora. Gozdove z 2. stopnjo poudarjenosti najdemo praktično na celotnem območju enote, kjer so pobočja strmejša oz. so prisotna tla podvržena erozijskim procesom..

Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki ohranjajo čistost podtalnice oziroma vode, ki pronica v podzemni svet in tekočih voda ter uravnavajo vodni odtok v območjih, ki so pomembna za oskrbo z vodo. Gozdovi zmanjšujejo površinski in povečujejo globinski odtok vode in tako preprečujejo nastanek erozijskih pojavov. Zaradi velike prepustnosti gozdnih tal za vodo, prepuščene padavine hitro poniknejo v podtalje, s čimer se polnijo zaloge talne vode in podtalnice. Gozdovi tudi izboljšujejo kakovost voda - s pronicanjem skozi gozdna tla se voda fizikalno in kemično očisti. V erozijskih območjih gozd zmanjšuje količino plavin in s tem podaljšuje čas delovanja nižje ležečih protierozijskih pregrad in zaježitvenih prostorov hidroelektrarn. Za normalno delovanje hidroloških mehanizmov je poleg klimatskih in edafskih dejavnikov potrebna tudi primerna stopnja gozdnatosti z ustrežno strukturo gozdov in ohranjenostjo.

Prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije v enoti smo določili na območju 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti pitne vode in na ožjih območjih zajetij in drugih vodnih virov na površini (762,35 ha; 20,6 % gozdnega prostora). Točkovno pa v okolici izvirov vode ali črpališč – v odvisnosti od izdatnosti izvira in sicer na 73 ha. Druga stopnja poudarjenosti je določena na širšem vodozbirnem območju za varstvo pitne vode pomembnih vodotokov, linijsko na prvi stopnji pa vodotokih, ki izvirajo v višje ležečih predelih enote.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija pomeni zagotavljanje življenjskega prostora rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, zlasti tistih vrst, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom, ohranjanje biotske raznovrstnosti in zagotavljanje naravnega ravnovesja. Poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo zlasti gozdovi s habitatni redkih ali ogroženih rastlinskih ali živalskih vrst, s habitatni in habitatnimi tipi, ki se po predpisih o ohranjanju narave ohranjajo v ugodnem stanju, ter gozdovi, ki imajo status posebnega varstvenega območja, potencialnega posebnega ohranitvenega območja ali ekološko pomembnega območja. Na območju EPO Karavanke živijo tudi naslednje zavarovane vrste ptic: koconogi čuk, mali skovik, gozdni jereb, črna žolna, triprsti detel, ruševce. Na območjih, ki so na kakršenkoli način zavarovana (naravne vrednote, EPO, Natura 2000) se upošteva naravovarstvene usmeritve.

Evropsko pomembne rastlinske in živalske vrste vezane na gozdni prostor v GGE so še: navadni koščak, močvirski krešič, alpski kozliček in lepi čeveljc.

Prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije smo evidentirali na površini 1.004,56 ha ali 27,1 % gozdnega prostora, drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti smo določili na površini 2.566,21 ha kar znaša 71,9 % gozdnega prostora.

Preglednica 14/N-SPA : Natura SPA območje

Identifikacijska številka	Ime	Vrste ptic za katere je posebno varstveno območje opredeljeno
SI5000030	SPA	- triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)
Karavanke		- ruševce (<i>Tetrao tetrix</i>)

Preglednica 15/N-PSCI : Natura SAC in SCI območje

Identifikacijska številka	Ime	Rastlinske in živalske vrste: Habitatni tipi:
SI3000285	Karavanke	<u>Habitatni tipi:</u> ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)) javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih ruševje z vrstama <i>Pinus mugo</i> in <i>Rhododendron hirsutum</i> (<i>Mugo-Rhododendretum hirsuti</i>) <u>Vrste:</u> lepi čeveljc (<i>Cypripedium calceolus</i>) alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>) močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>) navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)
SI3000180	Peračica	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)

Preglednica 16/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip/vrsta	Območje habitata	Opis habitatnega tipa/vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Referenčna vrednost ugodnega stanja
Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	Odseki 9, 20A, 20C, 21A.	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolje ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevo gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in otežkočeno pomlajevanje zaradi objedanja.	Karavanke : 11.141,3 ha (dobra)	130,0 ha	Ugodno (FV)*
Ruševje z vrstama <i>Pinus mugo</i> in <i>Rhododendron hirsutum</i> (<i>Mugo-Rhododendretum hirsutum</i>)**	Del odseka 22V - Medvodje.	Ruševje uspeva na apnenčasti in dolomitni podlagi nad gozdno mejo v pasu med 1400 in 1900 m nadmorske višine. Tla so kamnita, z malo prsti. V drevesni plasti se pojavljajo redke smreke, macesni (Alpe) ali bukve (Dinaridi). Večina ruševja je zajeta v gozdove s posebnim namenom in varovalne gozdove. V Sloveniji je habitatni tip razvit v Alpah in na ovršju Dinaridov.	Karavanke : 1.042,3 ha (dobra)	3,9 ha	Ugodno (FV)*
Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih**	Južni del odseka 41B. Južno pobočje Dobrče, nad vasjo Slatna.	Sem štejemo vse gozdove plemenitih listavcev od okoli 400 do 1200 m nadmorske višine, ki se pojavljajo v obliki otokov znotraj bukovih združb. Poraščajo vlažna in hladna pobočja, skalnate jarke in vrtače, pretežno na karbonatni podlagi. V drevesni plasti prevladujejo gorski javor, veliki jesen in bukev, jelke se pojavljajo le posamič. Habitatni tip se je ohranil zlasti tam, kjer bukev ni konkurenčna. Pojavlja se na manjših površinah raztreseno po vsej Sloveniji. Ogrožena ga spreminjanje v smrekove gozdove, ponekod mu pomlajevanje otežkoča jelenjad.	Karavanke : 368,8 ha (nezadostna)	8,8 ha	Slabo stanje – stabilno (u2=)*

Preglednica 17/KVP: Kvalifikacijske vrste

Vrsta	Opis habitata	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SCI /SPA	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)	Pas zgornje gozdne meje pod Begunjščico.	Samec ima rumeno kapico. Prebiva v zrelih iglasti, najpogosteje smrekovih gozdovih z velikim deležem odmrlega drevja. Duplo izteše v mehki les propadajočega drevesa. Hrani se z žuželkami, ličinkami in odraslimi lesnimi hrošči, ki jih išče pod lubjem. Je stalnica in redka gnezdljka v Sloveniji. Ogrožen je zaradi intenzivnega gospodarjenja z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).	Karavanke: 1.237,8 ha (dobra)	Karavanke: 91,6 ha	Premalo podatkov za ugotovitev trenda Zaradi gradacije podlubnikov populacija trenutno narašča.
ruševjec (<i>Tetrao tetrix</i>)	Pas ruševja in zgornje gozdne meje v visokogorju, okolica pašnih planin in ostalih izkrčenih površin v visokogorju.	Živijo na meji med gozdom in alpskimi tratami ter v ruševju. Potrebujemo posamezna drevesa, ki obkrožajo bolj odprte predele (barje, jasa). Samci se spomladi razkazujejo na rastiščih. Samice jih sprva opazujejo z roba rastišča, nato si postopno izberejo enega in se z njim pari. To je najpogosteje glavni samec, ki poje in se razkazuje v sredini rastišča. Gnezdo je na tleh v zavetju visoke vegetacije ali grma. Hranijo se pretežno z rastlinami (poganjki, iglice, storži, mačice, plodovi), le poleti tudi z nevretenčarji. So stalnice, ki se tudi pozimi zadržujejo na gnezdiščih. Ogrožata jih masovni gorski	Karavanke: 4.322,7 ha (dobra)	273,0 ha	Stabilno

Vrsta	Opis habitata	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SCI /SPA	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		turizem in krivolov.			
Alpski kozliček (Rosalia alpina)	Ponavadi je vezan na habitatni tip ilirsko bukove.	Živijo v pasu bukve med 600 in 1200 m nadmorske višine. Hrošči so dnevnoaktivne živali in se pojavljajo na posekanem ali sveže poškodovanem lesu različnih listavcev, med katerimi prevladuje bukev (cepanice, hloidi, poškodovana debela in veje, štori...), kamor samice odlagajo jajčeca. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih. Domneva se, da poteka razvoj v deblih dreves, ki so izpostavljena soncu. Razvoj vrste v Sloveniji traja tri do štiri leta. Veliko nevarnost za vrsto predstavlja zadrževanje hlobov in cepljenic znotraj življenjskih območij v mesecu juliju in avgustu, v katere samice tudi zalegajo.	Karavanke: 2.982,4 ha (nezadostna)	131,3 ha	Neugodno stanje – se slabša (U1-)
lepi čevljec (Cypripedium calceolus)	Vrsta presvetljenih mešanih gozdov. Raste na gozdnem robu ter posekah po celotnem območju.	Prvih 6-10 let živi na račun simbiotskih gliv. Raste v svetlih bukovih in mešanih gozdovih in na robovih gozdov v submontanskem in montanskem pasu. Njena rastišča so polsenčna, na zračnih suhih tleh na karbonatni podlagi. V Sloveniji se pojavlja predvsem v Alpah, sicer pa je evrazijski florni element. Ogrožajo ga množično obiskovanje njegovih rastišč, nabiranje, onesnaževanje zraka z dušikovimi spojinami, pogozdovanje in naravno zaraščanje z lesnimi vrstami.	Karavanke: 8.594,0 ha (nezadostna)	343,0 ha	Ugodno stanje (FV)
močvirski krešič (Carabus variolosus)	Zamočvirjeni gozdovi ob počasi tekočih potokih v gozdnem prostoru. Pritoki Begunjske v zgornjem toku.	Hrošč je velik okoli 3 cm, ima podolgovato, ovalno telo motnosvetleče črne barve z obokanimi, zgrbančenimi pokrovmi z jamicami. Je vlagoljubna vrsta, vezana na zamočvirjene gozdove v ravninah do višine okoli 1000 m, ki so večinoma porasle s črno ali sivo jelšo, na S delu Pohorja tudi v smrekovo jelševih sestojih. Razvoj poteka v manjših in večjih potokih, preobraženi mladostni osebkci ne zapuščajo mesta preobrazbe, kjer tudi prezimijo. Prezimijo v trhljem razpadajočem lesu (debelejših trhljih vejah in štorih ob vodi ali v močvirju) ali zakopani v mehko zemljo nabrežin ob vodi. Odrasli osebkci so nočno aktivni. Ogrožajo ga posegi v gozdne potoke: urbanizacija območja, regulacije vodotokov, redčenje dreves na območju, onesnaževanje vodotokov (eutrofikacija in črna odlagališča različnega materiala),...	Karavanke: 8.478,8 ha (nezadostna)	412,7 ha	Neugodno stanje – stabilno (U1=)*
navadni koščak (Austropotamobius torrentium)	Območje Save Dolinke v soteski. Prisoten je tudi v njenih pritokih.	Telesna dolžina tega raka redko preseže 10 cm. Hrbtina stran je ponavadi svetlo rjava, trebušna stran je svetlejša, motno bela; površina škarij zelo groba in z velikimi zrni. Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi boleznih račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, reja rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	Karavanke: 75,5 ha (nezadostna) Peračica: 10,9 ha (dobra)	Karavanke: 11,9 ha Peračica: 10,9 ha	Neugodno stanje – se izboljšuje (U1+)*

2.2 Socialne funkcije

Turistična in rekreacijska funkcija

Rekreacijsko in turistično funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki so pomembni kot rekreacijski prostor za obiskovalce in omogočajo ljudem stik z naravo, mir in spremembo okolja. Skupaj funkciji pokrivata 12,0 % površine gozdnega prostora na 1. stopnji.

Na 1. stopnji poudarjenosti smo ju skupaj določili ob najbolj obiskanih planinskih poteh na Begunjščico (dolina Draga) in na Sveti Peter, rekreacijsko pa še na območju planinskih poti na Dobrčo. Območja z večjim številom obiskovalcev skozi celo leto, imajo poudarjeno funkcijo na 1. stopnji, tista z manjšim številom obiskovalcev oziroma z bolj sezonskim obiskom pa 2. stopnjo poudarjenosti. Gozdove z močno poudarjenima funkcijama imamo evidentirani tudi ob Savi Dolinki, kjer bi izpostavili območje Šobca.

Zaščitna funkcija

Zaščitno funkcijo opravljajo gozdovi, ki varujejo gospodarske, predvsem infrastrukturne objekte, ter naselja pred naravnimi pojavi, ki bi lahko ogrozili njihov obstoj ali njihovo nemoteno delovanje.

Zaščitna funkcija je s 1. stopnjo opredeljena na 34,76 ha in sicer na območju nad železniško progo med Globokim in Radovljico ter na začetku doline v Drago. S poudarjeno zaščitno funkcijo je določenega manj kot odstotek gozdnega prostora.

Estetska funkcija

Estetsko funkcijo opravljajo gozdovi, ki zakrivajo estetsko moteče objekte, gozdni otoki, izraziti gozdni robovi in posamezna drevesa, ki dajejo glavni pečat lepoti krajinske podobe v predelih z večjim obiskom. Značilno za gozdove s to funkcijo je, da se tesno prekriva s turistično in rekreacijsko funkcijo. Poleg gozdov krajinsko estetsko pozitivno vplivajo tudi planine, ki prekinjajo monotonijo gozdnih kompleksov, vendar ne toliko v zaraščajoči obliki kot redno vzdrževane planine.

Estetska funkcija je v enoti na prvi stopnji določena na 12,66 ha gozdnega prostora, in sicer na območju Svetega Petra.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

To funkcijo opravljajo gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih o ohranjanju narave status naravne vrednote, območja pričakovanih naravnih vrednot, ter zavarovana območja. Funkcija je s 1. stopnjo poudarjena na 20 ha. Na prvi stopnji smo določili to funkcijo le točkovno, na drugi stopnji pa ima to funkcijo 16,6 % gozdnega prostora enote. Med naravne vrednote v gozdnem prostoru enote sodijo: Begunjščica – greben, Obla Gorica, Begunjščica - soteska v Luknji, Lesce - povirje nad cesto Lesce – Bled, Peračica – slap, Šobčev bajer - močvirje jugovzhodno od bajerja, Lesce – rastišče, navadne rezike nad Šobčevim bajerjem, Lesce - rastišče navadne rezike pod hipodromom 1, Lesce - rastišče navadne rezike pod hipodromom 2, Peračica s pritoki, Lešnica - povirno območje potoka, Peračica - nahajališče tufa, Vrbnje – morena, Radovljica - povirno območje ob Savi, Ljubno - konglomeratne stene, Krpin - naravni most, Sava Dolinka s pritoki do sotočja s Savo Bohinjko, Sava - od sotočja Save Bohinjke in Save Dolinke do Črnuč.

Poučna funkcija

Poučno funkcijo opravljajo gozdovi, ki so namenjeni seznanjanju javnosti z lastnostmi in zakonitostmi gozda in njegovih funkcij ter z drugimi ekosistemi v gozdnem prostoru ter z delom v gozdu, in so opremljeni z učnimi potmi, učnimi objekti ali muzeji na prostem.

Na prvi stopnji je poudarjena na 21,57 ha, oz. 0,6 % gozdnega prostora in obsega dve učni poti in sicer predtrško učno pot ter naravoslovno pot Fuksova brv –Pusti grad.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

To funkcijo opravljajo gozdovi na območjih in v okolici objektov, ki so rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru.

Na prvi stopnji smo določili to funkcijo le točkovno, na drugi stopnji pa ima to funkcijo 8,8 % gozdnega prostora enote.

Med objekte, ki jih uvrščamo v to funkcijo sodijo predvsem zgodovinski in memorialni spomeniki ter številna obeležja iz obdobja svetovnih vojn.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

Najvišjo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi v rastiščnogojitvenih razredih, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar. Takih gozdov je 2.758,09 ha oz. 74,5 % gozdnega prostora. To so vsi gospodarski gozdovi v enoti z izjemo RGR 6 (mozaik borovij, ekstremnih bukovij in hrastovij).

2. stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, kjer je možno dolgoročno sekati letno od 2 do 5 m³ (gozdovi v RGR 6 - Termofilna bukovja in borovja). Določena je na 6,6 % gozdnega prostora.

3. stopnjo pa gozdovi, kjer je možno dolgoročno sekati letno do 2 m³ na hektar (varovalni gozdovi, kjer je predviden etat). Tretja stopnja je določena na 5,6 % gozdnega prostora.

Gozdovi, v katerih pridobivanje lesa ni načrtovano, imajo določeno lesnoproizvodno funkcijo na 0. stopnji. Prisotna je na 13,4 % gozdnega prostora.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

To funkcijo opravljajo gozdovi, kjer gre za izkoriščanje nelesnih materialnih koristi gozda, z izjemo divjadi in rekreativne rabe gozdov, katerih dobrine se lahko pojavijo na trgu. Funkcija na 1. stopnji obsega 22,9 % gozdnega prostora in je izražena predvsem v gozdovih s prisotnostjo pravega kostanja. To so gozdovi Dobrave in Široke doline

Lovnogospodarska funkcija

Lovnogospodarsko funkcijo opravljajo gozdovi in z njimi povezani ekosistemi v gozdnem prostoru, ki so pomembni za izboljšanje prehranskih razmer za divjad, ki jo je dovoljeno loviti, oziroma ožja območja, ki so pomembna za upravljanje z divjadjo. Zato moramo tako gozdarji kot lovci pri svojih ukrepih upoštevati ves živalski svet. V sonaravno zasnovanih in oblikovanih gozdovih in ob usklajenih populacijah živalskega sveta poteka ta funkcija brez konfliktov in ni nujno izjemno poudarjati te funkcije kot dominantno funkcijo v prostoru.

Določena je na 172,3 ha gozdnega prostora.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Površina gozdov v gozdnogospodarski enoti Radovljica Levi breg Save je 3.481,36 ha. Glede na gospodarske kategorije je največ večnamenskih gozdov (83,35 %). Gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni je le 48,46 ha (1,39 %), in sicer so to gozdovi ob gozdni učni poti v Predtrgu (Odlok o razglasitvi gozda ..., Uradni vestnik Gorenjske, št. 19, 02.6.2000). Varovalni gozdovi predstavljajo 15,25 % gozdov v enoti in so opredeljeni na podlagi Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13 in 39/15). Večinoma so omejeni na strmejše predele Begunjsčice in Dobrče ter na erodibilne brežine ob Savi.

Po lastniških kategorijah močno prevladujejo zasebni gozdovi, ki jih je 90,78 %. Državnih gozdov je 8,03 % in so večinoma skoncentrirani v kompleksu Grofija. Gozdov lokalnih skupnosti je le 1,19 %.

Preglednica 18/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških katego. (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	2.637,22	227,29	37,36	2.901,87
GPN, ukrepi so dovoljeni	43,23	4,55	0,68	48,46
Varovalni gozdovi	479,88	47,74	3,41	531,03
Skupaj:	3.160,33	279,58	41,45	3.481,36

Preglednica 19/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
00801-1 -predalpska jelova bukovja	56300-Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	3,51	0,5
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	11,13	1,6
	60100-Pobočno velikojesenovje	2,77	0,4
	62100-Bazoljubno rdečeborovje	1,20	0,2
	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	9,08	1,3
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	643,81	95,0
	67100-Smrekovje na karbonatnem skalovju	2,24	0,3
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	4,13	0,6
Skupaj RGR		677,87	100,0
00802-2 -zmerno acidofilna bukovja	52100-Nižinsko črnojelševje	6,47	0,7
	54200-Predalpsko gradnovo belogabrovje	34,91	3,5
	55100-Predinarsko dinarsko podgorsko bukovje	65,70	6,6
	60100-Pobočno velikojesenovje	50,30	5,1
	71100-Kisloljubno gradnovo belogabrovje	10,24	1,0
	73100-Kisloljubno gradnovo bukovje	773,71	78,0
	75100-Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	46,30	4,7

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
	77100-Jelovje s praprotni	3,69	0,4
Skupaj RGR		991,32	100,0
00803-3 -visokogorska bukovja	55100-Predinarsko dinarsko podgorsko bukovje	3,99	1,4
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	27,40	9,3
	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	86,79	29,5
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	43,99	15,0
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	131,66	44,8
Skupaj RGR		293,83	100,0
00804-4 -termofilna bukovja	54200-Predalpsko gradnovno belogabrovje	16,62	5,4
	55100-Predinarsko dinarsko podgorsko bukovje	86,48	28,2
	56300-Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	3,20	1,0
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	133,55	43,5
	60100-Pobočno velikojesenovje	6,37	2,1
	62100-Bazoljubno rdečeborovje	6,81	2,2
	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	32,42	10,6
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	12,55	4,1
	65100-Gorsko zgornjegorsko javorovje z brestovjem	0,41	0,1
	71100-Kisloljubno gradnovno belogabrovje	0,41	0,1
	73100-Kisloljubno gradnovno bukovje	7,87	2,6
Skupaj RGR		306,69	100,0
00805-5 -mozaik hrastovij, gabrovij in podgorskih bukovij	51100-Vrbovje s topolom	1,68	0,4
	52100-Nižinsko črnojelševje	4,09	1,1
	54200-Predalpsko gradnovno belogabrovje	198,12	51,0
	55100-Predinarsko dinarsko podgorsko bukovje	24,66	6,3
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	13,70	3,5
	60100-Pobočno velikojesenovje	39,85	10,3
	62100-Bazoljubno rdečeborovje	14,46	3,7
	65100-Gorsko zgornjegorsko javorovje z brestovjem	1,68	0,4
	71100-Kisloljubno gradnovno belogabrovje	58,15	15,0
	73100-Kisloljubno gradnovno bukovje	19,36	5,0
	74100-Kisloljubno rdečeborovje	12,92	3,3
Skupaj RGR		388,67	100,0
00806-6 -mozaik borovij, ekstremnih bukovij in hrastovij	51100-Vrbovje s topolom	2,12	0,9
	54200-Predalpsko gradnovno belogabrovje	43,24	17,8
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	34,95	14,4
	62100-Bazoljubno rdečeborovje	73,75	30,3
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	2,90	1,2
	71100-Kisloljubno gradnovno belogabrovje	13,21	5,4
	74100-Kisloljubno rdečeborovje	73,36	30,1
Skupaj RGR		243,53	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		2.901,87	100,0

OPIS STANJA GOZDOV

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
00805-5 -mozaik hrastovij, gabrovij in podgorskih bukovij	54200-Predalpsko gradnovno belogabrovje	16,22	33,5
	62100-Bazoljubno rdečeborovje	9,94	20,5
	71100-Kisloljubno gradnovno belogabrovje	22,30	46,0
Skupaj RGR		48,46	100,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI		48,46	100,0
00807-7 -varovalni gozdovi	51100-Vrbovje s topolom	2,31	0,4
	54200-Predalpsko gradnovno belogabrovje	13,97	2,6
	55100-Predalpsko dinarsko podgorsko bukovje	0,41	0,1
	56300-Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	22,85	4,3
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	86,48	16,3
	62100-Bazoljubno rdečeborovje	87,67	16,5
	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	119,91	22,6
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	84,40	15,9
	67100-Smrekovje na karbonatnem skalovju	0,33	0,1
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	70,86	13,3
	70200-Alpsko ruševje	31,02	5,8
	71100-Kisloljubno gradnovno belogabrovje	3,14	0,6
	74100-Kisloljubno rdečeborovje	7,72	1,5
Skupaj RGR		531,03	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		531,03	100,0
Skupaj vsi gozdovi		3.481,36	100,0

3.2 Lesna zaloga

Povprečna lesna zaloga v enoti znaša 363,7 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo iglavci (54,8%), listavcev je 45,2 %.

Porazdelitev lesne zaloge po razširjenih debelinskih razredih je v skupnem levo asimetrična in kaže na večji delež debelega drevja. Najmanj lesne zaloge je v prvem debelinskem razredu, največ pa v tretjem in četrtem razredu. Pri porazdelitvi lesne zaloge po debelinskih razredih je opazna očitna razlika med iglavci in listavci. Medtem ko je lesna zaloga listavcev enakomerno porazdeljena, je porazdelitev lesne zaloge iglavcev naraščajoča z maksimumom v petem in minimumom v prvem debelinskem razredu. Iglavci so starejši, listavci pa so razvojno mlajši, kar je iz vidika usmerjanja razvoja gozdov k bolj naravni drevesni sestavi ugodno.

Preglednica 20/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,9	15,4	23,7	25,0	29,0	150,3	42,1
Jelka	5,5	12,8	23,2	27,2	31,3	30,5	8,5
Bor	10,5	23,5	33,1	19,0	13,9	12,0	3,3
Macesen	9,7	18,8	25,2	23,9	22,4	3,8	1,1
Ostali igl.	6,4	14,0	19,9	35,9	23,8	0,0	0,0
Bukev	8,8	20,7	32,4	22,9	15,2	86,4	24,1

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Hrast	11,6	24,6	25,4	22,7	15,7	10,8	3,0
Pl. Ist.	13,4	24,2	27,4	22,3	12,7	23,2	6,5
Dr. tr. Ist.	15,1	28,4	30,5	16,5	9,5	34,0	9,5
Meh. Ist.	16,9	28,8	26,5	18,4	9,4	6,9	1,9
Iglavci	6,9	15,6	24,3	25,0	28,2	199,4	54,8
Listavci	11,3	23,4	30,7	21,2	13,4	164,3	45,2
Skupaj	8,9	19,1	27,1	23,3	21,6	363,7	100,0

Struktura lesne zaloge po drevesnih vrstah kaže, da v enoti prevladujeta smreka (42,1 %) in bukev (24,1 %). Od ostalih vrst je največ jelke in trdih listavcev, sledijo plemeniti listavci. GGE je drevesno izjemno pestra. Med plemenitimi listavci se v enoti pojavljajo predvsem gorski javor, veliki jesen, gorski brest in češnja. Izmed mehkih listavcev najpogostejše srečamo brezo, jerebiko, sivo in črno jelšo, vrbe ter trepetliko. Najpogostejši predstavniki trdih listavcev pa so mokovec, črni in beli gaber ter mali jesen. Smreka in jelka sta razvojno najstarejši, zato lahko pričakujemo, da se bo trend zmanjševanja njunega deleža v prihodnjem obdobju nadaljeval, delež smreke se bo dodatno zniževal zaradi gradacije podlubnikov, čeprav v tej enoti ni tako izrazita. Razvojno mlajši pa so listavci (z izjemo hrasta) zato lahko pričakujemo v prihodnosti povečanje njihovega deleža.

Preglednica 21/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m3	694.021	638.180	50.115	5.726
	m3/ha	199,4	201,9	179,2	138,1
Listavci	m3	572.004	526.784	40.528	4.692
	m ³ /ha	164,3	166,7	145,0	113,2
Skupaj:	m3	1.266.025	1.164.964	90.643	10.418
	m3/ha	363,7	368,6	324,2	251,3

Najvišjo lesno zalogo izkazujejo zasebni gozdovi. Nižja lesna zaloga v državnih gozdovih je odraz prevladujočega deleža mlajših razvojnih faz v tej lastniški kategoriji (sestoji v Grofiji, prizadeti v vetrolomu 1984). Razmerje med iglavci in listavci je v vseh lastniških kategorijah enako in znaša 55 % : 45 %.

Način ugotavljanja lesne zaloge

V gospodarskih gozdovih (večnamenski gozdovi in GPN z dovoljenimi ukrepi), ki jih je 2.950,33 ha (84,8 % vseh gozdov v GGE), lesno zalogo ugotavljamo na stalnih vzorčnih ploskvah, ki so po površini razporejene sistematično s pravokotno mrežo 200×200 m. Za izračun so uporabljene vmesne tarife po Čoklu.

Pri obnovi načrta smo se zaradi pomanjkanja sredstev morali odločiti za prilagojen način snemanja. Snemali smo na vsaki drugi liniji (mreža 200 x 400 m), posnetih je bilo 345 ploskev.

Preglednica 22/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

RGR	Število vzorčnih ploskev	Lesna zaloga (m ³ /ha)	± E %
1	75	525,1	5,3
2	117	350,0	4,7
3	32	454,2	7,6
4	33	301,7	10,3
5	53	293,7	7,5
6	35	176,8	11,3
Skupaj gospodarski gozdovi	345	373,9	3,2

Lesna zaloga varovalnih gozdov (531,03 ha oz. 15,3 % vseh gozdov v GGE) je ugotovljena okularno in zato zanjo ni možno ugotoviti standardne napake ocene. V preglednici 21/D-LZU smo pod skupno lesno zalogo prikazali le zalogo za del enote, kjer je bila lesna zaloga ugotovljena s SVP (vsi gospodarski gozdovi). Skupno lesno zalogo za celotno GGE najdemo v ostalih tabelah, lesne zaloge gospodarskih gozdov pa prikazujemo, skupaj z vzorčnimi napakami, v tej preglednici, saj je le-ta bistvenega pomena za dejanske odločitve o prihodnjem ravnanju z gozdovi v enoti

Dovoljena vzorčna napaka ocene lesne zaloge je po 43. členu Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l.RS št. 91/10) pri tveganju 5 % do 15 % na ravni posameznega RGR in do 10 % na ravni GGE. V vseh gozdovih, kjer se lesna zaloga ugotavlja s SVP predpisanim pogojem lahko zadostimo na vseh ravneh načrtovanja. Za celotno GGE znaša vzorčna napaka 3,2 %.

Način ugotavljanja tarif

Tarife so bile določene na osnovi izmerjenih višin in starih, v praksi preizkušenih tarif po RGR, ločeno za iglavce in listavce. Osnova za izračun tarif so bile naslednje regresijske krivulje:

$$y = a + bx + cx^2$$

$$y = \text{drevesna višina}$$

$$y = a + b/x$$

$$x = \text{prsni premer}$$

$$y = a + b/\log x$$

$$a, b, c = \text{regresijske konstante}$$

S pomočjo dvovhodnih deblovnic so na osnovi teh krivulj izdelane lokalne tarife. Vse te nize so primerjali s predpisanimi E, V in P tarifami. Primerjali so višinske krivulje in lokalne tarife po posameznih RGR. Najbolj značilno so se dejanske krivulje približale V tarifam. Tarif pri obnovi načrta nismo spreminjali.

3.3 Prirastek

Tekoči letni prirastek v enoti znaša 9,03 m³/ha. Porazdelitev prirastka je desno asimetrična. V debelinskem razredu IV in V je 2,55 m³/ha oziroma 28 % vsega prirastka. Podobna zakonitost kot v skupnem prirastku se kaže pri listavcih, le da je tu desna asimetrija večja: v zadnjih dveh razredih je le 20 % prirastka. Pri iglavcih je krivulja prirastka po debelinskih razredih rahlo desno asimetrična. Največ prirastka je v drugem in tretjem razredu, najmanj pa v petem in prvem.

Prirastek iglavcev predstavlja 54,4 % vsega prirastka.

Če varovalne gozdove izvzamemo in upoštevamo le gospodarske gozdove, v katerih se prirastek ugotavlja s kontrolno metodo, ugotovimo, da znaša prirastek 9,75 m³/ha. Prirastek iglavcev je v teh gozdovih 5,28 m³/ha (54,2 %), listavcev pa 4,47 m³/ha. Prirastek je v gospodarskih gozdovih tako v

skupnem kot pri iglavcih in listavcih porazdeljen desno asimetrično, s tem da je desna asimetrija izrazitejša pri listavcih in je večina prirastka v nižjih debelinskih razredih.

Preglednica 23/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha /leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,86	1,09	1,25	0,97	0,74	4,91	54,4
Listavci	1,07	1,20	1,01	0,58	0,26	4,12	45,6
Skupaj	1,93	2,29	2,26	1,55	1,00	9,03	100,0

Preglednica 24/DPR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih - gospodarski gozdovi

	Debelinski razredi (m ³ /ha /leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,94	1,18	1,28	1,08	0,80	5,28	54,2
Listavci	1,16	1,29	1,06	0,65	0,31	4,47	45,8
Skupaj	2,10	2,47	2,34	1,73	1,11	9,75	100,0

Preglednica 25/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd.	Državni gozd.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m3	17.118	15.591	1.355	173
	m3/ha	4,91	4,94	4,85	4,16
Listavci	m3	14.327	12.999	1.189	140
	m3/ha	4,12	4,11	4,25	3,38
Skupaj	m³	31.445	28.590	2.543	313
	m³/ha	9,03	9,05	9,10	7,54

Način ugotavljanja prirastka

Tarifno diferenčna metoda: pri tej metodi prirastek izračunamo direktno iz spremembe volumna za posamezno drevo na ploskvi. Najprej premere dreves pomnožimo z ustreznimi tarifami, pri čemer pazimo, da sta tarifi pri obeh snemanjih enaki, kajti v nasprotnem primeru bi bil del spremembe volumna posledica spremembe tarife. Pri tej metodi najprej izračunamo povprečni letni volumski prirastek za posamezno drevo lv_2 po formuli (HOČEVAR / KUŠAR 2002):

$$lv_2 = (v2i - v1i)/10$$

Pri izračunu prirastka za posamezno drevo se pojavi problem vrasti. Pomagamo si tako, da s pomočjo regresijskih krivulj izračunamo manjkajoč pretekli premer. Ena od možnosti je tudi ta, da enostavno vsem vraslim drevesom prejšnji premer popravimo na 10 cm (meritveni prag) in tako izračunamo prirastek. Ta metoda je statistično manj korektna, saj zanemarimo del prirastka pod meritvenim pragom. Tako ugotovljen prirastek je zaradi tega nižji od korektnega upoštevanja vrasti. Prav zaradi nižjih vrednosti pa se ga ponekod v praksi poslužujejo z utemeljitvijo, da predstavlja dodatno varovalko zlasti pri načrtovanju donosov (višji % poseka na prirastek).

Ko imamo izračunane vrednosti prirastkov za posamezna drevesa, izračunamo še prirastek na stalni vzorčni ploskvi tako, da seštejemo prirastek posameznih dreves na ploskvi.

$$lv_2 = \sum ivi_2 / pj \quad pj = \text{površina vzorca } j \text{ v ha}$$

Prirastek izračunan po tej metodi je pretekli prirastek (prirastek za preteklo ureditveno obdobje) in je praviloma nižji kot prirastek izračunan po metodi prirastnih nizov, ki nam poda prognozo prirastka za v prihodnje. Hkrati tako razčlenjen prirastek po posameznih drevesih omogoča tudi veliko možnosti za analiziranje tako na drevesni, kot tudi na ostalih ravneh (npr.: odvisnost prirastka dreves od osutosti, analiza prirastka po drevesnih vrstah...).

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 26/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga m3/ha	Število		Srednji premer cm
			Površina		Zasnova					SVP	± E %	
	ha	%	ha	%	1	2	3	4				
Mladovje	199,14	5,7							92,40	17	62,3	17
Drogovnjak	507,65	14,6	3,05	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	240,48	50	14,6	17
Debeljak	692,16	19,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	539,18	91	7,6	25
Sestoj v obnovi	481,94	13,8	175,87	36,5	7,3	52,3	38,7	1,7	267,42	74	15,7	21
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.600,47	46,0	13,21	0,8	0,0	67,2	32,8	0,0	394,26	113	8,5	21
Skupaj	3.481,36	100,0	192,13	5,5					373,94	345	3,2	21

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah in veljajo za gospodarske gozdove.

V GGE prevladujejo raznomerni sestoji, ki so značilni predvsem za varovalne gozdove. V gospodarskih gozdovih je delež raznomernih sestojev 36,5 %. Enomernih sestojev je v GGE 54,0 % in se večinoma nahajajo v gospodarskih gozdovih. V tej kategoriji je med gozdovi z enomerno zgradbo največ debeljakov (23,4 %), sledijo drogovnjaki z deležem 17,2 %, sestoji v obnovi s 16,3 %, najmanj je mladovij, ki predstavljajo 6,6 % delež gospodarskih gozdov.

Ocena lesne zaloge je največja v debeljakih in sicer 539 m³/ha. Sorazmerno visoko lesno zalogo imajo tudi raznomerni sestoji. Nizka lesna zaloga v sestojih v obnovi, je posledica tudi tega, da so med pomlajence zaradi sklepa uvrščeni sestoji, ki so nastali kot posledica sanacij podlubniških žarišč, kjer so praviloma ostali le še tanjši listavci. Pri lesni zalogi v mladovijih moramo poudariti, da so v izračun vzeta le drevesa nad meritvenim pragom v sestojnih tipih 2.3 in 2.4, v sestojnem tipu 100 pa smo v izračunu upoštevali, kot da je lesna zaloga 0 m³/ha. Prav zaradi tega je vzorčna napaka lesne zaloge v mladovijih največja. V ostalih razvojnih fazah je napaka ocene nižja in v skupnem znaša 3,2 %.

Preglednica 27/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	63,98	7,56	7,24	0,76	55,43	5,77	21,39	21,36	8,64	192,13
%	33,30	3,93	3,77	0,40	28,85	3,00	11,13	11,12	4,50	100,00

Sestava podmladka je prikazana za vse gozdove v GGE. Sestoji se naravno dobro pomlajujejo, podmladek se pojavlja na 36,5 % površine sestojev v obnovi in je večinoma dobre zasnove (52,3 %). Dobra tretjina podmladka pa je pomankljive zasnove, predvsem je to značilno za sestoje z nenačrtovanim predčasnim začetkom obnove, kot posledico sanitarnih posekov od podlubnikov napadene smreke.

V pomladku prevladujeta smreka in bukev, ki v pomladku predstavljata 62,2 %. Jelka se na svojih rastiščih dobro pomlajuje. Dobro se pomlajujejo tudi plemeniti listavci, predvsem je njihov delež visok na enakih območjih kot pri bukvi. Glede na sestavo podmladka, lahko v prihodnje, ob upoštevanju nege, pričakujemo višji delež listavcev in približevanje naravni drevesni sestavi.

Preglednica 28/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	199,14	7,6	45,3	46,8	0,3	2,7	36,7	56,0	4,6	10,0	28,4	23,5	38,1
Drogovnjak	507,65	18,3	63,9	17,5	0,3	9,3	33,0	55,3	2,4	27,9	59,6	10,5	2,0
Debeljak	692,16					21,2	56,5	22,3	0,0	24,8	75,2	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	481,94					2,9	42,7	54,1	0,3				
Raznomerno (sk-gnz)	1.600,47					0,4	39,2	60,1	0,3				
Skupaj	3.481,36												

Sestojne zasnove v mlajših razvojnih fazah niso najboljše. V drogovnjakih je stanje dobro, v mladovjih pa je stanje glede zasnove v precejšnjem deležu slabo, gre pa predvsem za novo nastale ogolele površine po žledolomu in napadu podlubnikov v zadnjih letih. V naslednjem desetletju ali dveh bo to pomenilo zastoj v prehajanju v letvenjake in kasneje v drogovnjake. Tako ima skoraj polovica mladovij pomanjkljivo ali slabo zasnovo in le 7,6 % bogato. V drogovnjakih ima večina sestojev dobro zasnovo, 18,3 % celo odlično. Sestojev s pomanjkljivo ali slabo zasnovo je manj kot petina.

Negovanost v vseh razvojnih fazah, razen v debeljakih, je slaba. Le 2,7 % mladovij in 9,3 % drogovnjakov je dobro negovanih. Tako v drogovnjakih kot v mladovjih je več kot polovica nenegovanih sestojev. V splošnem so drogovnjaki nekoliko bolje negovani kot mladovja. Po dobri negovanosti izstopajo debeljaki, kar je razumljivo, saj so večinoma nosilci v tej razvojni fazi že sproščeni. Slaba je tudi negovanost sestojev v obnovi in raznomernih sestojev. Slaba negovanost raznomernih sestojev je posledica nizke jakosti poseganja in kmečko prebiranje, ki je tudi vzrok za raznomerno zgradbo gozdov in pa dejstvo, da je tretjina raznomernih sestojev v varovalnih gozdovih, kjer je ukrepanje bistveno manj intenzivno.

Sestojev s tesnim sklepom je največ v drogovnjakih, kar je posledica slabe negovanosti. Vrzlast do pretrgan sklep na 61,6 % mladovij je posledica ujm v zadnjih desetletjih. V debeljakih prevladuje normalen sklep, čeprav je tudi delež sestojev s tesnim sklepom zaradi slabše negovanosti visok.

3.5 Tipi sestojev

Izločanje in opisovanje sestojev poteka s postopkom, ki ga imenujemo opis sestojev. V tej fazi s pomočjo DOF in LIDAR posnetkov ter terenskega ogleda izločimo posamezne sestojne tipe.

Pod pojmom sestojni tip, ki ga ponazarja trimestna šifra, tako razumemo klasifikacijo sestojev glede na razvojno fazo (100), mešanost (10) in sklep sestoja (1). Služi tudi za natančno diagnosticiranje sestojev za potrebe podrobnega načrtovanja gojenja gozdov. Klasifikacija sestojev na sestojne tipe omogoča tudi združevanje posameznih tipov v različne kategorije. Najpogostejše sestojne tipe združujemo v stratume po razvojnih fazah.

Povezava med sestojnim tipom in razvojno fazo ter podfazo je avtomatična. Ključ po katerem se sestojni tipi uvrščajo v razvojno fazo oziroma podfazo prikazuje spodnja preglednica.

Preglednica 29/D: Ključ za uvrščanje sestojnih tipov v razvojne faze in podfaze.

Šifra	Razvojna faza (podfaza)	Pripadajoč sestojni tip
1	Mladovje	100; 2.3; 2.4
2	Drogovnjak	
2a	- mlajši	2.1; 2.2
2b	- starejši	3.1; 3.2; 3.3; 3.4
3	Debeljak	
3a	- mlajši	4.1; 4.2
3b	- starejši I	5.1; 5.2
3c	- starejši II	6.1; 6.2
4	Sestoj v obnovi	4.3; 4.4; 5.3; 5.4; 6.3; 6.4; 7.3; 7.4
7	Raznomerni sestoji	7.1; 7.2

Vsi varovalni gozdovi imajo prvo šifro 8, ostali dve pa pomenita isto kot v gospodarskih gozdovih. Mladje v varovalnih gozdovih označimo z 810. Izločenih je bilo 1.538 sestojev (multipoligoni) s povprečno površino 2,26 ha (brez rušja in drugih gozdnih zemljišč).

Preglednica 30/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	1,19	0,0
Gozdovi bukve in hrasta	2,75	0,1
Bukovi gozdovi	90,50	2,6
Drugi pretežno listnati gozdovi	498,82	14,3
Gozdovi bukve in jelke	1,60	0,0
Gozdovi bukve in smreke	255,12	7,3
Smrekovi gozdovi	397,11	11,4
Borovi gozdovi	10,55	0,3
Drugi pretežno iglasti gozdovi	312,07	9,0
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.911,65	55,0
Skupaj	3.481,36	100,0

V GGE prevladujejo gozdovi iglavcev in listavcev (55,0 %), kjer gre v veliki večini za zasmrečene bukove gozdove. Od drugih tipov gozdov se z omembe vrednim deležem pojavljajo še pretežno listnati gozdovi, smrekovi gozdovi, pretežno iglasti gozdovi in gozdovi bukve in smreke. Ostali gozdovi so v GGE prisotni v majhnih deležih.

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 31/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	710,33	24,5	1.692,33	58,3	438,08	15,1	61,13	2,1	2.901,87	83,3
GPN ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	0,00	0,0	48,46	100,0	0,00	0,0	48,46	1,4
Vrednoteni gozdovi	68,99	13,0	261,25	49,2	195,77	36,9	5,02	0,9	531,03	15,3

Skupaj vsi gozdovi	779,32	22,4	1.953,58	56,1	682,31	19,6	66,15	1,9	3.481,36	100,0
--------------------	--------	------	----------	------	--------	------	-------	-----	----------	-------

Ohranjenost gozdov se določa glede na delež drevesnih vrst, ki so v naravni sestavi gozdne združbe tuje ali so redko prisotne. V ohranjenih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne do 30 %, v spremenjenih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne od 31 do 70 %, v močno spremenjenih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne od 71 do 90 % in v izmenjanih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne z več kot 90 %.

Stanje ohranjenosti drevesne sestave v GGE ni ugodno. Gozdov z ohranjeno drevesno sestavo je le 22,4 %. Največ gozdov ima, predvsem zaradi prevelikega deleža smreke, spremenjeno drevesno sestavo. Takih gozdov je več kot polovica. Spremenjeno ali izmenjano drevesno sestavo pa ima dobra petina gozdov.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 32/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	849	4,7	33,2	50,9	10,5	0,7
Jelka	244	3,3	27,5	51,6	16,0	1,6
Bor	112	2,7	22,3	48,2	25,9	0,9
Macesen	13	23,1	53,8	15,4	7,7	0,0
Ostali igl.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	504	2,0	19,4	40,3	32,7	5,6
Hrast	83	0,0	18,1	42,2	34,9	4,8
Pl. lst.	179	1,7	22,3	48,1	24,0	3,9
Dr. tr. lst.	152	0,0	4,6	24,3	44,1	27,0
Meh. lst.	45	6,7	4,4	44,5	33,3	11,1
Skupaj iglavci	1.219	4,4	31,3	50,4	13,0	0,9
Skupaj listavci	963	1,7	16,8	39,6	33,1	8,8
Skupaj	2.182	3,2	24,9	45,6	21,9	4,4

Prikazana je struktura kakovosti drevja v gozdovih, ki jih zajemajo RGR, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami (gospodarski gozdovi). Struktura je ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm.

V GGE prevladuje dobra kakovost drevja. Kakovost je v splošnem boljša pri iglavcih kot pri listavcih. Med vsemi drevesnimi vrstami je najboljše kakovosti macesen, vendar je njegov delež v lesni zalogi relativno majhen; kar 76,9 % dreves je odlične in prav dobre kakovosti, zato ga velja v prihodnje še pospeševati. Smreka kot najpogostejša drevesna vrsta je večinoma dobre in prav dobre kakovosti. Jelka izkazuje povprečno kakovost, bor pa podpovprečno. Med listavci so najboljše kakovosti plemeniti listavci sledta jim bukev in hrast. Trdi in mehki listavci so večinoma slabše kvalitete.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 33/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	2,6
Veje	1,1
Osutost	0,8
Skupaj	4,5

Poškodovanost drevja smo ocenjevali na stalnih vzorčnih ploskvah, zato se vse ocene poškodovanosti nanašajo na gospodarske gozdoze.

V oceni poškodovanosti drevja so zajete le najhujše poškodbe, ki so razvrščene v tri skupine:

- deblo in korenčnik, kjer se za hujšo poškodbo šteje, če je lubje odstranjeno na več kot treh kvadratnih decimetrih;
- veje, kjer za hujšo poškodbo velja, če je v krošnji odlomljen vrh ali veja, ki po debelini presega 20 % premera v prsni višini;
- osutost, kjer velja, da je drevo osuto, če ima osute več kot 60 % krošnje.

Analiza poškodovanosti kaže, da v gozdnogospodarski enoti ni velikega deleža dreves s hujšimi poškodbami – takih dreves je 4,5 %. Poškodbe debela in korenčnika so najpogostejše in prisotne predvsem na strmejših kamnitih terenih v enoti, kjer drevje največkrat poškoduje padajoče kamenje in skale. Poškodb vej in odlomljenih vrhov, ki so navadno posledica vremenskih ujm, je malo. Tudi osutosti krošenj, ki kažejo na slabo zdravstveno stanje drevja je v enoti malo.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letu 2010 je bil po prenovljeni metodologiji prvič izveden popis objedenosti gozdnega mladja. Prenovljena metodologija se od metodologije, ki se je uporabljala od leta 1996 dalje, bistveno razlikuje, kljub temu pa vsebuje elemente, na podlagi katerih lahko ovrednotimo stopnje objedenosti in vpliv rastlinojede divjadi na preraščanje posameznih drevesnih vrst v višje višinske razrede.

V okviru prenovljene metodologije so bile oblikovane tako imenovane popisne enote, znotraj katerih samo naključno izbrali 51 vzorcev, katerih število ustreza nadaljnjim statističnim obdelavam, in kar je najpomembneje, rezultati so pripomoček za boljše odločitve pri gozdnogospodarskem, gozdnogojitvenem in lovsko upravljavskem načrtovanju. Na območju popisne enote, kamor uvrščamo GGE Radovljica levi breg Save, je bil v letu 2017 izveden tretji popis objedenosti, tako da je možno opraviti korektno primerjavo med popisi. V nadaljevanju so prikazani rezultati popisa za popisno enoto v letu 2017 kot tudi primerjava izvedenih popisov v preteklosti.

Preglednica 34/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
do 15 cm	27.386	-
R1 16-30 cm	22.124	25,1
R2 31-60 cm	18.628	30,3
R3 61-100 cm	9.049	32,4
R4 101-150 cm	5.036	29,1
Skupaj R1-R4	54.836	28,4
Skupaj	82.222	28,4

Obravnavana enota je del popisne enote Osrednje Karavanke, ki obsega skupno 9 gozdnogospodarske enote. Popisna enota obsega območje osrednjih Karavank ter Kamniško Savinjskih Alp ter območje kranjske ravnine na levem bregu Save. Enota je oblikovana tako, da ustreza arealu razširjenosti populacije jelenjadi v Osrednjih Karavankah oz. ekološki enoti Vzhodne Karavanke in Kamniško Savinjske Alpe, po kateri obravnavamo rastlinojedo parkljasto divjad pri lovskem načrtovanju.

Za popisno enoto je značilen velik delež gozdov, ki se praktično na celotnem grebenu Karavank kot tudi Kamniško Savinjskih Alp zaključujejo z gozdno mejo. Ob prisotnosti travinja je v znatnem obsegu prisotna planinska paša, ki je predvsem v najvišjih predelih oblikovala kulturno podobo krajine. Zaradi prisotne planinske paše v času vegetacije so te površine rastlinojedim parkljarjem manj zanimive, zato je pritisk divjadi na mladje še nekoliko večji.

Preglednica 35/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju (v %)				Objedenost*
	15- 30 cm	30-60 cm	60-100 cm	100-150 cm	%
Smreka	31,2	35,4	40,0	34,1	14,1
Jelka	1,1	0,3	0,3	0,3	81,5
Macesen	0,1	0,1	0,1	0,3	20,0
Bukev	35,7	39,6	41,6	56,1	25,1
Hrasti	2,5	0,7	0,1	0,0	59,3
Plemen.list.	18,4	10,2	5,4	1,5	53,5
Drugi trdi list.	8,6	9,7	6,0	4,8	49,9
Mehki list.	2,5	3,9	6,4	2,8	49,7
Iglavci	32,5	35,8	40,4	34,8	15,5
Listavci	67,5	64,2	59,6	65,2	35,5
Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	28,4

* Objedenost mladja se izraža v deležu mladja višine od 15 do 150 cm

Analize, ki so predstavljene v nadaljevanju, so prikazane zgolj za nivo popisne enote, saj je vzorec (število ploskev) na nivoju GGE premajhen.

Po drevesni sestavi v popisni enoti prevladujejo listavci (višina od 15 cm do 150 cm), ki so zastopani z deležem 65 %, s 35 % deležem so zastopani iglavci. Z največjim deležem v mladju izstopa bukev s 40 %, sledijo smreka s 34 %, plemeniti listavci z 12 %, drugi trdi listavci z 8 %, mehki listavci s 4 %, ter jelka z 1 %. Ostale vrste so zastopane simbolično.

Pri vseh do sedaj izvedenih popisnih ugotavljam, da se deleži posameznih drevesnih vrst od prvega pa do četrtega višinskega razreda spreminjajo, kar je povezano z ekologijo ter z objedanjem posameznih, pri divjadi bolj priljubljenih drevesnih vrst. Tako imajo npr. plemeniti listavci zelo velik pomladitveni potencial (velik delež do višine 30 cm), v višjih višinskih razredih pa druge drevesne vrste konkurenčno prevladajo. Pri smreki in bukvi ugotavljam nasprotno stanje. Njun delež v večini primerov z višinsko rastjo narašča. Za popisno enoto še posebej izrazito z višinskimi razredi narašča delež bukve. Naraščanje deleža smreke je manj izrazito in tisto kar je najbolj presenetljivo, delež smreke v najvišjem razredu (100 cm do 150 cm) celo upade. Na spreminjanje deleža oz. vrstno sestavo znatno vpliva rastlinojeda parkljasta divjad s selektivnim oz. močnejšim objedanjem nekaterih bolj priljubljenih drevesnih vrst kot so gorski javor, veliki jesen, gorski brest, jelka.

V vseh do sedaj izvedenih popisih smo v popisni enoti Osrednje Karavanke ugotavljali visoke stopnje objedenosti. Leta 2010 je skupna objedenost znašala 25,0 %, leta 2014 32,8 %, ob zadnjem popisu pa **28,4** %. V primerjavi s celotno Slovenijo na tem območju ugotavljamo eno višjih stopenj objedenosti. Še posebej močno so objedeni listavci, kjer izstopa višinski razred 60 do 100 cm s skoraj polovično objedenostjo (47,5 %). Med listavci so razen bukve močnejše objedene vse

drevesne vrste, še posebej pa izstopajo plemeniti listavci. Visoka stopnja objedenosti je značilna predvsem za osebkke med 30 in 100 cm višine (razreda R2 in R3). Nadpovprečno so objedeni tudi iglavci. Pri smreki je delež objedenosti tradicionalno nizek (pod 10 %), kljub temu pa se tu po višinskih razredih giblje na okoli 15 %. Zaskrbljujoč je zelo visok delež objedenosti jelke, ki znaša 81,5 % od tega je v najvišjih razredih objedenost 100 %. V najnižjem sloju je jelka še dokaj dobro zastopana, nato pa njen delež močno upade, tako da jo v najvišjem višinskem razredu praktično ne zaznavamo več. Podobne zakonitosti kot pri jelki zaznavamo tudi pri hrastih. V nižjih razredih so še številčno zastopani, nato pa delež močno upade, poveča pa se tudi stopnja objedenosti.

Deleži drevesnih vrst se spreminjajo po višinskih razredih. Podobno se spreminjajo tudi stopnje objedenosti. Najnižjo stopnjo beležimo v višinskem razredu od 15 do 30 cm, kjer znaša 25,1 %. V drugem višinskem razredu od 30 do 60 cm se ta delež poveča na 30,3 %. V višinskem razredu od 60 do 100 cm je objedenost 32,4 %, v najvišjem razredu od 100 do 150 cm pa objedenost upade na 29,1 %. Višji deleži objedenosti so značilni za srednja dva višinska razreda, na kar najbolj vplivata srnjad in jelenjad, kar sovпада s plečnimi višinami obeh vrst divjadi. Podobno stanje ugotavljamo tudi na ploskvah ostalih popisnih enot s številčnejšo jelenjadjo.

Na osnovi rezultatov ocenjujemo, da na visoke stopnje objedenosti vplivata dokaj enakomerno tako srnjad kot jelenjad. Vpliv jelenjadi je največji v osrednjem delu enote, proti periferiji enote pa ta vpliv upade. Z upadanjem vpliva jelenjadi narašča vpliv srnjadi, tako da so visoke stopnje objedenosti značilnost celotnega obravnavanega območja. V primerjavi s preostalo Slovenijo na višje stopnje objedenosti vplivajo tudi vremenske razmere z dolgotrajnejšo in debelejšo snežno odejo ter tudi prisotnost nekaterih ostalih živalskih vrst (muflon in gams).

Pri obravnavi rezultatov popisa objedenosti vsekakor ne smemo prezreti dejstva, da predstavljajo mladovja divjadi pomemben vir prehranske baze. Posledično je zato zelo pomemben delež mladovij in sestojev v obnovi. Za večino popisne enote velja, da je delež mladovij nižji, kot bi si ga želeli ob predpostavki uravnoteženega razmerja razvojnih faz. Zaželen bi bil še večji delež mladovij, kljub temu da je ta delež v primerjavi z nekaterimi ostalimi popisnimi enotami znaten. Potrebno bi bilo povečati intenziteto sečenj in s tem povečati delež mladovij (ta predstavljajo glavno prehransko bazo). V zadnjem obdobju se je intenziteta sečenj zaradi podlubnikov v nekaterih predelih močneje povečala, a se to še ne odraža na nižjih stopnjah objedenosti. Potrebno bi bilo povečati oz. vsaj ohraniti delež pašnih površin.

Deleži objedenosti tako po drevesnih vrstah kot tudi po višinskih razredih so presenetljivi, saj so se v preteklih letih nakazovali prvi znaki nižanja številčnosti jelenjadi. Dejansko pa podatki kažejo, da smo od dolgoročnega cilja, to je nižja gostota populacije jelenjadi, še oddaljeni. Za zagotovitev usklajenosti med rastlinsko in živalsko komponento bo potrebno nadaljevati oz. še močneje poseči z odstrelom v populacijo jelenjadi. Glede na rezultate popisa bomo samo z močnejšim poseganjem lahko zagotovili želeno, predvsem pa kvalitetno drevesno sestavo mladovij z zastopanostjo plemenitih listavcev in jelke.

V popisni enoti po naši oceni predstavlja velik problem tudi obgrizanje mlajših debel v letvenjaki in drogovnjaki (smreka). Ta je na območjih koncentracij jelenjadi zaskrbljujoča, saj se ob hudih zimah z dolgotrajno snežno odejo povzroča občutna ekonomska škoda, ki za lastnike gozdov ni več sprejemljiva. To je še eden izmed argumentov, ki govori v prid znižanja številčnosti jelenjadi.

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 36/OD: Odmrlo drevje v GGE(število dreves na ha)

Rastiščnogojitveni razredi	Razš. deb.r.	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m³/ha
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
1 – Predalpska jelova bukovja	A	20,8	6,1	26,9	14,4	14,7	29,1	35,2	20,8	56,0	21,1
	B	2,7	0,5	3,2	4,0	4,0	8,0	6,7	4,5	11,2	19,6
	C	0,5	0,0	0,5	0,5	0,3	0,8	1,0	0,3	1,3	4,7
	Skupaj	24,0	6,6	30,6	18,9	19,0	37,9	42,9	25,6	68,5	45,4
2 – Zmerno acidofilna bukovja	A	6,0	16,2	22,2	5,0	10,6	15,6	11,0	26,8	37,8	13,7
	B	0,3	0,7	1,0	0,2	0,5	0,7	0,5	1,2	1,7	2,9
	C	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Skupaj	6,3	16,9	23,2	5,2	11,1	16,3	11,5	28,0	39,5	16,6
3 – Visokogorska bukovja	A	21,3	8,1	29,4	16,3	12,5	28,8	37,6	20,6	58,2	20,9
	B	1,3	0,0	1,3	1,9	0,6	2,5	3,2	0,6	3,8	6,4
	C	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Skupaj	22,6	8,1	30,7	18,2	13,1	31,3	40,8	21,2	62,0	27,3
4 – Termofilna bukovja	A	11,5	6,1	17,6	5,5	3,6	9,1	17,0	9,7	26,7	9,6
	B	2,4	1,2	3,6	0,6	0,6	1,2	3,0	1,8	4,8	8,1
	C	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Skupaj	13,9	7,3	21,2	6,1	4,2	10,3	20,0	11,5	31,5	17,7
5 – Mozaik hrastovij, gabrovij in podgorskih bukovij	A	7,0	18,2	25,2	8,2	12,6	20,8	15,2	30,8	46,0	16,0
	B	1,9	1,1	3,0	1,1	0,0	1,1	3,0	1,1	4,1	6,9
	C	0,4	0,0	0,4	0,0	0,4	0,4	0,4	0,4	0,8	2,4
	Skupaj	9,3	19,3	28,6	9,3	13,0	22,3	18,6	32,3	50,9	25,3
6 – Mozaik borovij, ekstremnih bukovij in hrastovij	A	21,7	13,1	34,8	8,6	24,6	33,2	30,3	37,7	68,0	21,1
	B	8,0	0,0	8,0	1,7	0,0	1,7	9,7	0,0	9,7	14,5
	C	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Skupaj	29,7	13,1	42,8	10,3	24,6	34,9	40,0	37,7	77,7	35,6
SKUPAJ	A	12,89	12,31	25,20	8,96	12,72	21,68	21,85	25,03	46,88	16,68
	B	2,14	0,64	2,78	1,50	1,16	2,66	3,64	1,80	5,44	9,14
	C	0,17	0,00	0,17	0,12	0,12	0,24	0,29	0,12	0,41	1,39
	Skupaj	15,20	12,95	28,15	10,58	14,00	24,58	25,78	26,95	52,73	27,21

V prikaz so zajeti gozdovi, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami, to so gospodarski gozdovi. Povprečno najdemo 52,7 odmrlih dreves na ha. Močno prevladuje tanko odmrlo drevje, ki ne presega debeline 30 cm. Takega drevja je v povprečju 46,9 dreves na ha ali 88,9 %. Odmrlih dreves nad 30 cm je v sestojih povprečno 5,9 na ha. Med odmrlim drevjem je malenkost več listavcev (51,1 %) kot iglavcev. Razmerje med še stoječim in ležečim mrtvim drevjem je v korist stoječega (53,4 %). Največ mrtve mase je v RGR 1 na rastiščih predalpskega jelovega bukovja, najmanj na rastiščih zmerno acidofilnih in termofilnih bukovij v RGR 2 in 4, v ostalih razredih je na povprečju enote.

Odmrlo drevje predstavlja 7,3 % lesne zaloge gospodarskih gozdov.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

4.1 Gospodarjenje z gozdovi v preteklosti

Radovljška ravnina geografsko leži na stičišču mnogih poti in kulturnih vplivov med Alpami in Sredozemljem. Odkriti sledovi prvih prebivalcev segajo v srednji paleolitik, celo 40.000 let v preteklost. Vsa najstarejša arheološka najdišča pričajo predvsem o prehodnih poteh. Znana je železarska pot iz Drage preko Prevala in na Koroško. Železarstvo se pojavlja že v antični dobi pred 2.500 leti. Za taljenje rude, kovanje železa in gradnjo naselbin so naseljenci porabili velike količine lesa, ki ga je bilo v začetku dovolj. Prve stalne naselbine so nastale na naravnih terasah na prisojnih legah Karavank, poseljeni pa so bili tudi dominantni osamelci (npr. Njivice pri Begunjah). Po prihodu Slovanov v 6. in 7. stoletju, se je poleg rudarjenja in fužinarstva v Karavankah razvijalo še poljedelstvo in planinsko gospodarstvo.

V zaostrenih pogojih za gospodarjenje se je razvil alpski način kmetovanja s poudarkom na živinoreji. Zaradi potreb kmetijstva so prebivalci krčili gozdove, ter osnovali rovtne in planine. Po letu 1004 je območje pripadalo Briksenški škofiji. Radovljška graščina, ki je dandanes odeta v baročno preobleko, se v srednjem veku prvič omenja med letoma 1457 in 1461. Prvotni grad so tu zgradili grofje Ortenburški, ki so imeli v 13. stoletju na območju današnje Radovljice dve posesti, grad Kamen na levem bregu Save in Pusti grad na njenem desnem bregu. Grad Kamen ali Lambergov grad so po Ortenburžanih posedovali Celjski grofje, od leta 1436 dalje pa Lambergi. Na gradu je prebival znameniti turnirski vitez Gašper Lambergar, ki ga opeva ljudska pesem o Pegamu in Lambergarju. Grad je razpadel v začetku 18. stoletja, danes ob vhodu v dolino Draga, stojijo na skalnem pomolu slikovite ruševine. V 14. stoletju je bila zgrajena še graščina Katzenstein v središču Begunj, prvotno poznana kot dvor Begunje, ki je današnjo podobo dobila s prenovami v 16., 17. in 18. stoletju in dvorec Drnča med Zgošo in Dvorsko vasjo (prvič omenjen v 13. stoletju), ki predstavlja enega prvih primerov renesančnih dvorcev v Sloveniji. Močni sedeži veleposestnikov kažejo na živahno gospodarstvo in promet v obravnavanem območju.

Po koncu 12. stoletja pa vse do konca srednjega veka so krčitve gozdov izvajali tudi v višjih nadmorskih višinah. Vpliv na prvobitni gozd zaradi rudarjenja je bil manj negativen kot drugje v območju, zaloge rude so bile bolj koncentrirane in ni bilo toliko površinskih kopov. V danih pogojih izkoriščanja lesa se je kot negativna posledica pokazala erozija zaradi drč, številne pravilne poti v Karavankah so se spremenile v hudournike.

Podrobnejših podatkov o načrtnem gospodarjenju z gozdom za starejša obdobja ni. Izkoriščanje je bilo podrejeno interesom lastnikov in gospodarskim priložnostim v okolju. Nekateri lastniki so uporabljali svoje gozdove le za lov divjadi in so se zato razvijali prepuščeni naravnemu razvoju, drugi pa so jih prekomerno izkoriščali. Za leto 1852 je trgovska zbornica ugotovila 25 % prekomernega poseka v primerjavi z normalnim donosom iz gozdov. Po največjih krčitvah gozdov ob koncu 19. stoletja se je pričel proces ponovnega zaraščanja pašnih površin.

Poleg pretežno drobne posesti v GGE je posebnost območje Planince, ki jo je leta 1924 kot skupno last skupaj z loviščem kupilo 45 posestnikov iz Begunj in je še danes v lasti njihovih dedičev. Zgodovina manjšega državnega kompleksa v Grofiji pa je povezana z družino Thurn-Valsassina, ki je bila od leta 1616 zakupnik radovljške graščine in od leta 1654 do druge svetovne vojne njen lastnik.

Povojno obdobje je pomembno zaradi uvajanja načrtnega in rednega gospodarjenja z gozdovi. Zgrajene so bile številne gozdne prometnice, les je obvezno odkupovala država, vlaganja so bila na vseh površinah ne glede na lastništvo po načelu vzajemnosti. Prvi gozdnogospodarski načrt je bil izdelan za desetletje 1959-1968.

V letu 1984 je enoto prizadela ena največjih ujm v znani zgodovini gospodarjenja z gozdom. Karavanški fen je 9. in 10. februarja povzročil velike škode na 570 ha površin gozdov. Poškodovana je bila predvsem smreka, pa tudi bor, kostanj in celo hrast. Bukev se je izkazala za odpornejšo, še posebej je vzdržal macesen.

Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.1.1 Posek

Preglednica 37/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2009 do 2018

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
00801 - Predalpska jelova bukovja	Iglavci	34.925	25.179	72,1	16,1
	Listavci	11.108	3.156	28,4	2,0
	Skupaj	46.033	28.335	61,6	18,1
00802 - Zmerno acidofilna bukovja	Iglavci	37.211	29.588	79,5	18,9
	Listavci	18.294	11.208	61,3	7,1
	Skupaj	55.505	40.796	73,5	26,0
00803 - Visokogorska bukovja	Iglavci	12.076	7.566	62,7	4,8
	Listavci	6.500	2.382	36,6	1,5
	Skupaj	18.576	9.948	53,6	6,3
00804 - Termofilna bukovja	Iglavci	10.902	14.531	133,3	9,3
	Listavci	2.497	3.077	123,2	2,0
	Skupaj	13.399	17.609	131,4	11,2
00805 – Mozaik hrastovij, gabrovij in podgorskih bukovij	Iglavci	12.328	12.153	98,6	7,7
	Listavci	4.029	4.088	101,5	2,6
	Skupaj	16.357	16.240	99,3	10,4
00806 - Mozaik borovij, ekstremnih bukovij in hrastovij	Iglavci	4.877	7.014	143,8	4,5
	Listavci	1.041	940	90,3	0,6
	Skupaj	5.918	7.954	134,4	5,1
00807 - Varovalni gozdovi	Iglavci	830	602	72,6	0,4
	Listavci	200	88	44,2	0,1
	Skupaj	1.030	691	67,1	0,4
Skupaj	Iglavci	113.149	96.634	85,4	61,6
	Listavci	43.669	24.939	57,1	15,9
	Skupaj	156.818	121.572	77,5	77,5

V GGE je bilo po uradnih evidencah v obdobju 2009 - 2018 posekanega skupaj 121.572 bto m³ lesa, kar predstavlja 34,5 bto m³ na hektar gozda v tem ureditvenem obdobju. Praktično ves posek

je bil realizirana v večnamenskih gozdovih, kjer se vsako desetletje meri tudi stalne vzorčne ploskve. Posek v varovalnih gozdovih predstavlja samo 0,4 % delež skupnega poseka.

Realizacija sečnje v preteklem ureditvenem obdobju je bila presenetljivo visoka, kar v dosedanjem spremljanju izvajanja načrtov te GGE ni običajno. Gozdovi imajo značilno razdrobljeno posestno lastniško strukturo, terenske značilnosti za sečnjo in spravilo lesa so zelo zahtevne. Realizirane sečnje so v preteklih obdobjih praviloma dosegale polovico načrtovanega najvišjega možnega poseka.

Ureditveno obdobje od 1999 do 2008

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
00801 - Predalpska jelova bukovja	Iglavci	20.884	9.219	44,1	9,4
	Listavci	10.889	1.235	11,3	1,3
	Skupaj	31.773	10.453	32,9	10,6
00802 - Zmerno acidofilna bukovja	Iglavci	11.806	10.450	88,5	10,6
	Listavci	12.898	6.837	53,0	6,9
	Skupaj	24.704	17.287	70,0	17,6
00803 - Visokogorska bukovja	Iglavci	8.087	2.304	28,5	2,3
	Listavci	5.191	432	8,3	0,4
	Skupaj	13.278	2.736	20,6	2,8
00804 - Termofilna bukovja	Iglavci	6.295	3.120	49,6	3,2
	Listavci	3.429	864	25,2	0,9
	Skupaj	9.724	3.985	41,0	4,1
00805 – Mozaik hrastovij, gabrovij in podgorskih bukovij	Iglavci	6.215	7.313	117,7	7,4
	Listavci	6.592	6.145	93,2	6,2
	Skupaj	12.807	13.457	105,1	13,7
00806 - Mozaik borovij, ekstremnih bukovij in hrastovij	Iglavci	3.436	469	13,6	0,5
	Listavci	2.211	432	19,5	0,4
	Skupaj	5.647	901	16,0	0,9
00807 - Varovalni gozdovi	Iglavci	305	93	30,5	0,1
	Listavci	140	53	37,8	0,1
	Skupaj	445	146	32,8	0,1
Skupaj	Iglavci	57.028	32.967	57,8	33,5
	Listavci	41.350	15.997	38,7	16,3
	Skupaj	98.378	48.965	49,8	49,8

Izračunan desetletni posek na stalnih vzorčnih ploskvah v gospodarskih gozdovih znaša 58,2 bto m³/ha (+/- 13,0 bto m³/ha). Ob 5 % tveganju je iz stalnih vzorčnih ploskev izračunan posek med 45,2 in 71,2 bto m³/ha/10 let. Zabeležena evidenca poseka za preteklo obdobje predstavlja 41,2 bto m³ na hektar površine večnamenskih gozdov v desetih letih. Evidenca poseka je nekoliko pod spodnjo mejo izračunane količine poseka ob 5 % tveganju. Glede na to, da so bile meritve opravljene na polovičnem obsegu mreže SVP v GGE, je ocena poseka na vzorčnih ploskvah manj zanesljiva, z velikim odstopanjem srednje vrednosti. Ne glede na to, primerjava strukture poseka

na vzorčnih ploskvah in v desetletni evidenci poseka kaže na razliko predvsem pri drobnem drevju, v tretjem in četrtem debelinskem razredu.

Zagotavljanje dobre evidence v GGE Radovljica levi breg Save je ob korektnem označevanju drevja za posek in natančnih prevzemih zelo pogojena z lastniško strukturo – opravka imamo z velikim številom lastnikov, razdrobljeno posestjo in velikim številom izvajalcev. Lastniki samo v redkih primerih sporočajo posamezna dodatno posekana drevesa. Poleg tega je izrazita gradacija podlubnikov po letu 2014 povzročila izredno povečanje obsega dela revirnih gozdarjev, popolni prevzemi vseh delovišč ob tem dejstvu niso realni. Zagotovo je nekaj razlike možno pojasniti tudi s tekočimi prevzemi zaključenih delovišč, ko je les sicer že posekan (kot posekan zabeležen tudi na SVP) ni pa še odpeljan iz gozda oz. je pomanjkljivo izveden gozdni red. V absolutnih količinah razlika do spodnje vrednosti na SVP ugotovljenega poseka predstavlja 11.800 bto m³ (9,7 % vsega poseka), zabeležena realizacija poseka v prvih mesecih leta 2019 je v višini 3.350 bto m³.

Primerjava možnega poseka in realiziranih sečenj kaže naslednje:

Glede na ureditveno obdobje 1999 do 2008 se je realiziran posek v absolutnih številkah povečal za indeks 248, medtem ko je bil načrtovani najvišji možni posek povečan za indeks 159. Realizacija poseka iglavcev je dosegla 85 %, listavci so bili realizirani samo 57 %. Načrtovan posek je bil zaradi žledoloma, vetroloma in obsežnih gradacij podlubnikov presežen v RGR 4 – Termofilna bukovja (131 %) in RGR 6 – Mozaik borovij, ekstremnih bukovij in hrastovij (134 %) Za obe zadnji prikazani ureditveni obdobji je značilna nizka realizacija poseka listavcev, do leta 2008 samo 39 % in v zadnjem desetletju 57 % (povečanje gre na račun žledoloma).

V strukturi poseka so v vseh letih prisotne sečnje zaradi naravnih motenj. Zaradi zaporedja neugodnih let v drugi polovici ureditvenega obdobja pa je bil realiziran v povprečju velik obseg sanitarnih sečenj. Najmanjša količina sanitarnega poseka je bila zabeležena v letih 2009 do 2013, ko je letni delež v povprečju obsegal 26 % (najmanj leta 2012; 17 %). Izrazite spremembe so se zgodile v letu 2014 zaradi žledoloma in vetroloma, ko se je posek izrazito povečal, delež sanitarne sečnje pa je obsegal kar 88 % vseh sečenj. Sledila je še gradacija podlubnikov, ki še ni v celoti zaključena, vendar je trend padajoč. Delež sanitarne sečnje se je zadnje leto zmanjšal na 53 %, prav tako so se letne sečnje v absolutnem zmanjšale za polovico (Slika 1).

Usmerjanje razvoja gozdov z redno sečnjo je bilo v preteklem desetletju močno ovirano, še posebej v drugi polovici ureditvenega obdobja so se pretežno izvajali samo nujni poseki zaradi sanacije. Varstveno sanacijske sečnje so dosegle 61 % vseh posekanih količin, dodatne 3 % je bilo posekanega oslabelega drevja.

Najnižja realizacija (54 % možnega poseka) je bila dosežena v RGR 5 – Visokogorska bukovja. V varovalnih gozdovih (RGR 7) je pretekli načrt določal minimalen obseg sečenj, v skupnem samo 1.030 bto m³. Predvsem zaradi podlubnikov realizirane sečnje v tem RGR, so bile izvedene v višini 691 bto m³.

Preglednica 38/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	102.991	39.995	142.986	8.763	3.180	11.943	1.395	494	1.889
Izveden - m ³	86.987	23.308	110.294	8.191	1.358	9.549	1.456	273	1.729
Realizacija - %	84,5	58,3	77,1	93,5	42,7	80,0	104,4	55,2	91,5
Povp. drevo - m ³	1,00	0,64	0,89	0,73	0,49	0,69	0,47	0,25	0,41

Med lastniškimi kategorijami ni bistvenih razlik v realizaciji poseka, saj so se na celotni površini gozdov GGE prioritarno izvajale sanacijske sečnje, ki predstavljajo glavnino poseka. Delež gozdov lokalnih skupnosti predstavlja samo 1,2 %, državnih gozdov je 8 %. Od skupaj evidentiranih 279,58 ha državnih gozdov je 47,74 ha varovalnih. Redno gospodarjenje je bilo prisotno v kompleksu

Grofija na 111,88 ha gozda, ostalo lastništvo državnih parcel je razdrobljeno. V vseh lastniških kategorijah so najslabše bila izvedena načrtovana redčenja, ki so v skupnem poseku predstavljala samo skromnih 2,7 %. Pretekli načrt je predvideval v strukturi poseka 63 % redčenj in 37 % pomladitvenih sečenj. Sanacijske sečnje so največji delež dosegle v gozdovih lokalnih skupnosti (83 % skupaj s posekom oslabelega drevja), višji od povprečja je bil delež sanitarnega poseka tudi v državnih gozdovih (77 % skupaj z oslabeлим drevjem). Redne pomladitvene sečnje so v strukturi skupaj dosegle 29 % in so se izvajale v vseh letih pretekle veljavnosti načrta (manjši upad je zabeležen v letu 2014 in 2016). Dodatno so zaradi gradacije podlubnikov nastale ogolele površine, ki po vsebini predstavljajo končni posek in »vsiljeno« obnovo gozdov. V strukturi posekanih količin je tudi 0,8 % nedovoljenega poseka, 1,4 % krčitev in 3,1 % poseka za gozdno infrastrukturo (vlake, žičnice).

Preglednica 39/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka								
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek	% od LZ	% od P
		Redčen.	Pomlad.							
Iglavci	m ³	1.338	21.477	2.481	57.593	2.671	900	518		
	%	1,5	24,7	2,9	66,2	3,1	1,0	0,6	13,6	60,3
Listavci	m ³	1.510	11.573	463	7.618	1.003	783	358		
	%	6,5	49,6	2,0	32,7	4,3	3,4	1,5	5,0	20,4
Skupaj	m ³	2.848	33.050	2.944	65.211	3.674	1.683	876		
	%	2,6	30,0	2,7	59,1	3,3	1,5	0,8	10,0	42,6

Državni gozdovi

		Vrste poseka								
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek	% od LZ	% od P
		Redčen.	Pomlad.							
Iglavci	m ³	197	1.343	50	6.517	75	3	7		
	%	2,4	16,4	0,6	79,6	0,9	0,0	0,1	15,1	57,4
Listavci	m ³	154	403	34	726	17	3	21		
	%	11,3	29,7	2,5	53,6	1,2	0,2	1,5	3,8	13,4
Skupaj	m ³	351	1.746	84	7.243	92	6	28		
	%	3,7	18,3	0,9	75,7	1,0	0,1	0,3	10,6	39,2

Gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka								
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek	% od LZ	% od P
Iglavci	m ³	9	116	16	1.264	20	32	0		
	%	0,6	7,9	1,1	86,8	1,4	2,2	0,0	10,7	42,0
Listavci	m ³	43	20	3	145	0	36	26		
	%	15,9	7,4	1,0	53,1	0,0	13,1	9,5	2,4	8,7
Skupaj	m ³	52	136	19	1.409	20	68	26		
	%	3,0	7,9	1,1	81,4	1,2	3,9	1,5	6,9	26,2

Skupaj GGE

		Vrste poseka										
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek	% od LZ			% od P
Iglavci	m ³	1.544	22.936	2.547	65.374	2.766	935	524				
	%	1,6	23,7	2,6	67,7	2,9	1,0	0,5	13,7	59,7		
Listavci	m ³	1.707	11.996	500	8.489	1.020	822	404				
	%	6,8	48,2	2,0	34,0	4,1	3,3	1,6	4,9	19,5		
Skupaj	m ³	3.251	34.932	3.047	73.863	3.786	1.757	928				
	%	2,7	28,7	2,5	60,8	3,1	1,4	0,8	10,0	42,0		

Največji delež v rednem in sanitarnem poseku predstavlja smreka, ki je posebej ranljiva v fazi drogovnjaka na snegolome, v fazi debeljaka na podlubnike in vetrolome, v fazi pomlajenca pa na vetrolome. V tem desetletju je bilo posekane 16 % lesne zaloge smreke. Zelo izrazit trend povečanega obsega sečnje smreke je evidenten po letu 2014, ko se je obseg sečnje iglavcev povečal za trikrat.

V preteklem desetletju so bile sečnje listavcev ponovno precej pod načrtovanim posekom. V skupnem poseku listavci predstavljajo dobro petino, intenziteta poseka listavcev je znašala samo 4,9 % lesne zaloge in 19,5 % prirastka. Listavci se v lesni zalogi še vedno krepijo in bodo na daljši rok pripomogli k večji stabilnosti sestojev. Z največjim deležem 24 % lesne zaloge je zastopana bukev.

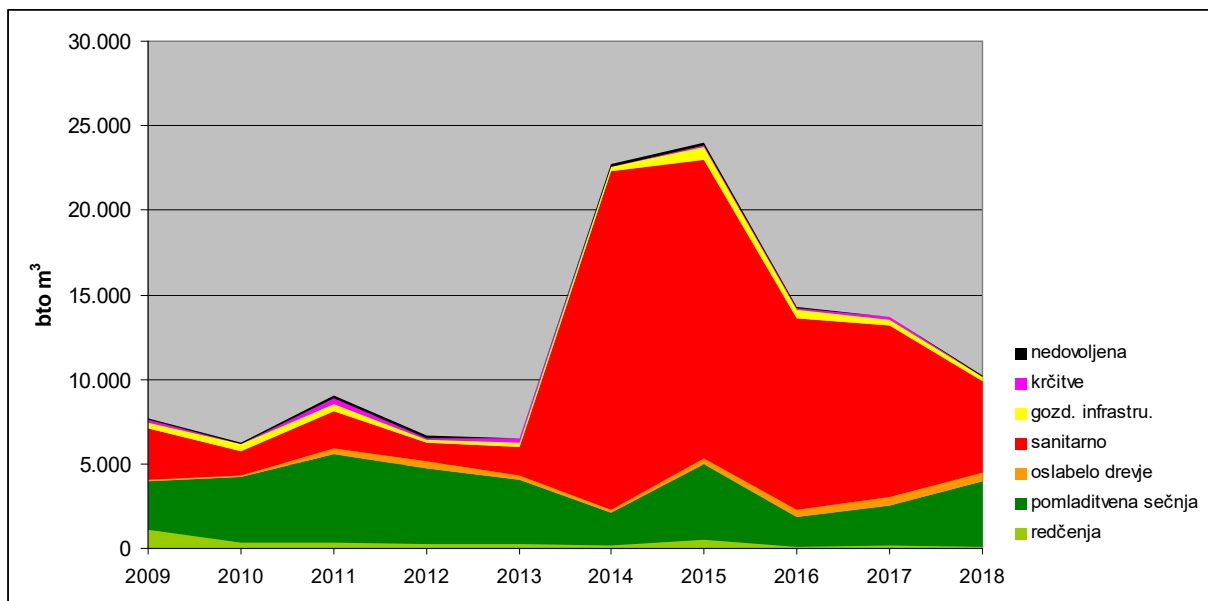
Preglednica 40/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	69,4	16,0	6,9
Jelka	3,9	4,1	0,4
Bor	5,8	14,1	0,6
Macesen	0,4	4,5	0,0
Ostali iglavci	0,0	0,3	0,0
Bukev	10,1	4,8	1,0
Hrast	2,0	5,8	0,2
Plemeniti listavci	2,3	3,6	0,2
Drugi trdi listavci	3,6	4,0	0,4
Mehki listavci	2,5	11,7	0,2
Skupaj iglavci	79,5	13,7	7,9
Skupaj listavci	20,5	4,9	2,0
Skupaj	100,0	10,0	10,0

Preglednica 41/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	10,7	13,2	14,0	14,5	13,7	13,7	27,4
Listavci	3,9	4,2	4,8	4,7	7,2	4,9	7,1
Skupaj	6,9	8,3	9,5	10,6	12,1	10,0	34,5

Posek po debelinskih razredih je odslikava sanitarnih sečenj, samo deloma tudi obnovitvenih sečenj. Glede na lesno zalogo, intenziteta poseka narašča od I. do V. debelinskega razreda. Poprečno posekano drevo iglavcev je imelo 0,96 bto m³, listavcev pa 0,61 bto m³. Za primerjavo: povprečna lubadarka je imela 1,29 bto m³, poprečno drevo poškodovano zaradi snega 0,53 bto m³, poprečno drevo, ki ga je poškodoval žled 0,46 bto m³ in poprečno drevo poškodovano zaradi vetra 0,83 bto m³.



Slika 1: Pregled poseka po vrstah, vzrokih in letih ureditvenega obdobja

Glavne sečnje v prvi polovici preteklega ureditvenega obdobja so bile pomladitvene, sledilo je obdobje sanitarnega poseka, ki se je izrazito povečal po letu 2013. Od vse količine sanitarnih sečenj (skupaj 77.641 bto m³) je 46,3 % podlubnikov, 24,4 % žledoloma, 16,9 % vetroloma in 2,2 % snegoloma.

V desetletni evidenci je zabeleženo tudi 3.641 bto m³ neizkoriščenega drevja (kalo), ki glede na velik obseg poškodb gozdnega drevja zagotovo ni v celoti evidentirano. Po podatkih SVP tekoča mortaliteta v preteklem desetletju znaša 55.171 bto m³ (18,7 bto m³/ha), od tega največ smreke 6,7 bto m³/ha, bora 3,7 bto m³/ha in kostanja 1,6 bto m³/ha (iglavci skupaj 11,8 bto m³/ha in listavci 6,9 bto m³/ha).

4.1.2 Gojitvena in varstvena dela

Izvedba gojitvenih del v prejšnjem desetletju je skromna. Najvišji indeks realizacije 87 % je zabeležen pri sadnji, večji del zaradi sanacije ogolelih površin po napadu podlubnikov. Z gradacijo podlubnikov je povezano tudi izvajanje varstva pred žuželkami, ki v preteklem načrtu ni bilo načrtovano. Precej slabša je bila realizacija redne nege (nega mladja, gošče, letvenjaka in ml. drogovnjaka), ki je bila opravljena v zelo skromnem obsegu. Glede na načrtovani obseg je bilo največ realizirane nege gošče, vendar še vedno samo 8 %. Najnižja je bila realizacija nege mladja, ki je dosegla le 1,5 %.

Opazna je razlika izvedenih del po lastništvu. V državnih gozdovih so bila načrtovana dela v povprečju nekoliko bolje realizirana, vendar v skupnem obsegu še vedno precej skromno. Od skupaj načrtovane nege na 88 ha državnih gozdov je bilo realizirane 8 ha. Priprava tal je bila realizirana samo v državnih gozdovih.

Od skupaj načrtovane 9,54 ha sadnje je bilo izvedene 8,32 ha. Za sadnjo je bilo uporabljeno deset drevesnih vrst. Največji delež sadik predstavlja smreka 47 %, sledi gorski javor 22 %, bukev 21 %, češnja 5 % in ostale drevesne vrste 5 %. Indeks realizacije zaščite sadik je bil 34 % pri zaščiti s premazom in 48 % pri zaščiti s količenjem ali tulci. Obžetev je bila realizirana na 16 % načrtovanih površin. Dodatno je bila izvedena zaščita mladja z novo ograjo v dolžini 930 m, vzdrževanje obstoječih zaščitnih ograj je bilo opravljeno na 2.690 m.

Za varstvo gozdov pred podlubniki je bilo porabljenih 108 dnin (postavitve, čiščenje in vzdrževanje pasti, podiranje in izdelava nastav, preventivna dela, drobitev sečnih ostankov).

Preglednica 42/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava tal	ha	25,54	0,00	0,0	2,18	1,60	73,4
Priprava sestoja	ha	0,00	2,30	-	0,00	11,40	-
Sadnja	ha	8,89	8,14	91,6	0,59	0,18	30,5
Obžetev	ha	64,06	10,36	16,2	4,72	0,55	11,7
Nega mladja	ha	9,99	0,20	2,0	2,45	0,00	0,0
Nega gošče	ha	30,51	1,25	4,1	8,15	1,45	17,8
Nega letvenjaka	ha	85,09	2,20	2,6	50,68	1,85	3,7
Nega ml. drogovnjaka	ha	168,08	6,61	3,9	26,69	4,70	17,6
Zaščita s premazom	ha	47,53	16,24	34,2	0,28	0,00	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	4.965	2.955	59,5	1.100	0	0,0
Zaščita z ograjo	m	0	980	-	0	2.640	-
Varstvo pred žuželkami	dni	0	79,41	-	0	28,16	-

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava tal	ha	0,19	0,00	0,0	27,91	1,60	5,7
Priprava sestoja	ha	0,00	0,75	-	0,00	14,45	-
Sadnja	ha	0,06	0,00	0,0	9,54	8,32	87,2
Obžetev	ha	0,40	0,00	0,0	69,18	10,91	15,8
Nega mladja	ha	1,15	0,00	0,0	13,59	0,20	1,5
Nega gošče	ha	1,66	0,55	33,1	40,32	3,25	8,1
Nega letvenjaka	ha	2,32	0,00	0,0	138,09	4,05	2,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	9,61	1,00	10,4	204,38	12,31	6,0
Zaščita s premazom	ha	0,21	0,00	0,0	48,02	16,24	33,8
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	60	0	0,0	6.125	2.955	48,2
Zaščita z ograjo	m	0	0	0,0	0	3.620	-
Varstvo pred žuželkami	dni	0	0	0,0	0	107,57	-

4.1.3 Gradnja gozdnih prometnic

V preteklem desetletju ni bilo gradenj gozdnih cest. Razlog je predvsem v visoki ceni gradnje gozdnih cest, ki jih lastniki ne zmorejo financirati. Težava je tudi razdrobljenost lastništva in zahtevnost postopkov pri izdelavi potrebne dokumentacije (»pravica graditi«, pridobivanje raznih soglasij).

V preteklem desetletju smo zgradili 20.342 m gozdnih vlak, rekonstruirali pa 7.696 m. Novogradenj je 145 % glede na prejšnje desetletje. Povečanje gradenj je predvsem zaradi potreb ob sanaciji sanitarnih sečenj. Realizacija znaša 45 % predvidenega za preteklo desetletje. Razlogi za slabšo

realizacijo so podobni kot pri gradnji gozdnih cest. Vse pobude lastnikov gozdov za gradnjo so se obravnavale.

4.1.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Preglednica 43: Opravljena dela na krepitvi funkcij gozdov

Vrsta del	Enota	Načrt	Realizacija	Indeks
Vzdrževanje grmišč	ha	10,40	2,57	24,7
Vzdrževanje travinj	ha	32,00	13,08	40,9
Vzdrževanje vodnih površin	dni	15	16,5	110,0
Varstvo pred erozijo	dni	50	0	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	ha	0,70	0,00	0,0

Dela za krepitev funkcij gozdov so bila načrtovana okvirno za celotno GGE. Realizacija vseh del, razen vzdrževanja vodnih površin, je bila pod načrtovanim. Opravljeno je bilo 25 % načrtovanih vzdrževanj grmišč in 41 % načrtovanih vzdrževanj travinj. Od načrtovanih ukrepov se ni izvedlo varstva pred erozijo in sadnje plodonosnega drevja. Omeniti velja, da se pri izvedbi obnove in nege vzporedno izvajajo tudi ukrepi, ki poleg sestojev izboljšujejo habitate. Poudarki so na ohranjanju plodonosnih dreves, mehkih listavcev, grmovja na obrobju mladovij, ob vodotokih in na presekah. Izboljševanje habitatov kot aktiven ukrep v ožjem smislu je zato manj poudarjeno.

4.1.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2009– 2018

V zvezi s posegi v gozd, predvsem pa v gozdni prostor je bilo sicer obravnavano veliko število zadev, ki pa praviloma niso zahtevale tudi krčitve gozda. ZGS je redno izdajal mnenja, projektne pogoje, smernice, soglasja, odločbe za krčitve v kmetijski namen in opravljal svetovanja na terenu. Za posege v gozd oz. gozdni prostor obravnavanega obdobja je bilo v GGE Radovljica levi breg Save izdanih 70 soglasij in 20 odločb za krčitev gozda v kmetijski namen. V preteklem desetletju je bilo izkrčeno 11,89 ha gozda, največ za kmetijski namen in rudarstvo.

V GGE je izrazita kmetijska in primestna krajina Radovljiške ravnine, ki se na severu konča z južnimi pobočji Zahodnih Karavank in kjer poteka glavna investicijskih aktivnosti. Gozdovi v Karavankah poraščajo strme, večinoma neprimerne terene za posege v prostor, delež varovalnih gozdov je 15,3 %.

Preglednica 44/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2009 do 2018 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0,00	0,67	4,81	5,55	0,00	0,86	11,89

4.1.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2009 – 2018

V zadnjem obdobju je bila realizacija sečnje v skupnem izvedena nad pričakovanji, realiziran posek v absolutnih številkah se je povečal za indeks 248. Veliko večino poseka predstavljajo iglavci 79 %. Skupaj za GGE je bila realizacija načrtovane višine sečenj iglavcev 85 %, listavcev pa 57 % in je tako še vedno pod zastavljenimi cilji. Vzrok za visoko realizacijo poseka so naravne motnje, pri

iglavcih poleg vetroloma in žledoloma, še močna gradacija smrekovih podlubnikov. Sama sanacija je zahtevala velike napore in je predstavljala glavno prioriteto v drugi polovici ureditvenega obdobja preteklega načrta.

Značilnost sanitarnih posekov je poleg velikih količin posekanega drevja tudi njihova velika koncentracija na določenih površinah. V zaključenih evidencah poseka je kar 61 % vsega poseka sanitarnega. Presežena realizacija možnega poseka je evidentirana v RGR 4 (131 %), kjer so preseženi iglavci in listavci in RGR 6 (134 %), kjer so preseženi iglavci, listavci pa so realizirani 90 %. Ves posek iglavcev in listavcev je realiziran tudi v RGR 5. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem je lesna zaloga narasla, povečal se je tudi prirastek. Posek v preteklem desetletju je za vse gozdove v GGE predstavljal 15,7 % lesne zaloge in 63,1 % prirastka. Tekoča naravna mortaliteta je precej visoka, po izračunu iz SVP znaša 18,7 bto m³/ha/10 let.

Kljub vsemu realizacijo pri iglavcih lahko ocenimo za solidno izpolnjen načrt. Za zaostanek realizacije poseka listavcev so vzroki v nizki stopnji odprtosti, slabi kakovosti sortimentov in poudarku na sanaciji s podlubniki napadenih sestojev iglavcev.

Manj uspešna je bila realizacija po vsebini posekov v sestojih. V strukturi poseka predstavljajo redčenja le 2,7 % in pomladitvene sečnje 28,7 % vsega poseka. V preteklem ureditvenem obdobju težko govorimo o aktivnem usmerjanju gozdov, saj so naravne motnje zahtevale zelo velik obseg nujnih del in praktično diktirale gospodarjenje z gozdovi. Velik je izpad negovalnih redčenj – predvsem drobnih redčenj za stabilizacijo drogovnjakov. Realizacija gojitvenih del je zelo slaba, še posebej ob dejstvu, da so bila za preteklo desetletje načrtovana le najbolj potrebna dela. Gojitveni ukrepi (nega mladja, gošče, letvenjakov in ml. drogovnjakov) so se izvedli v skupnem samo na 5 % načrtovanih površin. Izvedba ustrezne nege mlajših razvojnih faz je ključ za povečanje stabilnosti in odpornosti drogovnjakov. V veliki meri so izpadla tudi že pripravljena redčenja drogovnjakov zaradi poškodb sestojev ob pojavu žledoloma. Po naravnih motnjah je v nižinskih predelih opazen vdor robinije v sestoj. Pri listavcih je z nego povezana tudi izkoriščenost rastiščnega potenciala. Boljša je bila realizacija pri sadnji, obžetvi, zaščiti pred divjadjo in varstvom pred žuželkami, kar je vse povezano z obsežnimi ujмами preteklega obdobja. Splošna ocena je, da realizacija nege v GGE ni zadovoljiva. Negovalni cilji morajo biti v prihodnjem desetletju izpolnjeni v večjem obsegu.

Zaostanek pri negovalnih sečnjah ni v korist stabilnosti in kakovosti sestojev. Večje ogolele površine kot posledica sanacije gozdov po napadu podlubnikov so slabših zasnov in pomenijo določen zastoj pri normalnem preraščanju razvojnih faz za prihodnja ureditvena obdobja. V določeni meri so ogolele površine na strminah lahko tudi potencialna erozijska žarišča. Največji pomen med okoljskimi cilji preteklega načrta je varovalna vloga gozdov, ki pa zaenkrat še ni okrnjena. Sanitarne sečnje so diktirale tudi na nek način vsiljeno obnovo debeljakov v optimalni fazi, posledično se ni izvedlo vseh načrtovanih končnih sečenj v pomlajencih in nadaljevanje obnove v zelenem obsegu. Aktivne sečnje so nujen pogoj za vzdrževanje struktur in predvsem za zagotavljanje vseh funkcij gozdov. Velik delež sanitarnih sečenj je imel na razmerje razvojnih faz močnejši vpliv, kot s preteklimi načrti načrtovani ukrepi.

Razporeditev posekov po RGR je dokaj neenakomerna, kar je sicer glede na splošne pogoje pričakovano. V določeni predelih gozdov v gozdnogospodarski enoti je gospodarjenje omejeno oz. prilagojeno specifičnim okoljskim ciljem, npr. varovalni gozdovi, ekocelice. Zasebni lastniki gozdov so v teh gozdovih upravičeni do olajšav, subvencij in nadomestil – gozdni sklad. Posamezni predeli so še vedno slabo odprti in ekonomsko nezanimivi zaradi slabe kakovosti drevja. Pomanjkanje vlaganj v odprtost s cestami in vlakami je velika ovira za boljše izkoriščanje potencialov v gozdnogospodarski enoti. V preteklem obdobju gradenj cest ni bilo, načrtovana količina gradenj vlak pa je bila realizirana 45 %, pa še tu je šlo v veliki meri za vlake, ki so bile povezane s sanacijo gozdov. Poudariti velja, da so terenske razmere za gradnjo gozdne infrastrukture sicer zelo zahtevne.

Drevesna sestava mladja obeta premike k bolj naravni drevesni sestavi v prihodnje, zato je pravilna tudi odločitev za pretežno naravno obnovo sestojev. Po podatkih vrasti iz SVP izhaja krepitev listavcev v prihodnji lesni zalogi – vrast listavci 2,44 bto m³/ha/10 let, vrast iglavci 1,83 bto m³/ha/10 let.

Trajnost vseh funkcij je zagotovljena z mnogonamenskimi gospodarjenjem. Bolj kot ukrepanje za krepitev funkcij v ožjem smislu, je pri izvedbi nege in obnove potrebno poudariti ukrepe, ki

pripomorejo tudi k izboljšanju habitatov. Vlaganja v izboljšanje življenjskega okolja divjadi je bilo opravljeno solidno.

Ugodno lahko ocenimo tudi usklajevanje z ostalimi dejavnostmi, zlasti posegov v gozdni prostor preko projektnih pogojev, mnenj in soglasij javne gozdarske službe.

GGE je v primerjavi z ostalimi enotami v GGO Bled nekoliko nadpovprečno požarno ogrožena, glede pojavljanja požarov ni bilo sprememb. Dolgoročno je za zmanjševanje požarne ogroženosti pozitivna sprememba strukture sestojev v korist listavcev, ki se vnamejo kasneje kot z eteričnimi snovmi bogati iglavci.

Ocenjujemo, da so bili postavljeni cilji, smernice in ukrepi za preteklo desetletje ustrezni, a do njihove realizacije ni prišlo zaradi izjemnega obsega ujm, ki so narekovale nujno ukrepanje. Glede na trenutne razmere v gozdovih je pričakovan večji obseg aktivnosti tudi v prihodnjih letih.

Ugotavljamo, da daje ureditvena metoda stalnih vzorčnih ploskev in uporaba DOF zelo realne osnove za dobro izdelan načrt in monitoring gozdov. Pri izdelavi grafičnega dela načrta za prihodnje desetletje smo uporabili tudi podatke lidarskega snemanja Slovenije (naklona terena, višina drevja).

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Preglednica 45/D-GP: Razvoj površine gozdov v obdobju 1979 do 2019

Leto	GGE		Gospodarski gozdovi v GGE	
	Površina gozda (ha)	Verižni indeks (%)	Površina gozda (ha)	Verižni indeks (%)
1979	3.331,65	-	2829,43	-
1989	3.476,19	1,04	2981,97	1,05
1999	3.582,67	1,03	3038,87	1,02
2009	3.540,50	0,99	3004,63	0,99
2019	3.481,36	0,98	2950,33	0,98

Površina gozdov v enoti je od leta 1979 narasla za skoraj 150 ha (Indeks 1,05). Vmesne razlike so predvsem posledica vključitve rušja v gozdno površino z GGN z obdobjem veljavnosti 1999–2009. V zadnjem obdobju se je površina gozdov v enoti celo nekoliko zmanjšala, ker je rušje spet izvzeto iz gozdnih površin.

Površina gospodarskih gozdov se vse od leta 1979 ni bistveno spremenila, povečala se je za dobrih 120 ha. Povečanje površine lahko povežemo z zaraščanjem kmetijskih površin, ki so omejene na zaraščanje površin okoli košenic in planin.

Zmanjšanje skupne površine v zadnjem desetletju je posledica predvsem izločitve rušja iz gozda, zmanjšanje površine gospodarskih gozdov pa bolj natančne razmejitve z varovalnimi gozdovi in v manjši meri tudi krčitev gozda.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Preglednica 46/GFR1: Razvoj gozdnih fondov gospodarske enote v obdobju 1979 do 2019

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni posek*		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1979	3.331,7	182,0	70,0	252,0	4,0	1,9	5,9	0,7	0,9	1,6
1989	3.476,2	148,0	76,0	224,0	3,7	2,3	6,0	4,8	0,7	5,5
1999,0	3582,7	160,4	105,8	266,2	3,6	2,6	6,2	0,9	0,4	1,4
2009,0	3540,5	199,2	144,5	343,7	4,6	3,6	8,2	2,7	0,7	3,4
2019,0	3481,4	199,4	164,3	363,7	4,9	4,1	9,0	3,3	2,4	5,7

OPOMBA: v zadnjem obdobju je naveden možni posek

Lesna zaloga v enoti je po vetrolomu leta 1984 upadla, po tem pa je začela zopet naraščati. Naraščanje lesne zaloge je zlasti opazno pri listavcih katerih lesna zaloga se je v celotnem obdobju povečevala. V primerjavi z letom 1979 se je lesna zaloga listavcev povečala za 135 %, saj ujme v zadnjem obdobju listavcev v glavnem niso prizadele. Gibanje lesne zaloge iglavcev je bistveno bolj dinamično kot pri listavcih. Glede na leto 1979 se je zaloga iglavcev povečala za 9,5 %. Vzrok za to je so ujme, najprej vetrolom, ki je leta 1984 prizadel predvsem debelejšše drevje iglavcev in znižal lesno zalogo iglavcev za 20 %. Po njem se je lesna zaloga iglavcev hitro povečevala, v zadnjem desetletju pa se skoraj ni povečala, ker so iglavce močno prizadeli vetrolom v letu 2013, žledolom v letu 2014 in gradacija podlubnikov, ki je sledila po letu 2014.

Prirastek se je v proučevanem obdobju skoraj podvojil. Močno povečanje prirastka je opazno zlasti v zadnjem v obdobju 1999-2009. Vzrok je verjetno v tem, da so od vetroloma uničeni sestoji po uspešni obnovi večinoma prišli do faze mlajšega drogovnjaka. Ti sestoji intenzivno priraščajo, hkrati pa je prav tu intenzivna tudi vrast. Enako je še nekoliko višji prirastek v zadnjem obdobju moč priprsat (in podatki it RGR tako kažejo) večinoma močnemu priraščanju površinsko obsežnih mlajših razvojnih faz gozda, nastalih na površinah po vetrolomu leta 1984.

Višine sečenj so precej nihale, pogojene so bile z ujмами. V zadnjem obdobju je bila sečnja iglavcev spet, enako kot po vetrolomu 1984, zelo in intenzivna (13,55% lesne zaloge) v primerjavi s sečnjo listavcev (4,84 od LZ).

Načrtovani posek za prihodnje obdobje je nekoliko večji od sečenj v preteklem obdobju, predvsem na račun višjega previdenega poseka listavcev.

Preglednica 47/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	46,9	8,8	3,8	0,7	20,7	3,2	5,1	7,6	3,2
1999	46,9	8,8	3,8	0,7	20,7	3,2	5,1	7,6	3,2
2009	43,3	9,5	4,1	1,0	20,9	3,5	6,5	9,0	2,1
2019	42,0	8,4	3,4	1,0	24,0	3,0	6,4	9,9	1,9

V tridesetih letih je delež iglavcev s 60,2 % padel na 54,8 %. Spremembe drevesne sestave gozdov se odražajo predvsem v zmanjševanju deleža smreke in povečevanju deleža bukke. Deleži ostalih drevesnih vrst se le malenkostno spreminjajo, kar je ob njihovem majhnem deležu v lesni zalogi tudi razumljivo. Čeprav so spremembe majhne, pa so trendi razveseljivi, saj se deleži vseh rastiščem bolj prilagojenih drevesnih vrst krepijo. Glede na trenutno varstveno situacijo glede podlubnikov in ogroženost smreke, debelinsko strukturo posameznih drevesnih vrst in stanje pomladka, lahko tudi v prihodnje pričakujemo predvsem nadaljnje zmanjševanje deleža smreke in povečevanje deleža bukke ter delno tudi jelke in plemenitih listavcev.

Preglednica 48/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	120,0	109,2	107,8	102,7	82,4	100,1	119,4	100,0	122,5	106,6	90,2	107,7	104,0
Listavci	120,0	110,8	117,2	109,9	96,8	113,7	118,9	117,6	108,6	109,4	118,2	114,1	193,0
Skupaj	120,0	110,1	112,4	105,5	86,0	105,8	119,1	108,5	115,9	107,6	96,2	110,5	128,8

Lesna zaloga se je v enoti povečala za 5,8 %. K povečanju lesne zaloge so prispevali predvsem listavci, lesna zaloga iglavcev je ostala praktično enaka. Pri listavcih se je lesna zaloga povečala v vseh razširjenih debelinskih razredih, razen v petem, najdebelejšem. Pri iglavcih je prav tako zrasla v prvih štirih debelinskih razredih, v petem pa močno padla.

Prirastek se je skupno povečal za 10,5 %. Povečanje skupnega prirastka gre bolj na račun listavcev, kjer se je prirastek povečal za 14 %, pri iglavcih pa za 7,7 %. Pri iglavcih je podobno kot pri lesni zalogi prirastek padel le v najdebelejšem razredu. To pa ne velja za listavce, pri katerih je prirastek večji v vseh razredi, najbolj je zarsel v najtanjšem in najdebelejšem razredu. Naraščanje prirastka debelejšega drevja je posledica kopičenja lesne zaloge v starejših razvojnih fazah, ko ima drevje že precej sproščene krošnje, po drugi strani pa drevje v najmlajših razvojnih fazah na zelo rodovitnih rastiščih prirašča najhitreje.

V GGE smo zaradi potrebne nege mlajših razvojnih faz, slabe realizacije poseka listavcev, prevelikega deleža odraslih razvojnih faz gozda v nekaterih RGR in ogroženih smrekovih sestojev zaradi lubadarja, možni posek povečali za 28,8 %. Povečanje možnega poseka je v skupnem prevsem na račun listavcev, kjer je povečanje kar 93 odstotno, medtem ko je pri iglavcih povečanje minimalno (4 %).

V zgornji preglednici so primerjane so hektarske vrednosti. Opozoriti moramo, da je bilo pred desetletjem v gozd uvrščeno tudi rušje, zato so bile vrednosti ustrezno nižje.

Preglednica 49/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge (skupaj GGE)

	Iglavci (m3)	Listavci (m3)	Skupaj (m3)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	705.255	511.775	1.217.030
Vrast	0	0	0
Prirastek (letni*10)	161.948	127.669	289.617
Sečnje po evidenci	96.634	24.939	121.573
Pričakovana zaloga	770.570	614.505	1.385.075
Ugotovljena zaloga	694.021	572.004	1.266.025
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	90,1	93,1	91,4

Vrasti posebej v preglednici nismo prikazovali, saj je pri izračunu upoštevana v končni lesni zalogi. Vrast v gospodarskih gozdovih znaša 4,26 m³/ha (1,83 m³/ha iglavcev in 2,44 m³/ha listavcev). Ugotovljena lesna zaloga je manjša od pričakovane skupno odstopanje znaša 8,6 %. Odstopanje je izrazitejše pri iglavcih. Razlika je najverjetneje posledica neevindentiranega poseka, ki smo ga ugotovili z vzorčenjem in ki izhaja po naših predvidevanjih največ iz nekoliko slabše evidence poseka zaradi velikopovršinskih ujm, ki so prizadele gozdove v GGE.

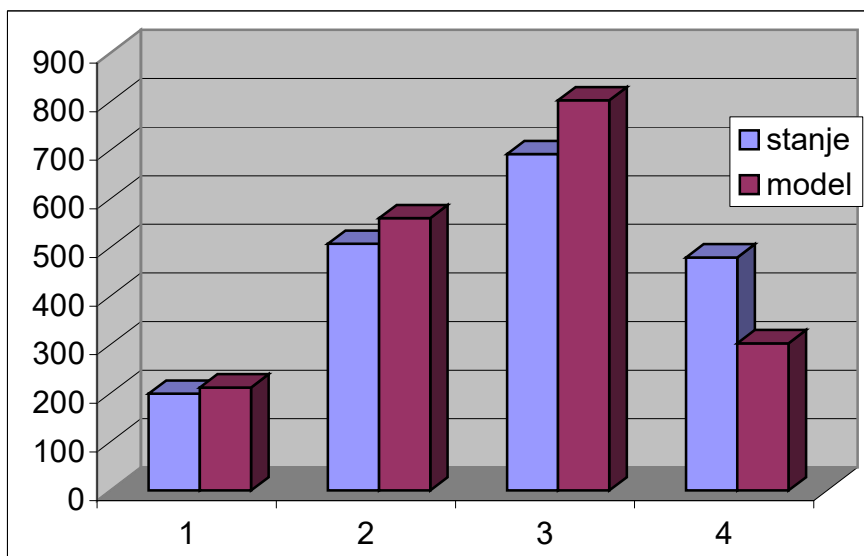
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

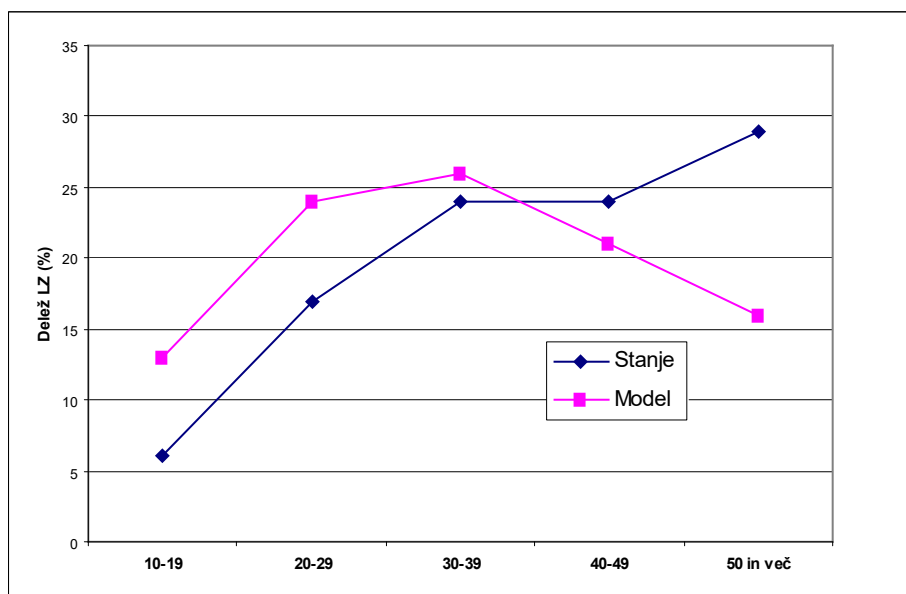
Presoje uravnoveženega stanja v pogledu debelinske strukture oziroma razmerja razvojnih faz ni smiselno obravnavati ločeno pač pa je za enoto pomembna sinteza obeh modelov. Modele uravnoveženih stanj smo izdelali na podlagi podrobne analize podatkov stalnih vzorčnih ploskev (okvirne prehodne dobe), dostopnih prirastoslovnih analiz in obstoječih modelov ter lastnih izkušenj (pomladitvene dobe). Modela kažeta, da v enoti prevladuje drevje večjih dimenzij oziroma starejše razvojne faze (sestoji v obnovi). Razvojno mlajši so gozdovi v nižinskem delu enote zlasti v RGR 802 (vetrolom). Večji delež debelega drevja oziroma starejših razvojnih faz je kljub vetrolomu 1984 (znižanje lesne zaloge v GGE za 12 %) razumljiv, saj so vetrolomne površine omejene na nižinski del enote (RGR 802), v gorski del enote pa se delno zaradi kompenzacije ujm, predvsem pa zaradi nedostopnosti terena in neinteresa lastnikov ni močno posegalo, razen ob zadnji gradaciji podlubnikov, ki je izločila prevsen del debeljakov. Kljub večjemu deležu debelega drevja v raznomernih gozdovih in večjemu deležu sestojev v obnovi v enodobnih gozdovih trajnost donosov v gozdnogospodarski enoti ni ogrožena. V ospredju je bolj vprašanje kako nakopičeno lesno maso, ob majhnem interesu za sečnjo, optimalno izkoristiti in s tem ohranjati ali celo izboljšati lesno zalogo po strukturi in drevesni sestavi.

Preglednica 50/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem (gosp. gozdovi)

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina		
	ha	%		%	ha	%	ha
Mladovje	199,14	5,7	14	11,29	212,10	-0,7%	-12,96
Drogovnjak	507,65	14,6	37	29,84	560,55	-2,8%	-52,90
Debeljak	692,16	19,9	53	42,74	802,95	-5,9%	-110,79
Sestoj v obnovi	479,64	13,8	20	16,13	303,00	9,4%	176,64
ENODOBNI SKUPAJ	1878,59	53,96	124	53,96	1878,59		
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.602,77	46,04		46,04	1602,77		
Skupaj:	3.481,36	100,0		100	3481,36		



Slika 2: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah



Slika 3: Primerjava dejanske in modelne strukture lesne zaloge raznomernih gozdov po debelinskih razredih

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Gozdovi v splošnem dobro opravljajo tudi vse ostale vloge, ki jih od gozda v gozdnogospodarski enoti pričakujemo. Na določenih mestih, je mestoma ogrožena varovalna funkcija, saj težko, prestaro drevje dodatno destabilizira labilna pobočja. Na posameznih pobočjih, kjer je izražena zaščitna funkcija (varovanje infrastrukture), zaradi odsotnosti ukrepov struktura gozda ni optimalna; v prihodnjem ureditvenem obdobju bo zato na teh mestih nujno izvajati gozdnogojitvene ukrepe, ki pospešujejo primerno strukturo gozda. Hidrološka funkcija ni ogrožena, vendar ji je vseeno potrebno dajati posebno pozornost, zlasti pri izbiri tehnologije dela v gozdu, še posebej na vodovarstvenih območjih. Zaradi odsotnosti gospodarjenja z gozdovi, v posameznih, predelih struktura gozdov ni optimalna. Manjkajo predvsem ukrepi, s katerimi bi pospeševali zanimive gozdne strukture, povečali urejenost in privlačnost gozdov ob poteh in priljubljenih točkah obiska. V splošnem ugodna prostorska razporeditev vlog gozda ne otežuje uresničevanja načela

mnogonamenskosti. Konflikt interesov je še najbolj izražen v nižinskem delu enote, kjer je zaradi pomembnih infrastrukturnih povezav ter vse večjega pritiska urbanizacije in ostalih rab prostora pritisk na krčenje gozda velik. Težavo pri uresničevanju temeljnih načel (mnogonamenskosti, sonaravnosti in trajnosti) v največji meri predstavlja predvsem odsotnost usmerjenega ukrepanja na celotni površini gospodarskih in delu varovalnih gozdov. Ob intenzivnem gospodarjenju, ki bi omogočalo večje izvajanje sečnje in negovalnih del, bi v nekaterih predelih lahko mnogonamensko vlogo gozda še okrepili.

5.2.3 Ključni problemi v enoti

Naravni dejavniki:

- Gospodarjenje v GGE je v oteženo zaradi naklonov terena, oblike površja, nadmorske višine, erodibilnosti tal in orografskega ter mezoklimatskega položaja enote.
- Zaradi orografskih značilnosti je varovalna vloga gozda v enoti pomembna tako v gorskem kot tudi v nižinskem delu enote.

Širši družbeni dejavniki v okolju:

- Večinski delež zasebne posesti z razdrobljenimi gozdnimi zemljišči je v veliki meri ovira pri načrtnem upravljanju z gozdov; praktično ni gradnje prometnic, ki so bile prej grajene iz vzajemnega skupnega fonda investicij v območju, sedaj pa so v celoti na plečih lastnikov.
- Razdrobljenost gozdne posesti, struktura lastnikov in nezainteresiranost za gospodarjenje z gozdovi pri velikem delu lastnikov onemogočata aktivno usmerjanje razvoja gozdov
- V enoti so zaradi izjemnih naravnih vrednot poudarjeni cilji varovanja narave in ohranjanja biotske pestrosti.
- Močno izražene socialne vloge gozda v enoti zahteva časovne in prostorske prilagoditve gospodarjenja
- V nižinskem delu enote so zaradi urbanizacije, infrastrukturnih povezav in ostale rabe prostora pogosto izražene zahteve po krčitvah gozdov in spremembi namembnosti gozdnih zemljišč.

Gozdnogospodarski problemi:

- Premalo načrtnega dela v gozdu, izpadajo negovalni, stabilizacijski učinki v sestojih. Izraba rastišč je v odsotnosti sečenj in posebne nege zelo neenakomerna.
- Kakovost listavcev ne dosega ciljnih vrednosti.
- Odsotnost gospodarjenja otežuje tudi zagotavljanje mnogonamenske rabe gozda.
- Odsotnost ukrepanja v varovalnih gozdovih lahko v nekaterih predelih ogrozi zagotavljanje varovalne in zaščitne funkcije.
- Povečanje nevarnosti za destabilizacijo sestojev se opaža zaradi stihijske akumulacije v delih enote, kjer ni posegov s sečnjami.
- Premajhna odprtost gozdov s prometnicami, velik del enote je na žičnem spraviu. Posamezni predeli v enoti so še vedno neodprti; gospodarjenje v teh predelih je bolj ali manj prepuščeno naravnemu razvoju gozdov. Večletni zastoj v gradnji prometnic onemogoča enakomerno gospodarjenje na celotni površini gospodarskih gozdov.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Preglednica 51: Gozdnogospodarski cilji

Skupine ciljev	Vrste ciljev	Relativen pomen skupine ciljev (v %)*
OKOLJSKI CILJI	varovalni učinki	40
	hidrološki učinki	
	zavarovana narava	
	biotska pestrost	
SOCIALNI CILJI	estetski učinki	28
	izobraževanje – raziskave	
	rekreacija	
	turizem	
PROIZVODNI CILJI	proizvodnja lesa po količini in kakovosti	32
	dohodek, zaposlitev	
	lov - divjad	
	drugi gozdni proizvodi (gozdni sadeži, gobe, čebelarstvo)	

*metoda medsebojnih parnih primerjav (Gašperšič, 1997; Bončina, 2009)

Okoljski cilji

Največji pomen med njimi ima varovalna vloga. Tla v Karavankah so plitva in zaradi velikih strmin erodibilna. V nižinskem delu enote kjer prevladuje nakarbonatna podlaga lahko pride do erozije že pri manjših naklonih. Naravno varovalo je gozdna vegetacija, ki je bila po dolinah delno izkrčena za kmetijstvo in poselitev. Iz Karavank se napajajo reke in potoki, ki se zlivajo v Savo. Gozd omejuje erozijo in odtok vode, ki bo v prihodnosti vse pomembnejši resurs.

Poleg varovalne in hidrološke vloge je v enoti pomembna tudi zavarovana narava ter krepitev biotske pestrosti. Del GGE je uvrščen v posebna varstvena območja omrežja Natura 2000, Ekološko pomembna območja, v enoti je tudi kar nekaj naravnih vrednot.

Socialni cilji

Potrebe po socialnih vlogah gozda so v enoti močno izražene tako v nižinskem kot gorskem delu enote. Krepitev estetske vloge gozda, skrb za primerno rekreacijsko infrastrukturo ter seznanjanje in izobraževanje javnosti o pomenu gozda ter nujnosti sonaravnega gospodarjenja so zato prednostne naloge.

Proizvodni cilji

Od ekonomskih vlog gozda je, kljub upadanju interesa za gospodarjenje z gozdovi še vedno proizvodnja lesa po količini in kakovosti med pomembnejšimi cilji. V enoti so rastišča po lesnoproizvodni funkciji dobro izkoriščena. Pomemben je predvsem les za domačo uporabo in les kod vir dodatnega zaslužka, saj v enoti prevladuje drobna zasebna posest. K optimalnemu

izkoristku bi pripomoglo aktivnejše gospodarjenje z zasebnimi gozdovi ter bolj široka paleta uporabe lesa v lokalnem okolju, zlasti drobnih sortimentov in lesa listavcev.

Od drugih dobrin iz gozda so zanimivi kostanj, gobe, jagode, maline in zdravilna zelišča. Lovna funkcija je v enoti zelo raznolika: za lov, opazovanje ali fotografiranje je zanimiv zelo širok spekter živalskega sveta, v razgibani in vitalni krajini.

6.1.1 Posebni cilji za reševanje ključnih problemov

Intenziviranje gospodarjenja z zasebnimi gozdovi

Gospodarjenje v enoti je izrazito pasivno in sledi inerciji lastnikov gozdov in v zadnjem času še naravnim ujmam. Temeljni cilj za reševanje ključnih problemov v enoti je zato intenziviranje načrtnega gospodarjenja z zasebnimi gozdovi. Glavne usmeritve so podane v poglavju 6.2.1.

Enakomerno gospodarjenje na celotni površini gospodarskih gozdov

Zaradi neenakomerne odprtosti gozdov in povečanja stroškov gozdnega dela se sečnje koncentrirajo na najbolj dostopnih in iz ekonomskega stališča najugodnejših legah. Kopičenje intenzivnosti gospodarjenja na določenih delih in odsotnost gozdnogospodarskih ukrepov v manj dostopnih ali zaprtih predelih otežuje zagotavljanje trajnosti in ne krepí mnogonamenske vloge gozdov. Pri gospodarjenju z gozdovi je zato pomembno, da poleg količine upoštevamo tudi prostorsko razporeditev načrtovanih del.

Z gozdnogospodarskimi ukrepi je potrebno na najbolj kritičnih mestih povečati stabilnost varovalnih gozdov. Aktivnosti naj bodo usmerjene predvsem v predelih erozijskih žarišč, bližino naselij in infrastrukturnih objektov.

Izboljšati odprtost gozdov

Polaganje prometnic in njihova raba se mora prilagajati ekološki sprejemljivosti naravnega okolja, funkcijam v prostoru, živalskemu svetu in seveda potrebam in možnostim lastnikov. Pomembno dejstvo, ki ga mora načrtovanje prometnic in tehnologija proizvodnje upoštevati, je drobljenje objektov dela, saj večjih koncentracij sečenj ni več. Še posebej so nepredvidljivi slučajni donosi, ki se pojavljajo razpršeno po celi površini enote in v zelo različnih koncentracijah. Ekonomika takega dela je zelo problematična, zato je nujna zelo podrobna priprava dela in fleksibilna organizacija izvajalcev del, ki naj bi čimbolj celostno zajemala vsa dela v gozdnem prostoru.

Zagotavljanje trajnostnega funkcioniranja gozda in njegove mnogonamenske rabe

Gozdni prostor opredeljuje zakon: zajema gozdna zemljišča in ekološko ali funkcionalno povezano negozdno zemljišče, ki skupaj zagotavljajo uresničevanje funkcij gozda. Pri usmeritvah za rabo gozdnega prostora ni potrebno stremeti za povečevanjem obsega gozdnega prostora, ampak za funkcionalno rabo, razporeditev in uskladitev drugačne rabe gozdov.

Temeljni pogoj in cilj za doseganje trajnega funkcioniranja gozdnih ekosistemov in krepitev večnamenske vloge gozda je sonaravno gospodarjenje z gozdovi. Opredelimo ga s štirimi najbolj značilnimi karakteristikami, ki pa še zdaleč ne izčrpajo vseh njegovih kvalitiet:

- Sonaravno gospodarjenje zajema gozdni prostor celostno
- Primerne so le rastiščno pogojene drevesne vrste in oblika mešanosti
- Naravno pomlajevanje je temeljni pogoj, izjemoma mladje spopolnujemo s sadnjo
- Sprejemljivi so le gojitveni sistemi, ki spoštujejo naravno mešanost drevesnih vrst, kombinacijo razvojnih stopenj ter vertikalno in horizontalno zgradbo sestojev

- Sonaravno gospodarjenje sprejema le ekološko sprejemljivo gradnjo gozdnih prometnic in uporabo obzirnih, humanih tehnologij dela.

Upravljanje z divjadjo

Cilj za vsako populacijo rastlinojede divjadi je vitalna populacija naravne spolne in starostne strukture, ki mora biti usklajena z okoljem. Glede na stanje populacije v smislu zdravstvenega stanja, izgub, telesnih in trofejnih tež, realizacije načrta odstrela in trendov vpliva na okolje se lahko odločimo bodisi za cilj vzdrževanja številčnosti, povečevanja ali zmanjševanja.

Za okolje, v katerem divjad živi, na splošno velja, da ga je treba predvsem biomeliorativnimi ukrepi stalno izboljševati, saj je zaradi različnih posegov, vedno bolj neprijazno za rastlinojedo kot tudi ostalo divjad. Prehranske razmere ne izboljšujemo preko krmljenja, ampak želimo preprečevati zaraščanje travniških površin, pospeševati košnjo travnikov, vzdrževati grmišča ter predvsem pospeševati sečnjo v gozdovih ter ustvarjati nove površine mladovij.

Konkretni cilji za populacije in okolje so navedeni načrtih za Gorenjsko LUO

Del enote zajema tudi posebna varstvena območja-Območja Natura 2000. Cilj upravljanja na teh območjih je zagotovitev ohranitve ugodnega stanja klasifikacijskih vrst in habitatnih tipov. Predvsem želimo vzdrževati stabilne populacije posameznih vrst ter ohranjati biotsko pestrost.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Izbira drevesnih vrst in zgradba sestojev v skladu z rastiščem

Zaradi pestrosti drevesnih vrst v enoti ter spremenljivosti lesnega trga bomo pospeševali vse ekonomsko zanimive ter ekološko pomembne drevesne vrste. Pri izbiri drevesnih vrst je rastiščna sprejemljivost ključnega pomena. Tehtamo med dolgoročno biološko in mehansko stabilnostjo in trajnostjo s samoregulacijo ter zahtevnimi cilji gospodarjenja in minimalnim ekonomskim rizikom. Z deležem drevesne vrste je neločljivo povezan njen socialni položaj in zgradba sestojev, ki je lahko zelo raznovrstna.

Delež smreke v enoti je še nekoliko prevelik. Trend zmanjševanja smreke v lesni zalogi je ugoden. Nekoliko več smreke si lahko privoščimo v goratem delu enote (RGR 01 in RGR 03), v nižinskih delih enote in na prisojnih legah namesto smreke pospešujemo listavce in bor. Med iglavci pomembno mesto zavzemata tudi jelka in bor.

Kljub majhnemu deležu v lesni zalogi (1 %) imajo rastišča v enoti velik potencial tudi za vzgojo kvalitetne macesnovine. Macesen ima svoje mesto na bolj eksponiranih in prevetrenih legah poleg goratih predelov enote se dobro obnese tudi na zanj primernih mikrolokacijah v ravninskem (nižinskem delu enote). Sicer odličen stabilizator pa je ogrožen, če nima dovolj svetlobe in mu preveč konkurirajo ostale vrste. Vzgajati ga moramo v šopih, nikoli v depresijah in ne pri premočni konkurenci zahtevnejših vrst. V prihodnosti bo na »macesnovih« rastiščih tej vrsti potrebno posvetiti še več pozornosti. Zlasti v mlajših razvojnih fazah je pomembno, da ima macesen dovolj svetlobe, zato je potrebno macesnove izbrance pri redčenju nekoliko bolj sprostiti.

Pomemben delež v lesni zalogi ima bukev. Delež bukve je v zadnjem obdobju začel naraščati. Bukve ima v enoti mesto predvsem na rastiščih visokogorskih bukovij, termofilnih bukovij ter jelovih bukovij. Zaradi specifičnih razmer je njen delež lahko manjši na zmerno kislih bukovih rastiščih, saj so tu ugodne razmere zlasti za krepitev deleža plemenitih listavcev. Zaradi odsotnosti redčenj kakovost bukovine v enoti ni optimalna. V prihodnjem obdobju bo potrebno delu z bukvijo posvečati več pozornosti. Zlasti slabo poznamo lokalni vpliv redčenj na kakovost in stabilnost bukovih

sestojev. Pomemben je bolj aktiven pristop pri negi bukovih sestojev, ki bo poleg sodobnih izhodišč za nego bukovih gozdov, ki temeljijo predvsem na manjšem končnem številu izbrancev in skrbi za dovolj veliko simetrično krošnjo, posvečal večjo pozornost tudi spremljavi vpliva različnih jakosti in pogostnosti redčenj na kakovost in stabilnost sestojev.

GGE je zanimiva tudi iz vidika plemenitih listavcev, zlasti gorskega javorja, medtem ko ima veliki jesen v zadnjem obdobju velike težave zaradi jesenovega ožiga in nanj ne moremo preveč računati. Delež plemenitih listavcev se je v zadnjih desetletjih povečal in znaša 6,4 %. Glede na analize debelinske strukture lahko pričakujemo da se bo v naslednjih letih delež plemenitih listavcev še povečeval. Ugodna rastišča, ki omogočajo hitro rast teh vrst zahtevajo aktiven pristop s pogostim in močnim ukrepanjem.

V enoti imajo svoje mesto tudi pionirji in ostali listavci, ki prispevajo k biotski pestrosti in ugodno vplivajo na sestojna tla. V prihodnjem desetletju bo večjo pozornost potrebno posvečati predvsem hrastom in kostanju, v zadnjem obdobju pa se na nekaterih površinah v nižini kaže tudi večja prisotnost robinije. Vrste so ekonomsko zanimive, zlasti kostanj pa je pomembne tudi iz vidika zagotavljanja splošnokoristnih funkcij. Ostalim listavcem in pionirjem ni potrebno posvečati prevelikih ukrepov, dovolj bo že, da jih v sestojih toleriramo in pokazale bodo razveseljav odziv. Svoje mesto v sonaravni sestavi imajo tudi številne grmovne vrste, ki so pomembne za mikroklimo, prehrano divjadi, vertikalno strukturiranje sestojev in za povečanje biološke pestrosti gozdov. Pri negi jih le izjemoma odstranjujemo, kajti vodilne vrste jih že tako in tako prerastejo.

Izbor sonaravnega gojitvenega obrata

Drobna zasebna posest in manj aktivno gospodarjenje z gozdovi ter stanje gozdov narekujeta prilagodljiv pristop. Do izraza mora priti velika heterogenost gozdnogospodarske enote in uporaba sproščene tehnike gospodarjenja.

Ponužajo se sodobni sistemi gospodarjenja: izboljšano skupinsko postopno gospodarjenje, skupinsko in posamično prebiranje, sproščena tehnika gojenja, premenilna redčenja. Dejstvo je, da enotnega sistema v enoti ni mogoče zagovarjati. Zaradi velikih možnosti, ki nam jih ponuja sodobno gojenje gozdov bomo v enoti vse tehnike in sisteme gospodarjenja med seboj kombinirali ter naše ukrepanje čim bolj prilagodili naravnim danostim in družbenim zahtevam.

Naše ukrepanje mora biti podprto s podrobnim načrtovanjem. V nasprotnem primeru lahko zaidemo v stihijo in spodrsaljaje z dolgoročnimi posledicami.

Prednost pri uvajanju sodobnih obratov imajo dobra rastišča, ki so najbolj odmaknjena od sonaravne zgradbe in sestoji, ki so v procesu pomlajevanja. Podobno velja za površine, prizadete zaradi ujm. V najbolj občutljivih sestojih z zahtevno kombinacijo funkcij bo pomemben individualni pristop. Osnovna značilnost pri izbiri obrata bi morala biti skladnost z naravnimi drevesnimi vrstami.

Prebiralnega gospodarjenja v enoti kot gozdnogojitvenega sistema ne načrtujemo, vendar pa bomo na primernih lokacijah prebiralno strukturo gozda pospeševali v okviru izbiralnih redčenj zato v nadaljevanju predstavljamo okvirni koncept prebiranja. Tovrstno koncept je smoterno uporabljati le v gozdovih, ki čim bolj ustrezajo modelu prebiralnega gozda, saj bo le tako zagotovljena največja možna stopnja samodejnosti, brez nepotrebnih žrtev za vzdrževanje prebiralne zgradbe. Skupinsko prebiranje in malopovršinsko gospodarjenje bomo uporabljali predvsem na jelovo bukovih rastiščih in v predelih visokogorskih bukovji. Tudi na ekstremnih rastiščih in pri gospodarjenju s posameznimi otoki gozda v agrarni krajini bo v ospredju malopovršinsko ukrepanje. V teh predelih je, zaradi zagotavljanja varovalnih in estetskih (gozd v agrarni krajini) učinkov gozda stalna pokrovnost z gozdno vegetacijo in čim manjše spremembe v strukturi gozda nujnost. Sestojno gospodarjenje (velikopovršinsko raznomerne in enomerne zgradbe) bomo pospeševali predvsem na produktivnejših rastiščih listavcev.

Intenziviranje gospodarjenja z zasebnimi gozdovi

Sečnja je v zasebnih gozdovih v enoti pod načrtovano količino, razen kadar njeno intenzivnost narekujejo naravne ujme. Izpad sečenj (in s tem nege od mladovij naprej), kot glavnega usmerjevalca razvoja sestojev, pomeni odmik od zaželene smeri. Vzrok za izpad sečenj so lahko prenizke cene sortimentov, neopremljenost za delo v gozdu, neodvisnost lastnikov od dohodkov iz gozda, v določenih predelih nezadostna odprtost gozdov. Kljub neugodnim družbenim razmeram lahko prav revirni gozdar znatno pripomore k izboljšanju stanja in večji motiviranosti lastnikov za delo z gozdom. V nadaljevanju predstavljamo izbor nekateri ukrepov, ki so se izkazali za bolj učinkovito sredstvo pri motiviranju lastnikov za izvedbo z načrtom predvidenih del.

Razumljivo je, da pri vseh lastnikih z našim delom ne bomo uspeli. K problemu velja pristopiti selektivno in se osredotočiti zlasti na večje lastnike in tiste, ki so od gozda vsaj malo odvisni (Mertelj in sod., 2005). Tudi taki lastniki se kažejo v enoti pri njih bi veljalo uporabiti individualen pristop ter z njimi delati tudi v smislu izobraževanja, s ciljem bolj načrtnega in strokovnega gospodarjenja z njihovimi gozdovi.

Druga možnost za intenziviranje gospodarjenja se kaže pri reševanju zaprtih področij. Takih področij je v enoti kar nekaj, razvoj gozdov v njih pa je praktično prepuščen naravnemu razvoju, saj se posameznim lastnikom ne splača investirati v drago izgradnjo gozdne infrastrukture. Edina možnost za rentabilno sečnjo in spravilo se kaže v celostnem reševanju zaprtega področja. K sodelovanju povabimo vse lastnike, ki imajo v tem predelu svoje parcele in jim predstavimo ugodnosti ter jih skušamo motivirati za sodelovanje. V kolikor nam uspe pridobiti zadostno število lastnikov, pripravimo odkazilo, skupaj z lastniki izberemo najugodnejšega izvajalca ki bo delo opravil, denar pa si lastniki razdelijo po ključu. Revirni gozdar se mora tu postaviti v vlogo koordinatorja – moderatorja. Tak aktiven pristop do lastnikov gozdov je prav gotovo koristen za vse udeležene strani, zahteva pa seveda dodatno delo in aktiviranje predvsem revirnih gozdarjev, zato je potrebno poskrbeti tudi za ustrezno motiviranje le teh.

V nižinskem delu enote, kjer se prepletajo gozdne, kmetijske in urbane površine in je zaradi rastiščnih razmer drevesna sestava gozdov pestra lastnike lahko opozorimo, da je lahko tudi posamezno drevo, ki izkazuje nadpovprečno kakovost oziroma predstavlja zelo iskano drevesno vrsto lahko smotrno izkoristiti, saj stroški spravila in prevoza zaradi bližine naselij niso veliki. Takšni zelo vredni sortimenti bi se lahko tudi centralno zbirali in se potem skupno prodali na eni izmed organiziranih licitacij lesa.

Tudi selektivno uvajanje načrtov za gozdno posest (Papler-Lampe in sod., 2004; Ambrožič, 2005; Ficko in sod., 2005; Mertelj in sod., 2005) lahko delno prispeva k večji aktivnosti lastnikov gozdov. V tem primeru ne gre za pravi posestni načrt, kot je to na primer švicarski načrt za gozdni obrat (Bachmann, 2003), temveč gre za prirejen gozdnogojitveni načrt, ki poleg ukrepov in usmeritev za gojenje gozdov vključuje tudi ekonomski izračun, variantne rešitve ter obrazce za spremljanje gospodarjenja

Usklajena raba prostora

Zaradi velikega poudarka ohranjanja narave in zahteve po ugodnem stanju kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Natura 2000, EPO ali NV na eni strani in proizvodnih ciljev na drugi, je v izogib konfliktom interesov v določenih primerih potrebno dela v gozdu prostorsko in časovno prilagajati potrebam ohranjanja narave. Zaradi poudarjenih socialnih vlog, ki so v določenem času in v določenih predelih GGE lahko moteče, je potrebno poskrbeti za usmerjanje obiskovalcev in ureditev prometnega režima.

Preprečevanje poslabšanje ekološkega in kemijskega stanja voda oziroma ohranjanje dobro stanje voda

Na vodovarstvenih območjih upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. V skladu z veljavnimi predpisi s področja upravljanja z vodami je na erozijskih območjih prepovedano

krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije. Na plazljivih območjih je prepovedano krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, kar povzroča pospeševanje plazenja zemljišč; na plazovitem območju pa je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

V skladu z veljavnimi predpisi s področja upravljanja z vodami je na:

- erozijskih območjih prepovedano krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- plazljivih območjih prepovedano krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, kar povzroča pospeševanje plazenja zemljišč;
- plazovitem območju prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča;
- poplavnem območju prepovedano izvajati vse dejavnosti in vse posege v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Ohraniti je potrebno obstoječe retenzijske površine, vse ureditve pa načrtovati tako, da se poplavna varnost ne bo poslabšala. Načrtovani posegi morajo biti usklajeni s prepovedmi in omejitvami iz te točke ter pogoji in omejitvami iz veljavne uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegih v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja
-

Usmeritve za doseg usklajenosti odnosov med gozdom in rastlinojedo divjadjo

Posegi v populacije so odvisni od postavljenih ciljev. Pri lovni vrsti divjadi je za zmanjševanje številčnosti poleg povečanega odstrela treba upoštevati tudi strukturo odstrela in tako močnejše poseči v ženski del populacije in to predvsem v tisti starostni razred, ki je nosilec reprodukcije.

Lovske organizacije naj spremljajo številčno prisotnost, trende razvoja in prostorsko razporeditev posameznih vrst v loviščih. Pomembna so opažanja o zdravstvenem stanju in morebitnih poginih, kot tudi ugotavljanje medsebojnih vplivov z ostalimi vrstami divjadi.

Zaradi varovanja in nege habitatov je treba pašo drobnice in tudi goveda usmerjati, na za pašo namenjene površine. Paša mora biti izključno pod nadzorom in urejena skladno z zakonodajo in pašnimi redi. V jesenskem času se mora predvsem drobnica čim preje umakniti iz visokogorja v dolino. Vsa trenutno prisotna gozdna paša v enoti je prepovedana in je moteč dejavnik v življenjskem okolju parkljarjev in gozdnih kur.

Moteč dejavnik so tudi vse oblike rekreacije, ki prodirajo v ta prostor in ga obremenjujejo. Potrebno bi bilo sprejeti ukrepe, ki bi omejili rekreativne, turistične in nabiralniške aktivnosti, a kaj ko zelo hitro trčimo v kolizijo različnih interesov. Ne glede na to, bo potrebno v bodoče več energije vlagati predvsem v urejanje režima prometa.

Pri izboljševanju življenjskega okolja je treba izvajati ukrepe (glej poglavje 6.3.3) za izboljšanje prehranskih in bivalnih razmer, kar je še posebej pomembno v času reprodukcije in zimskem času. S sonaravnim gospodarjenjem, naj se zagotavlja pestra sestava drevesnih in grmovnih vrst vseh razvojnih faz v primernih deležih ter pestra horizontalna in vertikalna zgradba.

6.2.2 Usmeritve za gojenje in varstvo gozdov

Gojitveno je GEE Radovljica levi breg zelo zahtevna, saj tako obnova, kot nega zahtevata široko znanje in veliko različnih pristopov. Največji strokovni izzivi so:

- Obnova na visokih nadmorskih višinah v zasmrečenih sestojih,
- Obnova na zelo bogatih nižinskih rastiščih, ki se hitro zaplevelijo,
- Nega zanemarjenih labilnih drogovnjakov nastalih po vetrolomu 1984,
- Nega in proizvodna doba izmenjanih nižinskih sestojev.

Dejavniki, ki vplivajo na gojenje gozdov v GE Radovljica levi breg:

- Lastniška struktura se spreminja. Lastniki gozdov, ki imajo službe v terciarni in kvartarni dejavnosti gozdove prodajajo. Prav tako so naprodaj gozdovi v zaprtih predelih. Na ta račun se krepijo nekateri lastniki, ki so se osredotočili na gozdarsko dejavnost in za ta namen tudi opremili z močnejšimi stroji. Tudi okoliški kmetje, ki so specializirani na živinorejo, potrebna dela oddajajo v izvedbo gozdarskim izvajalcem,
- ujme v preteklem desetletju (žled, podlubniki, vetrolom). Goličave se spontano zaraščajo s posečno vegetacijo, saj niti veliki lastniki niso pripravljeni na intenzivna vlaganja in umetno obnovo,
- velik delež slabih zasnov nenegovanih drogovnjakov na vetrolomnih površinah. Kljub odlični plodnosti tal iz teh panjevcev kostanja in brezovih skupin ne moremo pričakovati dobrih sestojnih zasnov,
- velika ogroženost mladovja zaradi divjadi,
- premajhna osveščenost ljudi o pomenu in ukrepih naravne obnove ter pravilno izvedene nege,
- težko, naporno delo v robidovju ali praproti, kjer je poleg napora zelo neugodno tudi okolje (nevarne žuželke...),
- izvedba gojitvenih del za današnjega lastnika ni privlačna, saj se rezultati pokažejo šele čez desetletja,
- varno in strokovno delo v gozdu zahteva ozka specifična znanja in dobro opremljenost,
- delo povečini ni vezano na določen rok (razen sadnja in premazi) in večkrat se pokaže resničnost pregovora: "Česar ni treba narediti danes, sploh ne bo nikoli narejeno".

Najustreznejši način pridobivanja lastnikov za izvedbo nege je posamičen pristop do lastnikov, ki imajo smisel ali izkušnje za delo v gozdu. Take ljudi je treba iskati predvsem med mlajšimi upokojenci ali ljudmi, ki niso v službi. Te lahko kot izvajalce priporočimo tudi lastnikom, ki sami v gozdu ne delajo. Poleg večjih posestnikov, so za motivacijo potencialno zanimivi tudi načitani, vedoželjni ljudje, in intelektualci. Pri pogovoru z njimi je treba pokazati široko znanje o okolju, ekologiji in jim v zimskem času ponuditi razno literaturo (Perko: Gojenje mladega gozda; Medved, Košir: Varo delo v gozdu, Papež, Perušek: Biotska raznovrstnost...).

Zanimiva oblika povezovanja lastnikov je SKUPNOST PLANINCA. Obsega gozdove na pobočju Begunjščice. Gospodarijo z okoli 280 ha gozdov. ZGS - KE Radovljica jim je izdelala posestni načrt. Lastniki gozdov so delničarji. Skupnost ima redna letna srečanja, kjer se odločajo o

gospodarjenju v prihodnjem letu (gradnja vlak, količina poseka, gojenja, izbor izvajalcev...). Glavna prednost je medparcelno gospodarjenje in sodelovanje gozdarja s pooblaščencom, ne pa z vsemi solastniki.

Gojenje:

Kje je gojenje nujno:

- Na dobrih rastiščih, predvsem v nižini, kjer z nego lahko bistveno pripomoremo k pravilni rasti ciljnih drevesnih vrst (plemeniti listavci). Sestoji so v bližini vasi in dostopni celo leto,
- v umetno osnovanih ali enovrstnih sestojih. Umetni, od narave odmaknjeni sistemi zahtevajo več vlaganj, da ohranijo svojo stabilnost,
- pri sanaciji ujm,
- v gozdovih, kjer imajo lastniki veselje za strokovno delo v gozdu in so pripravljeni delovati v smislu dolgoročnih naložb.

Rastišča so povečini zelo bogata, vrstna pestrost je za razmere Zgornje Gorenjske izredna.

Poleg klasičnega, delovno intenzivnega gojenja vrednost gozdov izboljšujemo tudi z gojenjem skupin istovrstnih dreves, kjer pospešujemo najkvalitetnejše osebkke. Skupine 30- 50 dreves (češnja, javor...) od sadnje naprej intenzivno gojimo in izvajamo pozitivno selekcijo. Poleg indirektnih nege sosednjih dreves izvajamo tudi ukrepe npr obvejevanja. Drevesa na ostali površini spremljamo kot priraščanje manj kvalitetne lesne surovine.

Naravno mladovje robinije, ki se je spontano pojavilo po sanitarnih površinskih sečnjah na kislih bukovjih gojimo v smeri izkoriščanja visokega produkcijskega potenciala (cca 10 m³/leto/ha). Priporočljivo je redčenje v fazi letvenjaka in nato posek (ali obročkanje) v obliki majhnih skupin. Obročkanje mora biti zelo temeljito (poškodba lesa v širini vsaj 30 cm in nekaj cm globoko). V teh vrzelih je potrebno z nego vzgojiti novo generacijo avtohtonih hitrorastočih listavcev in omejiti vegetativno širjenje robinije v robne pomlajence. (*Kadunc, Marka*).

Pri vseh načrtovanih pospravnih sečnjah je treba imeti v vidu **naravno obnovo**. Z naletom semena v pomlajencih dobimo po najcenejši poti najboljšo izbiro drevesnih vrst za prihodnji sestoj. Uspešna naravna obnova ciljnih drevesnih vrst zahteva potrpljenje pri pospravnih sečnjah. Postopno odpiranje površine v skladu s pomladitveno ekologijo je tudi subvencionirano. Glavna naloga gozdarja je ugotoviti optimalno obliko pomladitvenih sečenj, da se zagotovi naravno mladje (presvetlitev sestoj, oblikovanje majhnih sestojnih odprtih, oblikovanje večjih sestojnih odprtih, lega teh odprtih...V prisojnih Karavankah, kjer so izrazita zimovališča za divjad, obnova poteka počasneje, mladje je redkejša, plemenitih listavcev je manj ali pa je potrebna kolektivna zaščita. Nekatera rastišča so močno nagnjena k zapleveljanju z grmovjem ali travami. V teh primerih je potrebno v teku pospravnih sečenj izvajati tudi pripravo sestojev in tal za uspešnejšo nasemenitev. Robinija, kot zelo invazivna drevesna vrsta, z močnim nabojem vegetativnega razmnoževanja je dobrodošla le kot redka šopasta primes.

Za zagotavljanje primerne naravnega mladja je potreben **prostorski red**. Če lastnik želi posekati večjo količino lesa, mora revirni gozdar nujno celovito pretehtati situacijo. Siromašenje sestojne zasnove debeljakov na večjih površinah, brez koncepta začetka pomlajanja je strokovna napaka.

Velika večina **goličav** je v zadnjem ureditvenem razdobju nastala zaradi ujm. Ocenjujemo, da je ogolelo okoli 75 ha. Ker je prevladujoč vzrok goličav sečnja lubadark v čistih smrekovih sestojih,

kjer primanjkuje semenjakov, se goličave zarastejo s travami, robido, praprotnjo ali pionirskimi listavci (breza, vrba, robinija).



Slika: Zaradi žleda nastala goličava čiste smreke je bila že po 2 letih porasla s 3 m visoko gosto robinijo (odd 08 46)

Obnova s sadnjo (6 ha) se izvaja pri sanaciji ujm, kot spopolnitev revnih naravnih sestojnih zasnov in kot zagotovitev večje vrstne pestrosti. Načrtujemo sadnjo smreke, macesna, bukve in plemenitih listavcev. Zaradi naravne vitalnosti bukve, je priporočljiva nekoliko redkejša sadnja smreke ali macesna ter poznejše upoštevanje in nega tudi naravno vraslih listavcev. Sadjna v vrste je preživeta, prilagajamo se reliefu in šopom naravnega mladja. Bukev sadimo v gruče, saj zahteva veliko število osebkov na hektar. Plemenite listavce in plodonosno drevje sadimo v manjše skupine ali posamič. Plemenite listavce sadimo na aceretalna rastišča.

Obžetev (38 ha) je ukrep, ki ga lastniki gozdov največ izvajajo, saj je relativno enostavno. Napake, ki jih delajo:

- požanjejo vse, razen posajene drevesne vrste, tudi grmovje in vrasla drevesca (tako oblikujejo marsikje bukove panjevce),
- žanjejo prepozno, ko so trave in zeli že semenile in je sadika že zaključila z letno rastjo,
- plevel in travo požanjejo čisto pri tleh, požete rastline mečejo na kupe.

Pravilno izvajanje obžetve:

- sadike iz drevesnic so navajene rasti sproščeno in pod zastorom hitreje propadejo, kot naravno mladje. Zato je najbolje obžetev opraviti pred najhujšo vročino - v juniju,
- travo požanjemo preden semenijo. Ne žanjemo čisto pri tleh, ker tako trava močno, odganja, zato žanjemo višje in v obliki lijakov. Obžeti je potrebno tudi vse perspektivno, naravno vraslo mladje,
- pri odstranjevanju panjevcev, robide, grmovja in sroboti imamo več uspeha, če to delamo v soku. Ovijalke potolčemo in zvijemo k tlem,
- jesenska obžetev ni smotrna, saj tako divjadi odvzamemo travinje in lesnate rastline s katerimi bi se hranila preko zime. Ostanejo ji le še sadike.

Nega mladja in gošče (25 ha) je fizično in psihično zahteven ukrep. Če lastnik ni na terenu konkretno uveden v delo, mimogrede zaide v vrtnarjenje, nepotrebno čiščenje in čudno kombinacijo negativne in pozitivne izbire.

Lastniku je pri teh delih obvezno treba v odločbo navesti napotke, kaj naj dela, in ga na terenu uvesti v delo.

Pri negi teh dveh razvojnih faz težimo k skupinski mešanosti.

Nega gošče je zahtevno delo, kjer zaradi velikega števila osebkov odkazilo ni smotno. Če so gošče vrstno pestre, je treba z barvnim sprejem (ne rdeča barva) označiti vsaj drevesca, ki morajo nujno ostati v sestoji. Nega gošč je obvezna pri plemenitih listavcih in mešanih sm-je-bu sestojih.

Pri negi pustimo veje razmetane po tleh, potegnemo jih le z drevesc. Ob poteh in potokih puščamo grmovje (leska, češmin, kalina, glog, jerebika), ki doprinaša k vrstni pestrosti, pomeni hrano za razne živali in krepi estetsko funkcijo gozdov.

Nego letvenjaka (55 ha) je priporočljivo izvajati na prehodu iz gošče v letvenjake, saj so tem bolj učinkovita, čim zgodnejša so.

To je prvo opravilo, kjer ustvarjamo optimalne pogoje za osebkke, ki kažejo največ pozitivnih lastnosti glede kvalitete, stojnosti in drevesne pestrosti. Objekti morajo biti vzorčno označeni. Intenziteta mora biti v odvisnosti od tempa priraščanja in dolžine vegetacijske dobe ustrezna.

Ta ukrep je nujen v čistih iglastih letvenjakih, v letvenjakih, kjer želimo ohraniti bukev v sovladajočem sloju in povsod, kjer imamo plemenite listavce. Tudi kostenjevi sestoji zahtevajo nego. Vzroka sta dva: zaradi podvrženosti kostenjevemu raku v hipovirulentni obliki ter specifičnemu ciljnemu sortimentu.

Nega mlajšega drogovnjaka (80 ha) izvajamo kot nadaljevanje nege letvenjaka v tanjših drogovnjakih. Predvsem v alohtonih smrekovih sestojih morajo biti druga redčenja zaradi kratke proizvodne dobe in velike podvrženosti rdeči trohnobi zelo močna. Raziskave kažejo, da do debeline okoli 25 cm stroški poseka in spravila še presegajo prodajno ceno sortimentov. Ukrep ima že vse lastnosti izbiralnih redčenj. Poškodb pri spravilu se ognemo s sečnjo v zimskem času, s podiranjem v ribjo kost in zbiranjem v vrvne linije ali vsaj usmerjene pakete.

Pregosti sestoji pretirano priraščajo v višino na račun debelinskega prirastka. To pomeni veliko tveganje za snegolome.

Izbiralno redčenje v debeljakih izvajamo, da okrepimo stojnost, povečamo kvaliteto, si zagotovimo ciljno mešanost drevesnih vrst in skrajšamo proizvodno dobo.

Redčenja so nujna, če katerega od teh parametrov lahko bistveno izboljšamo. Pogoj za učinkovito redčenje je dobra odprtost gozdov in domišljen koncept spravila. Smernice:

- kasnejša kot so redčenja, tem bolj previdna morajo biti,
- pri odkazilu pazimo, da ne ločujemo dveh ali več dreves, ki so doslej rasli skupaj in imajo tudi skupno krošnjo,
- pri bukvi izvajamo tudi redčenja skupinic in šopov,
- jelki ne rahljamo sklepa, saj spremenjeno okolje negativno vpliva na njeno vitalnost,
- puščamo drevesa, ki so zanimiva za živalski svet (dupla, trhla drevesa...),
- svetloljubni macesen in bor zahtevata preko cele življenjske dobe dovolj svetlobe.

Obvejevanje: V kolikor je lastnik zainteresiran za ta ukrep, mu ga je potrebno strokovno pripraviti. Izvedemo ga na dobrih rastiščih po opravljenem prvem ali drugem redčenju. Na hektar označimo 200 - 300 najperspektivnejših osebkov, lahko samo nekaj najkvalitetnejših, ki jih po ukrepu označimo. Po obžagovanju se mora drevo zdebeljiti vsaj še 20 cm.

Najbolj umestno je obvejevanje smreke, gorskega javora in češnje.

Varstvo gozdov:

Varstveni ukrepi so ukrepi, ki jih morajo spoštovati in izvajati vsi lastniki v svojih gozdovih. Ponavadi je izvajanje teh ukrepov z odločbo časovno točno določeno (pospravilo lubadark, sanacija snego- in vetrolomov...)

Lastniki gozdov se morajo zavedati, da ni gozdna posest le banka za hude čase, ampak tudi obveza in odgovornost.

Prisotnost karantenskih bolezni (kostanjeva šiškarica in hrušev ožig) je potrebno vsako pomlad nadzorovati. Sum na prisotnost je potrebno sporočiti vodji odseka III.

Protierozijska zaščita (30 dnin) Najboljša zaščita proti erozijskim žariščem je trajna zarast pobočij z drevjem. Protierozijsko zaščito najbolje opravljajo mlajši in srednjedobni mešani sestoji listavcev, macesna in bora. Stari sestoji bukke in smreke pa za teren predstavljajo prevelike obremenitve in zemljina lahko ob neugodni klimatski situaciji začne drseti. V bližini hudournikov so tako nujne pomladitvene sečnje, ki razbremenijo teren. Dobrodošli so tudi prečni pasovi grmovja ali drevesnih vrst z nizko rastjo in globokim koreninjem. Vir erozije so tudi nevzdrževane strme vlake. Žične linije morajo obvezno potekati izven padnice pobočja.

Veliki smrekov lubadar (100 dni) se pojavlja predvsem na prisojnih zasmrečenih pobočjih na plitvih tleh in na Radovljiški ravnini v alohtonih smrekovih prirastnikih. Edini ukrep za zatiranje je dosleden gozdni red in pravočasna sanacija žarišč lubadarja. Tudi pri prvih in drugih redčenjih, če les ostaja v gozdu, ga je potrebno razžagati na kratke kose in pokriti z vejami. Z vidika varstva pred lubadarjem je drobna redčenja najbolje izvajati jeseni, ker se lubje do naslednje pomladi toliko osuši, da ni več zanimiv za razvoj lubadarja. V preteklem desetletju so bili podlubniki najpomembnejši vzrok sanitarnih sečenj.

Rdeča trohnoba je zelo razširjena predvsem v smrekovih kulturah na Radovljiški ravnini. Njeno razširjenost zmanjšujemo s tvorbo skupinsko mešanih naravnih sestojev. V okoli 100 let starih, čistih smrekovih sestojih načrtujemo intenzivnejše sečnje v luknjah. V čistih smrekovih mlajših drogovnjakih izvajamo močnejša redčenja, da v kasnejših letih z redčenji ne povzročamo dodatnih poškodb na koreninah.

Kostanjev rak (hipovirulentna oblika) je močno razširjen. Gliva prodre v drevo skozi ranice v lubju. Hipovirulentna oblika povzroča zdebeltve ali vdolbine (slabša mehanična odpornost), ne povzroča pa odmrta drevesa.

Kostanjeva šiškarica je karantenska bolezen, ki se je v letu 2007 pojavila v okolici Nove Gorice. Osica zalega v brste in v pozni pomladi izletava. Na Gorenjskem še ni zaznana.

Jesenov ožig – povzroča močno patogena gliva, ki se širi v lesu in skorji. V GGE RLB smo napadene poganjke prvič zaznali pozimi 2009. Ker je delež velikega jesena in njegova izbojna sposobnost zelo izražena, bomo tem napadom posvečali veliko pozornosti. In ves napaden jesen ob ukrepih nege odstranjevali.

Poškodbe zaradi divjadi so zelo velike. Preko te GE potekajo migracije jelenjadi z Jelovice v Karavanke. Tudi populacija srnjadi je velika. Divjad, ki ima zaradi novonastalih goličav dobre prehranske pogoje, se je prekomerno razmnožila v letih po vetrolomu, ko so bili pogoji glede ponudbe hrane in zatočišč idealni. Vzgoja listavcev je kljub zaščiti veliko tveganje.

Sadike zaščitimo proti divjadi na optimalen način:

- skupine listavcev zaščitimo pred objedanjem in obgrizanjem s tulci in kasneje še s premazi vršičkov,
- sadik macesna prvih nekaj let ne ščitimo. Ko postanejo debelca zanimiva za drgnjenje,

- najlepše macesne (300 – 500/ha) zaščitimo s širokimi mrežami,
- smreko in jelko ščitimo s premazi.

Poškodbe zaradi spravila se pojavljajo na vlakah, kjer ni urejeno odvodnjavanje in na okoliških drevesih. Okoliška drevesa so obtolčena zaradi neusposobljenosti, malomarnega odnosa, neustreznih pravih sredstev pri izvajalcih del ter predolgih sortimentov.

Poškodbe zaradi vetrolomov in snegolomov so po letih zelo različne. Verjetnost ujm povečujejo: stopnja spremenjenosti naravne sestave drevesnih vrst, velikopovršinskost in enomernost, konkretna ujma pa je splet neugodnih vremenskih pojavov

6.2.3 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Varovalna funkcija

Gozd v GGE Radovljica Levi breg Save opravlja zelo pomembno varovalno vlogo, zato temu poglavju posvečamo nekoliko več pozornosti. Poleg varovalne funkcije je v enoti izjemno pomembna tudi zaščitna funkcija, saj gozd pogosto varuje vasi in ceste pred plazovi, hudourniki in padajočim kamenjem. Prihodnje ravnanje z gozdom bo poleg klasičnega gospodarjenja z gozdovi usmerjeno tudi v gospodarjenje z varovalnimi gozdovi, ki ima določene posebnosti.

Cilj v teh gozdovih je predvsem pospeševanje takšne strukture in sestave gozdnih sestojev, ki krepi varovalno in zaščitno vlogo gozda. V ta namen smo v potencialno najbolj ogroženih varovalnih odsekih načrtovali tudi določeno količino poseka (glej poglavje možni posek). Glavne usmeritve za zagotavljanje varovalne funkcije lahko strnemo v naslednjih alinejah (delno povzeto po Frehner in sod. 2007):

- Pospeševanje razgibanih malopovršinsko raznomernih struktur, v gorskih gozdovih smreke in macesna je smotno zagotavljati skupinsko prebiralno zgradbo sestojev.
- Pospešujemo rastišču primerne drevesne vrste, zlasti tiste, ki s svojim koreninskim sistemom dobro varujejo tla (listavci, macesen...).
- Na erodibilnih brežinah je potrebno pravočasno odstraniti stara debela drevesa, ki tla še dodatno destabilizirajo in lahko, ob neugodnih vremenskih razmerah, tveganje sprožitve zemeljskih plazov še povečajo.
- Vsa dela v varovalnih gozdovih morajo biti skrbno vnaprej načrtovana z gozdnogojitvenimi načrti. Pri odločanju o ukrepih in načrtovanju del upoštevamo načela adaptivnega upravljanja.
- Ukrepanje v varovalnih gozdovih je upravičeno predvsem zaradi zmanjševanja tveganja naravnih nesreč.
- Ukrepanje naj bo prostorsko usmerjeno in naj se izvaja takrat, ko je tveganje za naravne nesreče in ogrožanje ljudi najmanjše.
- Ukrepanje naj bo primerno rastišču in dinamiki gozdnih sestojev. Pri sečnji in spravilu ne smemo poškodovati gozdnega zemljišča in sestoja, praviloma naj ostaja les v gozdu, izvajati moramo popolni gozdni red.
- Zagotovljena naj bo postopnost ukrepanja in monitoring izvedenih del.
- Sečnje drevja morajo biti opravljene tako, da je deblo odžagano vsaj 0,5 m nad poškodbo zaradi kotalečega kamenja in snega.
- Ukrepi za socialne in proizvodne funkcije se morajo podrediti funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

- Prepovedani so posegi v planinska travišča ali ostanke grmovne in drevesne vegetacije, razen izjemoma pri obnovi ali gradnji stez. Območja naj se ohrani v ugodnem stanju z ekstenzivnim kmetovanjem.
- Prostorski posegi v varovalne gozdove so le izjemni, potrebna je presoja vplivov na okolje in izdelan krajinski ureditveni načrt.
- Uporabi obzirne tehnologije spravila in gradnje gozdnih prometnic.

Glej tudi poglavje 9.1.7 (RGR 6 - Varovalni gozdovi).

Hidrološka funkcija

- na območjih, kjer je hidrološka funkcija na 1. in 2. stopnji poudarjenosti, je potrebno upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja,
- potrebno je vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov,
- dosledni sonaravni koncept gospodarjenja brez neobrasle površine,
- izogibati se vsakim velikopovršinskim ukrepom, zlasti še sečnji na golo,
- izogibati se gradnji strmih, nestabilnih vlak in ročnemu spravilu na takih terenih,
- gradnja gozdnih prometnic na izredno strmih, plazljivih in erodibilnih predelih, zaradi katere bi bila varovalna funkcija teh gozdov lahko ogrožena, ni dovoljena,
- v strugah vodotokov in v njihovi neposredni bližini naj se ne pušča podrtega drevja,
- uporaba težke mehanizacije na erodibilnih tleh omejena oziroma prepovedana,
- odvisno od rastišča naj bo delež iglavcev nekoliko višji, ker v hidrološkem pogledu ugodno delujejo (zavirajo naglo taljenje snega),
- skrbno izbrana pravilna sredstva, ki ne vnašajo motenj v vodni režim,
- sanacija vseh virov škodljivih emisij v tem območju,
- prilagojena gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic,
- če so sestoji v območju hidrološke funkcije močno poškodovani, jih je treba sanirati in uveljaviti ukrepe za to funkcijo,
- uporabljati bio-olja pri delu z mehanizacijo,
- zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je priobalno zemljišče celinskih voda. Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Za vodna zemljišča se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišča, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Posegi na vodno in priobalno zemljišče v skladu s 37. členom Zakona o vodah niso dovoljeni, razen naštetih izjem,
- rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu z Zakonom o vodah, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave,
- na vodnem in priobalnem zemljišču so prepovedane dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki bi lahko imeli škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča, ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč, zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali

normalen pretok vode, plavin in plavja, onemogoči obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov,

- na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcije prve stopnje je potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz veljavnih predpisov s področja zavarovanja virov pitne vode,
- na območju gozdov s poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije pa omejitve in pogoje je potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz iz veljavnih predpisov s področja zavarovanja virov pitne vode,
- sodelovanje z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, erozijska, plazljiva, plazovita, poplavna območja, vodovarstvena območja).

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Splošne usmeritve za zagotavljanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Za zagotavljanje zadostne količine odmrle lesne mase naj se prednostno izbere poškodovano, bolno drevje, drevje z dupli, sušice, ali kako drugače z vidika izkoriščanja lesa nezanimivo drevje. Odmrlo drevje naj se pušča čimbolj enakomerno razporejeno po prostoru in s čimvečjo vrstno in debelinsko pestrostjo. Ob upoštevanju tveganja za prenamnožitev škodljivih organizmov, naj v gozdu ostane v povprečju vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v RGR.

Pri izvajanju gozdnogospodarskih del se je potrebno izogibati aktivnim gnezdiščem, brlogom ali zavetiščem, neaktivna pa naj se ohranjajo. V času reprodukativnega obdobja živali (pomladni in zgodnje poletni čas) naj se izogiba gozdarskotehničnim opravilom predvsem v mladovjih in starejših debeljakih (npr. gradbeni posegi, sečnja in spravilo) s katerimi bi vznemirjali živali.

Ohranja naj se gozdove in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih.

Ohranjajo naj se vodni ekosistemi (gozdne mlake, kali, izviri, studenci) in ostali negozdni ekosistemi v gozdnem prostoru (jase, melišča, skalovja ...).

Pri gospodarjenju z gozdom naj se pospešuje minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne vrste (drevesne vrste s sadeži).

Ohranja naj se pester in pravilno strukturiran gozdni rob.

V podrasti naj se ohranja grmovni in zeliščni sloj razen v času obnove gozdov.

Splošne usmeritve za ekološko pomembna območja

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Za del EPO, ki je v Natura 2000 območju so podane usmeritve pri konkretnih usmeritvah za Natura območja v poglavju 4.2.

Konkretne varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja

EPO Karavanke:

Usmeritve za celoten gozdni prostor:

- Ohranja naj se površina gozda.
- Gospodarjenje z gozdom naj bo malopovršinsko.
- Proizvodnih dob naj se ne skrajšuje.
- Ohranja naj se naravna gozdna združba, kjer so sestoji spremenjeni pa naj se pospešuje vzpostavitev naravne gozdne združbe.
- V mladju naj se pospešuje rastišču primerne vrste, zlasti bukev in plemenite listavce.
- V primeru umetne obnove, naj se uporabi avtohtone, rastišču primerne avtohtone drevesne vrste, duglazije naj se ne sadi na večjih površinah.
- Izbere naj se manjše površine sestojev, kjer bo proizvodna doba daljša – za povečanje deleža starega, debelega drevja in semenjakov.
- Ohranjajo naj se vodni ekosistemi (gozdne mlake, izviri, studenci) in ostali negozdni ekosistemi v gozdnem prostoru (jase, melišča, skalovja...).

Na območju EPO Karavanke živijo tudi naslednje zavarovane vrste ptic: **koconogi čuk, mali skovik, gozdni jereb, črna žolna, triprsti detel.**

Usmeritve za zavarovane vrste ptic v EPO Karavanke:

- V varovalne gozdove na območju naj se ne posega z gradnjo novih gozdnih prometnic (triprsti detel).
- V varovalnih gozdovih naj se praviloma ne gospodari, razen v primeru sanitarnih sečenj žarišč lubadarja in krepitve varovalne funkcije gozda (triprsti detel).
- Zamujena jedra lubadarja, iz katerih je populacija že izletela, naj se mestoma pušča v sestojih (črna žolna, triprsti detel).
- V sestojih naj se zagotavlja vsaj 3% stoječe mrtve lesne biomase, ki naj bo čimbolj enakomerno razporejena po razširjenih debelinskih razredih (duplarji).
- Ohranja naj se habitatna drevesa (duplarji).

EPO Peračica:

Usmeritve so podane pri konkretnih usmeritvah za Natura območja v obrazcu E4. Območje predstavlja koridor za velike sesalce, zaradi tega naj se ne krči gozda.

EPO Sava od Radovljice do Kranja s sotočjem Tržiške Bistrice in

EPO Sava Bohinjka in Sava Dolinka-širše območje sotočja, skupne usmeritve:

- Prednostno naj se varuje povirja, lehnjakotvorne izvire in njihova vplivna območja: z gozdom poraščeno zaledje izvira ali povirja do roba terase.
- Ohranja naj se naravno drevesno sestavo sestojev.
- Umetne obnove naj se ne izvaja, če pa se jo, naj se sadi rastišču primerne avtohtone drevesne vrste.

- Prednostno naj se ohranja mokrotne travnike in mokrotne predele znotraj gozdnega prostora.
- Na mokrotnih območjih naj se sečnja in spravilo izvajata takrat, ko so tla primerno nosilna: dovolj suha ali zmrznjena.
- Ohranja naj se grmišča in travnate površine znotraj gozda.
- Gozda naj se praviloma ne krči.
- Krčitve drevesne in grmovne vegetacije na zaraščajočih površinah so zaželjene.
- V varovalne gozdove naj se ne posega razen v primeru sanitarne sečnje in krepite varovalne funkcije gozda.
- Ohranja naj se vrstno pester gozdni rob.
- V neposredni bližini vodotoka (ena drevesna višina) naj se ne skladišči lesa ali odlaga drugega materiala.

Splošne usmeritve za območja Natura 2000

Na Natura 2000 območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja;
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči cvetenje in semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura 2000 območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretne varstvene usmeritve na območju Natura 2000

KARAVANKE (SPA) 273 ha in KARAVANKE (SAC) 914 ha

Celoten gozdni prostor:

Vrste: lepi čeveljc (*Cypripedium calceolus*), močvirski krešič (*Carabus variolosus*), navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*)

Konkretne usmeritve:

- Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine (močvirski krešič).
- V 10 metrskem pasu ob vodotokih naj se ohranja pretežni del sestojev s strnjenim sklepom krošenj (močvirski krešič).
- Obrežne vegetacije naj se ne krči (močvirski krešič).
- Ohranja naj se najmanj 3% LZ odmrle lesne mase, zlasti v razširjenih debelinskih razredih b in c (premer nad 30 cm), predvsem listavcev (močvirski krešič).
- Predlagamo, da se v odsekih 21A in 20A oblikuje ena ali več ekocelic brez ukrepanja (močvirski krešič).
- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu (navadni koščak, močvirski krešič);
- Nove gozdne prometnice naj se praviloma za 15 m odmakne od zgornjega roba brežine potokov.
- Prečkanja potokov z gozdnimi prometnicami so dopustna, vendar naj bo prečkanje izvedeno čim bolj pravokotno na strugo. Pri tem je zaželena izgradnja cevne prepuste.
- Po vodotokih naj se ne vlači lesa (navadni koščak).
- Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotokov (navadni koščak).
- V 5 m pasu od zgornjega roba brežine vodotoka naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja zastrtost struge. Izvaja naj se le sečnja posameznih dreves (navadni koščak).
- V kolikor se najde rastišče lepega čaveljca naj se o tem obvesti ZRSVN. Usmeritve bomo podali ob pripravi gozdnogojitvenega načrta.
- V odsekih 21A in potencialno 20A se lahko določi ekocelica brez ukrepanja (ukrep 653) za ohranjanje habitata močvirskega krešiča in dobro ohranjenih ilirskih bukovih gozdov.

Funkcija varstva naravnih vrednot

Splošne usmeritve za varstva naravnih vrednot so povzete po Naravovarstvenih smernicah (Kranj, November 2018). Konkretne usmeritve za posamezne naravne vrednote so prikazane v opisih odsekov v obrazcih E4.

Splošne varstvene usmeritve

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki in hidrološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.

Pri načrtovanju posegov in dejavnosti na obravnavanem območju je potrebno upoštevati splošne varstvene usmeritve za varstvo naravnih vrednot, ki so bile podane v *Naravovarstvenih smernicah za gozdnogospodarske načrte gozdnogospodarskih območij za obdobje 2011-2020 (15.7.2010 posredovane na Centralno enoto ZGS, št. dopisa 8-III-360/2-O-10/TK)*«.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem vplivi posegov in dejavnosti človeka lahko ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične in zoološke naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali.

naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve

Površinske geomorfološke naravne vrednote:

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.

- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote:

- Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo, se ne onesnažuje.
- V jamah se praviloma ne gradi objektov ali namešča naprav, v primeru ureditve jame za ogledovanje in obiskovanje ter v primeru potreb za znanstveno-raziskovalno delo, pa se jih gradi oziroma namešča tako, da se ne poškoduje sigastih tvorb ter drugega jamskega inventarja.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.
- Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaja v jamo in se jih ne izliva v jami.
- V jamo se ne vnaša organskih snovi.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

Geološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Zemeljska dela (izravnnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Hidrološke naravne vrednote

- Ne slabša se kvalitete vode. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

Konkretna varstvena usmeritve

Konkretna varstvena usmeritve po naravnih vrednotah podajamo po odsekih v obrazcu E4, obenem so vse naravne vrednote s pripadajočimi varstvenimi režimi navedene v prilogi načrta.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Varstvene usmeritve

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- V vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:
 - odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
 - gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
 - postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetе nedopustne posege:
 - če ni možno najti drugih rešitev ali
 - če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin;

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline;

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- območje stavbne dediščine, varuje se:
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
 - celovitost dediščine v prostoru;
- območje naselbinske dediščine, varuje se:
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
 - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
 - varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
 - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:
 - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
 - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),

- odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;
- območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:
 - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
 - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
 - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
 - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;
- območje memorialne dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;
- območje druge dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Rekreacijska funkcija

Za zagotavljanje čim manjšega vpliva povečanega števila ljudi na območjih s poudarjeno rekreacijsko funkcijo in za omogočanje varne in usmerjene tovrstne rabe gozda je potrebno zagotavljati:

- redna vzdrževalna dela infrastrukture in povečan strokovni nadzor, da se čimprej odpravijo motnje, ki jih povzročajo obiskovalci,
- ob poteh in predelih, kjer je poudarjena rekreacijska funkcija, z nego ustvarjati primerno strukturo gozda,

- pri sečnji in spravilu izvajanje gozdnega reda,
- čas izvajanja sečnje in spravila načrtujemo v obdobju najmanjšega obiska.

Predvidena dela za krepitev funkcij gozdov so zajeta v preglednici NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah (glej tudi poglavje 6.3.2), pregled ukrepov pa navajamo v prilogi načrta. Ukrepi so konkretizirani tudi po odsekih na obrazcih E4.

Estetska funkcija

Za krepitev estetske funkcije, kjer je prisotne, je potrebno:

- ohranjati privlačne, estetsko zanimive naravne ambiente,
- varovati izrazite gozdne robove in utrjevati narušene, labilne gozdne robove,
- ustrezno oblikovati infrastrukturo in opremo v gozdu,
- odpravljati estetske motnje in obveščati javnost o nujnih gozdnogospodarskih ukrepih, ki povzročajo estetske motnje,
- pospeševati drevesne in grmovne vrste, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo njen značilen pečat.

Lesnoproizvodna funkcija

Lesnoproizvodna funkcija je v določenih priemerih lahko v konfliktu z nekaterimi drugimi funkcijami, v izogib pojavljanja konfliktov je potrebno pri izvajanju del v gozdovih:

- upoštevati časovne in druge omejitve, ki so predpisane za zagotavljanje varovanja ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov,
- uporabljati primerne tehnologije in tehnike dela,
- v gozdovih s poudarjeno socialno funkcijo, kjer je obiskovanje prisotno, ali na vplivnih območjih planinskih poti ter drugih rekreacijskih površin se izvajajo s pravočasnimi obveščanjem javnosti in ustrezno označitvijo območja delovišča.

Predvidena dela za krepitev funkcij gozdov so zajeta v preglednici D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti. Ukrepi so konkretizirani tudi po odsekih na obrazcih E4.

6.2.4 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Ohranitev in razvoj prosto živečih divjih živali sta tesno povezana z ohranitvijo in varovanjem njihovega življenjskega okolja. Pri izboljševanju življenjskega okolja naj gre predvsem za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev, kar je še posebej pomembno v času reprodukcije in zimskem času. S sonaravnim gospodarjenjem, naj se zagotavlja pestra sestava drevesnih in grmovnih vrst, vseh razvojnih faz v primernih deležih ter pestra horizontalna in vertikalna zgradba. Za ohranjanje in zagotavljanje ustreznih habitatov za prostoživeče živalske vrste, ki živijo v gozdovih je potrebno zagotoviti ustrezno (modelno) stanje razvojnih faz gozda vključno z zadostnim deležem mladovij. Gozdovi gospodarjeni po sonaravnih načelih so ob ustreznih dodatnih ukrepih najboljše osnova za ohranitev vseh v enoti živečih avtohtonih vrst. Osnovno pri vsakem ukrepanju je ohranjanje vseh že obstoječih naravnih možnosti. Predvsem pri negovalnih, drugih gojitvenih in varstvenih delih v najmlajših razvojnih fazah, je treba v smislu sonaravnosti v korist gozda in v njem vseh živalskih vrst, izboljševati bioekološko stabilnost in pogoje za živalski svet.

Zagotavljati je treba tudi zadosti intenzivne posege v populacije rastlinojedih parkljarjev.

Posegi v populacije so odvisni od postavljenih ciljev. Pri lovnih vrstah divjadi je v primeru zmanjševanja številčnosti poleg povečanega odstrela treba upoštevati tudi strukturo odstrela in

tako močnejše poseči v ženski del populacije in to predvsem v tisti starostni razred, ki je nosilec reprodukcije. Podobno oziroma obratno velja za povečevanje številčnosti populacij.

Posredno in neposredno vpliva na populacije rastlinojedih parkljarjev tudi prisotnost velikih zveri. V enoti so občasno evidentirani znaki prisotnosti rjavega medveda ter v zadnjem obdobju predvsem prisotnost šakala. Z vidika uravnavanja številčnosti rastlinojedih parkljarjev je njuna prisotnost v enoti sprejemljiva, drugače pa je prisotnost velikih zveri moteča in vnaša v prostor številne konflikte, ki si jih ne želimo.

Lovske organizacije naj spremljajo številčno prisotnost, trende razvoja in prostorsko razporeditev posameznih vrst v loviščih. Pomembna so opažanja o zdravstvenem stanju in morebitnih poginih, kot tudi ugotavljanje medsebojnih vplivov z ostalimi vrstami divjadi.

Zaradi varovanja in nege habitatov je treba pašo goveda in tudi drobnice usmerjati, za pašo namenjene površine. Paša mora biti izključno pod nadzorom in urejena skladno z zakonodajo in pašnimi redi. Vsa trenutno prisotna gozdna paša v enoti ni sprejemljiva in je moteč dejavnik v življenjskem okolju parkljarjev in gozdnih kur. Sicer pa se je stanje glede gozdne paše v zadnjem obdobju izboljšalo, predvsem kot posledica opuščanja planinske paše drobnice.

Smiselno bi bilo tudi omejevanje nabiranja gozdnih plodov predvsem gob, ki je prisotno v večjem delu enote. Nabiranje vnaša velik nemir na posamezna področja, po drugi strani pa jemlje iz prehrane divjadi pomemben delež hrane.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Delo Zavoda za gozdove je osredotočeno na preventivno varstvo.

V požarno ogroženih gozdovih pospešujemo listavce, ki se vnamejo kasneje kot z eteričnimi snovmi bogati iglavci. Listavci so primernejši tudi zato, ker se listnat opad razkraja hitreje in tvori na tleh tanjšo lahko gorljivo plast.

V spomladanskem času ne spodbujamo dela v gozdu, kajti človeški dejavnik je velikokrat povzročitelj požarov.

Republika Slovenija v razdobjih, ki so za začetke požarov posebno tvegana, razglasi požarno ogroženost naravnega okolja (suša, visoke temperature). Ogroženost lahko velja za del države ali celo državo. Takrat je kurjenje v naravnem okolju prepovedano.

Pri številnih izletnikih, ki si gozdove izberejo za preživljanje prostih uric, na piknik prostorih opravljamo preventivno in izobraževalno dejavnost.

Revirni gozdar opozarja obiskovalce ali prijavlja stalne kršitelje pristojni inšpekciji.

Ob sprehajalnih poteh in na primernih prostorih za piknike odobravamo postavitve in obnovo ograjenih kurišč.

Protipožarne table (ZGS zagotovi nameščanje na gozdnih in javnih cestah v okolici požarno ogroženih gozdov).

Opazovalne točke (opredelitev lahko dostopnih točk, od koder je dober pregled po požarno ogroženih gozdovih).

Inventarizacija najlažjih dostopov in vodnih virov, ki se lahko uporabljajo za gašenje.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi sestoji

Semenski sestoj velikega jesena v Široki dolini je bilo potrebno ukiniti, saj je jesen zaradi jesenovega ožiga začel zelo hitro propadati.

V letu 2015 sta bila na pobočju Begunjščice v gozdovih v lasti skupnosti Planinca izločena dva semenska objekta:

Za **gorski javor odd 08 13 a, b, v** – objekt v Registru gozdnih semenskih objektov identifikacija: 1.0360. Tri ločene površine v okolici planine Planinca

Usmeritve:

- Nega v podporo fenotipsko kvalitetnim drevesom,
- pregled sestojev vsaj enkrat letno in ugotavljanje semenjenja,
- seme se pridobiva s plezanjem ali posekom v času obroda najmanj 10 dreves.

Za **negnoj odd 08 13b** – objekt v Registru gozdnih semenskih objektov identifikacija: 1.0361. Površina ob cesti na Prevalo.

Usmeritve:

- Nega v podporo negnoja,
- pregled sestojev vsaj enkrat letno in ugotavljanje semenjenja,
- seme se pridobiva z obiranjem ali posekom v času obroda najmanj 10 dreves.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Pridobivanje lesa in odpiranje gozdov s prometnicami se mora prilagoditi sodobnim dosežkom na tem področju, pri tem pa upoštevati vse posebnosti enote. Pridobivanje lesa naj poteka v skladu s tehnološkimi deli gozdnogojitvenih načrtov in osnovnem izhodišču, da celotno površino gospodarskih gozdov obdelujemo z okolju prijazno tehnologijo, ki pa mora omogočiti tudi ustrezen zaslužek lastnikom. Prilagoditi se moramo tudi visokemu deležu pričakovanih slučajnih pripadkov, ki zahteva veliko mobilnost izvajalcev. Z uporabo ustreznih tehnologij se mora doseči bolj aktivno gospodarjenje z gozdom ob dolgoročnem zagotavljanju in krepitvi vseh funkcij gozda. Ob postavljanju omejitev, ki lastnikom preprečujejo racionalno gospodarjenje, bi bilo lastnikom potrebno nadomestiti izpadli dohodek. Pomembno je predvsem zmanjšati delež neodprtih površin.

Pri načrtovanju gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu. Pri načrtovanju poteka trase je potrebno predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda.

Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del je potrebno:

- v kolikor trasa posega na erozijsko ali plazljivo območje, izdelati elaborat iz katerega bo razvidna obstoječa stabilnost ter erozijska ogroženost s predvidenimi preventivnimi ukrepi;
- v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase, z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi;

- dokumentacija mora vsebovati tudi značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena;
- obdelati in ustrezno prikazati odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice in načrtovati poseg tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer, ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih;
- morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust,..) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je potrebno predložiti hidravlični izračun prevodnosti visokih voda;
- odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazovito ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah;
- odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalnih in vodnih zemljiščih, na brežinah in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno,
- v kolikor trasa posega na poplavno območje je treba upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegih v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje.

Posek lesa

Zaradi zahtevnega terena in razdrobljenosti lastništva bo večina sečnje še vedno opravljena klasično. Ugotavljamo, da se z leti hitro zmanjšuje delo samih lastnikov gozdov, ki niso več usposobljeni in pripravljeni za delo v lastnem gozdu. Pojavlja se tudi problem kvalitete dela izvajalcev. Vse to poskušamo izboljšati z izvedbo izobraževalnih tečajev za gozdno tehniko za lastnike gozdov (motorna žaga, traktor, gojitvena orodja, ujme,). Za profesionalno delo je potrebno pridobiti izobrazbo NPK – sekač. Organiziramo tudi pripravljalne tečaje za to kvalifikacijo.

V skladu z »Vodili dobrega ravnanja pri strojni sečnji« se bo izvajala tudi strojna sečnja. Pri tem se morajo upoštevati navedene omejitve, s tem pa se bodo obremenitve okolja zmanjšale. Pred začetkom strojne sečnje se postavi sistem sečnih poti, ki naj bi se uporabljale celo proizvodno dobo. Zaradi razdrobljene posesti in zahteve, da se naenkrat poseka vsaj cca 500 m³ lesa, bo potrebno združevanje več lastnikov.

Spravilo lesa

Spravilo bo potekalo v skladu s tehnološkimi deli gozdnogojitvenih načrtov. Na večini površine se bo uporabljalo traktorsko spravilo. Na ostalih terenih se bo uporabljalo žično spravilo (Za Očevniki, Planinca, Prevala, Oštrc, Vrata, Pod Vrtačami, Stojanca, Šop, Za Luknjo) in pa kombinirano. K povečanju bo prispevala predvsem uvedba sodobnih žičnih žerjavov s procesorsko glavo, ki v primerjavi z ostalimi oblikami žičničarskega spravila zmanjša stroške.

Na terenih primernih za žično spravilo, moramo biti pozorni na ohranitev sidrskih dreves. Predvsem na terenih, kjer se bo izvajala strojna sečnja, se bo spravilo izvajalo po kolesih.

Transport lesa

Pri prevozu lesa so večinoma gozdne ceste pripravljene na prevoz dolgega in kratkega lesa.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Nujno je dobro sodelovanje javne gozdarske službe z drugimi uporabniki prostora, predvsem z lokalnimi skupnostmi pri pripravi prostorskih načrtov (OPN) in oblikovanju drugih občinskih prostorskih predpisov. Ustrezne rešitve v prostorskih načrtih v bistveni meri pripomorejo k lažjemu in hitrejšemu odločanju za konkreten poseg v gozdni prostor.

Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedba pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Analitična presoja pričakovanih vplivov na ožje in širše območje posega v gozd in gozdni prostor temelji na vlogi gozda in določitvi funkcij gozdov v veljavnem območnem načrtu. Posegi v gozdnem prostoru v nobenem primeru ne smejo sprožiti erozijskih procesov oz. porušiti ravnotežja na labilnih tleh. Zaradi vedno večjih pritiskov na gozdni prostor s strani rekreacije in turizma je potrebno ta pritisk v največji meri usmeriti na območja, kjer ni ekoloških funkcij na prvi stopnji poudarjenosti. V ta namen je bila za GGN GGO Bled 2011 - 2020 izdelana conacija gozdnega prostora z vidika njegove rabe za rekreacijo in turizem.

Strokovne podlage, ki jih posredujemo za načrtovane prostorske ureditve lokalnim skupnostim pri pripravi občinskih prostorskih načrtov so:

- površina gozda, prikaz dejanskega stanja gozdnih površin,
- kategorije gozdov,
- poudarjenost funkcij gozdov,
- kataster gozdnih cest,
- usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic,
- usmeritve na podlagi Zakona o divjadi in lovstvu pri posegih v okolje divjadi,
- usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij.
-

Za izdajo soglasij in mnenj za posege v gozd in gozdni prostor se bomo držali naslednjih meril:

- V varovalnih gozdovih posegi praviloma niso dovoljeni. Varovalni gozdovi v GGE so določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13 in 39/15). Za predvideni poseg v varovalni gozd je predhodno potrebno pridobiti dovoljenje, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Skladno z 2. členom zgoraj navedene uredbe, se posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, lahko izvajajo na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo. Varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom, ki so razglašeni po predpisih o gozdovih so tudi po 62. členu Uredbe o prostorskem redu Slovenije (Ur.l. RS št.122/2004) opredeljeni kot varovana območja naravnih kakovosti krajine.
- V GPN z dovoljenimi ukrepi, ki imajo na 1. stopnji poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih in sicer, ko so ti nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.

- V kmetijski in primestni krajini je sicer majhen delež gozdov, le 4,4 %, a je gozdnatost najnižja (24 %), obenem pa so pritiski za posege v gozd in gozdni prostor veliki. V primeru posegov v ohranjene gozdne zaplate katerekoli velikosti, si je potrebno prizadevati za osnivanje nadomestnih gozdnih površin v tem tipu krajine. Smiselno je tudi povečevati obstoječe gozdne površine. Izredno pomemben element je tudi posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja izven naselij, ter obvodna drevnina (glej usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij v poglavju 7).
- Pri umeščanju novih infrastrukturnih objektov v prostor naj se v največji možni meri izkorišča že obstoječe koridorje. Ob takem pristopu bo manjša izguba gozdnih ali tudi kmetijskih površin, manjša estetska rana v prostoru in ustrežnejša nadaljnja raba samega infrastrukturnega objekta (lažje vzdrževanje, če se v neposredni bližini že nahaja prometnica, izogibanje negativnim posledicam, ki jih povzroča neposredna bližina gozda oziroma krošnje dreves - padajoče veje, listje, vetrolomi, snegolomi ipd.).
- Novi objekti morajo biti odmaknjeni od gozdne površine (namenska raba v novih občinskih prostorskih načrtih) najmanj 30 m, da v prihodnje ne bo prišlo do ogrožanja le teh zaradi odraslega gozdnega drevja. Objekti tudi ne smejo preprečevati dostopa in prevoza do gozda lastnikom po dosedanjih poteh ali pa je potrebno omogočiti nadomestno prometnico. Pri arhitekturni zasnovi stavb naj se v največji meri upošteva les. Zelene površine predstavljajo neprecenljiv prispevek h kvaliteti bivanja, zato je smiselno pri oblikovanju stanovanjskih območij načrtovati parkovne površine. Razpršena gradnja s prostorskega vidika ni racionalna.

Za presojo posegov v gozd in gozdni prostor so poleg krajinskih tipov pomembna tudi temeljna razvojna območja gozdov, opredeljena na ravni območja:

- V strogo varovanih območjih je gospodarjenje podrejeno ohranitvi naravnega stanja gozdov. V varovalnih gozdovih je ukrepanje namenjeno predvsem krepitvi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.
- V drugih območjih s poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami mora gospodarjenje z gozdovi prvenstveno upoštevati ohranitev in krepitev gozdov v pogledu poudarjenih funkcij. Skladno s poudarjenostjo funkcij je potrebno tudi presojati posege v gozd in gozdni prostor.
- Območja večjih površin strnjenih gozdov so pomembna okoljska in krajinska vrednota, zato se mora upoštevati nujnost ohranitve njihove celovitosti. V primeru teh predelov, razen neposredno na njihovem robu, je potrebna velika previdnost in restriktivnost pri odobravanju vseh posegov. Prav tako si je v teh območjih potrebno prizadevati za omejitev vseh dejavnosti, za katere zelo ohranjen gozd ni nujen in se lahko dogajajo drugje.
- V območjih gozdov s širšim večnamenskim značajem je z vidika gozda in njegovih funkcij najmanj problematično usklajevati različne rabe gozda in gozdnega prostora nasploh. Kljub temu moramo tudi v tej kategoriji pri izdaji soglasij za posege v gozd in gozdni prostor skrbno upoštevati poudarjenost funkcij gozdov.
-

Pri posegih v prostor je treba upoštevati tudi usmeritve in ukrepe, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Ur.l.RS, št. 67/2016).

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Načrtovani možni posek temelji na stanju sestojev, gojitvenih pogojih, razmerjih razvojnih faz in ciljih po rastiščnogojitvenih razredih. V strukturi načrtovanega poseka prevladujejo pomladitvene sečnje. Med redčenja smo vključili tudi ukrepe predvidene v varovalnih gozdovih in redčenja v raznomernih sestojih. Ukrepanja v debeljakih so usmerjena predvsem na potrebna izbiralna redčenja v mlajših debeljakih s tesnim sklepom ter uvajanje starejših debeljakov v obnovo. Pri sanitarnem poseku gre za težko ali celo nepredvidljive dogodke, ki so iz vidika usmerjanja gozdov nezaželeni, težko jih je predvideti, zato glede na izkušnje nismo posebej načrtovali sanitarnih sečenj. Lahko da bo del obnove v starejših sestojih posledica sanitarnih sečenj. Pri izvajanju načrta je zato v prvi vrsti potrebno realizirati redčenja mlajših sestojev ter začeti z uvajanjem debeljakov v obnovo, v drugi polovici načrtovalnega obdobja pa se, glede na delež sanitarnih sečenj, bolj osredotočiti na nadaljevanje in zaključek obnove.

Pri prenosu načrtovanega poseka v praktično ukrepanje v sestoe moramo upoštevati podrobno in aktualno gojitveno in varstveno oceno in izdelati podrobne izvedbene načrte. Pri tem upoštevamo dopustna odstopanja pri izvajanju načrta (Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo) ter prostorsko razporeditev predvidenih ukrepov.

V preglednicah MPVP so med redčenja uvrščena redčenja pri negi letvenjakov in drogovnjakov ter izbiralna redčenja. K pomladitvenim sečnjam pa štejemo oplodno sečnjo, svetlosečnjo in končni posek.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna.

Preglednica 52/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³)

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	47.486	68.044	0	0	0	0	115.530	16,6	67,5
	%	41,1	58,9	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	47.803	35.031	0	0	0	0	82.834	14,5	57,8
	%	57,7	42,3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	95.289	103.075	0	0	0	0	198.364	15,7	63,1
	%	48,0	52,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	44.365	62.840	0	0	0	0	107.205	16,8	68,8
	%	41,4	58,6	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	44.244	32.334	0	0	0	0	76.578	14,5	58,9
	%	57,8	42,2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	88.609	95.174	0	0	0	0	183.783	15,8	64,3
	%	48,2	51,8	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	2.787	4.828	0	0	0	0	7.615	15,2	56,2
	%	36,6	63,4	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	3.120	2.544	0	0	0	0	5.664	14,0	47,7
	%	55,1	44,9	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	5.907	7.372	0	0	0	0	13.279	14,6	52,2
	%	44,5	55,5	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	334	376	0	0	0	0	710	12,4	41,1
	%	47,0	53,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	439	153	0	0	0	0	592	12,6	42,3
	%	74,2	25,8	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	773	529	0	0	0	0	1.302	12,5	41,7
	%	59,4	40,6	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela**Preglednica 53/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah**

	Enota	Zasebni g.	Državni g.	Gozdovi lok. skupn.	Skupaj
Sadnja	ha	5,97	0,5		6,47
Obžetev	ha	32,94	2,51		35,45
Nega mladja	ha	8,42	0,13		8,55
Nega gošče	ha	12,79	2,18	1,31	16,28
Nega letvenjaka	ha	51,02	3,98	0,17	55,17
Nega drogovnjaka	ha	67,9	9,96	1,93	79,79
Zaščita s premazom	ha	7,5			7,5
Zaščita s količenjem	kos	2.600	1.000		3.600
Zaščita s tulci	kos	1.400			1.400
Varstvo pred erozijo	dni	30			30
Druga preventivna dela - žuželke	dni	100			100

Glej poglavje 6.2.2 (Usmeritve za gojenje in varstvo gozdov).

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrepe za vzdrževanje življenjskega okolja divjadi izvajajo v večinoma lastniki zemljišč ter lovske organizacije. Razpoložljivih površin za izvedbo biomeliorativnih del je v enoti kar nekaj, interes za izvedbo pa skromen. V enoti se nahaja tudi veliko pašnih površin, na katerih se izvaja planinska paša. Fragmentiranost prostora je večja v nižinskem delu, tako da je tu na voljo več površin, kjer je moč pospeševati vzdrževanje travin oz. vzdrževanje grmišč. Z načrtovanimi deli naj se preprečuje proces zaraščanja ter posledično ohranja zadosten delež travnih površin. Pospeševati je treba tudi nekatere ostale ukrepe kot je npr. puščanje odmrle biomase, ki so pomembni za zagotavljanje ugodnega stanja klasifikacijskih vrst Nature 2000.

Na letni ravni se načrtuje košnja v obsegu 2,8 ha predvsem na tistih lokacijah, ki so sredi gozdnih kompleksov oz. so bolj oddaljeni od večjih naselij in na katerih so lastniki že opustili intenzivno košnjo. Normativ znaša 20 ur/ha. Večino del bodo opravile lovske družine. Izvedba tega ukrepa je praktično povsod zelo nujna. Nujnost ukrepanja 1

Vzdrževanje grmišč in obrečnih pasov ima širši namen, saj izboljšuje prehranske in bivalne pogoje za več vrst živali. V enoti v to področje smiselno spada predvsem posek leskovih grmov na zaraščajočih površinah kot tudi preprečevanje zaraščanja planinskih pašnikov v višjih legah enote. Ukrep naj bi se na isti površini ponovil do največ 2 krat v desetletju. V desetletju naj bi se grmišča vzdrževala na 16 ha. Normativ znaša od 30-120 ur/ha odvisno od zaraščenosti. Nujnost ukrepanja 1.

Vzdrževanje vodnih virov v gozdu je potrebno predvsem na terenih, kjer takih naravnih virov ni. Ti objekti niso primerni samo za velike sesalce (kalužanje), ampak tudi za najmanjše živali v smislu večje biotske raznovrstnosti. Vsako leto lovske organizacije vzdržujejo določene vodne vire (kaluže). V desetletju se načrtuje poraba 40 dnin. Normativ znaša 4 ure/objekt oz. kalužo. Nujnost ukrepanja 1.

Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja je namenjeno prehrani živali, v nekaterih primerih pa pospešuje estetsko funkcijo gozdov. V enoti je zaradi nadmorske višine smiselno pospeševati številne plodonosne drevesne vrste (kostanj, jerebika, češnja, mokovec, lesnika...). Plodonosno drevje se v nižjih predelih enote pojavlja tudi v naravnem mladju, zato je treba predvsem z negovalnimi deli te vrste pospeševati in puščati v sestojih. Tudi omejevanje pretiranega nabiranja postranskih gozdnih proizvodov ima posredno enako funkcijo. Nujnost ukrepanja 2.

Ohranjanje in nega biotopa, pomembnega za ohranjanje in razvoj ogroženih vrst, je namenjeno osnovanju zatočišč – ekocelic. Kot nadomestni ukrep osnovanja ekocelic naj se v enoti enakomerno pušča zadosten delež debelega odmrlega drevja debeline nad 30 cm kot tudi nad 50 cm (razširjeni C debelinski razred). S puščanjem odmrle stoječe mase, se pospešuje pogoje za osnovanje naravnih dupel številnim vrstam ptic, katerih prisotnost je vezana na odmrlo stoječe drevje. Stanje glede odmrle stoječe biomase je zaradi številnih neodprtih oz. težje dostopnih predelov ugodno tako da je v enoti moč najti številna odmrla stoječa. Nujnost ukrepanja 2.

V enoti se izvaja tudi dopolnilno zimsko krmljenje muflonov. Primeren ukrep za dodatno prehransko ponudbo divjadi bi bila sečnja v zimskem času, ko podrto in neizdelano drevje jelke dobro opravlja prehransko funkcijo. Veliko možnosti za ta ukrep v enoti ni, povsod tam, kjer so pa dane možnosti naj se s časovno prilagojeno sečnjo (zimski čas) ta ukrep pospešuje. Režim krmljenja je podrobneje opredeljen v lovsko upravljaljskih načrtih.

Namen solnic je olajšati spomladanski prehod na sočno naravno hrano pri rastlinojedi divjadi. Zato je zalaganje solnic v zmernih količinah dovoljeno le v spomladanskih mesecih. Postavljanje solnic v mladovjih, sestojih v obnovi, ob cestah in v območju gozdnih rezervatov ni dovoljeno, razen ob soglasju lastnika in ZGS. Ob vodnih virih (mokrišča, kaluže) je dovoljeno postavljanje solnic le v minimalni oddaljenosti 50 m in na način, ki onemogoča vnos soli vanje.

Tudi večina ostalih gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih ukrepov je namenjena izboljšanju življenjskih pogojev za živalski svet. Izvajajo jih lastniki gozdov oz. izvajalci za lastnike gozdov.

Poleg navedenega je treba spoštovati tudi vsa ostala pravna določila oz. omejitve s področja gozdnih kur. Greben Karavank predstavlja zelo pomemben habitat za ruševca. Ta območja so v

posameznih delih leta močno obremenjena s strani planincev in ostalih rekreativnih dejavnosti. Na teh območjih se je v najbolj občutljivem delu leta, to je pozimi (december-marec) in v času rasti, potrebno izogibati vseh ne nujnih gozdarskih del. Omejiti je potrebno gibanje ljudi ter urediti promet tako, da je dovoljena vožnja le za potrebe gozdarstva, gozdne proizvodnje, intervencij ter lovstva. Ceste v ta območja se ne plužijo. Navedene usmeritve in ukrepe je treba upoštevati pri gozdnogojitvenem načrtovanju, tudi če vsi posebni habitati in prednostne površine za prostoživeče živali še niso evidentirane.

Zaradi močno pospeševane turistične funkcije v dolini bo potrebno vsak nov poseg skrbno preučiti in preprečiti negativne vplive, ki bi lahko poslabšali habitat gozdnih kur.

Poleg omenjenih ukrepov je potrebno za zagotavljanje ugodnih življenjskih razmer prilagajati tudi samo načrtovanje in izvedbo gozdarskih del in pri tem v največji možni meri upoštevati:

- Vse časovne omejitve izvajanja gozdarskih del v gozdovih s prisotnostjo redkih in ogroženih živalskih vrst (10. člen Pravilnika o varstvu gozdov (Ur.l.RS št. 1144/09). V skladu z omenjenim členom je potrebno evidentirati in spremljati gnezda kot tudi kraje poganjanja mladičev ter zimovališča. Vsa novo ugotovljena stanja je potrebno vključiti v gozdnogojitvene načrte ter jih pri gospodarjenju z gozdovi ustrezno obravnavati.
- Pri gradnji gozdne infrastrukture je potrebno upoštevati vse zakonsko določene odmike od najpomembnejših habitatov (rastišča, gnezdišča, zimovališča...).
- Spoštovati je potrebno omejitve navedene v naravovarstvenih smernicah za zavarovana območja.
- Ohranjati in zagotavljati sonaravno drevesno sestavo s pospeševanjem plodonosnih in minioritetnih drevesnih vrst pri negi vseh razvojnih faz gozda.
- Ohranjati posamezna drevesa in skupine starejšega drevja (vse vrste), puščati take osebkne in skupine dve proizvodni dobi (vse vrste), puščati vsaj eno debelejšo drevo glavnih vrst v oddelku do propada, z izbiro in zaščito omogočiti ohranjanje manj pogostih vrst v vseh sestojih, ohranjati vse grmovne vrste, ohranjati votlo in suho drevje, zniževati pogostost del, ohranjati živa drevesa z dupli, ohranjati drevesa z gnezdi, zaščititi gnezda redkih vrst ter kolonjska gnezdišča.
- Na območju vodnih kotanj in izvirov v gozdu v polmeru ene do dveh drevesnih višin je zaželeno ohranjati tesen sklep krošenj odraslih dreves, skozi ta območja ne graditi vlak in spravljati lesa oz. je potrebno taka dela izvajati v času zmrznjenih tal.
- Na območju gozdov ob potokih, rekah, jezerih in močvirnih habitatih, je potrebno v prvi polovici leta omejiti rabo prostora ter ohranjati pestro sestavo grmovnih in plodonosnih vrst.
- V bližini sten, udornih jam in vhodov v jame je zaželeno omejiti gozdarsko dejavnost ter ne graditi vlak in cest v njihovi neposredni bližini (sestojna višina), sečnja naj se v največji možni meri izvaja v drugi polovici leta.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Preglednica 54/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Vzdrževanje grmišč	ha	16			16
Vzdrževanje travinj	ha	28			28
Vzdrževanje vodnih površin	dni	40			40
Varstvo pred erozijo	dni	30			30
Druga preventivna dela - žuželke	dni	100			100

Za izboljšanje ostalih funkcij gozdov načrtujemo v gornji preglednici navedena dela, ki vključujejo predvsem biomeliorativna dela, ki jih izvajajo upravljavci lovišč, vzdrževanje vodnih površin in varstvo pred erozijo ter preventivna dela za varstvo pred podlubniki.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Ob predpostavki, da je za optimalno gostoto cest potrebnih 30 m/ha, bi bilo potrebno zgraditi še 22 km gozdnih cest. Glede na to, da se v preteklem desetletju ni gradilo gozdnih cest, ter kljub razdrobljenosti lastništva, težkim terenskim pogojem, dragi gradnji, problemu umeščanja cest v prostor (dovoljenja in odzivi javnosti) ob predvidenem sofinanciranju gradnje iz evropskih sredstev upamo na gradnjo vsaj 3 km gozdnih cest v desetletnem obdobju.

Izgradnjo gozdnih cest bomo izvajali z bagersko tehnologijo. Izkopani material se maksimalno uporabi na trasi bodoče ceste.

Ceste je smiselno graditi na ekološko manj občutljivih terenih. Predvsem bi z njimi odpirali neodprte površine in skrajševali predolge pravilne razdalje. Pri trasiranju bomo upoštevali možnost spravila s sodobnimi žičnimi žerjavi. Izvedba je odvisna predvsem od finančnih zmožnosti lastnikov ter sofinanciranja s strani države in EU. Prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest v GGE nismo določili, saj so območja, kjer mreža gozdnih cest še ni izgrajena, uvrščena med erozijska in plazovita območja.

Vlake

Vlake: Zaradi zahtevnega terena se predvideva tudi gradnja ožjih vlak. Dodatno se bo gostila že izdelana mreža. Gradnja bo potekala tudi v drogovnjakih, kjer se bodo prvič izvajala redčenja, v katerih bo napadla etatna lesna masa, ob novozgrajenih gozdnih cestah, na površinah, ki so opredeljene kot neodprte in kot kombinirano spravilo. V alpskem svetu je maksimalna gostota gozdnih vlak 130 m/ha. Da se doseže ta odprtost, bi bilo potrebno zgraditi še preko 150 km gozdnih vlak, a iz podobnih razlogov, kot pri gozdnih cestah bi želeli gradnjo vsaj 40 km gozdnih vlak. Prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak v GGE nismo določili, saj so območja, kjer mreža gozdnih cest še ni izgrajena, uvrščena med erozijska in plazovita območja.

Podrobno je gradnja vlak opredeljena v tehnoloških delih gozdnogojitvenih načrtov in v Elaboratih vlak.

Prepovedana je gradnja vlak v oddaljenosti 100 m od rastišč divjega petelina.

Karta št. 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila – v prilogi 3 Kartno gradivo

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Posamično in v skupinah rastoče gozdno drevje je v krajinah z manj gozda pomemben krajinsko – ekološki element, zato je ravnanje z njim zelo občutljivo. Enako velja za negozdne habitate v krajinskih tipih s prevladujočim gozdom. Za kvalitetno ravnanje s to vegetacijo je nujna dobra krajinsko – ekološka analiza, pri tem pa kot prostorski okvir za načrtovanje lahko uporabimo krajinske tipe, ki se pojavljajo v gozdnogospodarski enoti. V njihovem okviru je mogoče predvideti konkretne cilje in načine ravnanja z razpršeno vegetacijo.

Cilji v razpršeni vegetaciji gozdnega drevja v agrarnem prostoru so izrazito mnogonamenski in tem bolj poudarjeni, čim manjša je gozdnatost v prostoru. Gre predvsem za ekološke in socialne funkcije, medtem ko je proizvodnja lesa povsem v ozadju.

Načini ravnanja s to vegetacijo morajo biti podrejeni določenim ciljem. V poštev pridejo ukrepi oblikovanja omejkov in posameznega drevja, vzdrževanja in tudi posebnega varstva te vegetacije. Obnavljanje mora biti neopazno. Zelo pomembno je vzdrževanje ravnotežja med ohranjanjem in spreminjanjem obstoječih struktur te vegetacije, s čimer je ohranjena trajnost njihovih številnih funkcij.

Usmeritve za delo po krajinskih tipih:

Gorska gozdnata krajina: območja v gorskem in subalpskem vegetacijskem pasu, ki poleg gozda vključujejo tudi hudournike, pobočne grušče, skalovja, naravna travinja in gorske pašnike. V gozdnogospodarski enoti obsega najvišji pas v Karavankah. Naravne sukcesije potekajo v tem krajinskem tipu počasi. Mestoma so sestoji degradirani zaradi poškodb, ki jih povzročajo plazovi in hudourniki. V tem prostoru je potrebno v največji možni meri ohraniti naravni ekosistem z obstoječim reliefom, ter naravno in kulturno dediščino. Prisotna naj bo naravna vegetacija in živalski svet vseh oblik. Nujna je ločitev paše in gozda, kar je pogoj za sožitje med gozdom in pašnikom oziroma naravnim travinjem.

Na naravnih traviščih v pasu rušja in skupin drevja ne pride v poštev intenzivnejša obdelava oziroma vlaganja v naravno travinje. Pašne površine sestavlja več manjših površin, med katerimi je smotno vzdrževati povezavo. Manjše enklave preveč drobijo površino, pa tudi skupine drevja ne smemo preveč krčiti in utesnjevati. Pašnih površin ne razširjamo na mikrolege, ki nimajo pogojev za trajno travno rušo. S čiščenjem poti, ki se v največji možni meri skladajo s planinskimi potmi, se ne sme spreminjati tipična podoba naravne krajine. Redno minimalno vzdrževanje naj se omeji na manjše posege brez večjih ekoloških stresov in na sanacijo ekstremnih dogodkov (snegolomi, vetrolomi, plazovi...). Odrasli stabilni osebki imajo izjemno krajinsko estetsko funkcijo in jih ohranjamo.

Dela izvajamo izven vegetacijske dobe in ne uporabljamo ognja. Noben umeten ukrep ne sme povzročiti erozijskih žarišč. Vsa aktivna žarišča je potrebno sproti sanirati. Izraba paše je sprejemljiva le z upoštevanjem sprejemljive obremenitve, ki se regulira z veljavnim pašnim redom.

V varovalnih gozdovih je režim dovoljenih ukrepov naravnani k ohranitvi in krepitvi varovalne vloge gozdov. Niso dovoljeni posegi, ki spreminjajo relief, ogrožajo tla, vodni režim, živalski svet. Dovoljeni so gozdarski ukrepi za nego stabilnosti gozda in pospeševanje obnove prestarih in labilnih sestojev. Prioriteto imajo ukrepi za sanacijo poškodovanih in razvrednotenih površin.

Gozdna krajina: območja v gorskem in podgorskem pasu, kjer gozd popolnoma prevladuje (gozdnatost je večja od 85%) in v njih ni kmetij oziroma drugih trajnih naselij. Tu ohranjamo negozdne enklave (nenaseljene senožeti in laze, če se pojavljajo kot osredki znotraj gozda na površinah do 2 ha), ki jih ne smemo ogozditi, saj predstavljajo popestritev gozdne krajine in so pomemben habitat za prostoživeče živali.

Gozdnata krajina: območja v nižinskem, gričevnatem in podgorskem pasu, kjer se gozd mozaično prepleta z drugimi, pretežno kmetijskimi rabami tal in praviloma prekriva 40 do 85% površine.

Zelo pomemben del gozdnate krajine predstavlja gozdni rob kot stičišče gozda z drugimi ekosistemi. Pravilno oblikovan naj bo širok eno povprečno sestojno višino, stopničast in večslojen. Za uspešno opravljanje svoje biotopske vloge, mora biti poraščen z različno visokim in gostim grmovjem. S ciljem zagotavljanja vsem svojim prebivalcem stalno primerne življenjske razmere, ga je potrebno stalno obnavljati. Za to pa je večinoma najprimernejša panjevska sečnja. Grmovje sekamo vsakih 5 do 15 let. Če primanjkuje plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst, pride v poštev tudi sadnja.

Gozdovi ob vodotokih se tako razlikujejo med seboj, da je težko dati enotne smernice za gospodarjenje. Naše poseganje mora temeljiti na poznavanju določenih drevesnih vrst in njihovih habitatov. Pri tem ne smemo pozabiti, da čim ožji je pas drevja ob vodi, tem bolj je občutljiv na človekove posege. Preprečiti moramo krčenje ostankov gozda ob rekah, omejiti gradnjo cest do rečnih strug. Rekreacijo ob rekah je potrebno usmerjati in natančno določiti mesta in čas koriščenja. V ozkih ostankih gozda je dopustno le posamično prebiranje, težiti pa moramo k čim večjemu deležu starega drevja.

Gozdne jase izmenično in malopovršinsko razpršene po gozdovih močno povečajo biotsko raznolikost gozdov. Del manjših jas, ki so nastale zaradi naravnih motenj, pustimo naravnemu razvoju, vključno s poškodovano drevnino. Trajne jase so košenice, ki so v preteklosti nastale s krčenjem gozdov. Nekatere jase, ki niso namenjene pridobivanju krme ali paši živine so pomembne kot pasišča za divjad. Potrebno jih je redno kositi, vendar pozno, ko rastlinam dozori seme. Vsako gnojenje z dušičnimi gnojili je škodljivo, ker pospešuje le določene vrste, predvsem trave. Dovolj velike in ustrezno negovane košenice so rastišča redkih in zdravilnih rastlin, ki brez redne košnje ali paše izginejo, zato jih moramo redno vzdrževati. Na pašnikih in travnikih v največji meri ohranjamo tudi posamezno rastoče starejše drevje.

Kmetijska in primestna krajina: zajema ravninski del gozdnogospodarske enote v dolini, kjer močno prevladuje urbana in tudi kmetijska raba prostora.

Tu se je gozd ohranil le na površinah, ki so za kmetijsko proizvodnjo in poselitev manj primerne. V agrarni krajini naj bi gozd zavzemal vsaj eno tretjino prostora. Značilni biotopi te krajine so ostanki gozda, obvodna drevnina in mokrišča.

Ostanki gozda so manjši gozdiči, skupine drevja, žive meje in omejki in posamezno rastoče drevje. Imajo biotopsko, varovalno, klimatsko in estetsko vlogo. Pri gospodarjenju je pomembno, da vzdržujemo ravnotežje med ohranjanjem in spreminjanjem obstoječih struktur te vegetacije in da zagotovimo stalno in neopazno obnavljanje.

V tem krajinskem tipu se pojavljajo tudi večji vodotoki. Širina pasu z obvodno drevnino naj bi bila pri vodotokih z rečnim koritom širšim od 2,5 m, vsaj 5 m, idealna širina pa znaša približno 10 m. Če so pasovi preozki, se razbohoti grmovje in zelišča, kar preprečuje naravno obnovo. Pri sadnji uporabljamo velike sadike in se s tem izognemo stroškom nege. Zaradi številnih vlog, ki jih ima obvodna drevnina je najprimernejši način gospodarjenja posamično prebiranje. Na rečnih bregovih, ki niso ogroženi zaradi spodjedanja, naj bo več debelega drevja.

Še posebno si je potrebno prizadevati, k ohranitvi posameznega drevja in skupin dreves. To drevje je posebej pomemben naravni element znotraj kulturne krajine, ki ima mnogonamensko vlogo predvsem kot skočni kamen za živalski svet, poleg tega pa to drevje pomembno prispeva k estetski podobi krajine.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Ekonomsko presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupaj za celo gozdnogospodarsko enoto in ločeno za zasebne (90,8 %), državne gozdove (8,0 %) in gozdove lokalnih skupnosti (1,2 %). Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter glede na teoretično sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene (Vir: SKZG). Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave, stroški gojitvenih in varstvenih del, ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak. Spodbude delno pokrivajo stroške gojenja v zasebnih gozdovih in stroške varstvenih del ter vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih.

Preglednica 55/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skup.	
	Skupaj	za 1 bto m ³	Skupaj	za 1 bto m ³	Skupaj	za 1 bto m ³
Vrednost lesa na KC	7.831.402	43	565.029	43	52.137	40
Strošek poseka in spravila	3.916.836	21	253.719	19	25.663	20
Razlika	3.914.566	21	311.310	23	26.474	20

Preglednica 56/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	8.448.568	49,05	100
Stroški sečnje in spravila	4.196.218	24,36	49,67
Stroški gojenja in varstva gozdov	121.135	0,70	1,43
• gojenja in varstvo gozdov	98.303	0,57	1,16
• krepitev funkcij gozdov	22.832	0,13	0,27
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic	467.848	2,72	5,54
• vzdrževanje gozdnih cest	390.336	2,27	4,62
• vzdrževanje vlak	77.512	0,45	0,92
Stroški skupaj	4.785.201	27,78	56,64
Dohodek	3.663.367	21,27	43,36
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	42.615	0,25	0,50
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	65.056	0,38	0,77
Skupaj predvidene spodbude	107.671	0,63	1,27
Stroški - spodbude	4.677.531	27,16	55,36
Dohodek - (stroški+spodbude)	3.771.037	21,89	44,64

Opomba: Potrebni oz. predvideni investicij v gozdove (gradnja cest, vlak in večje investicije za krepitev funkcij gozdov – učne poti, gozdne učilne ipd.) v preglednicah nismo prikazali.

V GGE Radovljica desni breg Save prevladuje traktorsko spravilo (51 %). Večnamenski gozdovi so na splošno slabo odprti z gozdarsko infrastrukturo. Kot neodprtih z gozdnimi vlakami je opredeljenih še 17 % površin, kjer bodo za dolgoročno boljši ekonomski rezultat potrebna znatna vlaganja v izboljšanje gozdne infrastrukture. Gradnja novih vlak je težavna. Na kar 25 % površin gozdov je trenutno opredeljen kot edini možen način spravila traktor, v kombinaciji z ročnim predspravilom (kombinirano I), kar pa je ekonomsko neučinkovito. Povečani stroški nastajajo tudi na delu površin traktorskega spravila (15 %), kjer je pravilna razdalja daljša od 600 m. V ekonomskem smislu je prav tako manj ugodno spravilo z žičnico, ki je prisotno na 7 % površin večnamenskih gozdov. Ugotavljamo, da v tehnološkem smislu spada obravnavana GGE med dokaj zahtevne, posledično so stroški sečnje in spravila visoki.

Glede na ocene v okviru popisa stalnih vzorčnih ploskev ugotavljamo zelo povprečno kakovost drevja. Sliko izboljšuje kakovost macesna, ki pa sestavlja samo 1 % skupne lesne zaloge. Smreka po zadnjih podatkih sestavlja še 42 % lesne zaloge in je še vedno vodilna drevesna vrsta. Po kakovostnih razredih je 4 % dreves iglavcev uvrščenih v odlično in 31 % v prav dobro kvaliteto. Razred slabe in zadovoljive kakovosti drevja pri iglavcih predstavlja 14 %. Ocenjeno je stoječe drevje, kjer sicer niso vidne morebitne napake jedrovine. Pri listavcih je ocenjena kakovost bistveno slabša, kar 42 % dreves je v zadovoljivem in slabem kakovostnem razredu. Za dolgoročno boljšo ekonomiko gospodarjenja bi bilo nujno povečati vlaganja v nego listavcev in dvig kakovosti listavcev, kar pa bo v drobno posestni zasebni strukturi gozdov predstavljalo velik izziv.

Gozdovi v tej gozdnogospodarski enoti so v pogledu drevesne sestave, glede na druge GGE v območju Bled, zelo pestri in imajo s tega vidika velik ekonomski potencial. Gospodarsko glavna drevesna vrsta je trenutno še vedno smreka, njen delež upada (- 5 % v zadnjih 20 letih). V zadnji obsežni gradaciji podlubnikov je bil les smreke pogosto razvrednoten. Od ostalih ekonomsko zanimivih drevesnih vrst velja omeniti predvsem plemenite listavce (6 % lesne zaloge), trde listavce (10 % lesne zaloge) in macesen (1 % lesne zaloge).

V primeru nezadostnih vlaganj, predvsem v nego listavcev, se bo krepil delež manj kvalitetnega drevja. Na razvrednotenje sortimentov ima lahko bistven vpliv tudi neprimerna tehnologija sečnje in spravila, ki povzroča poškodbe gozdnih tal ter korenin in debel gozdnega drevja.

V preteklem desetletju je zaradi neugodnih naravnih dejavnikov delež sanitarnih sečenj dosegel 61 %, kar tudi predstavlja velik problem za ekonomiko gospodarjenja. V alpskih gozdovih predstavljajo naravne motnje (vetrolomi, žledolomi, snegolomi, podlubniki) stalnico in jih ni možno predvideti v okviru rednih planov sečenj. Ujme večinoma razvrednotijo sortimente (prelomi dreves, sušice zaradi napada podlubnikov), spravilo in posek je nevarno in praviloma dražje. V GGE je zaznan izredno negativen trend naravnih motenj po letu 2013.

V prihodnjem desetletju predstavljajo glavnino možnega poseka pomladitvene sečnje (52 %), ki so v ekonomskem smislu najugodnejše. V skupnem možnem poseku sanitarne sečnje niso posebej načrtovane, vedno pogostejše prisotne ujme pa bodo zagotovo tudi v prihodnjem ureditvenem obdobju povzročale določeno ekonomsko škodo na sestojih. Za zmanjšanje gospodarske škode bo nujno hitro ukrepanje.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

V rastiščnogojitvene razrede so združeni gozdovi odsekov z razmeroma enotnimi rastiščnimi razmerami in razvojnimi težnjami v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov ter posledično razmeroma enotnimi dolgoročnimi gozdnogojitvenimi cilji in usmeritvami za doseganje teh ciljev.

Mejo med gospodarskimi in varovalnimi gozdovi smo preverili tudi z lidarskimi posnetki iz leta 2015 (teren, nakloni) in jo, kjer je bilo potrebno, določili na novo.

Terminologija ostaja enaka kot v preteklem načrtu.

Glede na gospodarsko kategorijo so oblikovane tri kategorije:

- Večnamenski gozdovi (RGR 1, 2, 3, 4, 5, 6)
- Gozdovi s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni (RGR 5)
- Varovalni gozdovi (RGR 7)

Glede na gozdne rastiščne tipe so oblikovani RGR:

RGR 1 – Predalpska jelova bukovja

- RGR 2 – zmerno acidofilna bukovja
- RGR 3 – visokogorska bukovja
- RGR 4 – termofilna bukovja

RGR 5 – mozaik hrastovij, gabrovij in podgorskih bukovij

RGR 6 - mozaik borovij, ekstremnih bukovij in hrastovi

- Varovalni gozdovi zajemajo sestoje na ekstremnih legah in rastiščih in so uvrščeni v en razred:

RGR 7 - Varovalni gozdovi

Karta št. 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov – v prilogi 3 Kartno gradivo

9.1 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.1.1 Rastiščnogojitveni razred: 1 - predalpska jelova bukovja - 00801

Predalpska jelova bukovja obsega 677,88 ha gozdov in se nahaja na pobočjih Begunjščice, Tolstega vrha, Kisovca in Sivore. Gozdovi poraščajo območje med 700 in 1200 m nad morjem (večinoma med 900 in 1200 m). Prevladujejo južne lege. Tla so večinoma plitva, globokih tal je tretjina, ostalo so srednje globoka in zelo plitva tla. Med tipi tal je največ rjavih tal (85 %), rendzin je 10 %, kisljih rjavih tal je 5 %. Matične podlage so lapor (40 %), karbonatni grušč (40 %) in mešani (kislji) grušč ter apnenec z roženci. Nakloni terena so strmi, kar 2/3 površin je bolj strmih od 45 %, položnejših od 15 % je manj kot 2 % površin. Relief je izredno pester z obilico jarkov in večjih grabnov.

Pretežni del gozdov je v zasebni lasti – 96,3 %, državnih gozdov je 3,7 %.

Celoten RGR je uvrščen v gospodarsko kategorijo večnamenskih gozdov.

V RGR poleg proizvodnih funkcij pomemben pečat gospodarjenju dajejo ekološke funkcije, ki so na 1. stopni poudarjene na 23,9 % površine gozdnega prostora v RGR in druga stopnja na celi preostali površini razreda. Največji delež na 1.stopnji poudarjenosti zavzema funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (144,4 ha), sledi funkcija varovanja gozdnih zemljišč (53,9 ha) hidrološka funkcija pa je prisotna na vodotokih, kot linijska funkcija. Socialne funkcije na 1.stopnji poudarjenosti pokrivajo 4,6 % razreda, na 2. stopnji pa 2,8 %. Najpomembnejši med socialnimi funkcijami sta rekreacijska (28,02 ha) in turistična funkcija (24,66 %), ki sta določeni ob planinskih poteh skozi Luknjo na Prevalo in iz Drage čez Planinco in Poljško planino. Proizvodna funkcija je močno izražena, kar na 98,2 % površine razreda. Na vsej tej površini je lesno proizvodna funkcija poudarjena na 1. stopnji, na 75,59 ha pa še lovngospodarska funkcija, ki je določena v okolici zimskih krmišč divjadi.

V RGR se na površini 126,94 ha nahaja habitatni tipi Ilirska bukovja.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Glavni pečat temu RGR daje združba Predalpsko jelovo bukovje, ki je prisotna na 95,1 % površine RGR. Vse ostale združbe se pojavljajo le na majhnem delu površine tega RGR.

Preglednica 57/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
56300	<i>Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje</i>	3,51	0,5
59200	<i>Predalpsko alpsko toploljubno bukovje</i>	11,13	1,6
60100	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	2,77	0,4
62100	<i>Bazoljubno rdečeborovje</i>	1,20	0,2
63400	<i>Alpsko bukovje s črnim telohom</i>	9,08	1,3
64300	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	643,82	95,1
67100	<i>Smrekovje na karbonatnem skalovju</i>	2,24	0,3
68300	<i>Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	4,13	0,6
Skupaj:		677,88	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prevladujejo enodobni sestoji, ki jih je v tem RGR 66,9 % oziroma 453,23 ha. Ostalih 33,1 % sestojev so raznomerni.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 58/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	3,6	11,9	21,8	26,1	36,6	337,1	64,2	6,27	70,1
Listavci	7,8	17,8	33,7	27,2	13,5	188,0	35,8	2,67	29,9
Skupaj	5,1	14,0	26,0	26,5	28,4	525,1	100,0	8,94	100,0

Lesna zaloga znaša 525,1 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo iglavci z 64,2 %. Listavcev je 188 m³/ha ali 35,8 %. Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih je pri iglavcih izrazito levo asimetrična in je v IV. In V. debelinskem razredu kar 62,7 % vse lesne zaloge. Pri listavcih pa je lesna zaloga porazdeljena simetrično. Če pogledamo skupno porazdelitev je rahlo levo asimetrična.

Sestoji dobro priraščajo. Letni prirastek znaša 8,94 m³/ha. Odstotek priraščanja na lesno zalogo je pri iglavcih 1,9 %, pri listavcih pa nekoliko nižji 1,4 %.

Razmerje drevesnih vrst

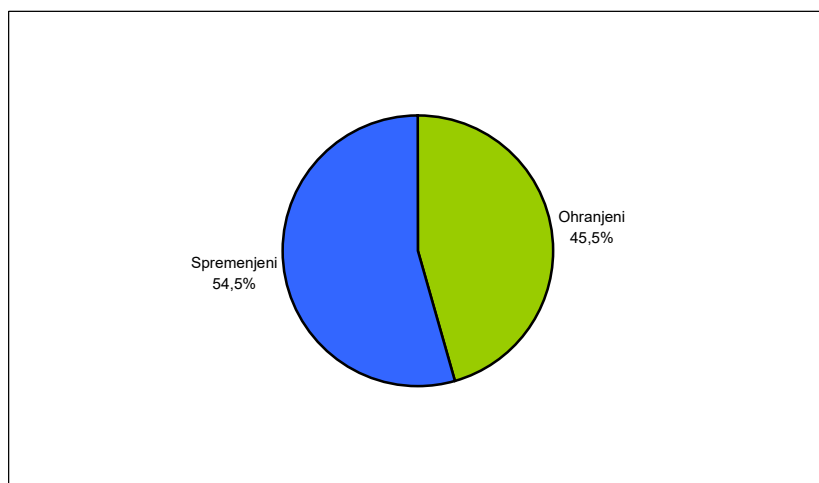
Preglednica 59/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	247,0	80,2	3,3	6,6	163,2	0,3	17,4	4,4	2,8
	%	47,0	15,3	0,6	1,3	31,1	0,1	3,3	0,8	0,5
Naravno stanje	%	35	25			35		5		

Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah kaže, da prevladuje smreka (47 %), sledi ji bukev (31,1 %) in dokaj visok delež jelke (15,3 %). Z manjšimi deleži so zastopani plemeniti listavci (3,3 %) in macesen (1,3 %), ostalih drevesnih vrst je v lesni zalogi pod 1 %. Glede na naravno stanje, je delež smreke previsok, delež jelke pa prenizek. Ostale vrste so zastopane v deležih, ki so približno enaki naravnemu stanju.

Ohranjenost gozdov

Ohranjenost gozdov je v splošnem dobra. Zaradi zasmrečenosti je 54,5 % gozdov spremenjenih. Močno spremenjenih in gozdov z izmenjano drevesno sestavo v tem RGR ni.



Slika 4: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 60/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	57,78	7,9	56,0	36,1	0,0	4,3	57,7	30,6	7,4	5,2	32,2	11,3	51,3
Drogovnjak	48,56	19,7	73,2	7,1	0,0	2,3	40,3	54,5	2,9	45,1	52,4	2,5	0,0
Debeljak	274,07					13,9	64,6	21,5	0,0	31,6	68,4	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	72,82					4,5	51,4	44,1	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	224,65					1,2	31,9	65,8	1,1				
Skupaj	677,88												

Prevladujejo enomerni sestoji, malopovršinsko raznomernih sestojev je 33,1 %. Od enomernih sestojev je največ debeljakov (40,4 %), sledijo sestoji v obnovi z 10,7 %. Mladovij je 8,5 % površine, drogovnjakov pa zgolj 7,2 % površine. Sestojne zasnove so v drogovnjakih zelo dobre; v mladovjih je večji delež pomanjkljivih. Negovanost v tem RGR je slaba. Kar 65,8 % vseh raznomernih sestojev je nenegovanih, tudi 54,5 % drogovnjakov ni negovanih, 2,9 % drogovnjakov je zaradi nenegovanosti celo orgoženih. Le malo bolje negovana so mladovja in debeljaki.

Kakovost drevja

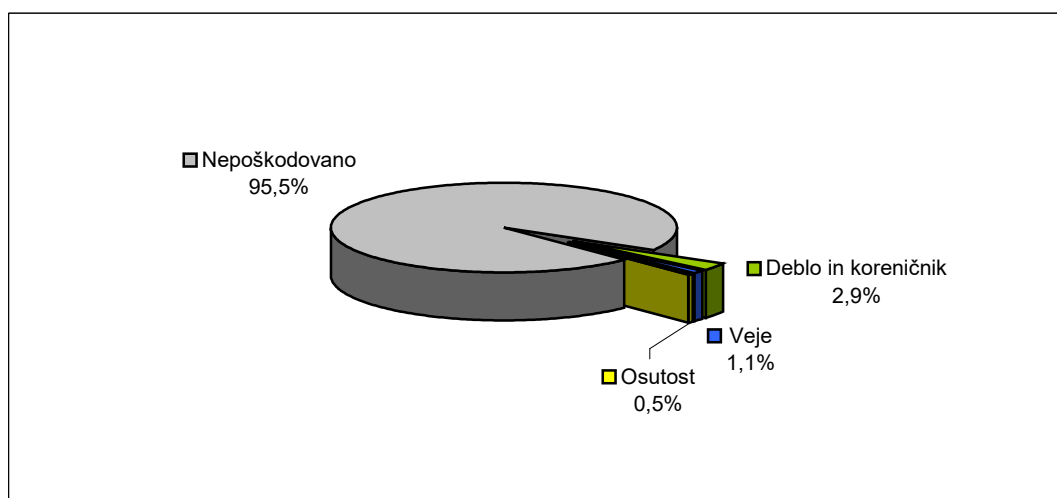
Preglednica 61 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	303	3,6	29,0	51,6	14,5	1,3
Jelka	118	4,2	28,0	52,6	12,7	2,5
Bor	11	0,0	9,1	45,4	45,5	0,0
Macesen	4	25,0	50,0	0,0	25,0	0,0
Bukev	201	4,5	27,4	38,7	27,4	2,0
Pl. Ist.	34	0,0	20,6	55,9	23,5	0,0
Dr. tr. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Meh. Ist.	4	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Skupaj iglavci	436	3,9	28,4	51,2	14,9	1,6
Skupaj listavci	240	3,8	25,8	41,2	27,5	1,7
Skupaj	676	3,8	27,5	47,7	19,4	1,6

Kakovost lesa je v tem RGR dobra. Največ dreves je dobre kakovosti (47,7%), prav dobre kakovosti je 27,5 % dreves, odlične kakovosti je 3,8 % dreves. Dreves slabe in zadovoljive kakovosti je slaba četrtina. Iglavci izkazujejo malenkost boljšo kakovost kot listavci. Najboljša kakovost je bila zabeležena pri macesnu, vendar je vzorec dreves majhen. Najpogostejša vrsta, smreka, ima 3,6 % dreves odlične kakovosti, 29,0 % prav dobre kakovosti in 51,6 % dobre kakovosti. Med listavci je bukev najkvalitetnejša in le nekoliko slabše kvalitete kot smreka.

Poškodovanost sestojev

Huje poškodovanih je 4,5 % dreves. Največ dreves (2,9 %) ima poškodbe debla in koreninika, kar je posledica predvsem dela v gozdu. Manjši delež dreves (1,1 %) ima poškodovane veje in 0,5 % dreves ima osuto krošnjo.



Slika 5: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovan posek je bil v razredu realiziran 120,6 %. Posek iglavcev je bil večji od načrtovanega zaradi žledoloma, vetrolomov in gradacij podlubnikov. Posek listavcev pa je bil zaradi nenačrtovanega povečanja poseka iglavcev, nižji.

Gojitvena in varstvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu kot so bila načrtovana.

Preglednica 62/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Posek				
Iglavci	m3	20.884	25.179	120,6
Listavci	m3	10.889	3.156	29,0
Skupaj	m3	31.773	28.335	89,2
Gojitvena in varstvena dela				
Priprava tal	ha	0,55	0,00	0,0
Sadnja	ha	5,09	1,27	25,0
Obžetev	ha	40,72	0,80	2,0
Nega mladja	ha	1,77	0,00	0,0
Nega gošče	ha	3,65	0,10	2,7
Nega letvenjaka	ha	8,81	0,34	3,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	17,99	0,10	0,6
Varstvo pred erozijo	dni	2,50	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	27,30	5,03	18,4
Zaščita s količenjem	kos	1,91	0,04	2,2
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	3,18	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,15	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	1,50	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Lesna zaloga v GGE konstantno narašča. V zadnjem desetletju je narasla za 10,5 %. Lesna zaloga se povečuje tako pri iglavcih kot tudi pri listavcih. Letni prirastek je narasel v zadnjem desetletju za 11,5 %. Tako lesna zaloga kot tudi prirastek vseskozi naraščata. V zadnjem desetletju je lesna zaloga iglavcev narasla za 17,0 %, lesna zaloga listavcev pa za 11,5 %. Povečevanje lesne zaloge je posledica nizke intenzitete sečenj.

Preglednica 63/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m3/ha			m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	682,56	259,0	102,0	361,0	6,0	2,7	8,7	3,6	1,1	4,7
1999	678,93	274,0	131,1	405,1	5,33	2,85	8,18	1,4	0,2	1,5
2009	682,56	307,5	169,4	476,9	5,04	2,97	8,02	3,69	0,46	4,15
2019	677,88	338,2	188,7	526,9	6,27	2,67	8,94	6,22	2,91	9,14

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava razreda se v zadnjih treh desetletjih ni bistveno spremenila. Deleži posameznih vrst rahlo nihajo, bistvene spremembe pa niso opažene.

Preglednica 64/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

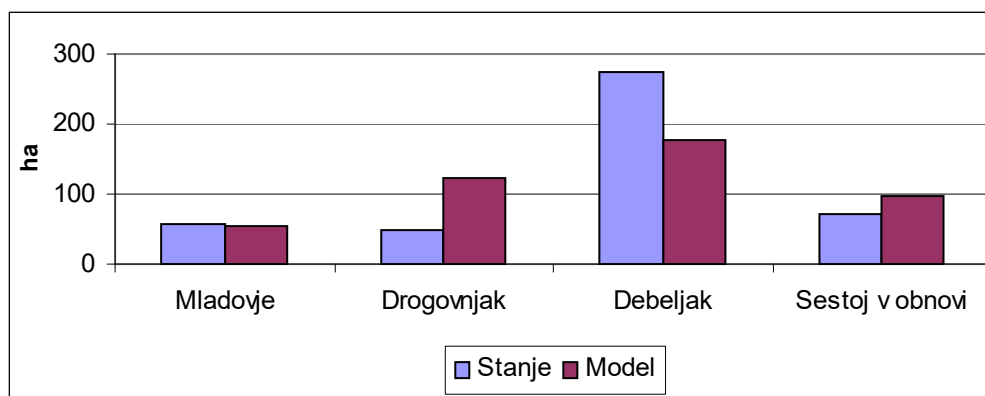
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	54	16,1		2,4		22,3		4,1		
1999	49,6	15,5	1,7	0,9	0,0	27,6	0,2	3,4	0,6	0,5
2009	43,7	17,4	1,6	1,8	0,0	30,2	0,1	3,9	0,7	0,6
2019	47,1	15,2	0,6	1,3	0,0	31,0	0,1	3,3	0,9	0,5

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 65/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model		Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze let	Delež	Modelna površina	%	ha
	ha	%		%	ha		
Mladovje	57,78	8,5	17	12,1	55,04	0,6	2,74
Drogovnjak	48,56	7,2	38	27,1	123,02	-16,4	-74,46
Debeljak	274,07	40,5	55	39,3	178,05	21,2	96,02
Sestoj v obnovi	72,82	10,7	30	21,4	97,12	-5,4	-24,3
Enomerni skupaj	453,23	66,9	140	66,9	453,23		
Raznomerno (sk-gnz)	224,65	33,1		33,1	224,65		
Skupaj:	677,88	100,0		100	677,88		

Primerjava dejanskega z modelnim stanjem kaže, da je v tem RGR preveč debeljakov, na drugi strani pa primanjkuje drogovnjakov in sestojev v obnovi.



Slika 6: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: 46,0 % smreke, 16,2 % jelke, 1 % bora, 1,3 % macesna, 30,5 % bukve, 0,1 % hrasta, 3,6 % plemenitih listavcev, 0,8 % trdih listavcev in 0,5 % mehkih listavcev.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 10,7 %, drogovnjaki 13,3 %, debeljaki 13 %, sestoji v obnovi 29,9 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 33,1 %.

Ciljna lesna zaloga: 480 m³/ha (iglavci 311 m³/ha, listavci 169 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 750-800 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: odlična za iglavce (A,B), prav dobra za listavce (B).

Izravnalna doba: 10 let

Obrazložitev:

Ciljno razmerje razvojnih faz in ciljna lesna zaloga zapisana v gozdnogojitvenem cilju se nanašata na izračunane vrednosti ob koncu izravnalnega obdobja in so (ciljna lesna zaloga) skladne z vrednostmi v preglednicah D-UMP.

Vodilo za določitev o obsegu in intenziteti redčenj v drogovnjakih in debeljakih je bila negovanost sestojev ter odstopanje dejanskih od modelnih lesnih zalog po razvojnih fazah. Pri določanju sestojev za uvajanje v obnovo smo se naslonili na informacije o površinah in zgradbi starejših in srednjedobnih debeljakov, pri čemer smo se za predčasno obnovo odločali le izjemoma (npr. v primeru močno poškodovanih sestojev). Odstopanje dejanskega razmerja razvojnih faz od modelnega ni bil ključen element za uvajanje sestojev v obnovo in nadaljevanje oziroma zaključek obnove, temveč le kot pomožni znak za odločanje o intenzivnosti obnove. Ključni element odločanja za nadaljevanje obnove in končne poseke nam je bilo stanje sestojev v obnovi in njihova dinamika pomlajevanja. Omenjen pristop zmanjšuje možnost napačnih odločitev za prihodnje ravnanje z gozdovi in smo ga uporabili v vseh RGR zato obrazložitev pri ostalih RGR ne navajamo.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 140 let

Pomladitvena doba: 30 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje

Obnovo bomo zaključili na slabih 24 % površine pomlajencev. Na 42 % površine debeljakov načrtujemo začetek obnove. To so starejši debeljaki, v katerih so cilji gospodarjenja že doseženi. Redčenja v drogovnjakih so intenzivna, z intenzitetami okrog 20 %. Predpogoj za tako intenzivna redčenja pa je dobra negovanost sestojev v mlajših razvojnih fazah.

V sestojih z malopovršinsko raznomerno zgradbo skupinsko prebiramo, pomladek pa pospešujemo v celicah z drevesi slabše kvalitete in vitalnosti.

OBNOVA

Pri obnovitvenih sečnjah, ki jih začnemo v debeljakih, moramo upoštevati stabilnost matičnih sestojev, tal in mehanizme pomlajevanja, saj se najbolje pomlajujejo od strani osvetljeni pomlajenci. Bolj primerno je oblikovanje več manjših pomladitvenih jeder, kot pa večjepovršinske zastorne sečnje. Na bolj ekstremnih pobočjih izvajamo skupinsko prebiranje starejših debeljakov. Načrtujemo malopovršinsko sadnjo javora, smreke, macesna in bukke. Macesen in bukev v kombinaciji sta primerna za sanacije večjih ujm, smreka in javor pa za spopolnitve zapleveljenih posek.

V tem desetletju je strokovni izziv obnova nepomlajenih površin, ki so bile naenkrat posekane zaradi podlubnikov. Na osojnih legah gradimo na naravni obnovi pionirske breze, šopov smrekovega mladja in vnosu skupin javora.

Na prisojnih legah pa ocenjujemo, da bo obnova najbolje tekla z naravnim mladjem bukve, plemenitih listavcev in smreke. Najbolj izpostavljene, revne lege pa bomo spopolnili s skupinami macesna.

NEGA

Glavni cilji izvedbe nege so: kvalitetni iglavci, čim večja prisotnost listavcev v spremenjenih smrekovih sestojih in zagotavljanje stabilnosti v smrekovih sestojih. Če listavci ne uspejo v zgornjem sloju, so prav tako koristni kot polnilni sloj, saj vsakoletno izboljšujejo tla z opadom. V dolinicah je potrebno pospeševati gorski javor, ki pa ga precej objeda divjad. Pospešujemo tudi jelko, ki ima v polzaprtih dolinah idealne pogoje za rast.

Nujna so prva in druga redčenja v gostih drogovnjakih. Z odstranjevanjem previtkih dreves izboljšujemo stojnost preostalega sestoja. Plemenitim listavcem in kvalitetni bukvi pri redčenjih zagotavljamo dovolj ravnega prostora.

V primeru dvoslojnih mladovij (zgoraj breza, spodaj smreka) je nujno postopno sproščanje skupin vitalne smreke.

VARSTVO

Popoln gozdni red pri pospravljenih sečnjah. Pravočasna in strokovna sanacija ujm ter jeder podlubnikov.

Sadike zaščitimo pred divjadjo s premazi in količenjem. S premazi se zaščitijo na zimovališčih tudi terminalni poganjki naravnega javora in jelke.

Ob cestah in potokih vzdržujemo skupine mehkih listavcev, da ima jelenjad več ponudbe za zimsko obgrizanje.

Ukrepi

Preglednica 66/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	64,2	35,8	100,0
- ciljno %	64,5	35,5	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	338,2	188,7	526,9
- ciljna (m3/ha)	339	186	525
Prirastek (m3/ha)	6,27	2,67	8,94
Možni posek (m3/ha)	62,2	29,1	91,3
Možni posek (m3/ha/leto)	6,22	2,91	9,13
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,4	15,4	17,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	99,3	109,1	102,2
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 67/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	14.686	27.367	-	-	-	-	42.053	18,3	98,9
	%	34,9	65,1	-	-	-	-	100,0		
Listavci	m3	8.918	10.827	-	-	-	-	19.745	15,4	109,1
	%	45,2	54,8	-	-	-	-	100,0		
Skupaj	m3	23.604	38.194	-	-	-	-	61.798	17,3	102,0
	%	38,2	61,8	-	-	-	-	100,0		

Preglednica 68/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Sadnja	ha	5,97	5,97
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,00	10,00
Obžetev	ha	5,20	29,40
Nega mladja	ha	0,74	0,74
Nega gošče	ha	5,33	5,33
Nega letvenjaka	ha	5,47	5,47
Nega drogovnjaka	ha	15,75	15,75
Zaščita s premazom	ha	1,50	7,50
Zaščita s količenjem	ha	1,30	1,30
Zaščita s tulci	ha	0,70	0,70

9.1.2 Rastiščnogojitveni razred: 2 - zmerno acidofilna bukovja - 00802

Rastiščnogojitveni razred obsega 991,34 ha površine in se nahaja v gričevnatem delu enote (Široka dolina, Dobrava, Grofija, Veliko Brdo). Gozdovi ležijo na nadmorskih višinah med 400 in 600 m. Razred obsega vse lege; prevladujejo jugo-zahodne in vzhodne lege. Prevladujejo kislja rjava tla (90 %), po večini so zelo globoka. Matična podlaga je predvsem lapor, deloma pa tudi apnenčev in kremenov konglomerat (starejše usedline). Nakloni terena niso ekstremni, vendar so že manjši nakloni problematični iz vidika erozije tal.

Pretežni del gozdov je v zasebni lasti – 87,1 %, državnih gozdov je 11,3 % in gozdov lokalnih skupnosti 1,6 % površine.

Vsi gozdovi v tem RGR so večnamenski.

Funkcije gozda izkazujejo izrazito proizvodni pomen gozdov v RGR. Proizvodne funkcije so na prvi stopnji poudarjene na celotni površini gozda v razredu. Vsi gozdovi imajo lesno proizvodno funkcijo poudarjeno na 1. stopnji. Območje je pomembno tudi z vidika funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin, ki je poudarjena na 72 % razreda na območju Dobrave, Široke doline in Grofije, predvsem gre za nabiranje kostanja, manj gob in drugih rastlin.

Biotopske funkcije na 1. so v RGR poudarjene na zgolj 1,84 ha, določena je še lijnjsko (vodotoki).

Socialne funkcije na 1. stopnji niso poudarjene.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Na več kot 2/3 površine je prisotno kisloljubno gradnovo bukovje. Manjši delež tega RGR pokriva preddinarsko dinarsko podgorsko bukovje (6,6 %), pobočno velikojesenovje (5,1 %), kisloljubno bukovje z rebrenjačo (4,7 %) in predalpsko gradnovo belogabrovje (3,5 %). Ostale združbe so zastopane z manjšimi deleži.

Preglednica 69/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
52100	Nižinsko črnojelševje	6,47	0,7
54200	Predalpsko gradnovo belogabrovje	34,91	3,5
55100	Preddinarsko dinarsko podgorsko bukovje	65,70	6,6
60100	Pobočno velikojesenovje	50,30	5,1
71100	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	10,24	1,0
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	773,73	78,0
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	46,30	4,7
77100	Jelovje s praprotni	3,69	0,4
	Skupaj	991,34	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Gre za RGR, ki je prisoten na le 991,34 ha gozda. Prevladujejo enodobni sestoji (68,1 %), raznomernih sestojev je 31,9 %.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 70/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	11,2	19,6	24,1	25,7	19,4	168,8	48,2	6,04	48,5
Listavci	10,8	24,2	26,5	22,0	16,5	181,2	51,8	6,42	51,5
Skupaj	11,0	22,0	25,3	23,8	17,9	350,0	100,0	12,46	100,0

Lesna zaloga znaša 350 m³/ha. V lesni zalogi s 51,8 % deležem prevladujejo listavci. Po debelinskih razredih je lesna zaloga porazdeljena precej normalno. Pri iglavcih je večji delež debelejšega drevja. Letni prirastek iglavcev je 6,04 m³/ha, listavcev pa 6,42 m³/ha, skupaj kar 12,46 m³/ha. Prirastek iglavcev na lesno zalogo znaša 3,6 %, prirastek listavcev pa 3,5 %. Prirastek je zelo visok, ker je v tem RGR veliko površin drogovnjakov, ki hitreje priraščajo poleg tega pa je visoko tudi vraščanje dreves čez meritveni prag.

Razmerje drevesnih vrst

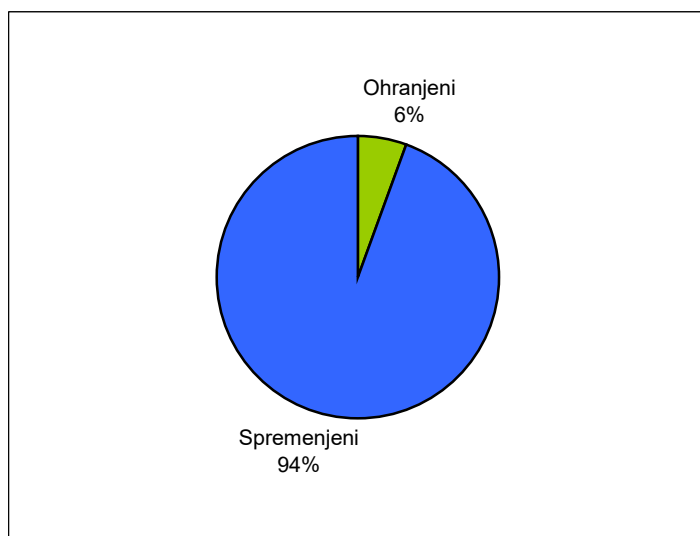
Preglednica 71/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	128,4	33,0	4,3	3,0	0,1	68,4	18,7	32,1	48,5	13,5
	%	36,7	9,4	1,2	0,9	0,0	19,6	5,4	9,2	13,8	3,8
Naravno stanje	%	38,0	17,0	1,0	4,0		33,0		5,0	2,0	

Med drevesnimi vrstami močno prevladuje smreka, vseh iglavcev skupaj je v lesni zalogi 48,2 %. Bukve je 19,6 %, kar je precej manj kot v modelnem stanju. Precej visok je delež drugih trdih listavcev (13,8 %), predvsem gre tu za pravi kostanj, nekaj več pa je še belega gabra. Pomembno mesto v razredu imajo plemeniti listavci (predvsem veliki jesen in gorski javor), ki so v lesni zalogi zastopani z 9,2 %.

Ohranjenost gozdov

Porušeno razmerje predvsem med smreko in bukvijo se odraža tudi v spremenjenosti gozdov. Kar 94 % površine tega RGR spada v kategorijo spremenjenih gozdov, kar pomeni, da je odmik od naravne drevesne sestave med 31 in 70 %.



Slika 7: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 72/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	52,00	9,0	41,0	50,0	0,0	3,0	23,1	73,9	0,0	15,8	30,5	28,3	25,4
Drogovnjak	289,00	23,0	61,9	14,5	0,6	14,4	36,3	46,0	3,3	21,4	71,1	7,4	0,1
Debeljak	180,33					43,7	50,6	5,7	0,0	17,8	82,2	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	153,60					5,4	50,3	44,3	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	316,41					0,5	74,1	25,4					
Skupaj:	991,34												

Sestojev enodobne zgradbe je več (68,1 %) kot malopovršinsko raznomernih sestojev. Med enodobnimi sestoji je največ drogovnjakov (29,2 %) in debeljakov (18,2 %), sledijo sestoji v obnovi (15,5 %). Mladovij je zgolj 5,2 %. Sestojne zasnove v mladovjih so na polovici površin pomanjkljive, na drugi polovici pa dobre in bogate. Še boljše zasnove so v drogovnjakih, kjer je kar 85 % površin z bogatimi in dobrimi zasnovami. Mladovja na večini površin niso negovana ali pa so negovana pomanjkljivo. Tudi v drogovnjakih je polovica sestojev nenegovanih, druga polovica pa so v večini pomanjkljivo negovani. Negovanost je pričakovano najboljša v debeljakih. Sklep krošenj je v mladovjih zelo različen, v drogovnjakih in debeljakih pa je večinoma normalen. Tesen sklep ima 21,4 % drogovnjakov in 17,8 % debeljakov.

Kakovost drevja

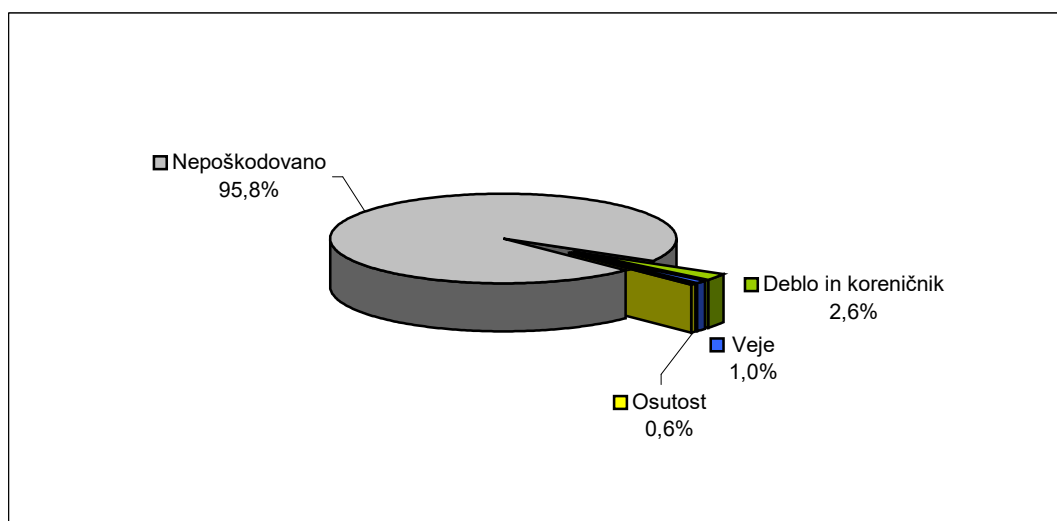
Preglednica 73 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	212	10,4	39,6	41,0	8,5	0,5
Jelka	78	3,8	32,1	46,1	16,7	1,3
Bor	6	0,0	33,4	33,3	33,3	0,0
Macesen	6	16,7	50,0	33,3	0,0	0,0
Ostali igl.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	113	0,0	9,7	38,9	42,6	8,8
Hrast	35	0,0	20,0	48,5	28,6	2,9
Pl. Ist.	63	4,8	27,0	39,6	23,8	4,8
Dr. tr. Ist.	108	0,0	4,6	29,6	41,7	24,1
Meh. Ist.	22	13,6	4,5	31,8	45,6	4,5
Skupaj iglavci	303	8,6	37,6	42,2	10,9	0,7
Skupaj listavci	341	1,8	12,0	36,7	37,5	12,0
Skupaj	644	5,0	24,1	39,2	25,0	6,7

Kakovost drevja v tem RGR ni najboljša. V skupnem prevladuje dobra kakovost. Iglavci po kvaliteti presegajo listavce. Med drevesnimi vrstami izkazujejo najvišjo kvaliteto macesen, smreka in jelka. Pri listavcih so najboljše kvalitete plemeniti listavci, mehki listavci, hrast. Bukev je v tem RGR v večini zadovoljive in dobre kakovosti.

Poškodovanost sestojev

Večina (95,8 %) dreves v tem RGR je nepoškodovanih. Med poškodovanimi največji delež zavzema poškodovanost debla in korenika (2,6 %), kar je v večini posledica sečnje in spravila lesa. Veje so močno poškodovane pri 1 % dreves, prekomerno osutih pa je 0,6 % dreves.



Slika 8: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovan posek je bil realiziran 73,5 %. Posek iglavcev je bil realiziran 79,5 %, posek listavcev pa 61,3 %.

Gojitvena in varstvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu kot so bila načrtovana. Zaradi prilagajanja del razmeram na terenu, pa so bila nekatera dela izvedena v večjem obsegu kot so bila načrtovana – sadnja.

Preglednica 74/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Posek				
Iglavci	m3	37.211	29.588	79,5
Listavci	m3	18.294	11.208	61,3
Skupaj	m3	55.505	40.796	73,5
Gojitvena in varstvena dela				
Priprava tal	ha	17,13	1,60	9,3
Sadnja	ha	0,50	4,07	814,0
Obžetev	ha	4,50	3,70	82,2
Nega mladja	ha	7,68	0,20	2,6
Nega gošče	ha	23,79	2,60	10,9
Nega letvenjaka	ha	89,33	3,26	3,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	130,89	11,31	8,6
Zaščita s količenjem	kos	1,00	0,8	82,5
Vzdrževanje grmišč	ha	6,40	0,10	1,6
Vzdrževanje travinj	ha	9,00	7,63	84,8
Vzdrževanje vodnih površin	dni	41,25	13,00	31,5
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,08	0,00	0,0
Priprava sestoja	ha	0,00	13,10	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	35,48	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	4,42	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	2.640,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozda v razredu ostaja približno enaka. Lesna zaloga konstantno narašča in je zaradi velikega deleža mlajših razvojnih faz (posledica vetroloma 1984) še vedno nizka (350 m³/ha). Prirastek je zelo visok (12,46 m³/ha) zato je pričakovano, da bo lesna zaloga naraščala tudi v bodoče.

Preglednica 75/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	1.008,37	103,0	75,0	178,0	2,7	2,4	5,1	1,03	0,80	1,83
1999	995,52	106,1	98,5	204,7	3,7	2,9	6,6	1,00	0,70	1,70
2009	993,75	163,0	158,9	321,9	6,20	5,14	11,34	2,98	1,13	4,11
2019	991,34	168,8	181,2	350,0	6,04	6,42	12,46	2,99	3,25	6,24

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava se v tem RGR ne spreminja bistveno. Na račun drugih vrst je za dobre 3 % narasel delež bukve.

Preglednica 76/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	47,7	9,3	2,2		13,7		7,8	19,3	
1999	39,6	10,5	1,2	0,5	14,6	5,1	5,7	17,7	5,1
2009	37,2	10,6	1,6	0,9	15,8	5,9	9,0	14,6	4,0
2019	36,7	9,4	1,2	0,9	19,6	5,4	9,2	13,8	3,8

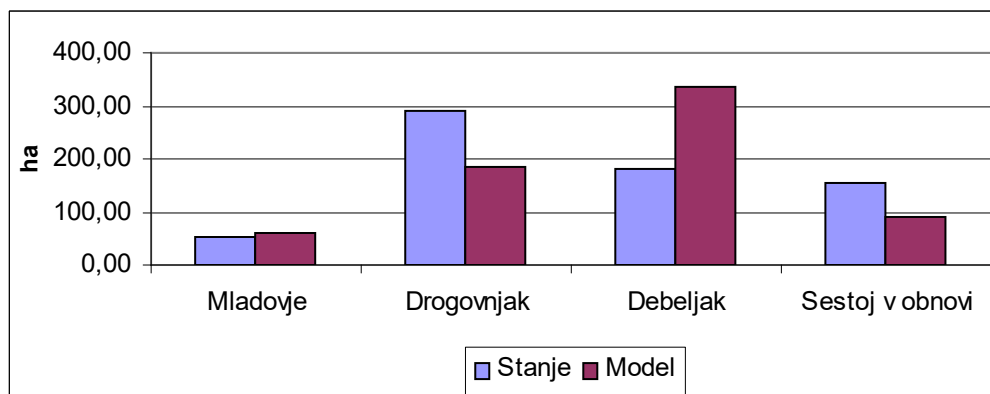
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Delež %	Modelna površina ha	%	
Mladovje	52,00	5,2	10	9,1	61,36	-1,4	-9,36
Drogovnjak	289,00	29,2	30	27,3	184,07	15,5	104,93
Debeljak	180,33	18,2	55	50,0	337,47	-23,3	-157,14
Sestoj v obnovi	153,60	15,5	15	13,6	92,04	+9,1	61,56
Enodobni skupaj	674,93	68,1			674,93		
Raznomerno (sk-gnz)	316,41	31,9		31,9	316,41		
Skupaj:	991,34	100		100	991,34		

Primerjava modelnega in dejanskega stanja razvojnih faz kaže, da je v RGR največ drogovnjakov, ki so posledica vetroloma 1984. Na drugi strani pa je prenizek delež debeljakov. Več od modelne strukture je tudi

sestojev v obnovi, vendar gre tu večinoma za presvetljene raznomerne sestoje, ki zaradi rahlega in vrzelastega sklepa spadajo v razvojno fazo sestojev v obnovi.



Slika 9: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 37 %, jelka 9,4 %, macesen 0,9 %, bor 1,2 %, bukev 19,6 %, plemeniti listavci 9,2 %, hrast 5,4 %, drugi trdi listavci 13,8 %, drugi mehki listavci 3,5 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 4,0 %, drogovnjaki 20 %, debeljaki 23,6 %, sestoji v obnovi 20,4 % in malopovršinsko raznomeri sestoji 31,9 %.

Ciljna lesna zaloga: 474 m³/ha (iglavci 230 m³/ha, listavci 244 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 550 - 600 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: zelo dobra za iglavce (B), zelo dobra za listavce (B)

Izravnalna doba: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 110 let

Pomladitvena doba: 15 let

Gozdnogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje

Obnovo bomo zaključili na 23 % površine pomlajencev. Na 31 % površine debeljakov načrtujemo začetek obnove. To so starejši debeljaki, v katerih so cilji gospodarjenja že doseženi. Redčenja v drogovnjakih so intenzivna, z intenzitetami do 28 %. Predpogoj za tako intenzivna redčenja pa je dobra negovanost sestojev v mlajših razvojnih fazah.

OBNOVA

Pomlajenci so v poprečju slabših zasnov - zasmrečeni in nevitelni. Zaradi obsežnih obstoječih površin mladovja in drogovnjakov pomlajence ohranjamo. Ko pa ocenimo, da je smotrna obnova, jo izvedemo hitro, saj so skoraj vsi pomlajenci podstojno že pomlajeni. Posamična nekvalitetna drevesa (debele bukve) puščamo do fizičnega propada (habitatna funkcija). Tudi v sklenjenih debeljakih (Ljubno) so mesta začetkov obnove ponavadi že določena. Jedra revirni gozdar širi v skladu s transportno mejo in pomladitveno ekologijo. Pri pomladitveni ekologiji poskrbimo za take pogoje, da zagotavljamo malopovršinsko mešane sestoje ciljnih drevesnih vrst.

V polsenci se ponavadi naravno pomlaja smreka, na bolj odprtih mestih pa mehki in plemeniti listavci. Sadnje skoraj ne načrtujemo. Grmovni sloj, robida in praprotni marsikje otežujeta naravno obnovo – tu je potrebna priprava tal in sestojev.

Robinijo, ki se je razširila po žledolomu puščamo, a jo v prihodnje omejujemo po površini in obliki primesi.

NEGA

Težišče je na drobnih redčenjih, s katerimi pospešujemo stabilnost in mešanost. Zaradi mešanih podlag in globokih tal je višinska rast raznih drevesnih vrst v mladosti hitra. Glavna dela v zanemarjenih velikopovršinskih letvenjaki so: sproščanje ciljnih drevesnih vrst, v smrekovih nasadih reševanje vseh listavcev, krepitev dimenzijskega razmerja pri smreki in redčenje šopov kostanja. Zaradi hitrega priraščanja je intenziteta redčenj velika. Ponekod načrtujemo v desetletju dvakratno ukrepanje. Pri negi mladovij puščamo pasove in skupine grmovja ter mehkih listavcev, ki neposredno ne ogrožajo ciljnih drevesnih vrst. Nege ne načrtujemo v letvenjaki in drogovnjaki breze, kostanja in jelše s slabimi sestojnimi zasnovami, kjer lastniki po vetrolomu niso vzpostavili niti posestnih mej. V teh primerih je najustreznejši ukrep premenilno redčenje, kjer želimo aktivirati tudi skupine podstojnega bolj perspektivnega mladja. Skupino duglazije v Grofiji, ki je stara okoli 20 let redno negujemo – odstranjujemo konkurenčne vrasle druge drevesne vrste. Tudi v skupinah robinije z zgodnjimi poseki (obročkanji) šopov dreves omogočimo avtohtonim listavcem, da popestrijo in omejijo robinijo pri širjenju.

VARSTVO

Pri smreki je povsod potreben popolni gozdni red (lubadar). Vse sadike je proti divjadi nujno treba zaščititi. Pri pregledih gozda smo pozorni na rastlinske bolezni.

Ukrepi

Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	48,2	51,8	100,0
- ciljno %	48,5	51,5	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	168,8	181,2	350,0
- ciljna (m3/ha)	230	245	475
Prirastek (m3/ha)	6,04	6,42	12,46
Možni posek (m3/ha)	29,8	32,5	62,4
Možni posek (m3/ha/leto)	2,99	3,25	6,24
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	17,7	18,0	17,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	49,5	50,7	50,1
Izravnalna doba (let)	20	20	20

Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m ³	16.630	12.995	-	-	-	-	29.625	17,7	49,5
	%	56,1	43,9	-	-	-	-	100,0		
Listavci	m ³	21.809	10.451	-	-	-	-	32.260	18,0	50,7
	%	67,6	32,4	-	-	-	-	100,0		
Skupaj	m ³	38.439	23.446	-	-	-	-	61.885	17,8	50,1
	%	62,1	37,9	-	-	-	-	100,0		

Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansk	s ponov.
Sadnja	ha	0,50	0,50
Obžetev	ha	0,50	2,50
Nega mladja	ha	0,67	0,67
Nega gošče	ha	6,54	6,54
Nega letvenjaka	ha	24,34	24,34
Nega drogovnjaka	ha	45,03	45,03
Zaščita s količenjem	ha	0,50	0,50

9.1.3 Rastiščnogojitveni razred: 3 – visokogorska bukovja – 00803

Razred visokogorska bukovja obsega 293,82 ha gozdov in se nahaja na pobočjih Begunjščice, Tolstega vrha, Kisovca in Sivore. Razred večinoma predstavlja gozdove v višinskem pasu med 800 in 1500 m, večinoma med 1200 in 1500 m. Pevladujejo južne in jugovzhodne lege. Matično podlago tvorijo karbonatni grušči (70 %), laporji in apnenci z roženci. Med talnimi tipi je največ plitvih rjavih tal in rendzin, 10 % pa je tudi globokih kislih rjavih tal. Nakloni terena so strmi, kar 61 % v povprečju. Pod 45 % naklona ima četrtno površin, ostale so strmejšje. Relief je izredno pester, jarkast in grabnast.

V rastiščnogojitvenem razredu prevladujejo zasebni gozdovi (95,6 %), državnih gozdov je 2,6 %, 1,8 % pa je gozdov lokalnih skupnosti.

Celoten RGR je uvrščen v gospodarsko kategorijo večnamenskih gozdov.

Glavni pečat razredu dajejo proizvodne funkcije, ki so na 1. stopnji poudarjene na 93,8 % gozdov v razredu, ta delež prestavlja lesno proizvodno funkcijo na 1. stopnji. Na 34,2 ha je poudarjena še lovno gospodarska funkcija (okolica zimskih krmišč za divjad).

Ekološke funkcije na 1. stopnji so prisotne na 26,4 % RGR. Največ (18,8 % RGR) je funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, katere največji delež predstavlja cona ruševca in triprstega detla na pobočju Begunjščice nad cesto Planinca-Preval. Ob vodotokih in v okolici Prevale je na 1. stopnji poudarjena hidrološka funkcija, na manjšem delu pa na najbolj strmih predelih pa tudi varovalna funkcija.

Socialne funkcije so na 1. stopnji poudarjene na 20,8 % RGR, gre za rekreacijsko in turistično funkcijo v okolici planinskih poti na južnem pobočju Dobrče, in iz Drage proti Robleki in Prevali.

V RGR se na površini 8,79 ha nahaja habitatni tip Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion).

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Razred rastiščno ni tako homogen kot ostali, vendar v grobem prevladujeta dve združbi: predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico na 44,8 % površine in alpsko bukovje s črnim telohom na 29,5 % površine. V tem RGR je na 15 % površine prisotna združba predalpsko jelovo bukovje, na 9,3 % površine predalpsko topoljubno bukovje in na 1,4 % površine preddinarsko sinarsko podgorsko bukovje.

Preglednica 81/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
55100	<i>Preddinarsko dinarsko podgorsko bukovje</i>	3,99	1,4
59200	<i>Predalpsko alpsko topoljubno bukovje</i>	27,40	9,3
63400	<i>Alpsko bukovje s črnim telohom</i>	86,79	29,5
64300	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	43,99	15,0
68300	<i>Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	131,65	44,8
Skupaj		293,82	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Dobra polovica sestojev v RGR ima raznomerno zgradbo, enomernih sestojev je 48,7 %.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 82/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	5,1	13,8	27,2	22,6	31,3	261,9	57,7	5,09	64,7
Listavci	7,0	19,5	35,7	19,5	18,3	192,3	42,3	2,78	35,3
Skupaj	5,9	16,2	30,8	21,3	25,8	454,2	100,0	7,87	100,0

Povprečna lesna zaloga znaša 454,2 m³/ha. V lesni zalogi je 57,7 % iglavcev in 42,3 % listavcev. Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih je normalna, več debelejšega drevja je v pri iglavcih. Prirastek v RGR znaša 7,87 m³/ha. Prirastek iglavcev glede na lesno zalogo znaša 1,9 %, prirastek listavcev pa 1,4 %.

Razmerje drevesnih vrst

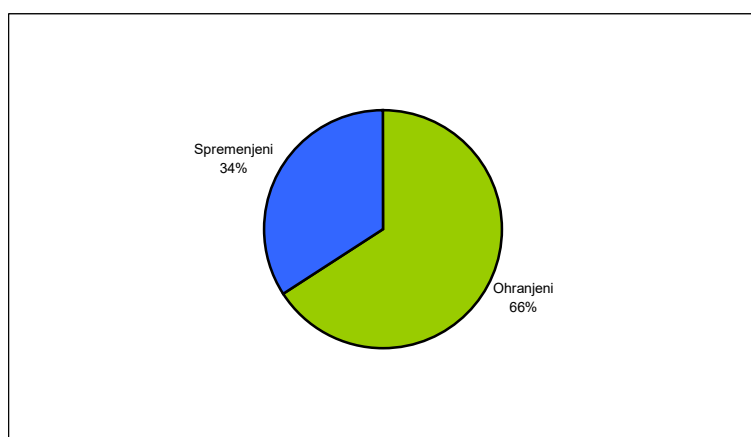
Preglednica 83/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	217,5	33,6	7,0	3,9	167,9	0,0	16,5	5,7	2,1
	%	47,8	7,4	1,5	0,9	37,0	0,0	3,6	1,3	0,5
Naravno stanje	%	44,3	0,7	1,0	7,8	43,4	0,1	1,9	0,4	0,4

Glede na lesno zalogo prevladuje smreka (47,8 %), sledi ji bukev (37 %), znaten je tudi delež jelke (7,4 %). Druge drevesne vrste so zastopane z majhnimi deleži lesne zaloge. Glede na naravno stanje je najbolj očiten primanjkljaj macesna, ki je zastopan zgolj z 0,9 %, glede na naravno stanje pa naj bi ga bilo 7,8 %.

Ohranjenost gozdov

Tudi v tem razredu večina (66 %) gozdov izkazuje ohranjeno drevesno sestavo. Gozdov s spremenjeno drevesno sestavo je 34 %. Močno spremenjenih gozdov in gozdov z izmenjano drevesno sestavo v tem RGR ne najdemo



Slika 10: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 84/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	15,51	0,0	45,1	52,2	2,7	0,0	39,8	52,6	7,6	0,0	19,4	3,2	77,4
Drogovnjak	6,20	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	18,5	81,5	0,0	67,7	32,3	0,0	0,0
Debeljak	72,41					0,0	38,3	61,7	0,0	45,4	54,6	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	48,99					4,7	35,0	57,7	2,6				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	150,71					0,0	30,1	68,1	1,8				
Skupaj:	293,82												

Malopovršinsko raznomernih sestojev je dobra polovica, enomernih sestojev je 48,7 %. Med enomernimi sestoji je največ debeljakov (24,6 %), sledijo sestoji v obnovi (16,7 %), mladovja (5,3 %) in izredno nizek delež drogovnjakov (2,1 %).

Sestojne zasnove mladovij so na skoraj polovici površin dobre, drugod pomanjkljive ali slabe. Zasnove drogovnjakov so dobre, vendar je ocena posledica majhne površine drogovnjakov.

Negovanost v tem RGR je slaba tako v mlajših, kot tudi v starejših razvojnih fazah. Negovanih sestojev praktično ni. Približno tretjina sestojev je pomanjkljivo negovana, večina pa je nenegovanih sestojev.

Kakovost drevja

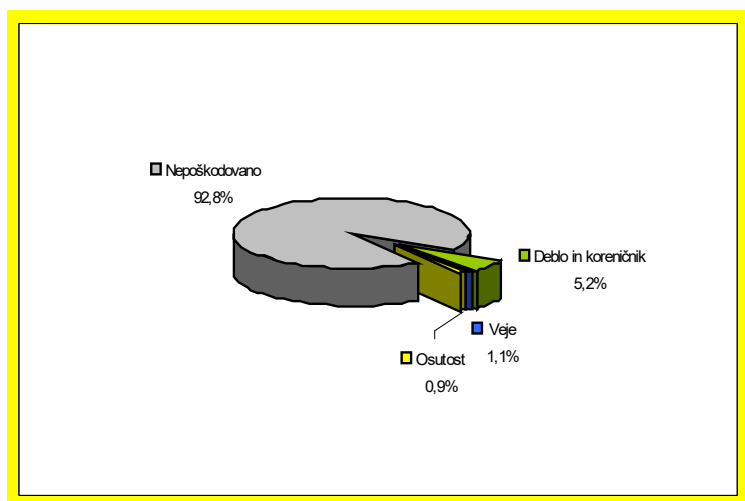
Preglednica 85 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	117	1,7	28,2	55,5	13,7	0,9
Jelka	24	0,0	8,3	70,9	20,8	0,0
Bor	11	0,0	9,1	36,4	45,4	9,1
Macesen	2	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	110	0,9	19,1	45,4	26,4	8,2
Pl. Ist.	10	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Dr. tr. Ist.	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	154	1,3	24,7	55,8	16,9	1,3
Skupaj listavci	121	0,8	18,2	45,5	28,1	7,4
Skupaj	275	1,1	21,8	51,3	21,8	4,0

Kakovost dreves je v povprečju dobra. Malenkost boljše kakovost izkazujejo iglavci.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost dreves v tem razredu je nad povprečjem enote. Huje poškodovanih je 7,2 % dreves. Največji delež poškodb predstavljajo poškodbe debla in koreninika (5,2 % dreves), krošnjo ima poškodovanih 1,1 % dreves in prekomerno osutih je 0,9 % dreves.



Slika 11: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Skupna realizacija načrtovanega poseka je v zadnjem desetletju dosegla 53,6 %. Gre za RGR kjer prevladujejo strma, slabo odprta območja kjer je gospodarjenje z gozdom oteženo, zato je realizacija nižja od načrtovane. Prav tako je tudi realizacija gojitvenih del nižja od načrtovane zaradi slabe odprtosti gozdov.

Preglednica 86/RD: Realizacija načrtovanega poseka RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m3	12.076	7.566	62,7
Listavci	m3	6.500	2.382	36,6
Skupaj	m3	18.576	9.948	53,6
Gojitvena in varstvena dela				
Priprava tal	ha	4,71	0,00	0,0
Sadnja	ha	3,22	0,84	26,1
Obžetev	ha	19,32	0,30	1,6
Nega mladja	ha	0,69	0,00	0,0
Nega gošče	ha	1,57	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	1,15	0,20	17,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,05	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	17,22	1,12	6,5
Zaščita s količenjem	kos	0,80	0,14	17,0
Vzdrževanje travinj	ha	15,00	2,55	17,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	630,00	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,67	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Lesna zaloga je v zadnjem desetletju upadla za 6 %, kar je posledica snegolomov in vetrolomov.

Prirastek se skozi desetletja ne spreminja bistveno. V naslednjem desetletju je načrtovan višji posek kot je bila običajna realizacija poseka v desetletju.

Preglednica 87/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	349,44	218	116	334	4,7	2,97	7,67	2,9	1,3	4,2
1999	297,35	244,1	159	403,1	4,5	3,2	7,6	0,8	0,1	0,9
2009	298,64	287,5	202,3	489,8	4,4	3,2	7,6	2,53	0,80	3,33
2019	293,82	265,1	192,7	457,8	5,09	2,78	7,86	5,78	3,38	9,16

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V tem RGR se deleži drevesnih vrst bistveno ne spreminjajo skozi desetletja.

Preglednica 88/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

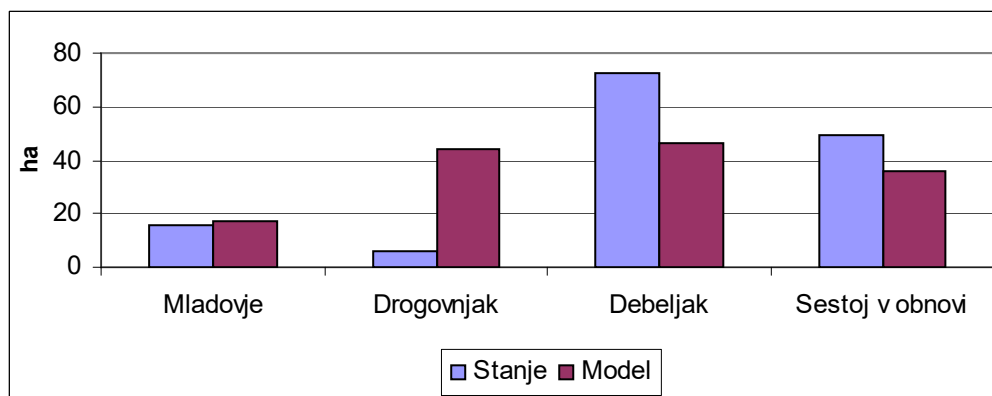
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Pl. list.	Hrast	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	50,2	9,1		2,7		32,5	4		1,5	
1999	49,3	9	1,5	0,7	0	35	3,4	0	0,7	0,3
2009	46,9	9,6	1,7	0,4	0	34	5,7	0	1	0,6
2019	48,2	7,4	1,5	0,8	0,0	36,7	3,7	0	1,2	0,5

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 89/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model		Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina		
	ha	%	let	%	ha	%	ha
Mladovje	15,51	5,3	17	12,1	17,38	-1,3	-1,87
Drogovnjak	6,20	2,1	43	30,7	43,96	-26,4	-37,76
Debeljak	72,41	24,6	45	32,1	46	18,5	26,41
Sestoj v obnovi	48,99	16,7	35	25,0	35,78	9,2	13,21
Enomerni skupaj	143,11	48,7		100	143,11		
Raznomerno (sk-gnz)	168,14	51,4		51,4	168,14		
Skupaj:	327,51	100,0		100,0	327,51		

Primerjava dejanskega z modelnim stanjem kaže na porušeno razmerje razvojnih faz v tem RGR. Na eni strani bistveno primanjkuje drogovnjakov, na drugi strani pa je delež debeljakov in sestojev v obnovi občutno previsok. Gre za specifičen RGR, ki zajema gozdove na višjih nadmorskih višinah, kjer je pomladitvena doba dolga, prehod iz razvojne faze v fazo pa zelo počasen. Poleg tega pa je delež debeljakov visok zato, ker so sestoji na terenih, ki so težko dostopni za mehanizacijo.



Slika 12: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava: smreka 47,8 %, jelka 7,4 %, bor 1,5 %, macesen 1,5 %, bukev 37 %, plemeniti listavci 3,6 %, trdi listavci 0,7 %, mehki listavci 0,5 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 10,7 %, drogovnjaki 7,7 %, debeljaki 5,2 %, sestoji v obnovi 25,1 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 51,3 %.

Ciljna lesna zaloga: 432 m³/ha (iglavci 252 m³/ha, listavci 181 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 580 – 630 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: zelo dobra za iglavce (B), dobra za listavce (C)

Izravnalna doba: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 140 let

Pomladitvena doba: 35 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje.

Zaključek obnove je načrtovan na 29 % površine pomlajencev. Na 60 % površine debeljakov je načrtovan začetek obnove. Redčenja v drogovnjakih so načrtovana z intenzitetami pod 20 %. V sestojih z malopovršinsko raznomerno zgradbo naj se skupinsko prebira, pomladek pa pospešuje v celicah z drevesi slabše kvalitete in vitalnosti.

OBNOVA

Pri postopni obnovi dosežemo pomlajanje vseh ciljnih drevesnih vrst. Za pomlajevaje so problematične večje, naenkrat nastale poseke v smeri padnice, kjer so včasih zaradi ročnega spravila poškodovani tudi zgornji talni horizonti. Ker so strmine velike in odprtost s prometnicami neenakomerna, je obvezno opredeliti pravilna sredstva ter v podrobne načrte narisati in na terenu upoštevati transportno mejo.

Obnovitvene sečnje tečejo v obliki zastornih sečenj (bukovi sestoji na zmernih nagibih), kot skupinsko prebiranje in v obliki sproščene tehnike gojenja gozdov (macesen zahteva večje poseke, bukev in jelka manjše). Na prisojnih plitvih tleh se poseke rade zaplevelijo, zato naj obnova tu poteka preko daljše pomladitvene dobe. Pod presvetljeno bukviijo se večkrat začne površinsko pomlajevati smreka, ki jo v obliki skupin vključimo v prihodnji sestoj.

NEGA

Prizadevamo si za malopovršinsko skupinsko mešanost ciljnih drevesnih vrst - nosilne so: smreka, macesen, bukev, plemeniti listavci in jelka. Sestav ciljnih drevesnih vrst je odvisen od globine tal in ekspozicije. V polosojah jarkov so to plemeniti listavci in jelka, na prisojnih plitvih tleh bukev. Nad Poljško planino je rasla do leta 1983 kar 180 cm debela jelka z lesno zalogo 27 m³. To dokazuje, da so tudi ta ekstremna rastišča sposobna na nekaterih mikrolokacijah edinstvenih dosežkov.

Strmine in nadmorske višine nam narekujejo zmerno intenziteto ukrepanja, z nadmorsko višino pa raste tudi poudarek na stabilnosti.

VARSTVO

Usmerjeno podiranje, primerna velikost sečnih enot, ustrezno pravilno sredstvo, izvedba, dolžina sortimentov in gozdni red so zagotovilo za stabilne sestoje. Pravilna sredstva in velikost posek ne smeta ogroziti ekoloških funkcij teh gozdov.

V primeru spravila z žičnicami, s trasiranjem in pogoji izvedbe poskrbimo, da ne povzročamo erozijskih žarišč. Na prisojnih pobočjih so intenzitete pospravljenih sečenj manjše, končni poseki se pomikajo od zahoda proti vzhodu, da je mladje na plitvih tleh bolj zavarovano pred direktnim sončnim sevanjem. Vlačenje lesa po tleh ne sme povzročiti erozije. Načrtujemo tudi 30 dnin za aktivno protierozijsko zaščito.

Ukrepi

Preglednica 90/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	57,9	42,1	100,0
- ciljno %	58,2	41,8	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	265,1	192,7	457,8
- ciljna (m3/ha)	252	181	432
Prirastek (m3/ha)	5,09	2,78	7,87
Možni posek (m3/ha)	57,8	33,8	91,6
Možni posek (m3/ha/leto)	5,78	3,38	9,16
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	21,8	17,5	20,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	113,6	121,6	116,4
Izravnalna doba (let)	20	20	20

Preglednica 91/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

Vrste poseka										
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	5.584	11.270	-	-	-	135	16.989	21,8	113,7
	%	32,9	66,3	-	-	-	0,8	100,0		
Listavci	m3	5.113	4.821	-	-	-	0	9.934	17,5	121,8
	%	51,5	48,5	-	-	-	0,0	100,0		
Skupaj	m3	10.697	16.091	-	-	-	135	26.923	20,0	116,6
	%	39,7	59,8	-	-	-	0,5	100,0		

Preglednica 92/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Vzdrževanje travinj	ha	2,00	20,00
Nega gošče	ha	0,05	0,05
Nega letvenjaka	ha	2,51	2,51
Nega drogovnjaka	ha	1,59	1,59
Varstvo pred erozijo	dni	30,00	30,00
Druga preventivna dela - žuželke	dni	100,00	100,00

9.1.4 Rastiščnogojitveni razred: 4 - termofilna bukovja – 00804

Razred termofilna bukovja obsega 308,38 ha gozdov in se nahaja na več delih enote (Južno pobočje Dobrče, Pleč, Sv. Petra, Draga, vzhodno od Ljubnega, okolica Praproš). Razred vključuje gozdove v višinskem pasu med 400 in 900 m. Prevladujejo južne lege, nekaj je tudi vzhodnih in zahodnih leg. Matična podlaga je pestra, prevladuje lapor (50 %), drugo pa so karbonatni grušč, mešan prod in apnenčev konglomerat. Prevladujejo srednje globoka rjava tla, plitve rendzine in kisl rjava tla. Relief je izredno pester z obilico jarkov in večjih grabnov. Povprečni naklon je 41 %.

Velika večina gozdov je v zasebni lasti – 91,8 %, 7,1 % gozdov je v državni lasti, v lasti lokalnih skupnosti pa je 1,1 % gozdov.

Celoten RGR je uvrščen v gospodarsko kategorijo večnamenskih gozdov.

V vidika funkcij so na prvem mestu proizvodne, ki na prvi stopnji zavzemajo 95,9% RGR. Poleg lesnoproizvodne funkcije je na prvi stopnji na 4,2 % RGR poudarjena še funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin, na 2,2 % RGR pa še lovnogospodarska funkcija (okolica krmišč).

Prva stopnja poudarjenosti ekoloških funkcij je izražena na 18,3 % površine RGR, od tega je slabih 5 ha hidrološke funkcije na območju vodnih zajetij v Dragi, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti pa predstavlja 16,7 % RGR, določena pa je večinoma okolici potoka Peračica.

Socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so pomembne in pokrivajo 53,4% površine RGR, (higiensko – zdravstvena 2,4 %, estetska 3,4 %, rekreacijska 46,6 %, turistična 1,1 % površine RGR in zaščitna funkcija 0,1 %). Rekreacijska funkcija je določena v okolici planinski poht na Sv. Petru in južnem pobočju Dobrče, turistična pa ob cesti v Dragi. Estetskoo funkcijo opravljajo gozdovi na Sv. Petru in zaščitno gozdovi ob potoku Lešnica.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 93/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
54200	<i>Predalpsko gradnovo belogabrovje</i>	16,62	5,4
55100	<i>Preddinarsko dinarsko podgorsko bukovje</i>	86,48	28,2
56300	<i>Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje</i>	3,20	1,0
59200	<i>Predalpsko alpsko toploljubno bukovje</i>	133,53	43,6
60100	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	6,37	2,1
62100	<i>Bazoljubno rdečeborovje</i>	6,81	2,2
63400	<i>Alpsko bukovje s črnim telohom</i>	32,42	10,6
64300	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	12,55	4,1
65100	<i>Gorsko zgornjegorsko javorovje z brestovjem</i>	0,41	0,1
71100	<i>Kisloljubno gradnovo belogabrovje</i>	0,41	0,1
73100	<i>Kisloljubno gradnovo bukovje</i>	7,87	2,6
Skupaj		306,67	100,0

Razred je rastiščno precej heterogen. Prevladuje predalpsko alpsko toploljubno bukovje (43,6 %) in preddinarsko dinarsko podgovrsko bukovje (28,2 %). Med ostalimi združbami pa je na 10,6 % površine prisotno alpsko bukovje s črnim telohom, na 5,4 % površine predalpsko gradnovo belogabrovje in na 4,1 % površine predalpsko jelovo bukovje. Ostale združbe prekrivajo le manjše površine gozda v tem RGR.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Več kot polovico (59,1 %) sestojev v tem RGR je enodobnih, pri katerih je največ (18,8 %) sestojev v obnovi, 14,7 % drogovnjakov, 14,4 % debeljakov in 11,5 % mladovij

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 94/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	6,8	16,4	26,4	24,9	25,5	172,9	57,3	4,37	49,7
Listavci	14,2	24,1	24,8	18,5	18,4	128,8	42,7	4,43	50,3
Skupaj	9,9	19,7	25,7	22,2	22,5	301,7	100,0	8,80	100,0

Lesna zaloga znaša 301,7 m³/ha. V lesni zalogi je več iglavcev (57,3 %) kot listavcev (42,7 %). Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih kaže tako v skupnem kot ločeno za iglavce in listavce normalno porazdelitev dreves. Prirastek je 8,8 m³/ha. Prirastni odstotek iglavcev je 2,5 %, listavcev pa 3,4 % na lesno zalogo.

Razmerje drevesnih vrst

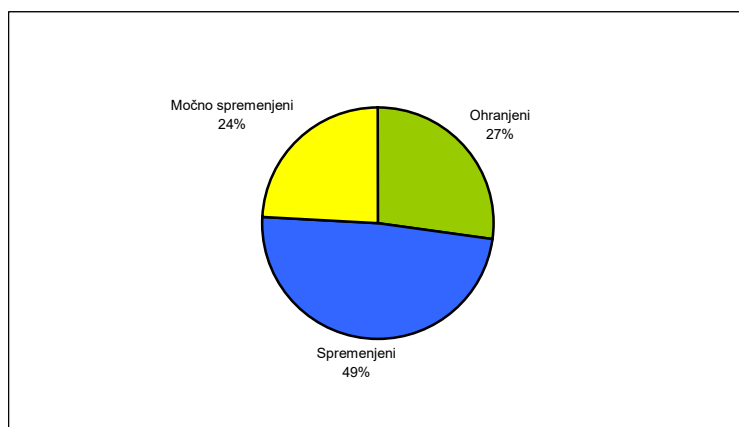
Preglednica 95/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	148,3	13,1	11,3	0,2	86,2	3,2	22,4	15,5	1,5
	%	49,0	4,4	3,8	0,1	28,6	1,1	7,4	5,1	0,5
Naravno stanje	%	30,0	1,0	2,0	10,0	35,0		12,0	10,0	

Delež iglavcev v lesni zalogi je velik, skupno predstavlja kar 57,3 %. Daleč največ je smreke, ki s svojim deležem močno presega modelno stanje. Med listavci ima največji delež bukve (28,6 %), sledijo ji plemeniti listavci (7,4 %) in ostali trdi listavci (5,1 %) med katerimi je največ belega in črnega gabra, mokovca in malega jesena

Ohranjenost gozdov

Le 27 % gozdov v tem RGR ima ohranjeno drevesno sestavo. Skoraj polovica je spremenjenih in četrтина močno spremenjenih. Predvsem gre za zasmrečenost na račun manjšega deleža bukve.



Slika 13: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 96/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	35,33	9,1	47,5	42,7	0,7	2,3	38,7	55,4	3,6	13,1	18,0	21,5	47,4
Drogovnjak	44,97	3,0	54,5	42,5	0,0	3,0	30,9	65,3	0,8	31,6	56,1	12,3	0,0
Debeljak	44,27					12,2	54,0	33,8	0,0	12,7	87,3	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	57,63					0,0	58,3	41,7	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	122,17					0,0	54,2	45,8	0,0				
Skupaj:	306,67												

Prevladujejo enomerni sestoji, malopovršinsko raznomernih sestojev je 39,8 %. Sestojne zasnove mladovij so bogate na 9,1 % površin, dobre na 47,5 % površin, na ostalih površinah so večinoma zasnove slabe. Zelo podobne so tudi zasnove drogovnjakov. Negovanost sestojev je slabša pri mladovijah in drogovnjakih kjer je večina sestojev nenegovanih ali pomanjkljivo negovanih in malenkost boljša pri debeljaki, sestojih v obnovi in raznomernih sestojih. Sklep krošenj je v mladju v večini rahel ali vrzelast, pri drogovnjakih pa nasprotno – skoraj tretjina drogovnjakov ima tesen sklep, in nekaj več kot polovica sestojev ima normalen sklep.

Kakovost drevja

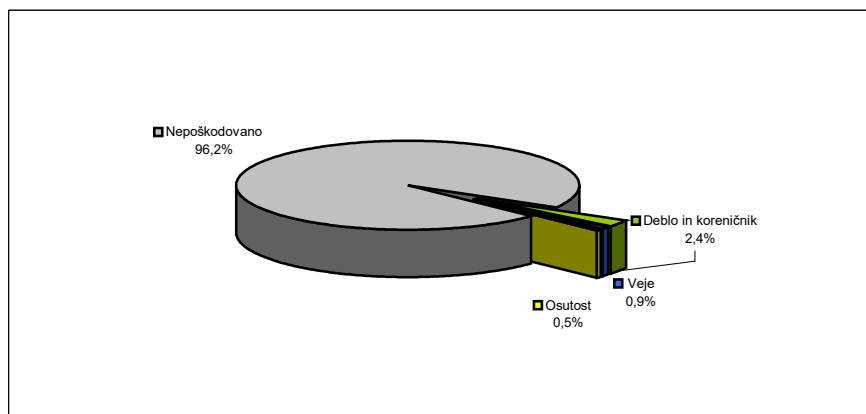
Preglednica 97 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	67	4,5	44,7	44,8	6,0	0,0
Jelka	11	0,0	0,0	63,6	36,4	0,0
Bor	8	0,0	50,0	37,5	12,5	0,0
Bukev	50	0,0	14,0	30,0	46,0	10,0
Hrast	6	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Pl. lst.	23	0,0	39,1	47,9	13,0	0,0
Dr. tr. lst.	4	0,0	25,0	0,0	75,0	0,0
Skupaj iglavci	86	3,5	39,5	46,5	10,5	0,0
Skupaj listavci	83	0,0	20,5	34,9	38,6	6,0
Skupaj	169	1,8	30,2	40,7	24,3	3,0

Prevladuje dobra kakovost drevja (54 %), njena porazdelitev po kakovostnih razredih je v splošnem simetrična. Najboljše kakovosti so plemeniti listavci, ki izkazujejo kar 37 % prav dobre kakovosti. Sledita jim jelka in bor. Smreka je večinoma dobre kakovosti, prav tako bukev. V splošnem se kakovost iglavcev in listavcev bistveno ne razlikuje, kar je iz vidika prehoda na bolj naravno drevesno sestavo ugodno, saj lahko tudi ob povečanem deležu listavcev pričakujemo, da se ekonomska vrednost gozdov ne bo zmanjšala.

Poškodovanost sestojev

V tem razredu je huje poškodovanih 3,8 % dreves. Poškodovana drevesa imajo poškodbe debla in koreninika (2,4 % dreves), poškodbe vej (0,9 % dreves) ali pa imajo osute krošnje (0,5 % dreves).



Slika 14: Delež dreves s hujo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija načrtovanega poseka je bila 131,4 %. Načrtovani posek je bil presežen zaradi nepričakovanih napadov podlubnikov. Realizacija gojitvenih in varstvenih del je bila slaba. Izvedena je bila sadnja v večjem obsegu kot je bila načrtovana, vendar gre za zelo majhne skupne površine. V manjšem obsegu kot je bilo načrtovano so bile izvedene tudi obžetve, nega letvenjaka, nega drogovnjaka, zaščite s premazi in zaščita s količenjem. Drugih varstvenih del in del za nego habitatov v zadnjem desetletju ni bilo narejenih.

Preglednica 98/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m3	10.902	14.531	133,3
Listavci	m3	2.497	3.077	123,2
Skupaj	m3	13.399	17.609	131,4
Gojitvena in varstvena dela				
Priprava tal	ha	1,46	0,00	0,0
Sadnja	ha	0,71	1,06	149,3
Obžetev	ha	4,26	0,40	9,4
Nega mladja	ha	0,57	0,00	0,0
Nega gošče	ha	2,34	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	16,26	0,25	1,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	18,02	0,20	1,1
Zaščita s premazom	ha	3,50	0,54	15,4
Zaščita s količenjem	kos	0,17	0,43	253,3
Priprava sestoja	ha	0,00	0,60	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	9,81	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	350,00	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,55	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,15	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Lesna zaloga je v zadnjem desetletju upadla. Očiten padec lesne zaloge je viden pri iglavcih, kar je posledica gradacije podlubnikov. Prirastek se je povečal kljub znižanju lesne zaloge.

Preglednica 99/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	267,1	164	60	224	3,76	1,85	5,61	2,2	0,8	3
1999	314,48	158,4	92,6	251,1	3,25	2,41	5,66	1	0,3	1,3
2009	308,38	212,1	113,0	325,1	4,13	3,02	7,15	4,71	1,00	5,71
2019	306,67	174,2	129,4	303,7	4,37	4,43	8,80	3,23	2,26	5,49

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V zadnjem desetletju je očitno upadel delež smreke v lesni zalogi, kar je posledica sanitarnih sečenj zaradi podlubnikov. Na drugi strani pa se je povečal delež bukve in plemenitih listavcev.

Preglednica 100/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

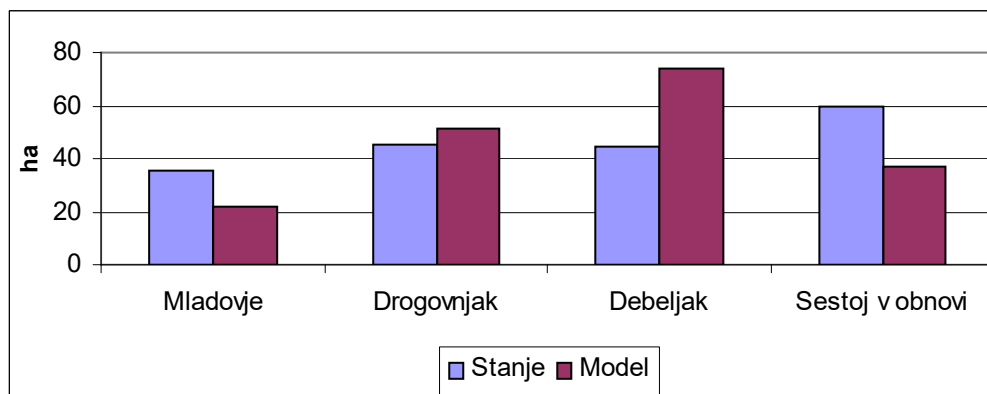
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	62,6		2,3		15,7		5,2	8,5	
1999	55,6	4,3	3,2	0,0	24,2	1,4	3,0	5,6	2,7
2009	56,0	4,9	4,3	0,0	19,5	2,1	6,6	5,7	0,9
2019	49,4	4,3	3,7	0,1	28,5	1,0	7,4	5,1	0,5

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 101/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model				
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika	
	ha	%	let	%	ha	%	ha
Mladovje	35,33	11,5	15	7,2	22,14	7,1	13,19
Drogovnjak	44,97	14,7	35	16,8	51,66	-3,6	-6,69
Debeljak	44,27	14,4	50	24,1	73,8	-16,0	-29,53
Sestoj v obnovi	59,93	18,8	25	12,0	36,9	12,5	23,03
Enodobni skupaj	184,5	60,1	125	60,1	184,5		
RAZNOMERNO (sk-gnz)	122,17	39,9		39,9	122,17		
Skupaj	306,67	100		100	306,67		

Primerjava dejanskega in modelnega stanja kaže, da je v tem RGR prevelik delež mladovij in sestojev v obnovi ter premajhen delež debeljakov.



Slika 15: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: 45 % smreka, 4,4 % jelka, 3,5 % bor, 0,4 % macesen, 30,6 % bukev, 1,1 % hrast, 8,4 % plemeniti listavci, 6,1 % trdi listavci, 0,5 % mehki listavci.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 9,4 %, drogovnjaki 20,7 %, debeljaki 19,2 %, sestoji v obnovi 10,8 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 39,8 %.

Ciljna lesna zaloga: 370 m³/ha (iglavci 197 m³/ha, listavci 173 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 500-530 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: zelo dobra za iglavce (B), zelo dobra in dobra za listavce (C, D)

Izravnalna doba: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 125 let

Pomladitvena doba: 25 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje

Na 43 % sestojev v obnovi (25,8 ha) se bo obnova zaključila in 18 % debeljakov (8 ha) se bo uvajalo v obnovo.

OBNOVA

Obnove v čistih smrekovih sestojih začnemo približno 20 let pred obnovami v sestojih z naravno sestavo drevesnih vrst. Zaradi strmin in prisojnosti so obnovitvene sečnje postopne, poseke pa manjše, da ni mladje takoj izpostavljeno neposrednemu sončnemu sevanju. Posamezna drevesa listavcev, ki so ostala nepospravljena po zadnjih ujmah pomenijo rezervo počasi razkrajajoče biomase.

Posebno pozornost zahtevajo usmerjene obnove v nevitlnih smrekovih debeljakih, kjer se v difuzni svetlobi tla močno zaplevelijo. Goličave se kar uspešno zaraščajo s plemenitimi listavci, črnim gabrom in mehki listavci.

Odprtost z vlakami je slabša, precej je ročnega spravila, zato je treba paziti pri spravilu tudi na poškodbe tal in koreninikov v okoliških sestojih.

NEGA

Pri obžetvah je poudarek na odstranjevanju močnih, ostrih trav, praproti, robide... Termofilne listavce (predvsem črni gaber) v mladovju izkoristimo, saj rastejo hitro, učvrstijo tla in delajo senco počasneje rastočim drevesnim vrstam. Odstranimo jih šele, ko postanejo konkurenti ciljnim drevesnim vrstam.

Letvenjaki na pobočju Preske in sv. Petra so dobri sestojni zasnov. Glavna vsebina ukrepov je pospeševanje plemenitih listavcev, vključevanje skupin smreke in močno rahljanje macesna.

Zaradi zimovališč divjadi puščamo čimveč grmovnih vrst in ostalih nizkih plodonosnih vrst dreves na robovih poti, pobočnih grebenih ali ob studencih. Načrtujemo tudi vzdrževanje grmišč in travinj.

VARSTVO

Pri pospravljenih sečnjah iglavcev je potreben popoln gozdni red. Na zimovališčih moramo znižati kriterije pri vrstni pestrosti in kvaliteti bodočih sestojev.

Zaradi požarne ogroženosti je potrebna izgradnja in vzdrževanje protipožarnih stez ter določitev opazovalnih točk za protipožarno stražo.

Ukrepi

Preglednica 102/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	57,4	42,6	100,0
- ciljno %	53,3	46,7	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	174,2	129,4	303,6
- ciljna (m ³ /ha)	197	173	370
Prirastek (m ³ /ha)	4,37	4,43	8,80
Možni posek (m ³ /ha)	32,2	22,6	54,9
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,23	2,26	5,49
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,5	17,5	18,1
Intenziteta m. p. prirastek (%)	73,9	51,1	62,4
Izravnalna doba (let)	20	20	20

Preglednica 103/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m3	4.110	5.791	-	-	-	-	9.901	18,5	73,8
	%	41,5	58,5	-	-	-	-	100,0		
Listavci	m3	3.584	3.357	-	-	-	-	6.941	17,5	51,1
	%	51,6	48,4	-	-	-	-	100,0		
Skupaj	m3	7.694	9.148	-	-	-	-	16.842	18,1	62,4
	%	45,7	54,3	-	-	-	-	100,0		

Preglednica 104/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Vzdrževanje grmišč	ha	0,60	6,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,30	3,00
Obžetev	ha	0,60	3,55
Nega mladja	ha	0,30	0,30
Nega gošče	ha	2,42	2,42
Nega letvenjaka	ha	11,41	11,41
Nega drogovnjaka	ha	5,42	5,42

9.1.5 Rastiščnogojitveni razred: 5 - mozaik hrastovij, gabrovij in podgorskih bukovij - 00805

Razred mozaik hrastovij, gabrovij in podgorskih bukovij obsega 437,09 ha gozdov in se nahaja večinoma v nižinskem delu enote v višinskem pasu med 400 in 600 m. Relief je pester, čeprav gre za ravninski del enote. Povprečni naklon je 21 %; nakloni nad 45 % so redki in so zastopani na manj kot 10 % površine. Matična podlaga je pestra, prevladuje apnenčev konglomerat, karbonatni prod in lapor. Tla so večinoma plitva rjava in globoka kisle rjava tla, nekaj je tudi rendzin.

Velika večina gozdov je v zasebni lasti – 90,0 %, 8,3 % gozdov je v državni lasti, v lasti lokalnih skupnosti pa je 1,7 % gozdov.

Večino gozdov v tem razredu je večnamenskih, 11,1 % gozdov pa je uvrščenih v kategorijo GPN z dovoljenimi ukrepi (učna pod Predtrški gozd).

Prva stopnja poudarjenosti ekoloških funkcij je izražena na 40,4 % površine RGR. Največ je funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti (37,8 % RGR), ki je izločena največ v okolici Peračice in Šobca. Hidrološka funkcija je določena linijsko ob vodotokih, varovalna pa na 7,4 ha nad gramoznico pod Radovljico.

Socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti pokrivajo 10,1 % razreda površine RGR. Od tega sta najboljšejši rekreacijska in turistična na območju gozdne učne poti predtrški gozd kjer je izločena tudi poučna funkcija. Zaščitno funkcijo pa opravljajo gozdovi ob železnici pod Radovljico.

Proizvodnje funkcije na 1. stopnji so poudarjene na 98,3 % RGR, toliko je lesno proizvodne funkcije na prvi stopnji poudarjenosti. Funcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin je na 1. stopnji poudarjena na 19,6 % razreda, večinoma v okolici vasi Peračice.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 105/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
51100	<i>Vrbovje s topolom</i>	1,68	0,4
52100	<i>Nižinsko črnojelševje</i>	4,09	0,9
54200	<i>Predalpsko gradnovo belogabrovje</i>	214,30	49,1
55100	<i>Preddinarsko dinarsko podgorsko bukovje</i>	24,66	5,6
59200	<i>Predalpsko alpsko toploljubno bukovje</i>	13,70	3,1
60100	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	39,85	9,1
62100	<i>Bazoljubno rdečeborovje</i>	24,40	5,6
65100	<i>Gorsko zgornjegorsko javorovje z brestovjem</i>	1,68	0,4
71100	<i>Kisloljubno gradnovo belogabrovje</i>	80,45	18,4
73100	<i>Kisloljubno gradnovo bukovje</i>	19,36	4,4
74100	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	12,92	3,0
Skupaj		437,09	100,0

Polovico RGR pokriva združba predalpsko gradnovo belogabrovje. Skoraj petino (18,4 %) pokriva združba kisloljubnega gradnovega belogabrovja. Pobočno velikojesenovje prekriva 9,1 % površine RGR, preddinarsko dinarsko podgorsko bukovje 5,6 % in bazoljubno rdečeborovje 5,6 % površine. Ostale združbe pa prekrivajo manjše deleže RGR.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Dobro polovico (54,8 %) sestojev v tem RGR je enodobnih. Največjo površino pokrivajo drogovnjaki (18,1 %), sledijo jim debeljaki (17,5 %), sestoji v obnovi (14,7 %) in najmanj je mladovij (4,5 %).

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 106/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	7,5	14,9	21,1	28,3	28,2	140,5	47,8	4,45	46,6
Listavci	14,7	25,3	25,9	22,5	11,6	153,2	52,2	5,10	53,4
Skupaj	11,3	20,3	23,6	25,3	19,5	293,7	100,0	9,55	100,0

Lesna zaloga znaša 293,7 m³/ha. V lesni zalogi je približno polovico iglavcev (47,8 %) in polovico listavcev (52,2 %). Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih kaže, da je pri iglavcih lesna zaloga porazdeljena desno asimetrično. Listavci so razvojno mlajši, kar je iz vidika usmerjanja razvoja gozdov k naravnejši drevesni sestavi ugodno. Letni prirastek znaša 9,55 m³/ha. Odstotek priraščanja na lesno zalogo znaša 3,2 % pri iglavcih in 3,3 % pri listavcih.

Razmerje drevesnih vrst

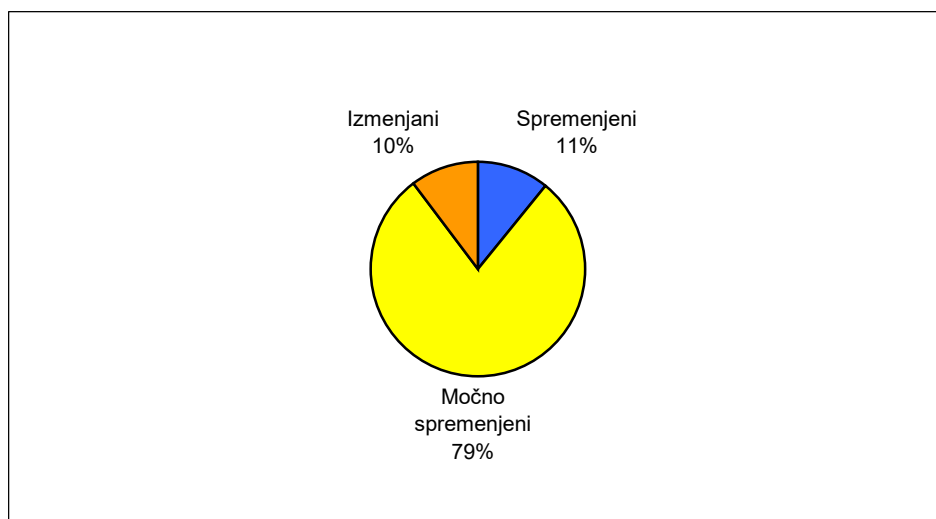
Preglednica 107/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	117,0	5,8	14,2	3,4	22,8	33,3	44,2	45,6	7,4
	%	39,8	2,0	4,8	1,2	7,8	11,4	15,0	15,5	2,5
Naravno stanje	%	20,0	1,0	10,0	3,0	21,0	10,0	15,0	20,0	0,0

Struktura lesne zaloge po drevesnih vrstah kaže, da v tem RGR največji delež v lesni zalogi zavzema smreka (39,8 %), ki s svojim deležem močno presega naravno stanje. V tem RGR je visok delež trdih listavcev (15,5 %), predvsem belega gabra. Enak modelnemu stanju (15 %) je tudi delež plemenitih listavcev. Hrasta je 11,4 % v lesni zalogi. Med drevesnimi vrstami, ki imajo dejanski delež nižji od naravnega stanja pa so bukev, bor in macesen.

Ohranjenost gozdov

V razredu prevladujejo močno spremenjeni gozdovi (79 %). Gozdov z izmenjano drevesno sestavo je 10 %. Ohranjenih gozdov v tem razredu ni.



Slika 16: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 108/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	19,54	12,4	32,9	54,7	0,0	0,0	23,8	63,7	12,5	20,0	30,7	36,1	13,2
Drogovnjak	79,07	18,2	68,7	13,1	0,0	3,9	35,1	59,9	1,1	48,4	41,3	9,6	0,7
Debeljak	76,29					21,2	65,6	13,2	0,0	17,6	82,4	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	64,11					0,0	30,8	69,2	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	198,08					1,2	42,1	56,7	0,0				
Skupaj:	437,09												

Najboljše sestojne zasnove so v drogovnjakih, kjer najdemo dobre zasnove na 68,7 % in odlične na 18,2 % površin te razvojne faze. Mladovja imajo slabše sestojne zasnove, vendar je vseeno skoraj polovica mladovij z dobrimi ali odličnimi zasnovami. Negovanost je v povprečju gledano za celoten razred solidna. Najboljša je v debeljakih, kjer je 21,2 % sestojev negovanih. V drugih razvojnih fazah je negovanost malo slabša saj je večina sestojev nenegovanih ali pomanjkljivo negovanih. Sklep krošenj je v mladovju zelo različen in le na 13,2 % površine je vrzelast. Pri drogovnjakih je skoraj polovica (48,4 %) sestojev s tesnim sklepom. Pri debeljakih pa je sklep v večini sestojev (82,4 %) normalen.

Kakovost drevja

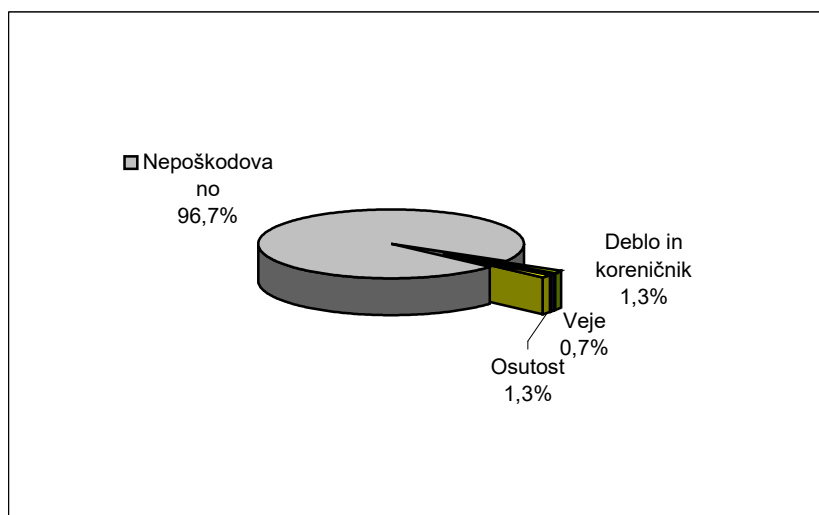
Preglednica 109 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	104	1,9	37,5	54,8	5,8	0,0
Jelka	13	0,0	53,8	30,8	15,4	0,0
Bor	18	5,6	27,8	55,5	11,1	0,0
Macesen	1	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	25	0,0	16,0	52,0	32,0	0,0
Hrast	39	0,0	20,5	38,5	35,9	5,1
Pl. Ist.	40	0,0	17,5	52,5	25,0	5,0
Dr. tr. Ist.	34	0,0	0,0	14,7	47,1	38,2
Meh. Ist.	13	0,0	7,7	69,2	15,4	7,7
Skupaj iglavci	136	2,9	37,5	52,2	7,4	0,0
Skupaj listavci	151	0,0	13,2	41,8	33,1	11,9
Skupaj	287	1,4	24,7	46,7	20,9	6,3

Kakovost drevja povprečna. V splošnem je kakovost iglavcev nekoliko boljša od listavcev. Glede na število posameznih dreves, ki jim določamo kakovost pa se je pri manjšinskih vrstah neprimerno zanašati na rezultate.

Poškodovanost sestojev

V tem razredu je huje poškodovanih 3,3 % dreves, kar je malo glede na to, da gre za lahko dostopne, fragmentirane sestoje. Deblo ali korenčnik ima poškodovanih 1,3 % dreves, prav toliko dreves ima tudi osute krošnje. Veje ima poškodovanih 0,7 % dreves.



Slika 17: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija načrtovanega poseka je bila 99,5 %. Gojitvena in varstvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu kot so bila načrtovana z izjemo obžetev, ki so bile narejene na večji površini od predvidene.

Preglednica 110/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	12.328	12.161	98,6
Listavci	m ³	4.029	4.121	102,3
Skupaj	m³	16.357	16.282	99,5
Gojitvena in varstvena dela				
Priprava tal	ha	3,08	0,00	0,0
Obžetev	ha	0,28	5,71	2.039,3
Nega mladja	ha	1,13	0,00	0,0
Nega gošče	ha	6,06	0,55	9,1
Nega letvenjaka	ha	19,23	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	21,99	0,00	0,0
Varstvo pred erozijo	dni	3,75	0,00	0,0
Zaščita s količenjem	kos	0,20	0,20	100,0
Vzdrževanje grmišč	ha	4,00	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,03	0,00	0,0
Priprava sestoja	ha	0,00	0,40	0,0
Sadnja	ha	0,00	1,04	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	35,17	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	5,13	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	1,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Skupna lesna zaloga in prirastek sta v tem RGR tudi v zadnjem desetletju narasla, saj je bil realiziran posek nižji od prirastka.

Preglednica 111/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	389,05	100	83	183	3,26	2,9	6,16	1,1	1,1	2,2
1999	492,52	107,1	111,5	218,6	2,5	2,7	5,3	1,5	1,2	2,7
2009	458,68	142,6	143,4	286,1	4	3,8	7,7	2,7	0,9	3,6
2019	437,09	140,5	153,3	293,8	4,45	5,10	9,55	2,3	2,4	4,7

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Deleži drevesnih vrst se v zadnjem desetletju niso bistveno spremenili. Tudi skozi daljše časovno obdobje se deleži drevesnih vrst v lesni zalogi ne spreminjajo.

Preglednica 112/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

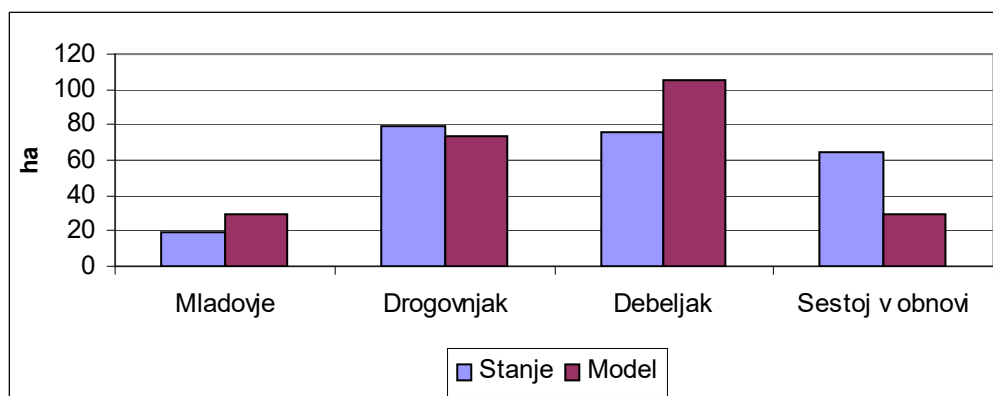
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Pl. list.	Hrast	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	44,7	2,3		8,2		6,5	15,3		23	
1999	37	3,1	7	1,9	0	5,4	4,9	13,4	20,5	6,7
2009	40,2	2,1	6,1	1,5	0	5,8	11,6	12,4	17,1	3,2
2019	39,9	2,0	4,8	1,2	0,0	7,8	11,3	15,0	15,5	2,5

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 113/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model				
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika	
	ha	%	let	%	ha	%	ha
Mladovje	19,54	4,5	15	6,8	29,88	-4,3	-10,34
Drogovnjak	79,07	18,1	37	16,9	73,69	2,3	5,38
Debeljak	76,29	17,5	53	24,2	105,56	-12,2	-29,27
Sestoj v obnovi	64,11	14,7	15	6,8	29,88	14,3	34,23
Enodobni skupaj	239,01	54,8	120	54,8	239,01		
RAZNOMERNO (sk-gnz)	198,08	45,2		45,2	198,08		
Skupaj	437,09	100,0		100,0	437,09		

Primerjava dejanskega in modelnega stanja kaže, da je stanje razvojnih faz zelo blizu modelnemu stanju. Odstopanje je zgolj pri debeljakih, ki jih je premalo in pri sestojih v obnovi, ki jih je nekaj preveč.



Slika 18: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: 39,4 % smreka, 2 % jelka, 4,8 % bor, 1,2 % macesen, 8,2 % bukev, 11,4 % hrast, 15 % plemeniti listavci, 15,5 % trdi listavci, 2,5 % mehki listavci.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 6,4 %, drogovnjaki 16,2 %, debeljaki 19,6 %, sestoji v obnovi 12,5 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 45,3 %.

Ciljna lesna zaloga: 342 m³/ha (iglavci 162 m³/ha, listavci 180 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 520 – 550 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: zelo dobra za iglavce (B), prav dobra in dobra za listavce (C, D)

Izravnalna doba: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 120 let

Pomladitvena doba: 15 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje

Na 50 % površin sestojev v obnovi se bo zaključilo obnovo in 20 % debeljakov se bo pričelo uvajati v obnovo.

OBNOVA

Proizvodna doba je zelo okviren podatek, saj je lahko alohtona smreka zrela za posek še enkrat prej kot npr graden.

V prihodnjem desetletju načrtujemo pospravilne sečnje v že obstoječih pomlajencih. Zaradi močne zapleveljenosti (leska) je učinkoviteje oblikovati nekoliko večje poseke. Če je podstojno gost grmovni sloj, je potrebna priprava tal tako za naravno, kot za umetno obnovo.

NEGA

Z vidika krajine in pospeševanja biotske raznovrstnosti je nujna tudi nega gozdnih robov in omejkov. Ohranjati je potrebno gozdne robove z grmovjem in plodonosnim ter medonosnim drevjem. Pri poseku omejkov je potrebno spoštovati načelo, da se v desetletju lahko poseka le 30% omejka enega lastnika. Pri negi gošč in letvenjakov skrbimo za oblikovanje skupinske mešanosti drevesnih vrst, pri minoritetnih (češnja, jerebika, lipa) pospešujemo tudi posamično primes. Goste skupine rahljamo, odstranjujemo od snega ali divjadi močno poškodovane osebkke. Kot konkurenti pridejo prvi na vrsto mehki listavci (breza) in termofilni listavci (mali jesen). Bor je zelo občutljiv na snegolome in zahteva zgodnje, močnejše rahljanje.

Če so bili sestoji v fazi gošče že negovani (zmes drevesnih vrst), nadaljna drobna redčenja krepijo predvsem stojnost.

V čistih smrekovih nasadih so nujna zgodnja, močna redčenja. Konkurenti so drevesa z nesimetričnimi krošnjami, z neugodnim vitkostnim razmerjem in od divjadi močno obgrizenimi debli. V teh sestojih ohranjamo in pospešujemo vse avtohtone listavce tako v zgornjem, kot v polnilnem sloju.

VARSTVO

Gozdovi so bili pred 10 leti destabilizirani zaradi koridorja za avtocesto. Naenkrat se je pojavila velika dolžina gozdnih robov, ki so slabo odporni proti snegu, vetru, sončnemu ožigu in podlubnikom.

V zasmrečenih sestojih je treba večji povdarek nameniti gozdnemu redu. Pri prvih redčenjih je potrebno iglavce prežagati na vsaj 1,5 m kose, jih zložiti na kup in pokriti z vejami. Druga redčenja zahtevajo spravilo iz gozda ali drugačno nevtraliziranje naletnega materiala.

V tem RGR je speljana tudi gozdna učna pot Predtrški gozd. V okolici te poti je še večji poudarek na pospeševanju pestrosti drevnin. Zaradi ugodnega terena in lokacije so ti gozdovi izpostavljeni raznim agresivnim posegom: neustrezne krčitve, težka tehnologija, vdiranje ostalih dejavnosti na gozdne površine (deponije). Pristojni revirni gozdar mora biti pozoren na zlorabe, Sektor za načrtovanje pa mora paziti na pojav čudnih namenskih rab.

Ukrepi

Preglednica 114/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	47,8	52,2	100,0
- ciljno %	47,4	52,6	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	140,5	153,3	293,8
- ciljna (m ³ /ha)	162	180	342
Prirastek (m ³ /ha)	4,45	5,10	9,55
Možni posek (m ³ /ha)	23,1	24,2	47,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,31	2,43	4,74
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	16,5	15,8	16,1
Intenziteta m. p. prirastek (%)	52,0	47,6	49,7
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 115/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

Vrste poseka										
Negovalni posek				Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P	
Redčenja Pomladitv. Prebiralni										
Iglavci	m ³	4.570	5.540	-	-	-	10.110	16,5	52,0	
	%	45,2	54,8	-	-	-	100,0			
Listavci	m ³	6.645	3.973	-	-	-	10.618	15,8	47,7	
	%	62,6	37,4	-	-	-	100,0			
Skupaj	m ³	11.215	9.513	-	-	-	20.728	16,1	49,7	
	%	54,1	45,9	-	-	-	100,0			

Preglednica 116/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,00	20,00
Nega mladja	ha	1,85	1,85
Nega gošče	ha	1,19	1,19
Nega letvenjaka	ha	10,26	10,26
Nega drogovnjaka	ha	10,26	10,26

9.1.6 Rastiščnogojitveni razred: 6 - mozaik borovij, ekstremnih bukovij in hrastovij - 00806

Razred obsega 243,53 ha gozdov in se nahaja v višinskem pasu med 400 in 800 m. Razred vključuje gozdove v okolici Šobca, Lesc, Hraš in Studenčic, gozdove ob reki Savi od Globokega in severno od Begunj (Draga, Jamarski vrh). Prevladujejo južne lege. Matično podlago tvorijo v ravninskem delu in terasah karbonatni prod in grušč, na strmejšem delu razreda pa mešan prod in pesek. Prevladujejo plitva tla. Od talnih tipov se pojavljajo predvsem rendzine in rjava tla. Reliefno razred lahko razdelimo v dva dela in sicer strma eksponirana rastišča in terase, ki so ponekod že na meji varovalnih gozdov in ravninski borovi gozdiči.

Velika večina gozdov je v zasebni lasti (85,7 %), 12,1 % gozdov je v državni lasti in 2,2 % v lasti lokalnih skupnosti.

Celoten RGR je uvrščen v gospodarsko kategorijo večnamenskih gozdov.

Lesno proizvodna funkcija je v tem razredu manj izražena, na 1. stopnji na le 0,64 ha. Lesnoproizvodna funkcija je poudarjena večinoma na 2. stopnji (izražena na 96,8 % površine razreda).

Prva stopnja poudarjenosti ekoloških funkcij je izražena na 50,2 % površine RGR. Večinoma gre za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti (45,9 %) na širšem območju Šobca. Hidrološka funkcija je poleg linijskih objektov ob vodotokih poudarjena na 1. stopnji še na vodovarstvenih območjih v Krpinu in v Gačah. Na 10,26 ha je na najbolj strmih brežinah ob Savi na 1. stopnji poudarjena še varovalna funkcija.

Socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti pokrivajo 29,4 % RGR. Gre za rekreacijsko in turistično funkcijo na območju Šobca in Njivic. Na 0,5ha nad železnico pod Radovljico je določena še zaščitna funkcija.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 117/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
51100	<i>Vrbovje s topolom</i>	2,12	0,9
54200	<i>Predalpsko gradnovo belogabrovje</i>	43,24	17,8
59200	<i>Predalpsko alpsko toploljubno bukovje</i>	34,95	14,4
62100	<i>Bazoljubno rdečeborovje</i>	73,75	30,2
64300	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	2,90	1,2
71100	<i>Kisloljubno gradnovo belogabrovje</i>	13,21	5,4
74100	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	73,36	30,1
Skupaj		243,53	100,0

V ta razred so združena slabša rastišča. Na tretjini RGR so bazoljubna rdečeborovja, na tretjini kisloljubna rdečeborovja. Na 17,8 % površine je predalpsko gradnovo belogabrovje, na 14,4 % površine pa predalpsko alpsko toploljubno bukovje. Ostale združbe prekrivajo le manjši delež tega RGR.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večina sestojev v razredu je enomernih (72,9 %), malopovršinsko raznomernih sestojev je 27,1 %.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 118/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	8,3	19,0	34,1	28,3	10,3	108,9	61,6	2,33	47,9
Listavci	19,5	33,3	23,7	14,2	9,3	67,9	38,4	2,53	52,1
Skupaj	12,6	24,5	30,1	22,9	9,9	176,8	100,0	4,86	100,0

Lesna zaloga znaša 176,8 m³/ha. V lesni zalogi je 61,6 % iglavcev in 38,4 % listavcev. Letni prirastek je nizek in znaša 4,86 m³/ha. Prirastni odstotek pri iglavcih znaša 2,1 %, pri listavcih pa 3,7 %.

Lesna zaloga iglavcev je po debelinskih razredih razporejena normalno, pri listavcih pa je nekoliko več tanjšega drevja.

Razmerje drevesnih vrst

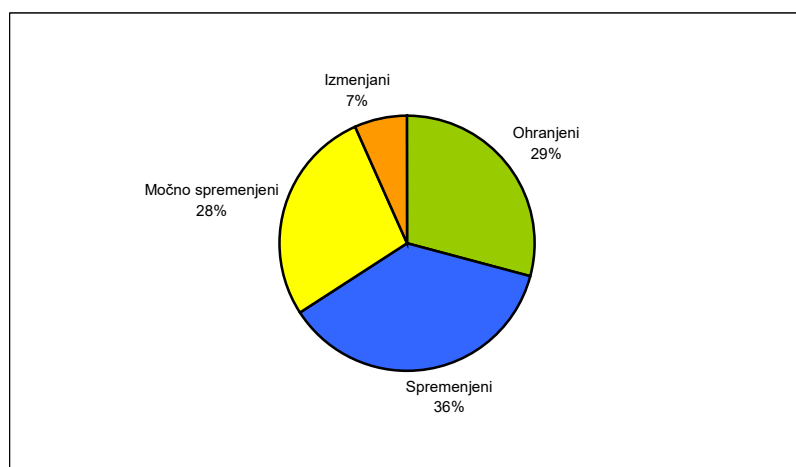
Preglednica 119/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m ³ /ha	67,6	0,4	40,9	0,0	0,0	19,6	9,9	15,0	21,6	1,8
stanje	%	38,3	0,2	23,1	0,0	0,0	11,1	5,6	8,5	12,2	1,0
Model	%	15,00		35,00			7,00	15,00	3,00	25,00	

V lesni zalogi prevladujeta smreka (38,3 %) in bor (23,1 %). Pri listavcih pa največji delež (12,2 %) v lesni zalogi predstavljajo trdi listavci (predvsem beli in črni gaber), bukev (11,1 %) in plemeniti listavci (8,5 %). Glede na modelno stanje je v tem razredu bistveno preveč smreke in premalo bora, hrastov in trdih listavcev.

Ohranjenost gozdov

Tudi v tem razredu so gozdovi zelo spremenjeni, kar je posledica bližine naselij in intenzivnega izkoriščanja v preteklosti. Ohranjenih gozdov je 29 %.



Slika 19: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 120/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	14,76	1,6	42,8	55,6	0,0	3,6	22,5	73,9	0,0	1,6	45,7	42,3	10,4
Drogovnjak	39,85	2,7	62,1	35,2	0,0	0,0	1,1	98,9	0,0	2,7	29,6	44,8	22,9
Debeljak	41,87					19,3	42,8	37,9	0,0	2,8	97,2	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	81,09					0,0	23,6	76,4	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	65,96					0,0	55,0	45,0	0,0				
Skupaj:	243,53												

Prevladujejo enomerni sestoji, malopovršinsko raznomernih sestojev je 27,1 %. Med enodobnimi je največ sestojev v obnovi (33,2 %), debeljakov (17,2 %) in drogovnjakov (16,4 %). Mladovij je 6,1 % površine.

Sestojne zasnove so v mladovjih večinoma pomanjkljive; boljše so v drogovnjakih. Večina sestojev v vseh enodobnih sestojih je negovanih. Še najboljša je negovanost v debeljakih. Sklep krošenj je v mladovjih normalen ali rahel, presenetljivo je, da je kar dve tretjini drogovnjakov z rahlim ali vrzelastim sklepom.

Kakovost drevja

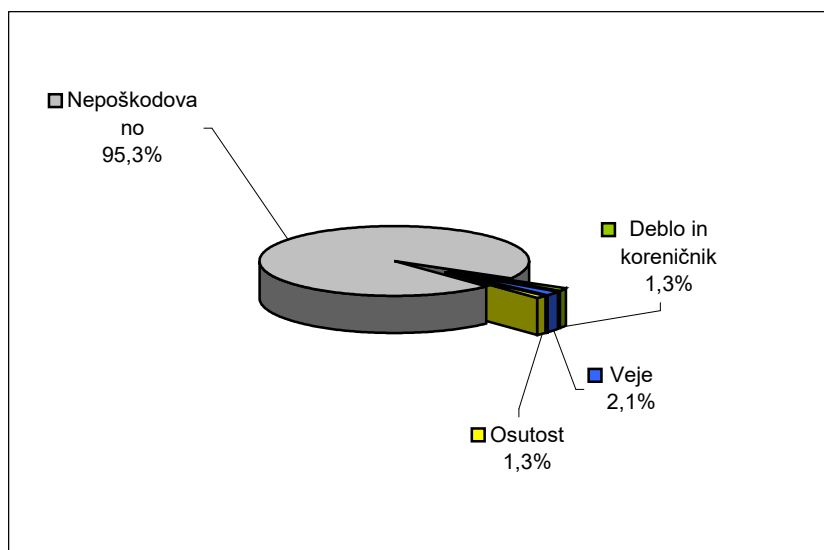
Preglednica 121 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	46	0,0	17,4	80,4	2,2	0,0
Bor	58	3,4	20,7	51,8	24,1	0,0
Bukev	5	0,0	0,0	60,0	40,0	0,0
Hrast	3	0,0	0,0	0,0	66,7	33,3
Pl. Ist.	9	0,0	0,0	55,6	22,2	22,2
Dr. tr. Ist.	4	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Meh. Ist.	6	0,0	0,0	33,3	16,7	50,0
Skupaj iglavci	104	1,9	19,2	64,5	14,4	0,0
Skupaj listavci	27	0,0	0,0	37,1	33,3	29,6
Skupaj	131	1,5	15,3	58,8	18,3	6,1

Kakovost je v tem RGR slabša od povprečja. Vseeno pa 58,8 % vseh dreves izkazuje dobro kakovost. Pri listavcih ni dreves, ki bi izkazovali odlično ali prav dobro kakovost.

Poškodovanost sestojev

V tem razredu je huje poškodovanih 4,7 % dreves. Veje ima poškodovanih 2,1 % dreves, kar je posledica žledoloma v letu 2014, ko je veliko dreves ostalo brez vrhov. Deblo ali koreničnik ima poškodovano 1,3 % dreves. Osute krošnje ima prav tako 1,3 % dreves.



Slika 20: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovan posek v RGR je bil realiziran 134,4 %. Realizacija je bila večja od načrtovane pri iglavcih (143,8 %) in nižja pri listavcih (90,3 %). Razlog za presežek so sanitarne sečnje iglavcev zaradi žledoloma in podlubnikov.

Gojitvena in varstvena dela so bila v tem RGR izvedena v manjšem obsegu od načrtovanega.

Preglednica 122/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	4.877	7.014	143,8
Listavci	m ³	1.041	940	90,3
Skupaj	m³	5.918	7.954	134,4
Gojitvena in varstvena dela				
Priprava tal	ha	0,98	0,00	0,0
Sadnja	ha	0,02	0,04	200,0
Obžetev	ha	0,10	0,00	0,0
Nega mladja	ha	1,75	0,00	0,0
Nega gošče	ha	2,91	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	3,31	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	11,44	0,70	6,1
Zaščita s količenjem	kos	0,01	0,00	0,0
Priprava sestoja	ha	0,00	0,35	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	1,02	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Lesna zaloga v tem RGR je nizka 176,8 m³/ha) in je v zadnjem desetletju upadla. Upad lesne zaloge je posledica žledoloma in gradacije podlubnikov, ki so povzročili večji obseg sanitarne sečnje. Kljub upadu lesne zaloge, pa prirastek ostaja 4,87 m³/ha.

Preglednica 123/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1989 do 2019

Leto	Pov. Ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1989	233,15	79,0	68,0	147,0	2,0	1,7	3,7	0,7	0,2	0,9
1999	260,07	105,3	62,8	168,1	1,78	1,84	3,62	0,6	0,3	0,8
2009	262,62	139,5	81,0	220,5	2,31	2,50	4,81	2,7	0,4	3,1
2019	243,53	108,9	67,9	176,8	2,33	2,53	4,87	2,4	1,2	3,6

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Deleži drevesnih vrst v lesni zalogi se relativno močno spreminjajo, vendar je to posledica majhne površine RGR, kjer se vsaka sprememba močno pozna. Delež smreke je v zadnjem desetletju narasel, delež bora pa upadel, ker je bilo zaradi žledoloma in drugih vzrokov od vsega poseka kar 54,6 % bora.

Preglednica 124/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

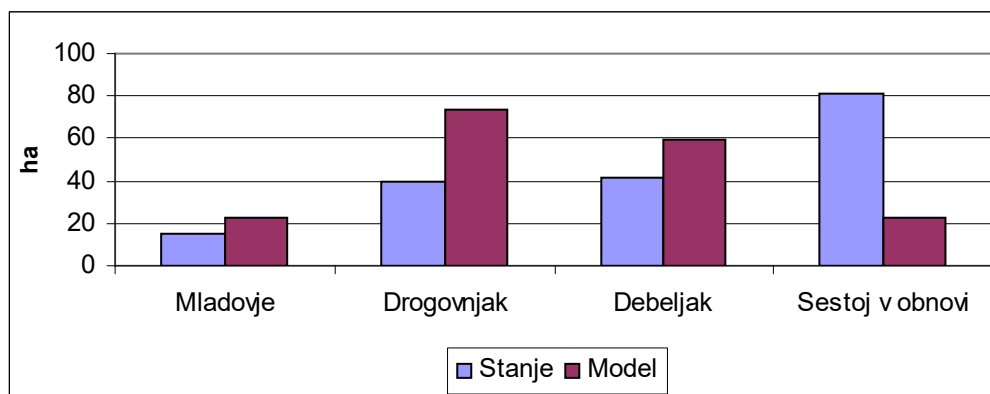
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Pl. list.	Hrast	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	22,9	3,5		51,3		7	4,6		10,7	
1999	25,3	1,8	35,6	0	0	13,1	2	5,4	5,6	11,2
2009	26,3	3	34	0	0	7,6	11,3	4,8	11,3	1,7
2019	38,3	0,2	23,1	0,0	0,0	11,1	8,5	5,6	12,2	1,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 125/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika	
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Delež %	Modelna površina ha		%	ha
Mladovje	14,76	6,1	15	9,1	22,2		-4,2	-7,44
Drogovnjak	39,85	16,4	50	30,4	73,99		-19,2	-34,14
Debeljak	41,87	17,2	40	24,3	59,19		-9,8	-17,32
Sestoj v obnovi	81,09	33,2	15	9,1	22,2		33,2	58,89
Enodobni skupaj	177,57	72,9	120	72,9	177,57			
RAZNOMERNO (sk-gnz)	65,96	27,1						
Skupaj	243,53	100,0		100	243,53			

Primerjava dejanskega in modelnega stanja kaže na precej porušeno razmerje razvojnih faz. V RGR je glede na model presežen delež sestojev v obnovi. Premajhen pa je delež mladovij, drogovnjakov in debeljakov. S povečanim obsegom končnih sečenj v sestojih v obnovi, se bo stanje počasi pričelo približevati modelni strukturi.



Slika 21: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava: 26 % smreka, 0,2 % jelka, 23,1 % bor, 11,1 % bukev, 12 % hrast, 8,5 % plemeniti listavci, 18 % trdi listavci, 1,1 % mehki listavci.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 13,3 %, drogovnjaki 28,0 %, debeljaki 11,3 %, sestoji v obnovi 20,3 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 27,1 %.

Ciljna lesna zaloga: 216 m³/ha (iglavci 107 m³/ha, listavci 110 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 440 - 480 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: prav dobra za smreko (B), dobra za bor (C), dobra za listavce C

Izravnalna doba: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 120 let

Pomladitvena doba: 15 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje.

Na površini 45 % sestojev v obnovi bomo zaključili z obnovo. Na 12 % površin debeljakov pa bomo sestoj pričeli uvajati v obnovo.

OBNOVA

Sestoji, relief in posestna struktura omogočajo le malopovršinsko obnovo. Značilnost rastišč je rahel sklep zgornjega sloja in zelo močna grmovna podrast. Za uspešno pomlajanje je zato mestoma potrebna priprava tal. Na zaravnica je naravna obnova hitra in učinkovita (veliki jesen). Na bolj strmih delih pobočij in zatravljenih površinah pa je včasih potrebna dolga pomladitvena doba, da dobimo zadovoljivo sestojno zasnov za prihodnjo generacijo.

NEGA

V borovih sestojih je treba z nego zagotavljati dovolj ravnega prostora za svetloлюбni bor. Pristop je skupinski. Na hrastovjih z nego pospešujemo potencialno zelo kvalitetne gradne, češnje, javore. V primerih, da imamo zelo heterogeno mladovje, sproščamo samo kvalitetne osebkke, nekvalitetne skupine pa pustimo naravnemu razvoju. Pristop pri negi je izrazito individualen, saj srečamo hkrati v posamični zmesi osebkke, ki bodo zreli pri 50 letih (lipa, češnja, gaber) in pri 150 letih (graden, bukev).

VARSTVO

Dela se v glavnem izvajajo v zimskem času (zmrznjena tla, manj nevarnosti erozije, ni obiskovalcev, ni klopov). Pri končnih sečnjah smrekovih sestojev je potreben popolni gozdni red.

Zaradi ugodnega terena in lokacije so ti gozdovi izpostavljeni raznim agresivnim posegom: neustrezne krčitve, težka tehnologija, vdiranje ostalih dejavnosti na gozdne površine (deponije). Pristojni gozdar mora biti pozoren na zlorabe, Sektor za načrtovanje pa mora paziti na spremembe namenskih rab v uradnih dokumentih.

Ukrepi

Preglednica 126/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	61,6	38,4	100,0
- ciljno %	49,3	50,7	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	108,9	67,9	176,8
- ciljna (m ³ /ha)	107	110	216
Prirastek (m ³ /ha)	2,33	2,53	4,86
Možni posek (m ³ /ha)	24,1	11,4	35,5
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,41	1,15	3,56
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	22,1	16,9	20,1
Intenziteta m. p. prirastek (%)	103,4	45,4	73,2
Izravnalna doba (let)	30	30	30

Preglednica 127/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							% od LZ	% od P	
		Negovalni posek				Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			Posek skupaj
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni							
Iglavci	m ³	1.010	4.859	-	-	-	-	5.869	22,1	103,4	
	%	17,2	82,8	-	-	-	-	100,0			
Listavci	m ³	1.210	1.588	-	-	-	-	2.798	16,9	45,3	
	%	43,2	56,8	-	-	-	-	100,0			
Skupaj	m ³	2.220	6.447	-	-	-	-	8.667	20,1	73,1	
	%	25,6	74,4	-	-	-	-	100,0			

Preglednica 128/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega mladja	ha	4,99	4,99
Nega gošče	ha	0,75	0,75
Nega letvenjaka	ha	1,18	1,18
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,74	1,74

9.1.7 Rastiščnogojitveni razred: 7 - varovalni gozdovi – 00807

Varovalni gozdovi obsegajo 531,03 ha in se večinoma nahajajo v goratem predelu enote na nadmorskih višinah med 800 in 1600 m. Del varovalnih gozdov je tudi v ravninskem delu enote (soteska Peračica, strme ježe savskih teras). Prevladujejo južne lege, na Dobrči severne lege. Matična podlaga je pestra, prevladujejo pa karbonatni grušči. Tla so večinoma mlada, slabo razvita ali z razvito le zgornjo humusno plastjo. Razred je večinoma prepuščen naravnemu razvoju, z ukrepanjem posegamo le lokalno, kjer to zahteva krepitev varovalne funkcije. Zaradi skromnega ukrepanja podrobneje razreda ne predstavljamo, pač pa v nadaljevanju in v prilogah prikazujemo le ključne preglednice, ki kažejo na stanje in razvoj gozdov.

Večina varovalnih gozdov je v zasebni lasti (90,4 %), državnih gozdov je 9,0 % in gozdov lokalnih skupnosti le 0,6 %

Vsi gozdovi v tem razredu so uvrščeni v kategorijo varovalnih gozdov.

V varovalnih gozdovih so ekološke funkcije poudarjene na prvi stopnji na 98,7 % površine RGR, pri tem je varovalna funkcija na 98,0 % RGR., funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je poudarjena v varovalnih gozdovih na območju Begunjsčice, Sv. Petra in Gač ter Drage na 67,1% RGR. Hidrološka funkcija na 1. stopnji je določena na vodovarstvene območju v Gačah in v Krpinu (12,0 % RGR

Socialne funkcije na prvi stopnji poudarjenosti pokrivajo 10,7 % RGR, največji delež odpade na turistično in rekreacijsko funkcijo v okolici najbolj obiskanih planinskih poti iz Drage proti Prevali in Robleku in ob Šobcu. Izločena je še zaščitna funkcija (22,1 ha), in sicer ob železnici pod Radovljico in v skalovjih nad Begunjami.

Proizvodne funkcije so v varovalnih gozdovih manj pomembne, Lesnoproizvodna funkcija je na 1. stopnji poudarjena razdrobljeno na 12,2 ha, v preostalem delu je na tretji stopnji. Lovnogospodarska funkcija je poudarjena na 1. stopnji na eni lokaciji (Gradišče) v okolici krmišča za divjad.

V RGR se nahajata habitatna tipa Ilirska bukovja (2,88 ha) in Ruševje (3,90 ha).

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 129/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
51100	<i>Vrbovje s topolom</i>	2,31	0,4
54200	<i>Predalpsko gradnovo belogabrovje</i>	13,97	2,6
55100	<i>Preddinarsko dinarsko podgorsko bukovje</i>	0,41	0,1
56300	<i>Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje</i>	22,85	4,3
59200	<i>Predalpsko alpsko toploljubno bukovje</i>	86,48	16,3
62100	<i>Bazoljubno rdečeborovje</i>	87,67	16,5
63400	<i>Alpsko bukovje s črnim telohom</i>	119,87	22,6
64300	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	84,40	15,9
67100	<i>Smrekovje na karbonatnem skalovju</i>	0,33	0,1
68300	<i>Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	70,86	13,3
70200	<i>Alpsko ruševje</i>	31,02	5,8
71100	<i>Kisloljubno gradnovo belogabrovje</i>	3,14	0,6
74100	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	7,72	1,5
Skupaj		531,03	100,0

Razred je z vidika rastišč pester, največjo površino (22,6 %) prekriva alpsko bukovje s črnim telohom. Večje deleže prekrivajo še bazoljubno rdečeborovje (16,5 %), predalpsko alpsko toploljubno bukovje (16,3 %), predalpsko jelovo bukovje (15,9 %) in predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico (13,3 %). Ostale združbe so prisotne v fragmentih.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skoraj vsi gozdovi (98,4 %) so raznomerne zgradbe, kar je za zagotavljanje varovalne funkcije tudi najbolj primerno.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 130/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	8,6	18,8	26,8	18,0	27,8	133,2	48,6	2,88	57,4
Listavci	15,4	29,7	40,5	12,5	1,9	141,0	51,4	2,14	42,6
Skupaj	12,1	24,4	33,8	15,2	14,5	274,2	100,0	5,02	100,0

Lesna zaloga in njena struktura sta ocenjeni okularno. Lesna zaloga varovalnih gozdov znaša 274,2 m³/ha. Iglavci predstavljajo 48,6 % lesne zaloge, ostalo so listavci. Struktura lesne zaloge po debelinskih razredih kaže na večji delež tanjšega drevja, kar je še posebej izrazito pri listavcih. Pri iglavcih je delež debelega drevja večji. Prirastek je za varovalne gozdove relativno visok in znaša 5,02 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 131/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m ³ /ha	97,6	4,5	25,4	5,7	59,7	1,6	4,8	67,5	7,4
stanje	%	35,5	1,6	9,3	2,1	21,8	0,6	1,8	24,6	2,7

Smreka je z 35,5 % najbolj zastopana drevesna vrsta. Od iglavcev je prisoten še macesen, ki ima znaten delež (9,3 %). Bukev je druga najpogostejša drevesna vrsta in predstavlja 21,8 % zaloge varovalnih gozdov. Razmeroma visok je delež trdih listavcev, ki znaša 24,6 % vse lesne zaloge.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 132/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	4,22	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Drogovnjak	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	2,92					0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	1,40					0,0	100,0	0,0	0,0				
RAZNOMER NO (sk-gnz)	522,49					0,0	17,2	82,8	0,0				
Skupaj:	531,03												

Prevladuje raznomen gozd, tik nad zgornjo gozdno mejo v t.im. bojni coni pa najdemo sestoje, ki imajo trajno izgled inicialne faze. Poleg raznomernih sestojev (98,4 %), je v tem RGR 8,45 ha enomernih sestojev.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V varovalnih gozdovih je bilo v preteklem desetletju 1.030 m³ načrtovanega etata. Posek je bil izveden 62,1 %. Realizacija je bila višja pri iglavcih (71,6 %) in nižja pri listavcih (27,6 %). Od negovalnih del je bilo izvedeno le vzdrževanje travinj na 2,75 ha, kar predstavlja 34,4 % načrtovane površine. Druga gojitvena in varstvena dela v tem RGR v zadnjem desetletju niso bila izvedena.

Preglednica 133/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Posek				
Iglavci	m ³	830	594	71,6
Listavci	m ³	200	55	27,6
Skupaj	m³	1.030	649	63,1
Gojitvena in varstvena dela				
Vzdrževanje travinj	ha	8,00	2,75	34,4
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	22,91	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	1,10	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	1,00	0,0

USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitvene usmeritve

Cilj je stabilen raznomen naraven gozd, ki ga gradijo zdrava, odporna drevesa in gozdni sestoji. Gozd, ki je sposoben trajnega malopovršinskega pomlajevanja in zagotavljanja poleg varovalne tudi drugih funkcij.

Načrtovani ukrepi v varovalnih gozdovih so namenjeni ohranjanju in izboljševanju ugodnega stanja v pogledu stabilnosti pobočij, hudourniških strug in plazov. Načeloma vegetacija deluje kot stabilizator pobočij, zato pospešujemo zaraščanje plazov, vegetacijo na vplivnih območjih hudournikov in višanje zgornje gozdne meje. V izjemnih primerih so za zagotavljanje stabilnih terenov potrebni poleg biomeliorativnih tudi tehnični ukrepi. V teh primerih tečejo postopki v skladu s Pravilnikom o varovalnih gozdovih.

Daljše obdobje opustitve ukrepov sečnje je razlog, da ponekod na strmih, erodibilnih pobočjih najdemo skupine težkega, zrelega drevja, ki ob deževjih ali težkem snegu pomeni tveganje za zrušitve drevja v struge ali zdrse zemljine. Najbolj pereče točke bo potrebno v obravnavanem desetletju sanirati.

Ukrepi

Preglednica 134/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

Vrste poseka										
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	761	222	-	-	-	-	983	1,3	6,4
	%	77,4	22,6	-	-	-	-	100,0		
Listavci	m ³	524	14	-	-	-	-	538	0,6	4,7
	%	97,4	2,6	-	-	-	-	100,0		
Skupaj	m ³	1.285	236	-	-	-	-	1.521	0,9	5,7
	%	84,5	15,5	-	-	-	-	100,0		

Preglednica 135/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	10,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,50	5,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,00	10,00

10 LITERATURA

- AMBROŽIČ B., 2005. Problematika izdelave načrta za gozdno posest na primeru Kralove gozdne posesti v Blejskem gozdnogospodarskem območju: diplomsko delo (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo). Ljubljana, samozal.: 58 str.
- BACHMANN P., 2003. Spremembe v gospodarjenju z gozdovi ter gospodarskem načrtovanju v Švici. V: Območni gozdnogospodarski načrti in razvojne perspektive slovenskega gozdarstva: zbornik referatov XXI. GŠD. Bončina A., (ur.). Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.: 53-64
- BONČINA A., 1994. Prebiralni dinarski gozd jelke in bukve. Strokovna in znanstvena dela 115. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive vire: 94 str.
- BONČINA A., 2000. Načrtovanje v prebiralnih gozdovih – nekatere značilnosti, dileme in predlogi.- Gozdarski vestnik, 58/2: 59-74
- BONČINA A., 2009. Urejanje gozdov: upravljanje gozdnih ekosistemov – učbenik za študente univerzitetnega študija gozdarstva. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 359 str.
- DAKSKOBLER I., KUTNAR L., ROZMAN A. 2015. Bazoljubno borovje v Sloveniji: združbe črnega in rdečega bora na karbonatni podlagi in rušja v alpskih dolinah. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije, Založba Silva Slovenica: 144 str.
- FICKO A., POLJANEC A., BONČINA A., 2005. Presoja možnosti vključevanja načrta za zasebno gozdno posest v zasnovo gozdarskega načrtovanja. V: Prihodnost gospodarjenja z zasebnimi gozdovi v Sloveniji. Winkler, I., (Ur.). (Strokovna in znanstvena dela, 123). Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 119 – 136
- GAŠPERŠIČ F., 1995. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdovi. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo: 403 str.
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Radovljica - Levi breg Save za obdobje 1989 – 1998. 1989. Bled. GG Bled
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Radovljica - Levi breg Save za obdobje 1999 – 2008. 1999. Bled. Zavod za gozdove Slovenije, OE Bled
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Radovljica - Levi breg Save za obdobje 2009 – 2018. 2009. Bled. Zavod za gozdove Slovenije, OE Bled
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Bled za obdobje 2011 – 2020. 2012. Bled. Zavod za gozdove Slovenije, OE Bled
- HOČEVAR M., KUŠAR G., 2002. Ocena prirastka lesne zaloge pri kontrolni vzorčni metodi. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije: 48 str.
- HOČEVAR M., MAUSAR R., KOVAČ M., 2000. Zdravstveno stanje gozdov v Sloveniji v letu 2000. Zbornik gozdarstva in lesarstva, 67: 119 – 157
- KADUNC, A. 2016. Prirastoslovne značilnosti robinije v Sloveniji, znanstvena razprava, Gozdarski Vestnik, 74/6: 73 – 87
- KOTAR M., 1982. Redčenje z vidika prirastoslovja in donosnosti gozdov. Gozdarski vestnik 40/5: 193 – 203
- KOTAR M., 1986. Rastne in razvojne značilnosti bukovih gozdov v Sloveniji. Gozdarski vestnik 44/6: 243 – 252
- KOTAR M., 1997. Donos gozda v primerjavi z nego gozda. Ali moramo načela nege gozda spremeniti? Gozdarski vestnik 55/3: 130 – 163
- KOTAR M., BRUS R. 1999. Naše drevesne vrste. Ljubljana, Slovenska matica: 320 str.

- Krepfl, D., 2018. Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Radovljica - Levi breg Save (2019 – 2028).- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Kranj: 32 str.
- MARKA P., 2019. Gojitvena obravnava in razvoj sestojev robinije v Spodnji Vipavski dolini: diplomsko delo (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo). Ljubljana, samozal.: 52 str.
- PAPLER-LAMPE, V., FICKO, A., POLJANEC, A., JEROVŠEK, K., ČADEŽ, P., 2004. Načrt za gozdno posest – možnost participacije gozdnih posestnikov.- V: Participacija v gozdarskem načrtovanju. Bončina A. (Ur.). Strokovna in znanstvena dela 119, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Ljubljana, s. 105 – 118.
- PETERMAN A., 2014. Presoja uspešnosti sanacije gozdov po vetrolomu leta 1984 v GGE Radovljica levi breg Save: diplomsko delo (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo). Ljubljana, samozal.: 61 str.
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Ur.l. RS št. 91/10
- Pravilnik o varstvu gozdov. Ur.l. RS št. 114/09
- Pravilnik o gozdnih prometnicah. Ur.l. RS št. 4/09
- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. 2008. Ljubljana, Oddelek za gozdnogospodarsko načrtovanje, Zavod za gozdove Slovenije: 110 str.
- SMOLE I., 1990, Gozdne združbe in rastiščnogojitveni tipi v gozdnogospodarski enoti Radovljica – levi breg Save. Fitocenološki elaborat, 280 s.
- Statistični urad Republike Slovenije. 2018. <http://www.stat.si> (15.6.2019)
- TEKALEC, B., 2016. Razvoj gozdnih sestojev po vetrolomu leta 1984 v GGE Radovljica levi breg Save, (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo). Ljubljana, samozal.: 39 str.
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Ur.l RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10
- Zakon o gozdovih. Ur. l. RS, št. 30/93, 13/98-odl.US, 56/99-ZON, 67/02, 110/02-ZOG-1, 115/06, 110/07
- Zakon o divjadi in lovu. Ur.l. RS, št. 16/04, 120/06 Odl.US; št. U-1-98/04, 17/08

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Jernej AVSENEK, univ.dipl.inž.gozd.

Damjan JAN, dipl.inž.gozd.

Lucija ODAR, mag.inž.gozd.

Andrej GARTNER, univ.dipl.inž.gozd.

Branka JERALA, univ.dipl.inž.gozd.

Blaž ČERNE, univ.dipl.inž.gozd.

Vida PAPLER-LAMPE, univ.dipl.inž.gozd.

Bojan BAJŽELJ, univ.dipl.inž.gozd.

Janez ŠEMRL, inž.geod.

Helena TOMŠIČ, univ.dipl.org.

Datum določitve osnutka: 29. 07. 2019

Podpisniki

Nosilec izdelave načrta:

Jernej AVSENEK, univ.dipl.inž.gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov

Andrej GARTNER, univ.dipl.inž.gozd.

Vodja območne enote

Andrej AVSENEK, univ.dipl.inž.gozd.

Direktor Zavoda za gozdove Slovenije

Damjan ORAŽEM, univ.dipl.inž.gozd.

12 PROSTORSKI DEL NAČRTA

KAZALO VSEBINE

Stanje in razvoj gozdnih površin

Večfunkcionalna območja

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov brez in z ukrepi

Območja gozdov

Območja za možno krčitev gozdov

Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin

Preglednica: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Preglednica: Intenzivnost gospodarjenja

Preglednica: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Preglednica: Površine gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

KAZALO KART

Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin

Karta 2A: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Karta 2B: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 46. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo

Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Karta 6A: Območja gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali

Karta 6B: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Karta 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Karta 8: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Karta 9A: Odprtost gozdov s prometnicami

Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti št.1 je v merilu 1 : 25 000 prikazana primerjava gozdnih površin preteklega gozdnogospodarskega načrta, novo določene gozdne površine, zaraščajoče površine, druga gozdna zemljišča ter v preteklem desetletju izkrčen gozd.

Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	3.540,50	100,0
1b) Novo določene površine gozdov	82,91	2,3
1c) Novo izločene gozdne površine	142,05	4,0
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	11,89	0,3
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	3481,36	98,3
Površine v zaraščanju (niso gozd)	64,48	
Druga gozdna zemljišča	25,76	

V GGE Radovljica levi breg Save se je površina gozdov zmanjšala za 1,7 %. Razlika je nastala predvsem zaradi rušja, ki se v novem načrtu uvršča v druga gozdna zemljišča. Poleg tega je maska gozda v novem načrtu izrisana tudi na podlagi lidarskega snemanja Slovenije in novih ortofoto posnetkov iz leta 2017 in je zaradi tega gozdni rob določen bolj natančno kot v preteklosti. V preteklem desetletju je bilo izkrčenega 11,89 ha gozda in sicer: za kmetijske namene 4,81 ha gozda, za rudarstvo (gramoznica) 5,55 ha, infrastrukturo 0,67 ha in za druge namene (nasipavanje terena) 0,86 ha.

Večfunkcionalna območja

Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Na karti 2a so izrisana območja, kjer so na istem območju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, funkcija varovanja naravne dediščine, funkcija varovanja kulturne dediščine, higiensko zdravstvena, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Praktično celotno površino gozdnega prostora v GGE Radovljica levi breg Save predstavljajo večfunkcionalna območja, s funkcijami, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Karta 2A: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Na karti 2b so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna), vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Območja so razvrščena v štiri kategorije:

Karta 2B: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

1.območje – s 1. stopnjo poudarjenosti sta navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena za okolje obremenjujoča socialna funkcija,

2. območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,

3. območje – z navzočo vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,

4. območje - z navzočo vsaj eno ekološko in eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo na 2. stopnji poudarjenosti.

Preglednica: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Območje	Površina ha	Delež %
1.območje	143,87	3,9
2.območje	88,55	2,4
3.območje	256,74	6,9
4.območje	539,96	14,6
Skupaj	1.029,12	27,8

Možni konflikti med različnimi funkcijami v vseh štirih kategorijah zajemajo 27,8 % gozdnega prostora. Največ gozdov v prvem območju, ki obsega 143,87 ha, je v okolici Šobca, planinskih poti na območju Drage in naprej proti Prevali in Robleku. V drugem območju (88,55 ha) so gozdovi nad planino Prevala. Tretje območje s površino 256,74 ha je določeno v okolici sv. Petra, na južnih pobočjih Dobrče, ter Planince, Poljške planina in Robleka. Četrto območje je največje, s površino 539,96 ha. Obsega Dobravo in južno do Spodnjega otoka, Ljubensko gmajno in Žalostno goro.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na karti 3 je v merilu 1 : 50 000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 46. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 37. (36) členom Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi se določi po odsekih, pri čemer se kot merilo upošteva vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota presega število 9
- 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9;
- 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6;
- 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3;
- 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov

Preglednica: Intenzivnost gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja	Površina ha	Delež (%)
1 zelo velika	216,78	6,2
2 velika	824,87	23,7
3 srednja	1781,79	51,2
4 majhna	554,83	15,9
5 brez ukrepov	103,09	3,0
Skupaj	3.481,36	100

Na 30 % površin gozdov v GGE se gospodari z zelo veliko ali veliko intenzivnostjo. S srednjo ali majhno intenzivnostjo se gospodari na 67 % površin. Brez ukrepov je 3 % gozdov, večinoma gre za varovalne gozdove.

Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na karti 4 so v merilu 1 : 50 000 prikazane površine varovalnih gozdov (Uredba o varovalnih gozdovih) in površine gozdov s posebnim namenom.

Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Preglednica: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Kategorija	Površina ha	Delež %
Večnamenski gozdovi	2.901,87	83,4
Varovalni gozdovi	531,03	15,3
GPN – ukrepi niso dovoljeni	0,00	0,0
GPN – ukrepi dovoljeni	48,46	1,4
Skupaj	3.481,36	100,0

V GGE je večina večnamenskih gozdov (83,4 %), 15,3 % je varovalnih gozdov in 1,4 % gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni.

Območja gozdov

Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Na karti 6a so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja za ohranitev prostoživečih živali (mirne cone in zimovališča).

Karta 6A: Območja gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali

Preglednica: Površine gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali

Kategorija	Površina gozda (ha)	Delež gozda (%) od vseh gozdov
Mirne cone	1.081,55	29,2
Zimovališča	344,42	9,3
Skupaj	1425,97	38,5

V GGE Radovljica levi breg Save je 38,5 % gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali. Od tega je velika večina mirnih con, površina zimovališč, predvsem za srnjad, predstavlja 9,3 % gozdov v GGE.

Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Na karti 6b so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave (Natura 2000 in EPO).

Karta 6B: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Kategorija	Površina (ha)	Delež (%)
Natura 2000	642,14	18,4
EPO	2.039,49	58,6
Površina gozdov	2.039,49	58,6

Na 18,4 % površine gozdov v GGE so območja NATURE 2000, in 58,6 % gozdov spada v ekološko pomembna območja (Karavanke, Sava od Radovljice do Kranja, Sava Bohinjka in Sava Dolinka – širše območje sotočja, Peračica).

Območja za možno krčitev gozdov

Na karti št. 8 so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja:

- kjer je krčitev gozda dovoljena,
- kjer krčitev gozda praviloma ni dopustna (gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti (50 m pas), sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (200 m pas), ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna),
- kjer krčitev gozda ni dovoljena (gozdni rezervati, varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve).

Karta 8: Območja gozdov kjer je dopustno krčenje gozdov

Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

Po kriteriju odprtosti s cestami in ob upoštevanju naravovarstvenih omejitev, prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest v GGE ni.

Karta 9b: Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest – se ne izdelava

Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

V GGE Radovljica levi breg Save prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak ni.

Karta 9c: Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak– se ne izdelava

13 PRILOGE

PRILOGE V NAČRTU

Priloga 1

Obrazec E1 Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote: LP, F2, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2 Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD, D-PGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3 Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Seznam tarif po odsekih

Seznam prirastnih nizov po RGR

Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev (Krepfl 2018)

Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev (Krepfl 2018)

Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Kriteriji in šifranti za sestavo tabele F1

Preglednica F1 – Seznam funkcijskih enot

LOČENE PRILOGE

Priloga 2

Obrazci E4 – Stanje, usmeritve in ukrepi na ravni odsekov

Priloga 3 – Kartno gradivo

Karta št. 1: Pregledna karta

Karta št. 2: Karta tipov drevesne sestave

Karta št. 3: Karta rastišč

Karta št. 4: Karta kategorij gozdov

Karta št. 5: Karta rastiščno gojitvenih razredov

Karta št. 6: Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Karta št. 7: Karta funkcij gozdov

Karta št. 8: Karta ukrepov

Karta št. 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta št. 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta št. 12: Karta požarne ogroženosti gozdov

Preglednice v prilogah

13.1.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha)

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.160,33	279,58	41,45	3.481,36
Delež (%)	90,78	8,03	1,19	100,00

Preglednica/F2: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi skupinami funkcij (v ha)

OPIS	E1S1	E1S2	E1S3	E2S1	E2S2	E2S3	E3S1	E3S2	DRUGO	SKUPAJ
P1	7,33	35,88	0,00	124,50	428,42	0,00	0,00	0,00	1.733,44	2.329,57
P2	0,00	0,00	0,00	18,49	69,07	0,00	0,00	0,00	433,99	521,55
P3	78,20	251,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	325,82	655,56
Skupaj	85,53	287,42	0,00	142,99	497,49	0,00	0,00	0,00	2.493,25	3.506,68

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m3/ha			m3/ha			% od lesne zaloge			
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
00801-1 -predalpska jelova bukovja	677,88	338,2	188,7	526,9	6,27	2,67	8,94	18,4	15,4	17,3	102,2
00802-2 -zmerno acidofilna bukovja	991,34	168,8	181,2	350,0	6,04	6,42	12,46	17,7	18,0	17,8	50,1
00803-3 -visokogorska bukovja	293,82	265,1	192,7	457,8	5,09	2,78	7,86	21,8	17,5	20,0	116,6
00804-4 -termofilna bukovja	306,67	174,2	129,4	303,7	4,37	4,43	8,80	18,5	17,5	18,1	62,4
00805-5 -mozaik hrastovij, gabrovij	388,63	137,7	157,0	294,8	4,39	5,18	9,57	16,1	15,6	15,8	48,7
00806-6 -mozaik borovij, ekstremnih	243,53	108,9	67,9	176,8	2,33	2,53	4,87	22,1	16,9	20,1	73,1
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	2.901,87	209,5	165,9	375,4	5,29	4,47	9,76	18,6	16,9	17,8	68,6
00805-5 -mozaik hrastovij, gabrovij	48,46	162,5	123,8	286,3	4,92	4,43	9,35	19,2	18,6	18,9	58,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI skupaj	48,46	162,5	123,8	286,3	4,92	4,43	9,35	19,2	18,6	18,9	58,0
00807-7 -varovalni gozdovi	531,03	147,1	159,2	306,4	2,88	2,14	5,02	1,3	0,7	1,0	5,9
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	531,03	147,1	159,2	306,4	2,88	2,14	5,02	1,3	0,7	1,0	5,9
Skupaj vsi gozdovi	3.481,36	199,4	164,3	363,7	4,92	4,12	9,03	16,7	14,5	15,7	63,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	199,14	5,7						
Drogovnjak	507,65	14,6	3,05	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	692,16	19,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	479,64	13,8	173,80	36,2	7,4	52,9	38,0	1,7
RAZNOMERNO (ps-šp)	2,30	0,1	2,07	90,0	0,0	0,0	100,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.600,47	45,9	13,21	0,8	0,0	67,2	32,8	0,0
Skupaj	3.481,36	100,0	192,13	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	199,14	7,6	45,3	46,8	0,3	2,7	36,7	56,0	4,6	10,0	28,4	23,5	38,1
Drogovnjak	507,65	18,3	63,9	17,5	0,3	9,3	33,0	55,3	2,4	27,9	59,6	10,5	2,0
Debeljak	692,16					21,2	56,5	22,3	0,0	24,8	75,2	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	479,64					2,9	42,9	53,9	0,3				
RAZNOMERNO (ps-šp)	2,30					0,0	0,0	100,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.600,47					0,4	39,2	60,1	0,3				
Skupaj	3.481,36												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	6,8	15,2	23,4	24,7	29,9	42,0	152,6
Jelka	5,4	12,7	23,1	27,1	31,7	8,4	30,6
Bor	10,2	22,9	34,9	18,5	13,5	3,4	12,3
Macesen	9,7	18,8	25,2	23,9	22,4	1,0	3,8
Ostali igl.	6,4	14,0	19,9	35,9	23,8	0,0	0,0
Bukev	8,7	20,4	33,3	22,6	15,0	24,0	87,3
Hrast	11,6	24,6	25,4	22,7	15,7	3,0	10,8
Pl. lst.	13,3	24,1	27,8	22,2	12,6	6,4	23,3
Dr. tr. lst.	14,3	26,9	34,1	15,7	9,0	9,9	35,9
Meh. lst.	16,6	30,1	26,0	18,1	9,2	1,9	7,0
Iglavci	6,8	15,4	23,9	24,6	29,3	54,8	199,4
Listavci	11,1	23,0	31,9	20,8	13,2	45,2	164,3
Skupaj	8,8	18,8	28,3	22,9	21,2	100,0	363,7

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	6,7	15,3	23,6	25,6	28,8	43,0	160,5
Jelka	5,4	12,6	23,0	27,4	31,6	9,4	35,2
Bor	9,7	22,0	31,7	21,8	14,8	2,6	9,6
Macesen	10,1	18,6	24,0	24,2	23,1	0,9	3,4
Ostali igl.	6,4	14,0	19,9	35,9	23,8	0,0	0,0
Bukev	8,3	19,5	31,6	24,0	16,6	24,4	91,3
Hrast	11,5	24,5	25,2	22,8	16,0	3,3	12,4
Pl. lst.	13,4	24,2	27,3	22,1	13,0	7,1	26,6
Dr. tr. lst.	13,6	27,6	26,1	19,5	13,2	7,5	28,1
Meh. lst.	17,6	30,2	24,7	16,9	10,6	1,8	6,8
Iglavci	6,7	15,2	23,9	25,7	28,5	55,8	208,8
Listavci	10,7	22,4	29,3	22,5	15,1	44,2	165,2
Skupaj	8,5	18,4	26,4	24,3	22,4	100,0	374,0

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,86	1,09	1,25	0,97	0,74	54,4	4,92
Listavci	1,07	1,20	1,01	0,58	0,26	45,6	4,12
Skupaj	1,93	2,29	2,26	1,55	1,00	100,0	9,04

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha) za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,94	1,18	1,28	1,08	0,80	54,2	5,28
Listavci	1,16	1,29	1,06	0,65	0,31	45,8	4,47
Skupaj	2,10	2,47	2,34	1,73	1,11	100,0	9,75

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	115.703	16,7											
Listavci	82.856	14,5											
Skupaj	198.559	15,7											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	6,16	6,16											
Obžetev	ha	6,68	37,51											
Nega mladja	ha	8,55	8,55											
Nega gošče	ha	16,28	16,28											
Nega letvenjaka	ha	55,17	55,17											
Nega ml. drogovnjaka	ha	79,79	79,79											
Varstvo pred erozijo	dni	30,00	30,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	100,00	100,00											
Zaščita s premazom	ha	1,20	6,00											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	5.000,00	5.000,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,60	16,00											
Vzdrževanje travinj	ha	2,80	28,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	4,00	40,00											

13.1.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda**Rastiščnogojitveni razred: 1 -predalpska jelova bukovja - 00801****Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	652,98	24,77	0,13	677,88
Delež (%)	96,3	3,7	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	3,7	12,3	21,7	25,7	36,6	47,1	248,1
Jelka	3,2	10,5	21,1	27,1	38,1	15,2	80,2
Bor	5,3	14,4	30,7	24,1	25,5	0,6	3,3
Macesen	4,9	12,5	22,7	26,8	33,1	1,3	6,6
Bukev	7,4	17,4	34,3	27,4	13,5	31,0	163,6
Hrast	10,4	17,5	39,9	20,5	11,7	0,1	0,3
Pl. Ist.	7,9	17,2	31,2	28,1	15,6	3,3	17,5
Dr. tr. Ist.	9,8	20,6	38,6	20,5	10,5	0,9	4,6
Meh. Ist.	26,1	35,3	20,3	13,4	4,9	0,5	2,8
Iglavci	3,6	11,9	21,7	26,0	36,8	64,2	338,2
Listavci	7,8	17,7	33,9	27,1	13,5	35,8	188,7
Skupaj	5,1	14,0	26,0	26,4	28,5	100,0	526,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,57	1,17	1,57	1,48	1,49	70,1	6,27
Listavci	0,43	0,63	0,90	0,55	0,15	29,9	2,67
Skupaj	1,00	1,80	2,47	2,03	1,64	100,0	8,94

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	308,11	45,5	369,77	54,5	0,00	0,0	0,00	0,0	677,88	100,0
Skupaj vsi gozdovi	308,11	45,5	369,77	54,5	0,00	0,0	0,00	0,0	677,88	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	20,8	6,1	26,9	14,4	14,7	29,1	35,2	20,8	56,0	21,1
30 - 49 cm	2,7	0,5	3,2	4,0	4,0	8,0	6,7	4,5	11,2	19,6
50 in več cm	0,5	0,0	0,5	0,5	0,3	0,8	1,0	0,3	1,3	4,7
Skupaj	24,0	6,6	30,6	18,9	19,0	37,9	42,9	25,6	68,5	45,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	57,78	8,5							
Drogovnjak	48,56	7,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	274,07	40,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sestoj v obnovi	72,82	10,7	25,81	35,4	3,9	65,3	28,5	2,3	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	224,65	33,1	0,90	0,4	0,0	100,0	0,0	0,0	
Skupaj:	677,88	100,0	26,71	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list	Skupaj
ha	12,16	3,38	0,49	0,17	0,00	7,79	0,12	1,62	0,34	0,64	26,71
%	45,53	12,65	1,83	0,64	0,00	29,17	0,45	6,07	1,27	2,40	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	303	3,6	29,0	51,6	14,5	1,3
Jelka	118	4,2	28,0	52,6	12,7	2,5
Bor	11	0,0	9,1	45,4	45,5	0,0
Macesen	4	25,0	50,0	0,0	25,0	0,0
Bukev	201	4,5	27,4	38,7	27,4	2,0
Pl. list.	34	0,0	20,6	55,9	23,5	0,0
Dr. tr. list.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Meh. list.	4	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Skupaj iglavci	436	3,9	28,4	51,2	14,9	1,6
Skupaj listavci	240	3,8	25,8	41,2	27,5	1,7
Skupaj	676	3,8	27,5	47,7	19,4	1,6

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,9
Veje	1,1
Osutost	0,5
Skupaj	4,5

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	34.925	25.179	72,1	54,7
Listavci	11.108	3.156	28,4	6,9
Skupaj	46.033	28.335	61,6	61,6

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	82,4	16,4	7,2
Jelka	6,0	3,0	0,5
Bor	0,1	0,5	0,0
Macesen	0,5	2,5	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	10,0	2,9	0,9
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. list.	0,7	1,6	0,1
Dr. tr. list.	0,0	0,5	0,0
Meh. list.	0,3	5,5	0,0
Skupaj iglavci	88,9	12,0	7,7
Skupaj listavci	11,1	2,7	1,0
Skupaj	100,0	8,7	8,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,7	7,7	10,9	14,3	13,0	12,0	36,9
Listavci	1,3	2,6	2,5	2,7	4,3	2,7	4,6
Skupaj	2,5	5,3	6,9	9,9	11,6	8,7	41,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	54,0	16,1	2,4		22,3	-	4,1	-	-
1999	49,6	15,5	1,7	0,9	27,6	0,2	3,4	0,6	0,5
2009	43,7	17,4	1,6	1,8	30,2	0,1	3,9	0,7	0,6
2019	47,1	15,2	0,6	1,3	31,0	0,1	3,3	0,9	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	42.189	18,4											
Listavci	19.745	15,4											
Skupaj	61.934	17,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	5,66	5,66											
Obžetev	ha	5,58	31,46											
Nega mladja	ha	0,74	0,74											
Nega gošče	ha	5,33	5,33											
Nega letvenjaka	ha	5,47	5,47											
Nega ml. drogovnjaka	ha	15,75	15,75											
Zaščita s premazom	ha	1,20	6,00											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	4.000,00	4.000,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,00	1,00											

Rastičnogojitveni razred: 2 -zmerno acidofilna bukovja – 00802**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	863,25	111,88	16,21	991,34
Delež (%)	87,1	11,3	1,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	11,5	20,2	24,1	25,2	19,0	36,7	128,3
Jelka	8,9	15,8	24,3	28,7	22,3	9,4	33,0
Bor	14,0	21,2	23,5	23,0	18,3	1,2	4,3
Macesen	20,5	29,9	26,0	15,5	8,1	0,9	3,0
Ostali igl.	6,4	14,0	19,9	35,9	23,8	0,0	0,1
Bukev	8,7	21,3	27,0	23,8	19,2	19,6	68,5
Hrast	9,7	22,4	25,4	23,2	19,3	5,4	18,7
Pl. Ist.	12,1	25,6	26,9	22,1	13,3	9,2	32,1
Dr. tr. Ist.	11,9	26,9	26,3	20,0	14,9	13,8	48,5
Meh. Ist.	15,5	28,8	25,4	17,9	12,4	3,8	13,5
Iglavci	11,2	19,6	24,1	25,7	19,4	48,2	168,8
Listavci	10,8	24,2	26,5	22,0	16,5	51,8	181,2
Skupaj	11,0	22,0	25,3	23,8	17,9	100,0	350,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	1,52	1,53	1,33	1,10	0,57	48,5	6,04
Listavci	1,61	1,98	1,46	0,91	0,46	51,5	6,42
Skupaj	3,13	3,51	2,79	2,01	1,03	100,0	12,46

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	55,17	5,6	936,17	94,4	0,00	0,0	0,00	0,0	991,34	100,0
Skupaj vsi gozdovi	55,17	5,6	936,17	94,4	0,00	0,0	0,00	0,0	991,34	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	6,0	16,2	22,2	5,0	10,6	15,6	11,0	26,8	37,8	13,7
30 - 49 cm	0,3	0,7	1,0	0,2	0,5	0,7	0,5	1,2	1,7	2,9
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	6,3	16,9	23,2	5,2	11,1	16,3	11,5	28,0	39,5	16,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	52,00	5,2							
Drogovnjak	289,00	29,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	180,33	18,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sestoj v obnovi	153,60	15,5	61,06	39,8	18,5	66,5	13,8	1,2	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	316,41	31,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj:	991,34	100,0	61,06	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	19,72	2,08	0,23	25,71	1,16	4,89	5,43	1,84	61,06
%	32,30	3,41	0,38	42,11	1,90	8,01	8,89	3,01	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	212	10,4	39,6	41,0	8,5	0,5
Jelka	78	3,8	32,1	46,1	16,7	1,3
Bor	6	0,0	33,4	33,3	33,3	0,0
Macesen	6	16,7	50,0	33,3	0,0	0,0
Ostali igl.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	113	0,0	9,7	38,9	42,6	8,8
Hrast	35	0,0	20,0	48,5	28,6	2,9
Pl. list.	63	4,8	27,0	39,6	23,8	4,8
Dr. tr. list.	108	0,0	4,6	29,6	41,7	24,1
Meh. list.	22	13,6	4,5	31,8	45,6	4,5
Skupaj iglavci	303	8,6	37,6	42,2	10,9	0,7
Skupaj listavci	341	1,8	12,0	36,7	37,5	12,0
Skupaj	644	5,0	24,1	39,2	25,0	6,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,6
Veje	1,0
Osutost	0,6
Skupaj	4,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	37.211	29.588	79,5	53,3
Listavci	18.294	11.208	61,3	20,2
Skupaj	55.505	40.796	73,5	73,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	64,3	22,0	8,2
Jelka	5,4	6,5	0,7
Bor	2,3	18,7	0,3
Macesen	0,5	7,4	0,1
Ostali igl.	0,0	0,1	0,0
Bukev	10,5	8,5	1,3
Hrast	2,5	5,4	0,3
Pl. list.	2,5	3,5	0,3
Dr. tr. list.	6,6	5,8	0,8
Meh. list.	5,4	17,0	0,7
Skupaj iglavci	72,5	18,3	9,2
Skupaj listavci	27,5	7,1	3,5
Skupaj	100,0	12,8	12,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	15,1	16,8	17,6	15,3	25,4	18,3	29,8
Listavci	6,9	6,4	7,2	6,2	8,8	7,1	11,3
Skupaj	11,1	11,3	12,2	11,1	17,4	12,8	41,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Pl.list.	Hrast	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	47,7	9,3	2,2	-	13,7	7,8	-	19,3	-	-
1999	39,6	10,5	1,2	0,5	0,0	14,6	5,1	5,7	17,7	5,1
2009	37,2	10,6	1,6	0,9	0,4	15,8	5,9	9,0	14,6	4,0
2019	36,7	9,4	1,2	0,9	0,0	19,6	5,4	9,2	13,8	3,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	29.634	17,7											
Listavci	32.260	18,0											
Skupaj	61.894	17,8											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	0,50	0,50											
Obžetev	ha	0,50	2,50											
Nega mladja	ha	0,67	0,67											
Nega gošče	ha	6,54	6,54											
Nega letvenjaka	ha	24,34	24,34											
Nega ml. drogovnjaka	ha	45,03	45,03											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.000,00	1.000,00											

Rastičnogojitveni razred: 3 – visokogorska bukovja - 00803**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	280,74	7,78	5,30	293,82
Delež (%)	95,6	2,6	1,8	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	4,9	12,9	26,2	22,6	33,4	48,2	220,3
Jelka	5,1	12,6	25,8	25,1	31,4	7,4	33,9
Bor	7,4	34,9	46,4	6,5	4,8	1,5	7,0
Macesen	8,2	22,8	36,1	15,5	17,4	0,8	3,9
Bukev	6,6	19,1	36,3	19,6	18,4	36,7	167,9
Pl. lst.	8,7	18,9	31,7	19,1	21,6	3,7	16,9
Dr. tr. lst.	10,5	30,1	33,1	17,7	8,6	1,2	5,7
Meh. lst.	12,3	25,3	37,0	19,5	5,9	0,5	2,2
Iglavci	5,0	13,6	26,9	22,4	32,1	57,9	265,1
Listavci	7,0	19,5	35,7	19,5	18,3	42,1	192,7
Skupaj	5,9	16,1	31,2	21,2	25,6	100,0	457,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,56	0,98	1,45	0,99	1,11	64,7	5,09
Listavci	0,30	0,58	0,96	0,51	0,42	35,3	2,78
Skupaj	0,86	1,56	2,41	1,50	1,53	100,0	7,87

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	193,09	65,7	100,73	34,3	0,00	0,0	0,00	0,0	293,82	100,0
Skupaj vsi gozdovi	193,09	65,7	100,73	34,3	0,00	0,0	0,00	0,0	293,82	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	21,3	8,1	29,4	16,3	12,5	28,8	37,6	20,6	58,2	20,9
30 - 49 cm	1,3	0,0	1,3	1,9	0,6	2,5	3,2	0,6	3,8	6,4
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	22,6	8,1	30,7	18,2	13,1	31,3	40,8	21,2	62,0	27,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	15,51	5,3						
Drogovnjak	6,20	2,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	72,41	24,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	48,99	16,7	21,32	43,5	1,5	50,7	47,1	0,7
RAZNOMERNO (sk-gnz)	150,71	51,3	1,95	1,3	0,0	71,8	28,2	0,0
Skupaj:	293,82	100,0	23,27	7,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	13,64	1,30	0,16	0,33	6,73	0,64	0,27	0,20	23,27
%	58,62	5,59	0,69	1,42	28,92	2,75	1,16	0,86	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	117	1,7	28,2	55,5	13,7	0,9
Jelka	24	0,0	8,3	70,9	20,8	0,0
Bor	11	0,0	9,1	36,4	45,4	9,1
Macesen	2	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	110	0,9	19,1	45,4	26,4	8,2
Pl. lst.	10	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Dr. tr. lst.	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	154	1,3	24,7	55,8	16,9	1,3
Skupaj listavci	121	0,8	18,2	45,5	28,1	7,4
Skupaj	275	1,1	21,8	51,3	21,8	4,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	5,2
Veje	1,1
Osutost	0,9
Skupaj	7,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	12.076	7.566	62,7	40,7
Listavci	6.500	2.382	36,6	12,8
Skupaj	18.576	9.948	53,6	53,6

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	72,7	10,5	4,9
Jelka	2,5	1,8	0,2
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,9	13,7	0,1
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	22,5	4,5	1,5
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. list.	0,9	1,1	0,1
Dr. tr. list.	0,4	2,6	0,0
Meh. list.	0,1	1,7	0,0
Skupaj iglavci	76,1	8,8	5,2
Skupaj listavci	23,9	3,9	1,6
Skupaj	100,0	6,8	6,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,2	5,7	7,5	11,4	9,7	8,8	25,3
Listavci	2,3	5,2	3,9	4,3	3,1	3,9	8,0
Skupaj	2,3	5,4	5,7	9,0	7,9	6,8	33,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	50,2	9,1	2,7		32,5	4,0	1,5	-
1999	49,4	9,0	1,5	0,7	35,0	3,4	0,7	0,3
2009	47,0	9,6	1,7	0,4	34,0	5,7	1,0	0,6
2019	48,2	7,4	1,5	0,8	36,7	3,7	1,2	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	16.989	21,8											
Listavci	9.934	17,5											
Skupaj	26.923	20,0											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega gošče	ha	0,05	0,05											
Nega letvenjaka	ha	2,51	2,51											
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,59	1,59											
Varstvo pred erozijo	dni	30,00	30,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	100,00	100,00											
Vzdrževanje travinj	ha	2,00	2,00											

Rastičnogojitveni razred: 4 - termofilna bukovja - 00804**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	281,26	21,89	3,52	306,67
Delež (%)	91,8	7,1	1,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,4	15,8	25,6	25,1	27,1	49,4	149,6
Jelka	7,1	14,7	32,1	22,0	24,1	4,3	13,1
Bor	10,4	24,4	26,6	22,4	16,2	3,7	11,3
Macesen	6,8	15,4	33,0	44,8	0,0	0,1	0,2
Bukev	11,0	21,7	25,9	20,6	20,8	28,5	86,7
Hrast	14,3	28,0	22,8	13,7	21,2	1,0	3,2
Pl. lst.	19,2	26,8	24,5	14,3	15,2	7,4	22,5
Dr. tr. lst.	22,4	31,6	22,5	13,7	9,8	5,1	15,5
Meh. lst.	31,5	37,1	18,6	11,7	1,1	0,5	1,5
Iglavci	6,7	16,3	27,0	24,7	25,3	57,4	174,3
Listavci	14,1	24,0	25,2	18,4	18,3	42,6	129,4
Skupaj	9,9	19,6	26,2	22,0	22,3	100,0	303,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,79	1,01	1,21	0,86	0,50	49,7	4,37
Listavci	1,44	1,33	0,83	0,49	0,35	50,3	4,43
Skupaj:	2,23	2,34	2,04	1,35	0,85	100,0	8,80

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	83,18	27,1	149,12	48,6	74,37	24,3	0,00	0,0	306,67	100,0
Skupaj vsi gozdovi	83,18	27,1	149,12	48,6	74,37	24,3	0,00	0,0	306,67	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	11,5	6,1	17,6	5,5	3,6	9,1	17,0	9,7	26,7	9,6
30 - 49 cm	2,4	1,2	3,6	0,6	0,6	1,2	3,0	1,8	4,8	8,1
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	13,9	7,3	21,2	6,1	4,2	10,3	20,0	11,5	31,5	17,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	35,33	11,5						
Drogovnjak	44,97	14,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	44,27	14,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	57,63	18,8	23,58	40,9	0,0	52,5	47,5	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	2,30	0,8	2,07	90,0	0,0	0,0	100,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	122,17	39,8	0,47	0,4	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj	306,67	100,0	26,12	8,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	6,30	0,09	0,55	0,00	8,11	0,01	5,25	5,70	0,11	26,12
%	24,12	0,34	2,11	0,00	31,05	0,04	20,10	21,82	0,42	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	67	4,5	44,7	44,8	6,0	0,0
Jelka	11	0,0	0,0	63,6	36,4	0,0
Bor	8	0,0	50,0	37,5	12,5	0,0
Bukev	50	0,0	14,0	30,0	46,0	10,0
Hrast	6	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Pl. list.	23	0,0	39,1	47,9	13,0	0,0
Dr. tr. list.	4	0,0	25,0	0,0	75,0	0,0
Skupaj iglavci	86	3,5	39,5	46,5	10,5	0,0
Skupaj listavci	83	0,0	20,5	34,9	38,6	6,0
Skupaj	169	1,8	30,2	40,7	24,3	3,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,4
Veje	0,9
Osutost	0,5
Skupaj	3,8

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	10.902	14.531	133,3	108,5
Listavci	2.497	3.077	123,2	23,0
Skupaj	13.399	17.609	131,4	131,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	76,9	24,0	13,5
Jelka	1,4	5,2	0,3
Bor	4,3	17,5	0,8
Macesen	0,1	161,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	11,6	10,5	2,0
Hrast	0,7	6,3	0,1
Pl. list.	1,7	4,6	0,3
Dr. tr. list.	1,8	5,7	0,3
Meh. list.	1,5	30,9	0,3
Skupaj iglavci	82,5	22,2	14,5
Skupaj listavci	17,5	8,8	3,1
Skupaj	100,0	17,6	17,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	11,5	16,0	20,9	24,9	26,1	22,2	47,1
Listavci	5,4	7,7	10,1	8,4	11,3	8,8	10,0
Skupaj	8,0	12,3	17,1	19,9	22,3	17,6	57,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	62,6	5,7	2,3		15,7	-	5,2	8,5	-
1999	55,6	4,3	3,2	0,0	24,2	1,4	3,0	5,6	2,7
2009	56,0	4,9	4,3	0,0	19,5	2,1	6,6	5,7	0,9
2019	49,4	4,3	3,7	0,1	28,5	1,0	7,4	5,1	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	9.901	18,5											
Listavci	6.941	17,5											
Skupaj	16.842	18,1											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Obžetev	ha	0,60	3,55											
Nega mladja	ha	0,30	0,30											
Nega gošče	ha	2,42	2,42											
Nega letvenjaka	ha	11,41	11,41											
Nega ml. drogovnjaka	ha	5,42	5,42											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,60	6,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,30	3,00											

Rastičnogojitveni razred: 5 – mozaik hrastovij, gabrovij in podgorskih bukovij - 00805**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	393,38	36,17	7,54	437,09
Delež (%)	90,0	8,3	1,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,3	14,7	20,3	28,7	29,0	39,9	117,0
Jelka	7,2	13,1	19,7	34,5	25,5	2,0	5,8
Bor	9,7	18,4	30,6	19,5	21,8	4,8	14,2
Macesen	6,5	10,8	14,2	39,8	28,7	1,2	3,4
Bukev	15,1	24,6	27,6	20,4	12,3	7,8	22,8
Hrast	11,9	25,2	25,4	24,3	13,2	11,3	33,3
Pl. Ist.	16,8	24,1	26,7	23,2	9,2	15,0	44,2
Dr. tr. Ist.	14,2	25,9	25,0	22,3	12,6	15,5	45,6
Meh. Ist.	17,6	32,5	22,9	16,9	10,1	2,5	7,5
Iglavci	7,5	14,9	21,1	28,3	28,2	47,8	140,5
Listavci	14,7	25,3	25,9	22,5	11,6	52,2	153,3
Skupaj	11,3	20,3	23,6	25,3	19,5	100,0	293,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,90	1,00	0,95	0,98	0,61	46,6	4,45
Listavci	1,68	1,47	1,05	0,67	0,23	53,4	5,10
Skupaj:	2,58	2,47	2,00	1,65	0,84	100,0	9,55

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	46,96	12,1	296,74	76,3	44,93	11,6	388,63	88,9
Gpn, ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	0,00	0,0	48,46	100,0	0,00	0,0	48,46	11,1
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	46,96	10,7	345,20	79,0	44,93	10,3	437,09	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m³/ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 - 29 cm	7,0	18,2	25,2	8,2	12,6	20,8	15,2	30,8	46,0	16,0
30 - 49 cm	1,9	1,1	3,0	1,1	0,0	1,1	3,0	1,1	4,1	6,9
50 in več cm	0,4	0,0	0,4	0,0	0,4	0,4	0,4	0,4	0,8	2,4
Skupaj	9,3	19,3	28,6	9,3	13,0	22,3	18,6	32,3	50,9	25,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	19,54	4,5						
Drogovnjak	79,07	18,1	3,05	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	76,29	17,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	64,11	14,7	13,87	21,6	1,4	64,3	33,6	0,7
RAZNOMERNO (sk-gnz)	198,08	45,2	1,27	0,6	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj:	437,09	100,0	18,19	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	3,18	0,20	1,86	2,91	1,13	5,01	3,24	0,66	18,19
%	17,48	1,10	10,23	16,00	6,21	27,54	17,81	3,63	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlíčna	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	104	1,9	37,5	54,8	5,8	0,0
Jelka	13	0,0	53,8	30,8	15,4	0,0
Bor	18	5,6	27,8	55,5	11,1	0,0
Macesen	1	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	25	0,0	16,0	52,0	32,0	0,0
Hrast	39	0,0	20,5	38,5	35,9	5,1
Pl. list.	40	0,0	17,5	52,5	25,0	5,0
Dr. tr. list.	34	0,0	0,0	14,7	47,1	38,2
Meh. list.	13	0,0	7,7	69,2	15,4	7,7
Skupaj iglavci	136	2,9	37,5	52,2	7,4	0,0
Skupaj listavci	151	0,0	13,2	41,8	33,1	11,9
Skupaj	287	1,4	24,7	46,7	20,9	6,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,3
Veje	0,7
Osutost	1,3
Skupaj	3,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	12.328	12.161	98,6	74,3
Listavci	4.029	4.121	102,3	25,2
Skupaj	16.357	16.282	99,5	99,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	67,1	20,6	8,3
Jelka	2,0	11,8	0,2
Bor	5,2	10,6	0,6
Macesen	0,3	2,2	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	3,9	8,0	0,5
Hrast	6,5	6,5	0,8
Pl. list.	5,5	5,8	0,7
Dr. tr. list.	7,2	5,1	0,9
Meh. list.	2,3	8,8	0,3
Skupaj iglavci	74,7	18,5	9,2
Skupaj listavci	25,3	6,2	3,1
Skupaj	100,0	12,3	12,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	13,1	17,9	22,1	17,7	18,1	18,5	26,3
Listavci	4,0	4,8	7,4	5,4	10,0	6,2	8,9
Skupaj	7,4	9,8	14,1	11,8	15,6	12,3	35,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1989	44,7	2,3	8,2		6,5	15,3		23,0	
1999	37,0	3,1	6,9	1,9	5,6	13,3	5,2	20,4	6,6
2009	40,1	2,1	6,1	1,5	6,0	12,3	11,5	17,2	3,2
2019	39,9	2,0	4,8	1,2	7,8	11,3	15,0	15,5	2,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	10.110	16,5											
Listavci	10.618	15,8											
Skupaj	20.728	16,1											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega mladja	ha	1,85	1,85											
Nega gošče	ha	1,19	1,19											
Nega letvenjaka	ha	10,26	10,26											
Nega ml. drogovnjaka	ha	10,26	10,26											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,00	20,00											

Rastičnogojitveni razred: 6 - mozaik borovij, ekstremnih bukovij in hrastovij - 00806**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	208,84	29,35	5,34	243,53
Delež (%)	85,7	12,1	2,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,9	16,7	33,5	30,2	11,7	38,3	67,6
Jelka	7,3	14,6	32,0	33,3	12,8	0,2	0,4
Bor	9,0	22,8	35,0	25,2	8,0	23,1	40,9
Macesen	4,3	52,8	42,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	13,1	25,3	25,5	18,5	17,6	11,1	19,6
Hrast	21,7	35,0	21,9	15,7	5,7	5,6	9,9
Pl. Ist.	19,3	38,8	20,7	15,1	6,1	8,5	15,0
Dr. tr. Ist.	23,0	35,8	24,9	10,0	6,3	12,2	21,6
Meh. Ist.	36,9	34,1	25,1	2,0	1,9	1,0	1,8
Iglavci	8,3	19,0	34,1	28,3	10,3	61,6	108,9
Listavci	19,5	33,3	23,7	14,2	9,3	38,4	67,9
Skupaj	12,6	24,5	30,1	22,9	9,9	100,0	176,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,39	0,54	0,75	0,51	0,14	47,9	2,33
Listavci	1,13	0,83	0,34	0,17	0,07	52,1	2,53
Skupaj:	1,52	1,37	1,09	0,68	0,21	100,0	4,86

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	70,78	29,1	89,58	36,7	66,97	27,5	16,20	6,7	243,53	100,0
Skupaj vsi gozdovi	70,78	29,1	89,58	36,7	66,97	27,5	16,20	6,7	243,53	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m ³ /ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 - 29 cm	21,7	13,1	34,8	8,6	24,6	33,2	30,3	37,7	68,0	21,1
30 - 49 cm	8,0	0,0	8,0	1,7	0,0	1,7	9,7	0,0	9,7	14,5
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	29,7	13,1	42,8	10,3	24,6	34,9	40,0	37,7	77,7	35,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	14,76	6,1						
Drogovnjak	39,85	16,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	41,87	17,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	81,09	33,2	27,31	33,7	0,0	5,7	89,0	5,3
RAZNOMERNO (sk-gnz)	65,96	27,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	243,53	100,0	27,31	11,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	6,87	0,41	3,83	3,72	3,27	3,57	4,67	0,97	27,31
%	25,16	1,50	14,02	13,62	11,97	13,07	17,10	3,55	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	46	0,0	17,4	80,4	2,2	0,0
Bor	58	3,4	20,7	51,8	24,1	0,0
Bukev	5	0,0	0,0	60,0	40,0	0,0
Hrast	3	0,0	0,0	0,0	66,7	33,3
Pl. list.	9	0,0	0,0	55,6	22,2	22,2
Dr. tr. list.	4	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Meh. list.	6	0,0	0,0	33,3	16,7	50,0
Skupaj iglavci	104	1,9	19,2	64,5	14,4	0,0
Skupaj listavci	27	0,0	0,0	37,1	33,3	29,6
Skupaj	131	1,5	15,3	58,8	18,3	6,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,3
Veje	2,1
Osutost	1,3
Skupaj	4,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	4.877	7.014	143,8	118,5
Listavci	1.041	940	90,3	15,9
Skupaj	5.918	7.954	134,4	134,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	32,6	17,1	4,5
Jelka	0,7	3,4	0,1
Bor	54,6	22,0	7,5
Macesen	0,3	0,0	0,0
Bukev	1,5	2,7	0,2
Hrast	3,6	10,3	0,5
Pl. list.	4,3	5,3	0,6
Dr. tr. list.	1,5	1,8	0,2
Meh. list.	0,9	7,2	0,1
Skupaj iglavci	88,2	19,1	12,1
Skupaj listavci	11,8	4,4	1,6
Skupaj	100,0	13,7	13,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	22,6	27,0	17,9	12,9	21,0	19,1	26,7
Listavci	2,2	3,3	8,7	6,6	3,9	4,4	3,6
Skupaj	8,5	15,5	16,2	11,4	13,4	13,7	30,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1989 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Pl.list	Hrast	Dr.tr.list.	Meh.list
1989	22,9	3,5		51,3		7,0	4,6		10,7	
1999	25,3	1,8	35,6	0,0	0,0	13,1	2,0	5,4	5,6	11,2
2009	26,3	3,0	34,0	0,0	0,0	7,6	11,3	4,8	11,3	1,7
2019	38,3	0,2	23,1	0,0	0,0	11,1	8,5	5,6	12,2	1,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	5.869	22,1											
Listavci	2.798	16,9											
Skupaj	8.667	20,1											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega mladja	ha	4,99	4,99											
Nega gošče	ha	0,75	0,75											
Nega letvenjaka	ha	1,18	1,18											
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,74	1,74											

Rastičnogojitveni razred: 7 – varovalni gozdovi - 00807**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	479,88	47,74	3,41	531,03
Delež (%)	90,4	9,0	0,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,9	14,9	21,7	17,1	39,4	35,4	108,6
Jelka	6,4	17,6	39,6	15,4	21,0	1,7	5,2
Bor	11,3	24,5	41,1	12,1	11,0	9,0	27,7
Macesen	8,3	19,7	29,1	22,8	20,1	1,9	5,7
Bukev	11,6	27,8	46,0	11,9	2,7	21,2	64,9
Hrast	16,0	29,6	38,5	15,2	0,7	0,5	1,7
Pl. Ist.	12,0	20,8	41,0	24,9	1,3	1,7	5,1
Dr. tr. Ist.	15,5	26,0	49,6	8,1	0,8	26,0	79,5
Meh. Ist.	12,2	20,1	41,1	23,7	2,9	2,6	8,1
Iglavci	7,8	17,0	24,3	16,3	34,6	48,0	147,1
Listavci	13,6	26,3	47,4	11,0	1,7	52,0	159,2
Skupaj	10,8	21,8	40,8	13,6	13,0	100,0	306,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,42	0,59	1,09	0,35	0,43	57,4	2,88
Listavci	0,54	0,69	0,72	0,18	0,02	42,6	2,14
Skupaj:	0,96	1,28	1,81	0,53	0,45	100,0	5,02

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	68,99	13,0	261,25	49,2	195,77	36,9	5,02	0,9	531,03	100,0
Skupaj vsi gozdovi	68,99	13,0	261,25	49,2	195,77	36,9	5,02	0,9	531,03	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	4,22	0,8						
Debeljak	2,92	0,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	1,40	0,3	0,85	60,7	0,0	100,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	522,49	98,4	8,62	1,6	0,0	61,6	38,4	0,0
Skupaj:	531,03	100,0	9,47	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	2,11	0,10	0,12	0,26	0,46	0,08	0,41	1,71	4,22	9,47
%	22,28	1,06	1,27	2,75	4,86	0,84	4,33	18,06	44,56	100,00

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	830	594	71,6	57,7
Listavci	200	55	27,6	5,4
Skupaj	1.030	649	63,1	63,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	73,8	0,7	0,4
Jelka	2,5	0,9	0,0
Bor	13,4	1,9	0,1
Macesen	1,8	1,9	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	6,9	0,2	0,0
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	0,8	0,9	0,0
Dr. tr. Ist.	0,3	0,0	0,0
Meh. Ist.	0,5	0,1	0,0
Skupaj iglavci	91,5	0,7	0,4
Skupaj listavci	8,5	0,1	0,0
Skupaj	100,0	0,5	0,5

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,3	0,9	1,5	1,3	0,4	0,7	1,1
Listavci	0,1	0,1	0,1	0,1	6,5	0,1	0,1
Skupaj	0,2	0,3	0,6	0,9	0,4	0,5	1,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	61,8	1,4	1,6	0,0	14,9	1,4	11,8	3,8	3,3
2009	53,9	1,4	3,3	0,5	18,1	1,8	0,4	17,5	3,1
2019	35,4	1,7	9,0	1,9	21,2	0,5	1,7	26,0	2,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	1.011	1,3											
Listavci	560	0,7											
Skupaj	1.571	1,0											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	10,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,50	5,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,00	10,00											

13.1.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
VEČNAMENSKI GOZDOVI	2.637,22	212,5	167,7	380,2	5,30	4,46	9,76	18,7	17,0	18,0	70,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	43,23	166,7	124,6	291,3	5,07	4,51	9,58	19,9	19,5	19,8	60,1
VAROVALNI GOZDOVI	479,88	147,2	164,7	311,8	2,88	2,19	5,08	1,3	0,7	0,9	5,8
Skupaj vsi gozdovi	3.160,33	201,9	166,7	368,6	4,93	4,11	9,05	16,8	14,5	15,8	64,4

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	174,33	5,5
Drogovnjak	444,48	14,1
Debeljak	631,05	20,0
Sestoj v obnovi	443,83	14,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	2,23	0,1
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.464,41	46,3
Skupaj:	3.160,33	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	42,0
Jelka	8,4
Bor	3,2
Macesen	1,1
Bukev	24,5
Hrast	2,8
Pl. lst.	6,3
Dr. tr. lst.	9,7
Meh. lst.	1,9
Iglavci	54,8
Listavci	45,2
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,7	15,3	23,9	24,7	29,4	54,8	201,9
Listavci	11,0	22,8	32,0	20,9	13,3	45,2	166,7
Skupaj	8,7	18,7	28,2	23,0	21,4	100,0	368,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	107.377	16,8											
Listavci	76.600	14,5											
Skupaj	183.977	15,8											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	5,66	5,66											
Obžetev	ha	6,17	35,00											
Nega mladja	ha	8,42	8,42											
Nega gošče	ha	12,79	12,79											
Nega letvenjaka	ha	51,02	51,02											
Nega ml. drogovnjaka	ha	67,90	67,90											
Varstvo pred erozijo	dni	30,00	30,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	100,00	100,00											
Zaščita s premazom	ha	1,20	6,00											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	4.000	4.000											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,60	16,00											
Vzdrževanje travinj	ha	2,80	28,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	4,00	40,00											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
VEČNAMENSKI GOZDOVI	227,29	186,9	153,8	340,7	5,28	4,83	10,11	17,5	15,9	16,8	56,6
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	4,55	124,2	114,1	238,2	3,64	3,66	7,30	11,5	10,4	11,0	35,8
VAROVALNI GOZDOVI	47,74	148,0	105,8	253,7	2,87	1,57	4,44	1,6	0,8	1,3	7,3
Skupaj vsi gozdovi	279,58	179,3	145,0	324,2	4,84	4,25	9,10	15,2	14,0	14,7	52,2

Preglednica/Rf2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	20,24	7,2
Drogovnjak	52,60	18,8
Debeljak	58,57	20,9
Sestoj v obnovi	25,29	9,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,07	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	122,81	44,1
Skupaj:	279,58	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	40,8
Jelka	8,8
Bor	4,9
Macesen	0,7
Bukev	18,2
Hrast	5,0
Pl. lst.	7,2
Dr. tr. lst.	11,7
Meh. lst.	2,5
Iglavci	55,3
Listavci	44,7
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	7,5	15,3	23,7	24,5	29,0	55,3	179,3
Listavci	12,2	25,2	29,8	20,8	12,0	44,7	144,9
Skupaj	9,6	19,7	27,2	22,9	20,6	100,0	324,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	7.616	15,2											
Listavci	5.664	14,0											
Skupaj	13.280	14,7											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	0,50	0,50											
Obžetev	ha	0,51	2,51											
Nega mladja	ha	0,13	0,13											
Nega gošče	ha	2,18	2,18											
Nega letvenjaka	ha	3,98	3,98											
Nega ml. drogovnjaka	ha	9,96	9,96											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.000	1.000											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
VEČNAMENSKI GOZDOVI	37,36	139,0	109,8	248,8	4,31	3,49	7,80	13,3	14,1	13,7	43,6
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	0,68	151,5	135,3	286,8	4,37	4,22	8,53	11,7	9,8	10,8	36,2
VAROVALNI GOZDOVI	3,41	126,4	146,0	272,4	2,56	1,91	4,49	1,6	0,8	1,2	7,2
Skupaj vsi gozdovi	41,45	138,1	113,2	251,3	4,17	3,38	7,54	12,4	12,6	12,5	41,7

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	4,57	11,0
Drogovnjak	10,57	25,5
Debeljak	2,54	6,1
Sestoj v obnovi	10,52	25,4
Raznomerno (sk-gnz)	13,25	32,0
Skupaj:	41,45	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	44,3
Jelka	3,2
Bor	7,0
Macesen	0,5
Bukev	15,1
Hrast	4,7
Pl. lst.	7,9
Dr. tr. lst.	14,6
Meh. lst.	2,6
Iglavci	55,0
Listavci	45,0
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	12,3	24,8	31,6	18,9	12,4	55,0	138,0
Listavci	14,5	29,6	27,3	17,9	10,7	45,0	113,1
Skupaj	13,3	26,3	30,4	18,4	11,6	100,0	251,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	710	12,4											
Listavci	592	12,6											
Skupaj	1.302	12,5											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega gošče	ha	1,31	1,31											
Nega letvenjaka	ha	0,17	0,17											
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,93	1,93											

13.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	MI
08 1	33	33	33	31	31	31	31	31
08 2A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 2B	33	33	33	31	31	31	31	31
08 2V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 3	32	32	32	30	30	30	30	30
08 4A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 4V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 5	33	33	33	31	31	31	31	31
08 6	33	33	33	31	31	31	31	31
08 7	33	33	33	31	31	31	31	31
08 8	33	33	33	31	31	31	31	31
08 9	33	33	33	31	31	31	31	31
08 10A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 10V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 11A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 11V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 12	33	33	33	31	31	31	31	31
08 13A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 13B	32	32	32	30	30	30	30	30
08 13V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 14V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 15A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 15B	32	32	32	30	30	30	30	30
08 15V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 16V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 17V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 18A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 18V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 19A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 19V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 20A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 20B	32	32	32	30	30	30	30	30
08 20C	33	33	33	31	31	31	31	31
08 20V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 21A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 21V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 22A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 22V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 23	33	33	33	31	31	31	31	31
08 24A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 24B	32	32	32	30	30	30	30	30
08 24C	33	33	33	31	31	31	31	31
08 24V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 25A	32	32	32	30	30	30	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	MI
08 25B	29	29	29	28	28	28	28	28
08 25V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 26A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 26B	29	29	29	28	28	28	28	28
08 26C	29	29	29	28	28	28	28	28
08 26D	32	32	32	30	30	30	30	30
08 26E	33	33	33	31	31	31	31	31
08 26V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 27A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 27B	33	33	33	31	31	31	31	31
08 27V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 28A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 28B	33	33	33	31	31	31	31	31
08 28C	33	33	33	31	31	31	31	31
08 28V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 29A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 29V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 30A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 30V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 31A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 31V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 32A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 32B	33	33	33	31	31	31	31	31
08 32C	33	33	33	31	31	31	31	31
08 32D	33	33	33	31	31	31	31	31
08 33A	29	29	29	28	28	28	28	28
08 33B	32	32	32	30	30	30	30	30
08 33C	29	29	29	28	28	28	28	28
08 33V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 34A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 34B	29	29	29	28	28	28	28	28
08 34C	32	32	32	30	30	30	30	30
08 34V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 35A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 35B	32	32	32	30	30	30	30	30
08 35C	32	32	32	30	30	30	30	30
08 35V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 36A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 36B	29	29	29	28	28	28	28	28
08 36V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 37A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 37B	32	32	32	30	30	30	30	30
08 37V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 38A	32	32	32	30	30	30	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
08 38B	32	32	32	30	30	30	30	30
08 38V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 39A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 39B	32	32	32	30	30	30	30	30
08 39C	33	33	33	31	31	31	31	31
08 40A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 40B	32	32	32	30	30	30	30	30
08 41A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 41B	32	32	32	30	30	30	30	30
08 41V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 42A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 42B	32	32	32	30	30	30	30	30
08 42V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 43A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 43B	33	33	33	31	31	31	31	31
08 43C	33	33	33	31	31	31	31	31
08 43D	33	33	33	31	31	31	31	31
08 44A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 44B	33	33	33	31	31	31	31	31
08 44C	33	33	33	31	31	31	31	31
08 44D	33	33	33	31	31	31	31	31
08 45A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 45B	33	33	33	31	31	31	31	31
08 45C	33	33	33	31	31	31	31	31
08 46	33	33	33	31	31	31	31	31
08 47	33	33	33	31	31	31	31	31
08 48A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 48B	33	33	33	31	31	31	31	31

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
08 49	33	33	33	31	31	31	31	31
08 50	33	33	33	31	31	31	31	31
08 51A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 51B	33	33	33	31	31	31	31	31
08 52A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 52B	33	33	33	31	31	31	31	31
08 52C	32	32	32	30	30	30	30	30
08 52D	32	32	32	30	30	30	30	30
08 52E	32	32	32	30	30	30	30	30
08 53A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 53B	33	33	33	31	31	31	31	31
08 53C	32	32	32	30	30	30	30	30
08 54A	29	29	29	28	28	28	28	28
08 54B	32	32	32	30	30	30	30	30
08 54V	29	29	29	28	28	28	28	28
08 55A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 55B	33	33	33	31	31	31	31	31
08 56A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 56B	33	33	33	31	31	31	31	31
08 57A	33	33	33	31	31	31	31	31
08 57B	33	33	33	31	31	31	31	31
08 57C	33	33	33	31	31	31	31	31
08 58	33	33	33	31	31	31	31	31
08 59A	32	32	32	30	30	30	30	30
08 59B	32	32	32	30	30	30	30	30
08 60	29	29	29	28	28	28	28	28
08 61	32	32	32	30	30	30	30	30

13.3 Seznam prirastnih nizov po RGR

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po RGR

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
00801	SM	111	0,0537	0,0403	0,0322	0,0269	0,0230	0,0202	0,0179	0,0161	0,0147	0,0135	0,0124	0,0116	0,0108	0,0101
	JE	121	0,0550	0,0413	0,0331	0,0276	0,0237	0,0208	0,0185	0,0167	0,0152	0,0139	0,0129	0,0120	0,0112	0,0105
	OI	130	0,0300	0,0200	0,0150	0,0120	0,0102	0,0084	0,0050	0,0045	0,0039	0,0034	0,0028	0,0023	0,0015	0,0011
	BU	141	0,0266	0,0227	0,0196	0,0171	0,0150	0,0131	0,0115	0,0101	0,0088	0,0076	0,0065	0,0055	0,0045	0,0036
	HR	141	0,0266	0,0227	0,0196	0,0171	0,0150	0,0131	0,0115	0,0101	0,0088	0,0076	0,0065	0,0055	0,0045	0,0036
	PL	160	0,0296	0,0250	0,0214	0,0185	0,0160	0,0139	0,0120	0,0103	0,0088	0,0074	0,0061	0,0049	0,0038	0,0028
	TL	170	0,0979	0,0305	0,0220	0,0170	0,0130	0,0118	0,0090	0,0080	0,0073	0,0069	0,0066	0,0063	0,0060	0,0057
	ML	180	0,1287	0,0575	0,0350	0,0280	0,0240	0,0207	0,0154	0,0130	0,0100	0,0085	0,0080	0,0070	0,0060	0,0040
00802	SM	211	0,0747	0,0559	0,0447	0,0372	0,0319	0,0278	0,0247	0,0222	0,0202	0,0185	0,0170	0,0158	0,0147	0,0138
	JE	221	0,1720	0,1145	0,0836	0,0646	0,0519	0,0430	0,0364	0,0314	0,0274	0,0242	0,0216	0,0195	0,0177	0,0161
	OI	230	0,1300	0,0900	0,0662	0,0248	0,0150	0,0125	0,0105	0,0090	0,0077	0,0070	0,0065	0,0058	0,0045	0,0035
	BU	241	0,0928	0,0683	0,0539	0,0444	0,0377	0,0327	0,0288	0,0258	0,0233	0,0212	0,0195	0,0180	0,0167	0,0156
	HR	250	0,0840	0,0564	0,0414	0,0322	0,0260	0,0216	0,0183	0,0159	0,0139	0,0123	0,0110	0,0099	0,0090	0,0083
	PL	260	0,0836	0,0586	0,0444	0,0355	0,0293	0,0248	0,0215	0,0188	0,0167	0,0150	0,0136	0,0124	0,0114	0,0105
	TL	270	0,1151	0,0716	0,0496	0,0367	0,0284	0,0228	0,0188	0,0158	0,0135	0,0117	0,0102	0,0091	0,0081	0,0073
	ML	280	0,1050	0,0785	0,0626	0,0519	0,0444	0,0387	0,0343	0,0307	0,0278	0,0254	0,0234	0,0216	0,0201	0,0188
00803	SM	311	0,0529	0,0396	0,0316	0,0263	0,0225	0,0197	0,0175	0,0157	0,0143	0,0131	0,0121	0,0112	0,0104	0,0098
	JE	321	0,0210	0,0200	0,0194	0,0180	0,0169	0,0174	0,0171	0,0180	0,0190	0,0220	0,0281	0,0281	0,0281	0,0280
	OI	334	0,0378	0,0276	0,0237	0,0208	0,0185	0,0167	0,0150	0,0130	0,0100	0,0085	0,0080	0,0070	0,0060	0,0040
	BU	341	0,0210	0,0150	0,0140	0,0135	0,0130	0,0135	0,0134	0,0133	0,0132	0,0131	0,0125	0,0120	0,0110	0,0100
	HR	341	0,0210	0,0150	0,0140	0,0135	0,0130	0,0135	0,0134	0,0133	0,0132	0,0131	0,0125	0,0120	0,0110	0,0100
	PL	360	0,0611	0,0458	0,0366	0,0305	0,0261	0,0229	0,0203	0,0183	0,0166	0,0152	0,0140	0,0130	0,0122	0,0114
	TL	370	0,0282	0,0209	0,0157	0,0133	0,0120	0,0100	0,0090	0,0080	0,0070	0,0060	0,0050	0,0050	0,0040	0,0030
	ML	370	0,0282	0,0209	0,0157	0,0133	0,0120	0,0100	0,0090	0,0080	0,0070	0,0060	0,0050	0,0050	0,0040	0,0030
00804	SM	411	0,0499	0,0425	0,0367	0,0320	0,0280	0,0246	0,0216	0,0188	0,0164	0,0141	0,0121	0,0102	0,0084	0,0067
	JE	421	0,1499	0,0932	0,0645	0,0477	0,0370	0,0297	0,0244	0,0205	0,0176	0,0152	0,0133	0,0118	0,0105	0,0095
	OI	430	0,0476	0,3500	0,0302	0,0290	0,0240	0,0194	0,0170	0,0140	0,0120	0,0100	0,0080	0,0060	0,0040	0,0020
	BU	441	0,0724	0,0543	0,0434	0,0361	0,0309	0,0270	0,0240	0,0216	0,0196	0,0180	0,0166	0,0154	0,0143	0,0134
	HR	450	0,1300	0,1100	0,0787	0,0500	0,0430	0,0031	0,0200	0,0095	0,0830	0,0073	0,0070	0,0066	0,0065	0,0063
	PL	460	0,0924	0,0601	0,0430	0,0328	0,0260	0,0213	0,0179	0,0153	0,0132	0,0116	0,0103	0,0092	0,0083	0,0076
	TL	470	0,1000	0,0550	0,0400	0,0213	0,0120	0,0100	0,0090	0,0080	0,0070	0,0060	0,0050	0,0040	0,0030	0,0020
	ML	480	0,1000	0,6500	0,4960	0,0328	0,0260	0,0151	0,0100	0,0080	0,0060	0,0040	0,0030	0,0020	0,0010	0,0010
00805	SM	511	0,1120	0,0774	0,0581	0,0459	0,0377	0,0317	0,0273	0,0238	0,0211	0,0188	0,0170	0,0154	0,0141	0,0130
	JE	521	0,1374	0,1141	0,0960	0,0812	0,0687	0,0579	0,0483	0,0398	0,0321	0,0250	0,0185	0,0125	0,0069	0,0017
	OI	530	0,0375	0,0200	0,0121	0,0150	0,0120	0,0115	0,0100	0,0090	0,0083	0,0070	0,0060	0,0050	0,0040	0,0030
	BU	541	0,1358	0,0950	0,0720	0,0574	0,0474	0,0401	0,0347	0,0304	0,0270	0,0243	0,0220	0,0200	0,0184	0,0170
	HR	550	0,1100	0,0700	0,0320	0,0284	0,0240	0,0205	0,0180	0,0160	0,0140	0,0120	0,0100	0,0080	0,0060	0,0070
	PL	560	0,0700	0,0500	0,0385	0,0311	0,0260	0,0222	0,0194	0,0171	0,0153	0,0138	0,0126	0,0115	0,0107	0,0099
	TL	570	0,0553	0,0414	0,0330	0,0274	0,0234	0,0204	0,0180	0,0162	0,0146	0,0134	0,0123	0,0114	0,0106	0,0099
	ML	580	0,1681	0,0980	0,0645	0,0458	0,0343	0,0267	0,0214	0,0176	0,0147	0,0125	0,0107	0,0094	0,0082	0,0073

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
00806	SM	611	0,0659	0,0494	0,0395	0,0330	0,0283	0,0247	0,0220	0,0198	0,0180	0,0165	0,0152	0,0142	0,0132	0,0124
	JE	611	0,0659	0,0494	0,0395	0,0330	0,0283	0,0247	0,0220	0,0198	0,0180	0,0165	0,0152	0,0142	0,0132	0,0124
	OI	630	0,0255	0,0191	0,0153	0,0127	0,0109	0,0095	0,0085	0,0076	0,0069	0,0063	0,0059	0,0054	0,0051	0,0047
	BU	641	0,1500	0,0800	0,0700	0,0550	0,0400	0,0318	0,0300	0,0280	0,0250	0,0210	0,0170	0,0140	0,0100	0,0080
	HR	650	0,1000	0,0323	0,0261	0,0180	0,0150	0,0130	0,0100	0,0090	0,0083	0,0070	0,0060	0,0050	0,0040	0,0030
	PL	660	0,1106	0,0700	0,0485	0,0390	0,0236	0,0200	0,0170	0,0152	0,0132	0,0116	0,0103	0,0092	0,0083	0,0076
	TL	670	0,0689	0,0350	0,0245	0,0130	0,0085	0,0075	0,0065	0,0058	0,0050	0,0045	0,0042	0,0038	0,0035	0,0030
	ML	680	0,3801	0,1600	0,0900	0,0623	0,0400	0,0350	0,0300	0,0250	0,0200	0,0150	0,0100	0,0080	0,0060	0,0060
00807	SM	711	0,0537	0,0403	0,0322	0,0269	0,0230	0,0202	0,0179	0,0161	0,0147	0,0135	0,0124	0,0116	0,0108	0,0101
	JE	721	0,0210	0,0200	0,0194	0,0180	0,0169	0,0174	0,0171	0,0180	0,0190	0,0220	0,0281	0,0281	0,0281	0,0280
	OI	730	0,0200	0,0153	0,0126	0,0116	0,0950	0,0081	0,0060	0,0046	0,0039	0,0034	0,0028	0,0023	0,0015	0,0011
	BU	741	0,0266	0,0227	0,0196	0,0171	0,0150	0,0131	0,0115	0,0101	0,0088	0,0076	0,0065	0,0055	0,0045	0,0036
	HR	750	0,0266	0,0227	0,0196	0,0171	0,0150	0,0131	0,0115	0,0101	0,0088	0,0076	0,0065	0,0055	0,0045	0,0036
	PL	760	0,0296	0,0250	0,0214	0,0185	0,0160	0,0139	0,0120	0,0103	0,0088	0,0074	0,0061	0,0049	0,0038	0,0028
	TL	770	0,0282	0,0209	0,0157	0,0133	0,0120	0,0100	0,0090	0,0080	0,0070	0,0060	0,0050	0,0050	0,0040	0,0030
	ML	780	0,0266	0,0227	0,0196	0,0171	0,0150	0,0131	0,0115	0,0101	0,0088	0,0076	0,0065	0,0055	0,0045	0,0036

13.4 Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
41195	Zijalka pod Jamarskim vrhom	Spodmol, kevdrč	3	Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve: - Izjaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote. - Vibracij zaradi eksplozije ali iz drugih virov se ne povzroča. - Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode. - Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti. - Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
41196	Hudičev gradič	Vodoravna jama	3	
41197	Paradiževa skala	Spodmol, kevdrč	3	
41198	Olivčeva duplina	Spodmol, kevdrč	3	
43072	Pužmanov čevderc	Spodmol, kevdrč	3	
49874	Konglomeratovka	Spodmol, kevdrč	3	

Opombe:

Številka režima vstopa pomeni:

3 – odprta jama s prostim vstopom

13.5 Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	STOP. POUDAR
3V	Begunjščica - greben	Greben in vrh Begunjščice, alpinska flora, manganova mineralizacija	bot, geol, geomorf	NVDP	Območje varovalnih gozdov na zgornji gozdni meji in ozek pas pod njimi: V varovalne gozdove naj se ne posega z gradnjo novih gozdnih prometnic. V varovalnih gozdovih naj se izvaja samo sanitarna sečnja in sečnja za krepitev varovalne funkcije gozda. Nove gozdne prometnice izven varovalnih gozdov naj se gradi ob sodelovanju z ZRSVN. Ob zemeljskih izkopih je treba pozornost nameniti možnosti najdb mineralov in fosilov in o tem obvestiti pristojno naravovarstveno službo.	2.
205	Obla Gorica	Ostanek čelne morene Bohinjskega ledenika pri Radovljici	geomorf, geol	NVDP	Gozda naj se ne krči. Gospodari naj se skladno z ureditvenim načrtom, ki ga je pripravil ZGS, OE Bled. Nove gozdne prometnice naj se gradi ob sodelovanju z ZRSVN.	2.
837	Begunjščica - soteska v Luknji	Soteska Begunjščice v zgornjem toku potoka	geomorf, hidr	NVLP	Novih gozdnih prometnic naj se ne umešča na območje. Brežine soteske naj bodo razbremenjene težjega drevja.	2.
1760	Lesce - povirje nad cesto Lesce – Bled	Povirje in mokrišče zahodno od Blejskega	bot, hidr, geomorf	NVLP	V ožje območje mokrišča, oziroma njegov povrni del (območje nasičeno z vodo) naj se ne posega s	2.

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	STOP. POUDAR
		mostu			sečnja in spravilom. V območje mokrišča naj se ne posega z umeščanjem novih gozdnih prometnic. V ožjem območju mokrišča, oziroma njegovem površnem delu (območje nasičeno z vodo) naj se preprečuje zaraščanje.	
1817	Peračica - slap	Slap v andezitnem tufu na Peračici	geomorf, hidr, geol	NVDP	Preko območja naj se ne vlači lesa. Preko območja naj se ne nadeluje novih gozdnih prometnic. Na območje naj se ne odlaga lesnih ostankov.	2.
2769	Šobčev bajer - močvirje jugovzhodno od bajerja	Povirno močvirje jugovzhodno od Šobčevega bajerja	hidr	NVLP	Na območju naj se z ohranjanja sedanjega načina gospodarjenja z gozdom. Gozdnih prometnic naj se ne gradi na območju mokrišča. Sečnja in spravila naj potekata, ko so tla zamrznjena, prekrita z dovolj debelo snežno odejo, ali suha.	1.
2772	Lesce - rastišče navadne rezike nad Šobčevim bajerjem	Rastišče navadne rezike (<i>Cladium mariscus</i>) nad Šobčevim bajerjem pri Lescah	bot, hidr	NVDP	V območje mokrišča naj se ne posega. Preko območja naj se ne umešča novih gozdnih prometnic.	1.
2773	Lesce - rastišče navadne rezike pod hipodromom 1	Rastišče navadne rezike (<i>Cladium mariscus</i>) pod hipodromom v Lescah	bot	NVLP	Preko območja naj se ne vlači lesa. Sečnja in spravilo lesa naj potekata usmerjeno stran od centra območja.	1.
2774	Lesce - rastišče navadne rezike pod hipodromom 2	Rastišče navadne rezike (<i>Cladium mariscus</i>) pod hipodromom v Lescah	bot	NVLP	Preprečuje naj se zaraščanje.	1.
2778V	Peračica s pritoki	Porečje Peračice, levega pritoka Save, s pritoki (Lešanjščica, Hudi graben, Vadiški graben, Strašnik), nahajališče andezitnega tufa	hidr, bot, geol	NVDP	Pod avtocestnim viaduktom se nahaja varovalni gozd, v njem naj se izvaja samo sanitarna sečnja in sečnja za krepitev varovalne funkcije gozda. Pri umeščanju novih gozdnih prometnic na območje, naj se sodeluje z ZRSVN. Obvodne drevesne vegetacije naj se ne krči.	2.
4937	Lešnica - povirno območje potoka	Povirno območje potoka Lešnica v gozdu med Kovorjem in Brezjami	hidr	NVLP	Ob vodotoku naj bo sečnja usmerjena v posek posamičnih dreves. Po strugi naj se ne vlači lesa. V neposredni bližini vodotoka (15 metrov) naj se ne skladišči lesa ali odlaga drugega materiala.	2.
4453	Peračica - nahajališče tufa	Opuščeni kamnolom tufa v Peračici	geol	NVDP	Preko območja naj se ne umešča novih gozdnih prometnic. Preko območja naj se ne spravlja lesa. Pri sečnji naj se ohranijo stara drevesa z dupli zaradi prisotnosti sove uhariče.	2.
4914	Vrbnje - morena	Ostanek ledeniške morene v Vrbnjah	geomorf, geol	NVLP	Gozda naj se praviloma ne krči. Nove gozdne prometnice naj se umešča ob sodelovanju z ZRSVN.	2.
5006	Radovljica - povirno območje ob Savi	Obsežno povirno območje ob Savi jugozahodno od Radovljice	ekos	NVLP	Preko območja naj se ne umešča novih gozdnih prometnic. Zaželena je krčitev zaraščajočih se površin.	2.
5039	Ljubno - konglomeratne stene	Konglomeratna terasa pod Ljubnim	geomorf	NVLP	Drevja naj se ne podira preko terase. V oddaljenosti ene drevesne višine od stene naj se ne krči gozda.	2.
5314	Krpin - naravni most	Naravni most iz slabo sprijete breče iz pobočnega grušča, severno od Begunj na Gorenjskem	geomorf	NVLP	Vzdrževanje gozdne ceste, ki poteka mimo, naj se izvaja tako, da ne bo prišlo do poškodovanja naravne vrednote.	2.

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	STOP. POUDAR
268	Sava Dolinka s pritoki do sotočja s Savo Bohinjko	Levi povirni krak Save s pritoki od izvirov do sotočja s Savo Bohinjko pri Radovljici	hidr, (geomorf, zool)	NVDP	Prednostno naj se varuje povirja, lehnjakotvorne izvire in njihova vplivna območja: z gozdom poraščeno zaledje izvira ali povirja do roba terase. Pri umeščanju novih gozdnih prometnic v prostor naj se sodeluje z ZRSVN. Preko izvirov, povirij in mokrotnih površin naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.	2.
2762V	Sava - od sotočja Save Bohinjke in Save Dolinke do Črnuč	Reka Sava od sotočja Save Bohinjke in Save Dolinke do Črnuč pri Ljubljani	hidr, geomorf, (zool, bot)	NVDP	Nove prometnice se gradi tako, da se ohranja značilen terasast relief. Po možnosti se jih ne načrtuje preko strmih jež. Ohranja naj se mozaične strukture vegetacije z vzdrževanjem grmišč in travnatih površin. Obrežne grmovne in drevesne vegetacije naj se ne krči. Ohranja naj se površina in razporeditev gozda. Ob vodotoku naj bo sečnja usmerjena v posek posamičnih dreves. Sečnja in spravilo lesa naj se izvajata izven rastne sezone; najbolje takrat, ko so tla zmrznjena.	2.

13.6 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

SKZG	€/uro	dnina	
Sekač	17,33	138,64	4.152,86
Gojitelj	15,09	120,69	3.615,26
Ročno spravilo	15,09	120,69	3.615,26
Mot žaga	2,24	17,95	537,60
Traktor pod 45 kw	30,53	244,22	7.315,46
Traktor nad 45 kw	30,96	247,65	7.418,36
Goseničar	34,30	274,40	8.219,51
Lahki zgibnik	39,72	317,76	9.518,36
Srednji zgibnik	49,70	397,61	11.910,26
Konj iznos	16,93	135,41	4.056,26
Konj vlačenje	17,86	142,84	4.278,86
Žerjav SF mali	124,17	993,36	29.756,06
Žerjav Sfsrednji	124,17	993,36	29.756,06
Žerjav SF Veliki	124,17	993,36	29.756,06
Klasični	76,21	609,67	18.262,76

Urne postavke za ekonomsko presojo - veljavnost od 1.1.2008 (v EUR)		
	Zasebni	Državni
Sečnja	10,34	17,33
Spavilo	30,96	30,96

SKDVEP	SORTIMEP	SORTIMENT	PC	NC
11	H1	Hlodovina I	78,00	78,00
11	H2	Hlodovina II	58,00	58,00
11	H3	Hlodovina III	46,00	46,00
11	O	Ostali les	37,00	37,00

SKDVEP	SORTIMEP	SORTIMENT	PC	NC
21	H1	Hlodovina I	68,00	68,00
21	H2	Hlodovina II	51,00	51,00
21	H3	Hlodovina III	42,00	42,00
21	O	Ostali les	34,00	34,00
30	H	Hlodovina	47,00	47,00
30	O	Ostali les	33,00	33,00
34	H1	Hlodovina I	92,00	92,00
34	H2	Hlodovina II	64,00	64,00
34	H3	Hlodovina III	52,00	52,00
34	O	Ostali les	33,00	33,00
39	C	Celulozni les	22,00	22,00
40	H1	Hlodovina I	70,00	70,00
40	H2	Hlodovina II	51,00	51,00
40	H3	Hlodovina III	41,00	41,00
40	O	Ostali les	34,00	34,00
50	H	Hlodovina	97,00	97,00
50	O	Ostali les	39,00	39,00
55	H	Hlodovina	83,00	83,00
55	O	Ostali les	39,00	39,00
60	H	Hlodovina	124,00	124,00
60	O	Ostali les	62,00	62,00
70	D	Drva	45,00	45,00
80	P	Prostorninski I	32,00	32,00
90	H	Hlodovina	50,00	50,00
90	O	Ostali les	35,00	35,00

13.7 Kriteriji in šifranti za sestavo tabele F1

Utemeljenost poudarjene funkcije (vzroki za razglasitev)

Funkcija gozda	Utemeljitev - vzrok	Merila	Šifra
VAROVALNA F.	Gozdne združbe - ekstremne	Po "Priročniku«	Va
	Zgornja gozdna meja	Vse rastje med zgornjo g. mejo	Vb
	Naklon	Nad 35 st. komp., erod. nad 25	Vc
	Globina tal, skalovitost	Do 10cm, kamenit. nad 70%	Vd
	Hudourniško območje	Velika gostota erozijskih pojavov	Ve
	Snežni plazovi	Prepreč., zadrž. snežnih plazov	Vf
	Območje visokih vod	Obm., ki je v povpr. poplavljen vsaj enkrat na 10 let	Vg
	Gozdne združbe – sušne lege, poplave	Gozdovi na sušnih legah s kserofilno vegetacijo, ki ne izpolnjujejo pogojev za 1. stopnjo poudarjenosti ali gozdovi na neprepustnih, občasno poplavljenih tleh;	Vh
	Gozd na plitvih, skalovitih ali kamnitih tleh	Gozdovi na plitvih tleh (do 20 cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamenitostjo na 50-70 % površine.	Vi

Funkcija gozda	Utemeljitev - vzrok	Merila	Šifra
	Varovalni gozdovi z izjemnimi biotopi	Po Uredbi, funkcija »B«	Vj
	Varovalni gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo	Po Uredbi, funkcija »Z«	Vz
HIDROLOŠKA F.	Zaščiteno z odlokom	1. In 2. var. cona po odlokih	Ha
	Območje zajetja ali drug vodni vir		Hb
	Potencialno vodovarstveno območje	karbonatni del kraškega sveta	Hc
	Gozd nad kraško jamo ali podz. vod. tok		Hd
	Okolica izvira vode ali črpališče	ožja okolica, glede na izdatnost	He
	Vodotok ali manjša stoječa voda	register vodotokov, 50 m na vsako stan od vodotoka	Hf
KLIMATSKA F.	Gozd, ki varuje kmetijske površine pred vremenskimi ekstremi		Ka
	Gozd, ki varuje naselja pred vremenskimi ekstremi		Kb
	Gozd okrog večjih strnjenih naselij (mesta)	velikost naselja nad 100 ha, v oddaljenosti do 500-1000 m	Kc
	Gozdna zaplata ali pas v območju z burjo		Kd
	Gozd okoli klimatskega zdravilišča, rekreacijskega ali turističnega objekta		Ke
	Stalni ali pogosti vetrovi		Kf
F. OHRANJANJA BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI	Redki gozd. ekosistem ali bliž. drugih ekosistemov		Ba
	Nahajališče redkih ali ogroženih rastlin. vrst		Bb
	Nahajališče redkih ali ogroženih žival. vrst	Okolica brlogov, rastišča gozdnih kur, gnezdišča	Bc
	Območja pomembna za ohranitev prostoživečih živali	Zimovališča, grmišča, habitatno drevo, vzdrževane travne površine, stoječe vodne površine (kaluže, barja, mokrišča ipd., 25 do 50 m pas),	Bd
	Manjša gozdna površina v kmetijski in primestni krajini	manj kot 10% gozda	Be
	Gozd v območju Natura 2000, EPO	2. stopnja poudarjenosti	Bf
ZAŠČITNA F.	Gozd na strmih brežinah za varov. ceste	ogroženost zaradi zemeljskih ali snežnih plazov, padajočega kamenja ipd.	Za
	Gozd na strmih brežinah za varov. železn.		Zb
	Gozd na strmih brežinah za varov. naselij gospodarskih ali stanovanjskih objektov;		Zc
	Gozd ob letališču		Ze
	Protivetrni gozd ali pas gozdnega drevja ob infrastrukturnih objektih	območja stalnih in (ali) močnih vetrov	Zf
HIG.-ZDRAVSTVENA F.	Gozd okoli večjih strnjenih naselij ali ob emisijsko ogroženih naseljih	strnjena naselja, emisijski viri	Gz
	Neposredna bližina bolnice in zdravilišča	do 200 m, odvisno od reliefa	Ga
	Pasovi med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja		Gb
OBRAMBNA F.	Gozd v neposredni bližini obramb. objektov	Okol. objek., ograjeni poligoni, do 200 m	Oa
	Gozd v obsežnejših vojaških poligonih z več objekti	po Priročniku	Ob
	Gozd, ki varuje črpališče pitne vode	gozd z utemeljitvijama Ha in He	Oh
REKREACIJSKA F.	Zelo obiskan gozd ob mestih in več. naseljih	množična obiskanost	Ra
	Gozd ob vstopnem mestu v območje, ki je namenjen rekreaciji	100 m levo in desno	Rc
	Gozd, ki je opremljen s tablam, z vsebinskimi prikazi za rekreacijske dejavnosti	npr. trim steza	Rb

Funkcija gozda	Utemeljitev - vzrok	Merila	Šifra
	Gozd ob planinski poti, transversali ali poti z velikim obiskom	množična obiskanost	Rd
	Gozd ob kolesarski poti	množična obiskanost	Re
	Razglašen mestni gozd	mestni odlok	Rf
	Športni poligon	(gorsko kolesarjenje, vzletišča ipd)	Rg
	Območje intenzivnega rekreativnega nabiranja gozdnih plodov		Rh
TURISTIČNA F.	Gozd v okolici turističnega centra ali počitniškega naselja		Ta
	Zelo obiskan gozd mesta ali naselja mestnega značaja		Tb
	Gozd ob turistični poti, točki in poti do nje	50-100 m na vsako stran	Tc
	Učna pot		Te
	Gozd ob slovenski planinski transversali ali evropski pešpoti	Slo. p. transversala, E6 in E7	Tf
F. VAROVANJA NARAVNIH VREDNOT	Omej.izkor. naravne dediščine-okolica	po Priročniku (spomeniki, jame, naravni rezervati)	Da
	Park - narodni, krajinski ali regijski		Db
	Gozdni rezervat	Uredba o VG in GPN ..., 2010	Dc
	Izjemno drevo	Evidenca naravnih vrednot	Dd
F. VAROVANJA KULTURNE DEDIŠČINE	Okolica objekta kulturne dediščine	po Priročniku	Ca
	Tradicionalna oblike gospodarjenja z gozdom	Steljniki, panjevc, logi, gaji (2. stopnja)	Cb
POUČNA F.	Učna pot, učni objekt ali muzej na prostem	Z odloki ali brez posebn. opreme	Pa
	Učni ali demonstracijski objekt za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja		Pb
RAZISKOVALNA F.	Gozd vključen v dolgoročne raziskave	ploskve+pas 1 drevesne višine	Ia
	Gozd na raziskovalni ploskvi		Ib
	Razglašen gozdni rezervat	Uredba o VG in GPN ..., 2010	Ic
ESTETSKA F.	Gozd v neposredni bližini objekta kulturne dediščine ali naravne vrednote, ki predstavlja kuliso objektu	Register KD in NV	Ea
	Gozd na območju kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine	Register KD	Eb
	Gozd v območju krajinske pestrosti po predpisih o ohranjanju narave		Ec
	Razglašen urbani /mestni gozd	mestni odlok	Ed
	Gozd, gozdni otok, gozdni rob ali posamezno izjemno drevo, ki največ prispeva k lepoti krajinske podobe		Ee
LESNOPROIZVODNA F.	Možnost trajno velikih donosov lesa	po priročniku	La
F. PRIDOBIVANJA DRUGIH GOZDNIH DOBRIN	Gozdni semenski sestoj		Na
	Nadpovpreč. nabiranje stran. gozd. proizv.	gobe, borovnice, tudi za prodajo	Nb
	Gozd, ki se goji zaradi plodov		Nc
	Sestoji z velikim deležem kostanja v lesni zalogi	nad 25 % (2. st.), prioriteta nad utemeljitvijo »Ne«	Nd
	Območje gozdne čebelarje paše	kataster čebelarje zveze (2. st.), stojlišča (bufer 100 m, 2. st.)	Ne
	Gozd intenzivnega stelarjenja, pridobivanja smole ali drevesnih sokov		Nf
LOVNO-GOSPODARSKA F.	Travna površina		Ja
	Grmišča		Jb

Funkcija gozda	Utemeljitev - vzrok	Merila	Šifra
	Stoječa vodna površina	kaluže, barja, mokrišča ipd	Jc
	Obora za divjad	lovne obore, obore za gojitev	Jo
	Krmišče z okolico	zimsko krmišča ter privabljajna in odvrčalna krmišča s stalnim objektom (z okolico do 200 m)	Jk
	Območje lovišča z intenzivnim lovskim turizmom		Jt

13.8 Preglednica F1- seznam funkcijskih enot

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
08L0260	r*t*	Rd Tb					
08L0261	h*	Hf					
08L0262	r*	Rd					
08L0263	h*	Hf					
08L0264	h*	Hf					
08L0265	h*	Hf					
08L0266	h*	Hf					
08L0267	h*d	Hf Da					
08L0268	h*	Hf					
08L0269	h*	Hf					
08L0270	h*	Hf					
08L0271	r*t*	Rd Tf					
08L0272	h*d	Hf Da					
08L0273	h*	Hf					
08L0274	h*	Hf					
08L0275	r*	Rd					
08L0276	h*	Hf					
08L0277	h*d	Hf Da					
08L0278	r*	Rd					
08L0279	h*	Hf					
08L0280	h*	Hf					
08L0281	h*b	Hf Bf					
08L0282	r*t*	Rd Tf					
08L0283	h*d	Hf Da					
08L0284	h*	Hf					
08L0285	h*	Hf					
08L0286	h*d	Hf Da					
08L0287	h*	Hf					
08L0288	h*	Hf					
08L0289	h*bd	Hf Da Ba					
08P0001	vhbt*cel	Ha Tb La Bf Ca					
08P0002	v*bz*d	Vg Zb Bf Da					
08P0003	b*dl*	Be La Da					
08P0004	v*br*tce	Rd Vc Bf Ta Ca					
08P0005	b*k*cl*	Kb Be Ca La					
08P0006	v*bz*ce	Zb Bd Ca Ee Vc					
08P0007	bz*l	Zb Bd La					
08P0008	v*bdc	Vg Bf Da Ca					
08P0009	vhbc*l	Bb Ha La Vc Ca					
08P0010	v*hb	Vc Hc Ba					
08P0011	cl*	La Ca					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
08P0012	v*bz*rt*p*c	Vc Pa Ca Ra Te					
08P0013	v*b*r*t*de	Bd Rh Ee Da Va					
08P0014	vhbtcel*	Ha La Bf Ca Tb					
08P0015	vhbt*cel*	Ha Tb La Bf Ca					
08P0016	vhbr*t*del*	Ba La Tb Rd Da					
08P0017	vhbl*	Ha La Bf Vc					
08P0018	b*dl	Ba La Da					
08P0019	v*b	Bd Vc					
08P0020	hbcl	Ha Bf La Ca					
08P0021	v*bdc	Vc Bf Da Ca					
08P0022	v*hbz*t*ce	Vc Bf Tb Za Ee					
08P0023	b*r*t*dl*	Bd Rh Ta Da La					
08P0024	v*bd	Vg Da Bf					
08P0025	v*hb	Vc Bf Hc					
08P0026	hbcl*	Ha Bf La Ca					
08P0027	brt*p*cl*	Pa Bd Ra Ca Te					
08P0028	bz*I*	Zb Bd La					
08P0029	vhbl	Ha La Bf Vc					
08P0030	b*r*t*I*	Bd Rh Ta La					
08P0031	dl*	La Da					
08P0032	v*hb*	Vc Hc Bc					
08P0033	bl*	Bf La					
08P0034	rtel*	Rd La Tb Ee					
08P0035	v*brt*p*	Vc Pa Bf Ra Te					
08P0036	b*dl*	Bc La Da					
08P0037	bcel*	Bf Ca La Ee					
08P0038	r*t*p*cel	Ra Pa Ee Te Ca					
08P0039	v*bz*rt*p*c	Vc Pa Ca Ra Te					
08P0040	v*h*brtce*	Ha Ee La Ca Vc					
08P0041	b*k*rdl*	Be Kb Da Ra La					
08P0042	v*hb*d	Bc Hc Vc Da					
08P0043	cl*	La Ra Ca					
08P0044	vbr*tcel*	Rd Vc Bf Ta Ca					
08P0045	v*hb*r*t*	Vc Bd Tb Rd Hc					
08P0046	vbrtce*I*	Vc Ee La Ca Tb					
08P0047	vbtcel*	Vc La Bf Ca Tb					
08P0048	b*cl*	Be La Ca					
08P0049	v*bdl*	Vg La Bf Da					
08P0050	v*b*d	Va Ba Da					
08P0051	hbt*del*	Ha Bf La Tb Da					
08P0052	v*hb*	Vc Bb Hc					
08P0053	v*hb	Vc Hc Ba					
08P0054	v*hb	Vc Hc Ba					
08P0055	hbt*cel*	La Tb Bf Ca Ee					
08P0056	h*bt*del*	Ha Bf La Tb Da					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
08P0057	l*	La					
08P0058	b*dl	Be Da La					
08P0059	v*brtce*	Vc Ee Tb Ca Bf					
08P0060	v*h*bz*t*ce	Vc Ha Tb Zc Ca					
08P0061	vhb*dl*	Bb La Hc Da Vc					
08P0062	cl*	Ca La					
08P0063	v*bz*ce	Vc Bf Ca Za Ee					
08P0064	hbl*	La Hc Bf					
08P0065	v*hb*c	Bd Ha Ca Vc					
08P0066	h*bl	Ha Bf La					
08P0067	vh*bl	Ha La Bf Vc					
08P0068	brdcl	Bf Ra Ca Da La					
08P0069	v*bd	Vc Bf Da					
08P0070	bcl*	La Bd Ca					
08P0071	v*bz*c	Vc Bf Ca Zc					
08P0072	bl*	Bd La					
08P0073	l*	La					
08P0074	bcl*n*	La Bc Nd Ca					
08P0075	b*dl*	Ba La Da					
08P0076	v*hbd	Vc Ba Da Hc					
08P0077	vhb*dl*	Bc La Hc Da Vc					
08P0078	v*hbtrtce*	Vc Ee La Ca Ha					
08P0079	vbrtce*l*	Vc Ee La Ca Tb					
08P0080	v*hbr*t*	Vc Tb Rd Hc Ba					
08P0081	v*hb*lj*	La Jd Hc Bb Vc					
08P0082	v*h*b*rd	Ha Bc Vc Rd Da					
08P0083	rcj*	La Ra Ca					
08P0084	v*h*b*c	Vc Bd Ha Ca					
08P0085	br*lj*	Ra Bd La					
08P0086	b*r*t*del*	Bd Rh Ta Da La					
08P0087	vhl	Ha La Bf Vc					
08P0088	v*bd	Da Bf Vc					
08P0089	v*hl	Vc Bf Hc La					
08P0090	b*lj*	Be La					
08P0091	hbl*	Hb La Ba					
08P0092	b*r*t*del	Bd Rh Ee Da La					
08P0093	bcl*	Bd La Ca					
08P0094	b*dl	Be Da La					
08P0095	b*k*lj*	Be Ka La					
08P0096	b*dl*n*	La Bc Da Nd					
08P0097	v*bz*	Vc Zb Bf					
08P0098	vhl*	La Hc Bf Vc					
08P0099	b*rl*	Be La Ra					
08P0100	v*hb*d	Vc Bc Hc Da					
08P0101	b*r*t*ecj	Be Rh Ta Ee Ca					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
08P0102	v*hb	Vc Hc Ba					
08P0103	v*hb*r*t*d	Vc Ha Bd Tb Rd					
08P0104	b*t*del	Bd Da Ta Ee La					
08P0105	vbl*j*	La Ja Bf Vc					
08P0106	v*hb	Vc Ba Hc					
08P0107	r*t*p*cel*	Ra Pa Ee Te Ca					
08P0108	hbr*tcel*	Hb Rd La Tb Bf					
08P0109	v*dc	Vc Da Ca					
08P0110	vhbr*lj*	La Rd Hc Ba Vc					
08P0111	hb*el	Hb Bd Ee La					
08P0112	h*bl*	Ha Bf La					
08P0113	b*k*dl*	Be Kb Da La					
08P0114	v*bz*	Zb Vc Bd					
08P0115	b*lj*	Be La					
08P0116	b*cel*	Be La Ca Ee					
08P0117	b*lj*	Be La					
08P0118	v*hbce	Vc Bf Hc Ca Ee					
08P0119	bl*n*j*	Bd La Ja Nd					
08P0120	v*b*t*de	Va Bd Ee Ta Da					
08P0121	b*r*t*del	Bd Ra Ta Ee Da					
08P0122	v*hbd	Vc Ba Hc Da					
08P0123	vhb*cl*j*	Vc Bd Jk Hc Ca					
08P0124	v*hb*	Vc Bd Hc					
08P0125	v*b	Vc Bf					
08P0126	v*hb	Vc Ba Hc					
08P0127	hbl*	La Hc Bf					
08P0128	cl*	La Ca					
08P0129	vhbl*	La Hc Ba Vc					
08P0130	v*hb*	Vc Bd Ha					
08P0131	b*k*grcl*	Be La Ra Ee Ka					
08P0132	hbr*t*dl*	Ha Bf Tb Rd La					
08P0133	vbcl*	La Vc Ba Ca					
08P0134	bdl	Da La Bf					
08P0135	v*bd	Vg Bf Da					
08P0136	hbl*	Ha La Bf					
08P0137	v*hb	Vc Hc Ba					
08P0138	vhbl*	La Hc Bf Vc					
08P0139	vhbl*	La Hc Ba Vc					
08P0140	vhbl*	La Hc Ba Vc					
08P0141	v*d	Vc Da					
08P0142	brcl*j*	Bd Jb Rh Ca La					
08P0143	b*r*t*el	Bd Rh Ta Ee La					
08P0144	vbdl	Da La Vc Bd					
08P0145	b*r*t*el*	Bd Ra Ta Ee La					
08P0146	vhbl*	La Hc Ba Vc					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
08P0147	vb*cl*	Ba Ca La Vc					
08P0148	vhbl*j*	La Jd Hc Ba Vc					
08P0149	vhbl*	La Hc Ba Vc					
08P0150	brt*p*l*	Pa Bd Ra Te La					
08P0151	v*hb*r*d	Vc Bd Rd Hc Da					
08P0152	vhbdl*	Ba La Hc Vc Da					
08P0153	v*hb*l*	La Hc Bb Vc					
08P0154	b*l*	Be La					
08P0155	bl*n*	Na La Bd					
08P0156	v*hb*r*t*	Vc Tb Rd Hc Bc					
08P0157	r*t*p*el*	Ra Pa Ee Te La					
08P0158	b*r*t*del	Bd Rh Ta Da Ee					
08P0159	vhb*l*j*	La Jd Hc Bb Vc					
08P0160	brl*n*	Nb La Bf Rh					
08P0161	vhbcl*j*	La Jd Hc Ba Vc					
08P0162	bz*cel*	Zb Bd Ca Ee La					
08P0163	v*bd	Vc Bf Da					
08P0164	b*l	Be La					
08P0165	v*h*b*	Ha Vc Bd					
08P0166	bdl	Bf Da La					
08P0167	vhb*dl*	Bc La Hc Vc Da					
08P0168	vhb*r*dl*	Bb La Rd Hc Da					
08P0169	v*h*b*	Vc Bd Ha					
08P0170	v*hb*rd	Vc Bc Da Hc Rd					
08P0171	v*b*r*d	Va Ba Rh Da					
08P0172	bcl*	Ba Ca La					
08P0173	v*hb	Vc Ba Hc					
08P0174	hbr*l*	La Rd Hb Bf					
08P0175	v*bd	Vc Bf Da					
08P0176	vb*dg*cl*	Be Da Ca Gb La					
08P0177	vbcl*	La Rh Bd Ca					
08P0178	b*cl*n*	La Bc Ca Nd La					
08P0179	l*n*	La Nd					
08P0180	v*hbc	Ha Vc Ca Bf					
08P0181	vh*b*l	Bd Ha La Vc					
08P0182	vbl	Vc La Bf					
08P0183	hbl*	Ha Bf La					
08P0184	vhb*cl*j*	La Jd Hc Bb Vc					
08P0185	bl*	La Bd					
08P0186	bl*n*	La Bc Nd					
08P0187	v*bz*	Vc Zb Bf					
08P0188	b*r*l*	Rd La Bb					
08P0189	l*	La					
08P0190	b*r*t*del*	Bd Ra Ta Ee Da					
08P0191	bl*	Bd La					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
08P0192	b*cl*	Be La Ca					
08P0193	v*hbl*	Vc Bf Hc La					
08P0194	brl*j*	Bd Jb Rh La					
08P0195	bcl*	La Bf Ca					
08P0196	v*hb*r*t*de	Vc Tb Rd Bc Hc					
08P0197	v*hbl*	Vc Hc La Ba					
08P0198	v*hb	Vc Hc Bf					
08P0199	v*hb*	Vc Bd Hc					
08P0200	b*I	Bd La					
08P0201	bl*	Bd La					
08P0202	br*tel*	Rd Ee Tb La Bf					
08P0203	rci*	La Ra Ca					
08P0204	vh*b*dl*	La Ha Bc Vc Da					
08P0205	vhbl*	La Hc Bf Vc					
08P0206	v*hb*I*	Vc Bd Hc La					
08P0207	b*r*t*el	Bd Ra Ta Ee La					
08P0208	v*hb*	Vc Bb Hc					
08P0209	v*hb*	Vc Ha Bd					
08P0210	bl*n*j*	La Jk Bd Nd					
08P0211	br*cel	Rd Ca La Bf Ee					
08P0212	v*b	Vc Ba					
08P0213	vhbr*t*I*	La Tb Rd Hc Ba					
08P0214	vbl*	La Vc Bd					
08P0215	bdcl	Bf Da Ca La					
08P0216	vhb*I*	Hc Bb La Vc					
08P0217	brcl*n*	Nb La Rh Bd Ca					
08P0218	b*I*	Bc La					
08P0219	b*cl*	La Bc Ca					
08P0220	b*k*cel	Be Ka Ca Ee La					
08P0221	I*	La					
08P0222	rci*	La Rh Ca					
08P0223	vbr*I*	Vc La Rd Bf					
08P0224	brl*n*	Bd Nb La Rh					
08P0225	b*r*t*el	Bd Rh Ta Ee La					
08P0226	I*	La					
08P0227	vhbl	La Hc Bf Vc					
08P0228	vhbl*	La Hc Ba Vc					
08P0229	v*hb*	Vc Ha Bd					
08P0230	vb*I*j*	Bc Ja Vc La					
08P0231	v*b*	Vc Bd					
08P0232	v*hb*d	Vc Bc Da Hc					
08P0233	vhbr*t*el*	La Tb Rd Bf Ee					
08P0234	br*tcel*	Ca Rd La Tb Bf					
08P0235	b*I*	La Bc					
08P0236	vhbl*	La Hc Bf Vc					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
08P0237	v*b	Vc Bf					
08P0238	bl*	Bd La					
08P0239	bdl	Da La Bf					
08P0240	br*l*	La Rd Ba					
08P0241	v*b*	Vc Bd					
08P0242	bl*	La Ba					
08P0243	rl*	La Ra					
08P0244	rdl*	La Ra Da					
08P0245	vhbl*j*	La Jk Hc Bf Vc					
08P0246	v*h*b*rd	Vc Ha Bc Da Rd					
08P0247	v*hb	Vc Bf Hc					
08P0248	rl*	La Rh					
08P0249	vhbl*	La Hc Ba Vc					
08P0250	b*l*n*	La Bc Ca Nd					
08P0251	vhb*l*	La Bb Hc Vc					
08P0252	br*l*	La Rd Bf					
08P0253	vbl*	La Bf Vc					
08P0254	brl*	La Rh Bd					
08P0255	vbl*	Vc La Bf					
08P0256	v*hb*	Vc Bd Hc					
08P0257	vhbl*	La Hc Bf Vc					
08P0258	brl*n*	Nb La Rh Bd					
08P0259	bl*n*	La Bd Nd					
08T0290	h*	He					
08T0291	h*	He					
08T0292	h*	He					
08T0293	c*	Ca					
08T0294	v*	Vg					
08T0295	h*	He					
08T0296	h*	He					
08T0297	h*	He					
08T0298	d*	Da					
08T0299	c*	Ca					
08T0300	d*e*	Dd Ee	2				
08T0301	b*j*	Ja Bd					
08T0302	c*	Ca					
08T0303	n*	Ne					
08T0304	h*	He					
08T0305	c*	Ca					
08T0306	h*	He					
08T0307	b*	Bb					
08T0308	h*	He					
08T0309	c*	Ca					
08T0310	h*	He					
08T0311	h*	He					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
08T0312	h*	He					
08T0313	n*	Ne					
08T0314	j*	Ja					
08T0315	b*	Ba					
08T0316	h*	He					
08T0317	b*	Bb					
08T0318	h*	He					
08T0319	d*e*	Dd Ee					
08T0320	h*	He					
08T0321	h*	He					
08T0322	d*	Da					
08T0323	d*	Da					
08T0324	h*	Hd					
08T0325	d*	Da					
08T0326	h*	Hd					
08T0327	d*	Da					
08T0328	c*	Ca					
08T0329	h*	He					
08T0330	b*	Bb					
08T0331	h*	He					
08T0332	n*	Ne					
08T0333	h*	He					
08T0334	h*	He					
08T0335	c*	Ca					
08T0336	c*	Ca					
08T0337	h*	He					
08T0338	h*	He					
08T0339	c*	Ca					
08T0340	b*	Bb					
08T0341	b*j*	Jb Ja Bd					
08T0342	c*	Ca					
08T0343	b*j*	Jb Ja Bd					
08T0344	b*j*	Ja Bd					
08T0345	b*j*	Ja Bd					
08T0346	h*	He					
08T0347	h*	He					
08T0348	b*j*	Jc Bd					
08T0349	j*	Jk					
08T0350	j*	Jk					
08T0351	d*	Da					
08T0352	h*	Hd					
08T0353	d*	Da					
08T0354	d*	Da					
08T0355	h*	He					
08T0356	j*	Jk					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
08T0357	h*	He					
08T0358	h*	He					
08T0359	c*	Ca					
08T0361	h*	He					
08T0362	h*	He					
08T0363	h*	He					
08T0364	v*	Vc					
08T0365	h*	He					
08T0366	c*	Ca					
08T0367	j*	Jk					
08T0368	h*	He					
08T0369	h*	He					
08T0370	b*j*	Jc Bd					
08T0371	b*j*	Jc Bd					
08T0372	b*j*	Jc Bd					
08T0373	h*	He					
08T0374	h*	He					
08T0375	h*	He					
08T0376	h*	He					
08T0377	h*	He					
08T0378	h*	He					
08T0379	h*	He					
08T0380	h*	He					
08T0381	h*	He					
08T0382	h*	He					
08T0383	h*	He					
08T0384	h*	He					
08T0385	h*	He					
08T0386	h*	He					
08T0387	c*	Ca					
08T0387	h*	He					
08T0388	h*	He					
08T0389	h*	Hb					
08T0390	h*	He					
08T0391	h*	He					
08T0392	d*	Da					
08T0393	d*	Da					
08T0394	d*	Da					
08T0395	d*	Da					
08T0396	d*	Da					
08T0397	d*	Da					
08T0398	d*	Da					
08T0399	c*	Ca					
08T0400	c*	Ca					
08T0401	c*	Ca					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
08T0402	c*	Ca					
08T0403	c*	Ca					
08T0404	c*	Ca					
08T0405	c*	Ca					
08T0406	n*	Ne					
08T0407	b*j*	Jc Bd					
08T0408	b*j*	Jc Bd					
08T0409	b*j*	Jc Bd					